

Załącznik Nr 1
do uchwały Nr
Rady Gminy Bielsk
z dnia

w sprawie uchwalenia **zmiany** studium
uwarunkowań i zagospodarowania prze-
strzennego gminy Bielsk

GMINA BIELSK

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

**zmiana w zakresie terenów eksploatacji kopalni dla działek
Nr ewid. 158, 164, 216, 229/5, 231, 272/2 w obrębie geodezyjnym Zagroba**

**TOM I
SYNTEZA**

**TOM II
UWARUNKOWANIA**

**TOM III
KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**

Bielsk, 2023 r.

SPORZĄDZAJĄCY:

**Wójt Gminy Bielsk
Józef Jerzy Rozkosz**

PROJEKT OPRACOWANY PRZEZ :

INTEKPROJEKT
GABRIEL FERLIŃSKI
90-265 ŁÓDŹ, UL. PIOTRÓWSKA 50/5, TEL. 42 630 51 34
PRACOWNIA@INTEKPROJEKT.PL, WWW.INTEKPROJEKT.PL

AUTOR OPRACOWANIA:

mgr inż. arch. Gabriel Ferliński

uprawniony do sporządzania studium uikzp na podstawie art. 5 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*

WSPÓŁAUTOR:

mgr Anna Pustowska

uprawniona do sporządzania studium uikzp na podstawie art. 5 pkt 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*

AUTOR OPRACOWANIA ZMIANY STUDIUM: mgr inż. Alicja Pejta-Jaworska
upr. urbanistyczne Nr 1500

SPIS TREŚCI

TOM I SYNTEZA	7
1. Wprowadzenie	7
1.1. Podstawa prawno-formalna opracowania	7
1.2. Miejsce Studium w systemie planowania	7
1.2.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jako element krajowego systemu planowania przestrzennego	7
1.2.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jako instrument kształtowania polityki przestrzennej gminy	8
1.4. Zasoby informacyjne i ich aktualność	9
1.5. Struktura dokumentu	11
2. Podstawowe dane o gminie Bielsk	12
3. Synteza Studium	12
3.1. Synteza uwarunkowań	12
3.2. Synteza zasad ochrony i kierunków rozwoju	13
4. Uzasadnienia zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań	18
5. Słowniczek pojęć i definicji	18
TOM II UWARUNKOWANIA	19
1. Uwarunkowania ponadlokalne	19
2. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu, stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony	21
2.1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy i procesy jej przekształceń; zagospodarowanie i uzbrojenie terenu	21
2.2. Dotychczasowe przeznaczenie oraz stan systemu planowania przestrzennego	23
2.3. Ład przestrzenny	26
3. Stan środowiska	26
3.1. Ukształtowanie terenu	26
3.2. Budowa geologiczna	27
3.3. Obszary naturalnych zagrożeń geologicznych	28
3.4. Zasoby surowcowe. Obszary i tereny górnicze	28
3.5. Zasoby wodne	29
3.5.1. Wody podziemne	29
3.5.2. Wody geotermalne	32
3.5.3. Wody powierzchniowe	32
3.5.4. Zagrożenie powodziowe. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej	33
3.6. Warunki klimatyczne	33
3.7. Warunki glebowe	34
3.8. Szata roślinna	35
3.9. Fauna	35
3.11. Leśna przestrzeń produkcyjna	38
3.12. Obszary i obiekty przyrodnicze objęte ochroną prawną	38
3.13. Główne problemy i zagrożenia środowiska. Jakość poszczególnych elementów środowiska	40
4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	43
4.1. Rozwój Gminy w ujęciu historycznym – najważniejsze wydarzenia	43
4.2. Zasoby dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej	44
4.2.1. Istniejące formy i zakres ochrony zabytków	44
4.2.2. Dobra kultury współczesnej	55
4.2.3. Miejsca i pomniki pamięci narodowej	56
4.2.4. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych	56
4.3. Krajobraz kulturowy Gminy i wymogi jego ochrony. Elementy tożsamości Gminy	56
4.4. Stan dziedzictwa kulturowego. Główne problemy i zagrożenia	57
4.5. Polityka Gminy w zakresie ochrony zabytków	57
5. Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym, w tym granice krajobrazów priorytetowych	57
6. Sytuacja społeczno-ekonomiczna Gminy. Warunki i jakość życia mieszkańców	57
6.1. Tendencje rozwoju demograficznego i gospodarczego	57
6.1.1. Sytuacja i prognozy demograficzne	57
6.1.2. Struktura działalności gospodarczej	61
6.1.3. Rynek pracy	63
6.2. Zasoby i warunki mieszkaniowe, w tym zasoby mieszkaniowe Gminy	64
6.3. Edukacja	65
6.4. Ochrona zdrowia	67
6.5. Opieka społeczna	68
6.6. Działalność kulturalna	68

6.7. Turystyka, sport i rekreacja	69
6.8. Potrzeby i możliwości rozwojowe Gminy. Główne problemy i zagrożenia w zakresie sytuacji społeczno-gospodarczej	70
7. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia	71
8. Stan prawny gruntów	72
9. Obiekty i tereny podlegające ochronie na podstawie przepisów odrębnych	73
10. Stan systemu komunikacyjnego	74
10.1. Elementy systemu komunikacyjnego o znaczeniu ponadlokalnym	74
10.2. Wewnętrzny układ komunikacyjny	74
10.3. Komunikacja zbiorowa	76
10.4. Komunikacja kolejowa	76
10.5. Problemy związane z funkcjonowaniem układu komunikacyjnego	76
11. Stan systemów infrastruktury technicznej	77
11.1. Gospodarka wodno-ściekowa	77
11.1.2. Odprowadzanie ścieków komunalnych i ich oczyszczanie	78
11.1.3. Odprowadzanie wód opadowych i roztopowych	78
11.2. Systemy energetyczne	79
11.2.1. Zaopatrzenie w ciepło	79
11.2.2. Zaopatrzenie w gaz	79
11.2.3. Zaopatrzenie w energię elektryczną	79
11.2.4. Odnawialne źródła energii	80
11.3. Gospodarka odpadami	81
11.4. Telekomunikacja. Informatyzacja	81
11.5. Główne problemy i możliwości rozwoju infrastruktury technicznej	81
12. Uwarunkowania zawarte w dokumentach i programach o znaczeniu ponadlokalnym (zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych)	82
13. Główne wnioski z analizy uwarunkowań – analiza S.W.O.T	84
14. Wnioski wynikające z bilansu terenów w świetle potrzeb i możliwości rozwoju Gminy	88
TOM III	91
KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA	91
1. Założenia i cele rozwoju	91
2. Kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej Gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego; obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym	92
2.1. Obszary objęte rozwojem procesów urbanizacyjnych	92
2.2. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym	94
3. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy	95
3.1. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji	95
3.2. Obszary zdegradowane	96
3.3. Obszary wyłączone spod zabudowy	96
3.4. Przeznaczenie terenów. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów	97
3.4.1. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – MN	98
3.4.2. Tereny zabudowy zagrodowej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług – MNR	98
3.4.3. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług – MNU	99
3.4.4. Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usług – MWU	100
3.4.5. Tereny zabudowy usługowej – U	100
3.4.6. Tereny sportu i rekreacji – US	100
3.4.7. Teren turystyczno-rekreacyjny – UTR	101
3.4.8. Tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług – PU	101
3.4.9. Tereny eksploatacji powierzchniowej – PG	102
3.4.10. Tereny obiektów produkcyjnych w gospodarstwach rolnych – PR	102
3.4.11. Tereny rolnicze z rozproszoną zabudową zagrodową – R	102
3.4.12. Tereny rolnicze z możliwością lokalizacji usług sportu i rekreacji ekstensywnych – R/US	103
3.4.13. Tereny łąk i pastwisk – PS	104
3.4.14. Tereny rolnicze do zalesienia – RZL	104
3.4.15. Lasy państwowe – ZLP/pozostałe – ZL	104
3.4.16. Tereny zieleni urządzonej – ZP	104
3.4.17. Tereny zieleni urządzonej obiektów wpisanych do rejestru zabytków lub ewidencji zabytków – ZPz	105
3.4.18. Teren placu – PL	105
3.4.19. Tereny cmentarzy czynnych – ZC	105
3.4.20. Tereny cmentarzy nieczynnych – ZCN	106
3.4.21. Tereny wód powierzchniowych – WS	106
3.4.22. Tereny infrastruktury technicznej – I	106

3.4.23. Tereny kolei – KK	107
3.4.24. Tereny obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m ²	107
3.5. Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW	107
3.6. Obszary przestrzeni publicznych	108
3.7. Wytyczne określania przeznaczenia terenów oraz wskaźników intensywności wykorzystania terenu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	108
4. Kierunki oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk	109
4.1. Kierunki oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów	109
4.2. System obszarów chronionych. Propozycje zmian w zakresie ochrony prawnej	112
4.3. Kierunki i zasady ochrony krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego	112
4.4. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	113
4.5. Eksploatacja zasobów naturalnych. Obiekty i obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny	114
4.6. Kierunki i zasady zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszarów osuwania się mas ziemnych	114
4.7. Obszary, na których dopuszcza się lokalizację zakładów o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej oraz zapobieganie wystąpieniu poważnej awarii przemysłowej i jej skutkom	115
4.9. Wytyczne określania zasad ochrony środowiska i jego zasobów w planach miejscowych	115
5. Kierunki i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	116
6. Kierunki oraz zasady rozwoju systemów komunikacji	125
7. Kierunki oraz zasady rozwoju infrastruktury technicznej	127
7.1. Gospodarka wodno-ściekowa	128
7.1.1. Zaopatrzenie w wodę	128
7.1.3. Odprowadzanie wód opadowych i roztopowych	129
7.2. Systemy energetyczne	129
7.2.2. Elektroenergetyka	130
7.2.3. Sieć gazowa, zaopatrzenie w gaz	130
7.2.4. Rurociągi przesyłowe	131
7.3. Odnawialne źródła energii	132
7.4. Telekomunikacja, informatyzacja. Rozwój społeczeństwa informacyjnego	132
7.5. Gospodarka odpadami	133
7.6. Wytyczne określania ustaleń zasad korzystania i rozwoju systemów infrastruktury technicznej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	133
8. Kierunki rozwoju i przekształceń infrastruktury społecznej	133
8.1. Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych. Polityka mieszkaniowa Gminy	133
8.2. Zaspokojenie potrzeb w zakresie oświaty	134
8.3. Zaspokojenie potrzeb w zakresie kultury, sportu, rekreacji i turystyki	134
8.4. Zaspokojenie potrzeb w zakresie służby zdrowia i opieki społecznej	134
8.5. Targowiska	134
9. Kierunki zabezpieczenia wymogów obronności i bezpieczeństwa państwa	135
10. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego	135
10.1. Rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym	135
10.2. Rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym	135
11. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne	136
12. Obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne	136
13. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości	136
14. Zamierzenia i obowiązki planistyczne Gminy	136
14.1. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	136
14.2. Obszary, dla których Gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	137
14.3. Obszary dla których planowana jest zmiana przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze oraz leśnych na cele nieleśne	137
15. Wnioski do polityki przestrzennej sąsiednich gmin i województwa	137

SPIS FOTOGRAFII

Fot. 1. Kościół p.w. św. Jana Chrzciciela w Bielsku. Fot. G. Ferliński, 2017 r.	45
Fot. 2. Kościół parafialny p.w. św. Stanisława Biskupa w Ciachcinie Nowym.	46
Fot. 3. Kościół parafialny p.w. św. Wojciecha w Zagrobie. Fot. G. Ferliński, 2017 r.	46
Fot. 4. Zespół pałacowy w Goślicach. Fot. G. Ferliński, 2017 r.	46
Fot. 5. Przedszkole Samorządowe w Bielsku. Fot. G. Ferliński, 2017 r.	66
Fot. 6. Szkoła Podstawowa im. Wł. Broniewskiego w Bielsku. Fot. G. Ferliński, 2017 r.	66

Fot. 7. Zespół Szkół nr 2 w Ciachcinie. Fot. G. Ferliński, 2017 r.	67
Fot. 8. Boiska sportowe „Orlik” w Bielsku. Fot. G. Ferliński, 2017 r.	70
Fot. 9. Budynek Ochotniczej Straży Pożarnej w Bielsku. Fot. G. Ferliński, 2017 r.	72
Fot. 10. Elektrownie wiatrowe w Zagrobie. Fot. G. Ferliński, 2017 r.	80

SPIS TABEL

Tab. 1. Użytkownie terenów w gminie Bielsk	21
Tab. 2. Liczba nowych budynków mieszkalnych i niemieszkalnych oddanych do użytkowania w latach 2006–2016	22
Tab. 3. Średnia powierzchnia użytkowa nowych budynków mieszkalnych i niemieszkalnych oddanych do użytkowania w danym roku w latach 2005–2016.	22
Tab. 4. Obowiązujące plany zagospodarowania przestrzennego w gminie Bielsk	24
Tab. 5. Charakterystyka złóż kruszywa naturalnego na terenie gminy Bielsk.	28
Tab. 6. Warunki hydrogeologiczne w granicach gminy Bielsk.	29
Tab. 7. Gminne ujęcia wód podziemnych na terenie gminy Bielsk.	31
Tab. 8. Podstawowe parametry klimatu na terenie gminy Bielsk.	33
Tab. 9. Użytki rolne gleb wysokich klas bonitacyjnych II–III na terenie gminy Bielsk.	34
Tab. 10. Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych w gminie Bielsk w 2010 r.	36
Tab. 11. Struktura gruntów rolnych wg klasoużytków i klas bonitacyjnych w 2017 r. w gminie Bielsk [ha].	36
Tab. 12. Struktura gruntów rolnych wg klas bonitacyjnych we wrześniu 2017 r. w gminie Bielsk.	37
Tab. 13. Wykaz pomników przyrody w gminie Bielsk.	39
Tab. 14. Użytki ekologiczne na terenie gminy Bielsk.	39
Tab. 15. Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej wg kryteriów ochrony zdrowia.	40
Tab. 16. Statystyki wyników modelowania matematycznego emisji dla wybranych zanieczyszczeń dla gminy Bielsk.	40
Tab. 17. Ocena jakości Jednolitych Części Wód Powierzchniowych w gminie Bielsk.	42
Tab. 18. Wykaz obiektów z terenu Gminy wpisanych do rejestru zabytków.	45
Tab. 19. Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków.	51
Tab. 20. Liczba ludności i gęstość zaludnienia poszczególnych miejscowości gminy Bielsk.	58
Tab. 21. Ludność gminy Bielsk wg wieku i płci w latach 2006–2016.	59
Tab. 22. Przyrost naturalny w gminie Bielsk w latach 2006–2016.	59
Tab. 23. Saldo migracji w gminie Bielsk w latach 2006–2016.	59
Tab. 24. Ludność Gminy Bielsk wg ekonomicznych grup wieku, stan na 2016 r.	60
Tab. 25. Prognoza ludności gminy Bielsk na lata 2017–2030.	60
Tab. 26. Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej wg sektorów własnościowych w gminie Bielsk w latach 2009–2016 roku.	61
Tab. 27. Struktura podmiotów gospodarki narodowej wg sektorów własnościowych w roku 2016 r.	62
Tab. 28. Podmioty gospodarcze nowo zarejestrowane na terenie gminy Bielsk wg sekcji PKD w 2016 roku.	62
Tab. 29. Bezrobotni zarejestrowani w gminie Bielsk w latach 2010–2016.	64
Tab. 30. Zasoby mieszkaniowe gminy Bielsk w latach 2010–2015.	64
Tab. 31. Gminne zasoby mieszkaniowe gminy Bielsk.	65
Tab. 32. Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne w 2015 r.	65
Tab. 33. Liczba uczniów i dzieci w placówkach edukacyjnych na terenie gminy Bielsk w latach 2010–2016.	67
Tab. 34. Liczba osób korzystająca z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2010–2015.	68
Tab. 35. Czytelnicy Gminnej Biblioteki Publicznej w latach 2010–2016.	69
Tab. 36. Stan mienia gminy Bielsk.	73
Tab. 37. Drogi gminne na terenie gminy Bielsk.	75
Tab. 38. Obsługa gminy Bielsk przez linie komunikacji miejskiej w Płocku.	76
Tab. 39. Oczyszczalnie ścieków w gminie Bielsk.	78
Tab. 40. Analiza zbiorcza S.W.O.T.	84
Tab. 41. Analiza sektorowa S.W.O.T. – Środowisko przyrodnicze i kulturowe	85
Tab. 42. Analiza sektorowa S.W.O.T. – Sytuacja społeczno – gospodarcza	86
Tab. 43. Analiza sektorowa S.W.O.T. – Komunikacja	87
Tab. 44. Analiza sektorowa S.W.O.T. – Infrastruktura techniczna	88
Tab. 45. Użytkownie terenów w gminie Bielsk.	97

SPIS RYCIN

Ryc. 1. Bielsk – miasto lokacyjne – XIV w.	50
Ryc. 2. Bielsk – XVIII – XIX w.	50
Ryc. 3. Bielsk – XIX – XX w.	51
Ryc. 4. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym na terenie gminy Bielsk.	95
Ryc. 5. Strefy ochrony konserwatorskiej w miejscowości Bielsk.	121

CZĘŚĆ I – UWARUNKOWANIA

Część graficzna uwarunkowań stanowi załącznik Nr 2 do uchwały w sprawie uchwalenia Studium

Arkusz 1/3. Uwarunkowania. Istniejąca struktura przestrzenna.	1: 20 000
Arkusz 2/3. Uwarunkowania. Uwarunkowania przyrodnicze i kulturowe. Stan ładu przestrzennego.	1: 20 000
Arkusz 3/3. Uwarunkowania. Infrastruktura techniczna i komunikacja.	1: 20 000

CZĘŚĆ II – KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA

Rysunek Studium stanowi załącznik Nr 3 do uchwały w sprawie uchwalenia Studium

Arkusz 1/2. Kierunki. Struktura przestrzenna Gminy. Przeznaczenie terenów.	1: 10 000
Arkusz 2/2. Kierunki. Polityka przestrzenna.	1: 10 000

TOM I SYNTEZA

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawno-formalna opracowania

Podstawę sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bielsk stanowi uchwała Nr 74/XIII/2015 Rady Gminy Bielsk z dnia 29 grudnia 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bielsk. Projekt Studium stanowi realizację w/w uchwały.

Studium sporządza się zgodnie z:

- 1) ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.);
- 2) rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (t.j. Dz. U. 2004 Nr 118 poz. 1233).

Studium zastępuje dotychczas obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bielsk przyjęte uchwałą Nr 220/XXIV/2001 Rady Gminy w Bielsku z dnia 20 października 2001 r. wraz ze zmianami przyjętymi uchwałą Nr 256/XL/2010 Rady Gminy Bielsk z dnia 30 sierpnia 2010 r., uchwałą Nr 249/XXXVIII/2014 Rady Gminy Bielsk z dnia 10 września 2014 r. oraz uchwałą Nr 98/XVI/2016 Rady Gminy Bielsk z dnia 26 kwietnia 2016 r.

W związku ze zmianą polityki przestrzennej gminy odnośnie obszaru działek nr ewid. 158, 164, 216, 229/5, 231, 272/2 w miejscowości Zagroba, Rada Gminy Bielsk podjęła Uchwałę Nr 301/XLVIII/2022 z dnia 28 grudnia 2022 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bielsk.

Treść zmiany Studium wyróżniono czcionką czerwoną.

1.2. Miejsce Studium w systemie planowania

1.2.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jako element krajowego systemu planowania przestrzennego

Przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określają jednoznacznie podporządkowanie zapisów Studium w zakresie lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym zapisom planu województwa lub programom sporządzanym przez ministrów i centralne organy administracji rządowej zawierającym zadania rządowe:

- 1) zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 4a ww. ustawy, w Studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające z rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych;
- 2) zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 14 ww. ustawy, w Studium uwzględnienia się uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;
- 3) zgodnie z art. 10 ust. 2 pkt 1 lit. a ww. ustawy, w Studium określa się kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego;
- 4) zgodnie z art. 10 ust. 2 pkt 7 ww. ustawy, w Studium wskazuje się obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1, tj. służących realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym;
- 5) zgodnie z art. 11 pkt 4 ww. ustawy, w Studium uwzględnia się ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz ustalenia programów, o których mowa w art. 48 ust. 1 tj. służących realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym (w przypadku planu zagospodarowania przestrzennego województwa lub nie wprowadzenia do planu zagospodarowania przestrzennego województwa zadań rządowych).

1.2.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jako instrument kształtowania polityki przestrzennej gminy

Rolę i miejsce Studium w systemie planowania określa ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*.

Rolą Studium jest:

- 1) określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego;
- 2) zdefiniowanie perspektywicznych celów rozwojowych w oparciu o przeprowadzoną diagnozę, obejmujących m.in. zagadnienia w zakresie:
 - a) kształtowania struktury przestrzennej gminy oraz przeznaczenia terenów,
 - b) procesów demograficznych, ekonomicznych i ich prognoz,
 - c) ochrony przyrody oraz ochrony środowiska i jego zasobów,
 - d) ochrony krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego, dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
 - e) komunikacji,
 - f) infrastruktury technicznej,
 - g) rozmieszczenia inwestycji celu publicznego,
 - h) obszarów przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji,
 - i) obszarów zdegradowanych,
 - j) możliwości finansowania przez gminę inwestycji służących realizacji zadań własnych,
 - k) bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Studium jako obligatoryjny dokument planistyczny, stanowi jeden z elementów planowania strategicznego rozwoju gminy i wraz z innymi dokumentami programowymi wyznacza cele i zasady gospodarowania jej zasobami.

Studium nie będące aktem prawa miejscowego, realizowane jest poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz gminne plany i programy należące do jej zadań integralnie związane z rozwojem sieci infrastruktury technicznej, rozwojem systemów komunikacji, ochroną środowiska, ochroną dóbr kultury oraz gospodarki gruntami.

1.3. Cel, zakres i metoda opracowania

Podstawowymi celami sporządzenia Studium jest identyfikacja uwarunkowań rozwojowych gminy Bielsk oraz określenie jej polityki przestrzennej, w tym lokalnych zasad zagospodarowania. Zdefiniowanie czynników wpływających na możliwości rozwoju Gminy obejmuje identyfikację zarówno barier jak i stymulatorów rozwoju, a także ocenę istniejącego zagospodarowania oraz zjawisk i procesów zachodzących w sferze przestrzenno-funkcjonalnej i gospodarczej.

W Studium wskazuje się działania, w zakresie zagadnień związanych z planowaniem przestrzennym, służące urzeczywistnieniu wizji rozwoju Gminy w zgodzie z zasadą zrównoważonego rozwoju – rozumianą jako rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspakajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego jak i przyszłych pokoleń.

Zakres przestrzenny Studium obejmuje granice administracyjne gminy Bielsk (stan na 2017 r.).

Zakres przestrzenny zmiany Studium obejmuje teren działek Nr ewid. 158, 164, 216, 229/5, 231, 272/2 w obrębie geodezyjnym Zagroba.

Zmiana przepisów odrębnych dotyczących terenów przeznaczonych pod eksploatację kopalni wymaga uzgodnienia koncesji na wydobycie z Wójtem na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku jego braku na podstawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Problematyka opracowania obejmuje zakres określony w art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.).

Właściwe przygotowanie złożonego opracowania, jakim jest Studium lub jego zmiana wymaga zastosowania różnych metod pracy, w tym:

- 1) przeprowadzenia inwentaryzacji fizjograficznej i urbanistycznej terenu objętego opracowaniem oraz poddaniu weryfikacji i waloryzacji istniejącego zagospodarowania;
- 2) dokonania analizy dostępnych materiałów źródłowych: kartograficznych, statystycznych, planistycznych, historycznych i faktograficznych;
- 3) kartograficznego i matematycznego opracowania pozyskanych danych.

1.4. Zasoby informacyjne i ich aktualność

W toku prac nad przygotowaniem Studium wykorzystano następujące materiały:

Opracowania planistyczne o zasięgu lokalnym, regionalnym i krajowym:

- 1) *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bielsk*, uchwała Nr 220/XXIV/2001 Rady Gminy w Bielsku z dnia 20 października 2001 r.;
- 2) *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bielsk*, uchwała Nr 256/XL/2010 Rady Gminy w Bielsku z dnia 30 sierpnia 2010 r. – zmiana w zakresie obrębów Bielsk, Ciachcin, Ciachcin Nowy oraz Żągoty;
- 3) *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bielsk – zmiana dla terenów w obrębie Machcinko*, uchwała Nr 249/XXXVIII/2014 z dnia 10 września 2014 roku;
- 4) *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bielsk – zmiana fragmentu obrębu Machcinko*, uchwała Nr 98/XVI/2016 z dnia 26 kwietnia 2016 roku;
- 5) mpzp gminy Bielsk, powiat płocki, województwo mazowieckie, obejmujący część miejscowości Zagroba dla terenu działek nr ew. 230/1 i 229 oraz części działki nr ew. 262, uchwała Nr 108/XIII/2008 Rady Gminy w Bielsku z dnia 28 lutego 2008 roku;
- 6) mpzp obejmujący swym zasięgiem obręby: Bielsk, Ciachcin, Ciachcin Nowy i Żągoty gm. Bielsk, uchwałą Nr 261/XLI/2010 Rady Gminy w Bielsku z dnia 30 września 2010 roku; zmiana – uchwała Nr 78/XII/2011 Rady Gminy Bielsk z dnia 22 listopada 2011 roku;
- 7) mpzp dla terenów w miejscowości Bielsk, uchwała Nr 251/XXXVIII/2014 Rady Gminy Bielsk z dnia 11 września 2014 roku;
- 8) mpzp dla części działki o nr ewid. 132 w miejscowości Żągoty, uchwała Nr 177/XXV/2013 Rady Gminy Bielsk z dnia 27 lutego 2013 roku;
- 9) mpzp dla terenów części działek nr ewid. 152/16, 152/20, 152/21 we wsi Żągoty, uchwała Nr 132/XIX/2012 Rady Gminy Bielsk z dnia 14 czerwca 2012 roku;
- 10) mpzp dla terenu działek nr ewid. 637/3 i 640/1 w miejscowości Bielsk, uchwała Nr 176/XXV/2013 Rady Gminy Bielsk z dnia 27 lutego 2013 roku;
- 11) mpzp dla terenów w obrębie Machcinko, uchwała Nr 250/XXXVIII/2014 Rady Gminy Bielsk z dnia 10 września 2014 roku;
- 12) mpzp fragmentu obrębu Machcinko, uchwała Nr 105/XVII/2016 Rady Gminy Bielsk z dnia 28 kwietnia 2016 roku;
- 13) mpzp fragmentu obrębu Żągoty, uchwała Nr 172/XXIX/2017 Rady Gminy Bielsk z dnia 25 października 2017 roku;
- 14) Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030 – uchwała Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. (M.P. z 2012 r., poz. 252);
- 15) *Opracowanie fizjograficzne do planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Bielsk*, Geoprojekt, Warszawa, 1982 r.;
- 16) *Opracowanie ekofizjograficzne Gminy Bielsk*, oprac. Intekprojekt Gabriel Ferliński, Łódź, 2009 r.;
- 17) *Ocena aktualności informacji zawartych w opracowaniu ekofizjograficznym gminy Bielsk*, oprac. Intekprojekt Gabriel Ferliński, Łódź, 2017 r.;
- 18) *Strategia rozwoju Gminy Bielsk na lata 2014 – 2020 r.* (projekt);
- 19) *Strategia rozwiązywania problemów społecznych w gminie Bielsk na lata 2016–2025*, Bielsk 2016;
- 20) *Inwentaryzacja Zabytków Gminy Bielsk*, AGC-PROJEKT Anna Grzelak–Cylińska, Bielsk 2009;
- 21) *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego* – uchwała Nr 180/14 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 7 lipca 2014 r.;
- 22) *Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030* – uchwała Nr 158/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 28 października 2013 roku;

- 23) *Program ochrony środowiska w powiecie płockim na lata 2011 – 2015 z perspektywą do roku 2018*, uchwała Nr 312/XXXVIII/2010 Rady Powiatu w Płocku z dnia 22 września 2010 r.
- 24) *Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Mazowieckiego na lata 2012 – 2017 z uwzględnieniem lat 2018 – 2023*, uchwała Nr 211/12 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 22 października 2012 r.;
- 25) *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły – Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*;
- 26) *Program małej retencji dla Województwa Mazowieckiego*, 2008 r.

Programy Gminne: *Program wspierania rodziny w Gminie Bielsk* – uchwała Nr 89/XVI/2016 Rady Gminy Bielsk z dnia 12 lutego 2016 r.

Opracowania specjalistyczne, w tym akty prawne:

- 1) Uproszczone plany urządzenia lasu i inwentaryzacja stanu lasu na okres od 01.01.2015 do 31.12.2024 dla wsi: Goślice, Jaroszewo Biskupie, Jaroszewo–Wieś, Jączewo, Pęszyno, Zagroba, Tłubice, Umienino (według stanu na 2014 r.);
- 2) Uproszczone plany urządzenia lasu i inwentaryzacja stanu lasu na okres od 01.01.2010 do 31.12.2019 dla obrębu ewidencyjnego: Kuchary–Jeżewo, Niszczyce, Umienino–Łubki, Ułtowo, Bielsk, Leszczyn Księży, Machcinko, Józinek, Lubiejewo, Smolino, Szewce, Niszczyce–Pieńki, Kleniewo, Sękowo, Machcino, Giżyno, Konary, Dębsk, Gilino, Kędzierzyn (według stanu na 2009 r.);
- 3) *Studium dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej – Etap I – rzeka Sierpienica*, Małopolska Grupa Geodezyjno–Projektowa S.A., Tarnów dla RZGW Warszawa, 2006 r.;
- 4) *Wskazanie obszarów występowania zjawiska suszy wraz z określeniem jej zasięgu i natężenia na terenie RZGW w Warszawie oraz analiza możliwości zwiększenia na wskazanych obszarach dyspozycyjności zasobów wodnych*, RZGW Warszawa, 2014 r.

Literaturę branżową:

- 1) Kondracki J., 1998, *Geografia regionalna Polski*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa;
- 2) Mizerski W., 2005, *Geologia Polski dla geografów*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa;
- 3) Woś A., 1999 r., *Klimat Polski*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa.

Materiały statystyczne i kartograficzne:

- 1) dane Banku Danych Lokalnych GUS 2008 – 2016 r.;
- 2) dane statystyczne Urzędu Gminy w Bielsku na 2017 r.;
- 3) dane GUS z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań;
- 4) dane GUS Powszechnego Spisu Rolnego z 2002 r. oraz 2010 r.;
- 5) mapę Hydrogeologiczną Polski, Państwowy Instytut Geologiczny, 2002;
- 6) inwentaryzację bezpośrednią terenu Gminy;
- 7) mapy topograficzne;
- 8) mapy ewidencyjne gruntów i budynków;
- 9) ortofotomapy – serwis Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii www.geoportal.gov.pl.

Źródła internetowe:

- 1) [geoportal Lasów Państwowych, www.bdl.lasy.gov.pl](http://geoportal.lasow.państwowych.gov.pl);
- 2) [geoportal Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, www.isok.gov.pl](http://geoportal.krajowego.zarządu.gospodarki.wodnej.gov.pl);
- 3) [geoportal Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, www.geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/](http://geoportal.generalnej.dyrekcji.ochrony.środowiska.gov.pl/mapy/);
- 4) [geoportal Polskiej Służby Hydrologicznej, www.epsh.pgi.gov.pl/epsh/](http://geoportal.polskiej.służby.hydrologicznej.gov.pl);
- 5) [geoportal Państwowego Instytutu Geologicznego, www.geoportal.pgi.gov.pl/midas-web](http://geoportal.państwowego.institutu.geologicznego.gov.pl/midas-web).

Zgromadzone na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu materiały, zawierały najbardziej aktualne, dostępne informacje.

1.5. Struktura dokumentu

Struktura dokumentu w dużym stopniu odzwierciedla wymagany zakres Studium określony w 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*.

Całość składa się z trzech części:

- 1) syntezy studium;
- 2) uwarunkowań;
- 3) kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Pierwsza z nich ma charakter ogólny, wprowadzający – oprócz informacji dotyczących znaczenia i rangi dokumentu, celów jego sporządzenia oraz zakresu, stosowanych metod pracy i wykorzystanych materiałów zawiera również podstawowe dane o Gminie oraz syntezę i uzasadnienie ustaleń zawartych w dalszej części Studium.

Część druga, uwarunkowania rozwoju, obejmuje analizę stanu środowiska przyrodniczego, kulturowego, sytuacji społecznej, gospodarczej i ekonomicznej Gminy oraz istniejącego zagospodarowania. Jako istotne dla rozwoju Gminy w kolejnych latach uwzględnione zostały również ustalenia zawarte w dokumentach i programach o znaczeniu ponadlokalnym.

W ostatniej części określono cele rozwoju oraz kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy. Dla poszczególnych „typów funkcjonalnych” terenów określone zostało ich przeznaczenie oraz wskaźniki kształtowania zagospodarowania i zabudowy. Ponadto wskazano kierunki i zasady kształtowania środowiska przyrodniczego (w tym leśnej i rolniczej przestrzeni produkcyjnej) i kulturowego, infrastruktury technicznej i społecznej formułując dodatkowo wytyczne określania właściwych ustaleń w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Przedstawiono także obowiązki i zamierzenia Gminy w zakresie opracowania planów miejscowych, wskazując obszary wymagające sporządzenia ww. dokumentów.

1.6. Współpraca i uspołecznienie procesu planowania

Opracowanie Studium optymalnego pod względem przyjętych rozwiązań w zakresie przekształceń istniejącej struktury przestrzennej wymagało zaangażowania specjalistów zajmujących się badaniem przyrodniczych, kulturowych, społecznych i gospodarczych aspektów przekształceń struktur przestrzennych miast i wsi. Rozwiązania proponowane przez zespół projektantów poddane zostały społecznej ocenie w toku następujących czynności:

- 1) przyjmowania i rozpatrywania wniosków;
- 2) wyłożenia projektu Studium oraz Prognozy oddziaływania na środowisko do publicznego wglądu;
- 3) dyskusji publicznej;
- 4) przyjmowania i rozpatrywania uwag.

Tym samym zapewniony został udział społeczeństwa w opracowywaniu dokumentów, tj. strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko wymagany na mocy przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.).

1.7. Podstawowe dokumenty strategiczne i programowe

Politykę przestrzenną Gminy sformułowano w sposób zgodny z ustaleniami planów i programów o znaczeniu ponadlokalnym, w tym m.in.:

- 1) zasad określonych w *Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030* (2012 r.);
- 2) ustaleniach *Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego (aktualizacja 2014 r.)*;
- 3) ustaleniach *Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku – aktualizacja (2013 r.)*;
- 4) planów i programów rządowych.

Zakłada się kontynuację oraz weryfikację, w przypadku zmiany uwarunkowań przestrzennych, społeczno-gospodarczych lub prawnych, dotychczasowej polityki przestrzennej zawartej w uchwałach Rady Gminy Bielsk, w szczególności:

- 1) *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bielsk*, uchwała Nr 220/XXIV/2001 Rady Gminy w Bielsku z dnia 20 października 2001 r.;
- 2) *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bielsk* – uchwała Nr 256/XL/2010 Rady Gminy w Bielsku z dnia 30 sierpnia 2010 r., obejmujące zmianę w zakresie obrębu Bielsk, Ciachcin, Ciachcin Nowy oraz Żągoty;
- 3) *zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bielsk* – uchwała Nr 249/XXXVIII/2014 z dnia 10 września 2014 roku oraz uchwała Nr 98/XVI/2016 Rady Gminy Bielsk z dnia 26 kwietnia 2016 r., obejmujące fragment obrębu Machcinko;
- 4) *Strategia rozwoju Gminy Bielsk na lata 2014 – 2020 r.* (projekt).

2. Podstawowe dane o gminie Bielsk

Gmina Bielsk jest gminą wiejską położoną w środkowej części Polski, w zachodniej części województwa mazowieckiego, w północnej części powiatu plockiego. Graniczy z następującymi gminami:

- 1) od północy – z gminami Gozdowo i Zawidz (powiat sierpecki);
- 2) od wschodu – z gminami Drobin i Staroźreby (powiat plocki);
- 3) od południa – z gminą Radzanowo (powiat plocki);
- 4) od zachodu – z gminą Stara Biała (powiat plocki).

Gmina obejmuje obszar 12553 ha (125,53 km²)¹, co stanowi około 7% ogólnej powierzchni powiatu plockiego oraz 0,35% powierzchni województwa mazowieckiego. Pod względem powierzchni obszaru znajduje się na siódmym miejscu wśród piętnastu gmin powiatu plockiego.

Siedziba władz gminnych znajduje się w miejscowości Bielsk. Na strukturę administracyjno – osadniczą Gminy składa się 38 sołectw: Bielsk, Bolechowice, Cekanowo, Ciachcin, Dębsk, Drwały, Dziedzice, Gilino, Giżyno, Goślice, Jaroszewo Biskupie, Jaroszewo – Wieś, Jączewo, Józinek, Kędzierzyn, Kleniewo, Kłobie, Konary, Kuchary–Jeżewo, Leszczyn Księży, Leszczyn Szlachecki, Lubiejewo, Machcino, Niszczyce, Niszczyce – Pieńki, Rudowo, Sękowo, Smolino, Szewce, Śmiłowo, Tłubice, Tchórz, Ułtowo, Umienino, Zagroba, Zakrzewo, Żągoty, Żukowo. W/w sołectwa obejmują 43 miejscowości.

Największym sołectwem jest Bielsk, zajmujący powierzchnię 1004,94 ha – 8,0% powierzchni Gminy. Najmniejszym są Niszczyce – Pieńki, o zaledwie 69,54 ha – 0,55% powierzchni Gminy.

Obszar Gminy zamieszkiwany jest przez 9 111 osób², gęstość zaludnienia wynosi tu 73 osób na 1 km² (wartość typowa dla gminy wiejskiej), przy średniej gęstości zaludnienia 62 osób na 1 km² w powiecie plockim i 150 osób na 1 km² w województwie mazowieckim.

Największa liczba ludności zamieszkuje w miejscowości Bielsk (29,26% ogółu mieszkańców), najmniej we wsi Strusino – około 18 osób (0,20% ogółu mieszkańców Gminy).

Gmina należy do Związku Gmin Regionu Plockiego, do którego przystąpiła w 1994 roku. Zadania, prawa i obowiązki określa statut (Dz. U. Woj. Mazowieckiego, poz. 2865 z dnia 11 marca 2013 roku). Do zadań ZGRP zrzeszającego 18 gmin należy m.in.: reprezentowanie wspólnych interesów oraz promocja gmin wchodzących w skład Związku, restrukturyzacja regionu w celu pełnego wykorzystania potencjału ludzkiego i rzeczowego oraz przeciwdziałania bezrobociu, inicjowanie tworzenia kompleksowej infrastruktury społecznej, gospodarczej i technicznej a w szczególności proekologicznej infrastruktury technicznej, a także organizowanie przedsięwzięć i imprez kulturalnych, oświatowych i sportowych o zasięgu ponadgminnym.

3. Synteza Studium

3.1. Synteza uwarunkowań

Syntezy uwarunkowań rozwoju obszaru Gminy dokonano poprzez ocenę czynników wpływających na zrównoważony rozwój Gminy a wynikających z poszczególnych sfer tj. przyrodniczo – środowiskowej, kulturowej, społeczno – gospodarczej i istniejącego zagospodarowania terenu:

¹ zgodnie z danymi Urzędu Gminy w Bielsku

² zgodnie z danymi Banku Danych Lokalnych GUS na 2016 r.

- 1) Gmina posiada korzystne położenie pod względem komunikacyjnym – w zachodniej części województwa mazowieckiego, w sąsiedztwie ośrodków miejskich;
- 2) istniejąca sieć dróg kołowych i kolejowych zapewnia dobre powiązania komunikacyjne z regionem;
- 3) brak jest możliwości dostosowania parametrów istniejącej drogi krajowej nr 60 w jej istniejącym przebiegu do parametrów wymaganych dla drogi głównej ruchu przyspieszonego;
- 4) przebudowa drogi krajowej nr 60 na odcinku Goślice – Bielsk zwiększyła dostępność komunikacyjną Gminy oraz wpłynęła stymulująco na rozwój terenów o funkcjach produkcyjno – usługowych;
- 5) w przestrzeni Gminy wyraźnie ukształtowane są struktury funkcjonalno–przestrzenne;
- 6) w strukturze gospodarki i użytkowania ziemi dominującą rolę odgrywa rolnictwo, warunki rozwoju rolnictwa są dobre;
- 7) liczba mieszkańców Gminy utrzymuje się na stałym poziomie, mimo obserwowanego już od kilku lat ujemnego przyrostu naturalnego;
- 8) w ostatnich latach w Gminie systematycznie wzrasta bezrobocie wśród osób w wieku produkcyjnym – pomimo poprawiającej się sytuacji gospodarczej nadal brakuje odpowiedniej liczby miejsc pracy;
- 9) obecne na terenie Gminy obiekty zabytkowe oraz inne wartościowe pod względem kulturowym i historycznym – jako elementy jej tożsamości mogą stać się stymulatorem rozwoju turystyki;
- 10) istniejące wartościowe układy przestrzenne wymagają objęcia ochroną konserwatorską;
- 11) na terenie Gminy rozwija się głównie zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz zabudowa zagrodowa;
- 12) wyposażenie w infrastrukturę społeczną jest niewystarczające;
- 13) słabo rozwinięta jest podstawowa infrastruktura turystyczna w postaci obiektów noclegowych i gastronomicznych;
- 14) sieci infrastruktury technicznej wymagają rozwoju;
- 15) konieczna jest budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalniami ścieków;
- 16) istniejące drogi wymagają modernizacji z dostosowaniem do obowiązujących przepisów w zakresie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne;
- 17) konieczna jest modernizacja systemu zaopatrzenia w ciepło – modernizacja istniejących systemów grzewczych, rozwój wykorzystania źródeł ciepła wykorzystujących odnawialne źródła energii;
- 18) powiązanie planów rozwoju Gminy z systemem planowania krajowego i regionalnego oraz właściwe ukierunkowanie działań władz gminnych daje szansę na rozwój Gminy.

3.2. Synteza zasad ochrony i kierunków rozwoju

Zawarte w Studium ustalenia w sposób wyczerpujący odnoszą się do zakresu merytorycznego określonego w przepisach z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego.

W zakresie **kierunków zmian w strukturze przestrzennej Gminy oraz przeznaczeniu terenów, w tym wynikających z bilansu terenów, audytu krajobrazowego oraz w zakresie obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym** w Studium założono, że gmina Bielsk rozwijać się będzie w oparciu o wykorzystywanie szans i możliwości związanych przede wszystkim z:

- 1) istniejącymi, korzystnymi powiązaniem komunikacyjnymi;
- 2) sąsiedztwem miasta Płocka;
- 3) istnieniem wykształconych ośrodków osadniczych na terenie Gminy: Bielsk, Zągoty, Ciachcin i Ciachcin Nowy;
- 4) korzystnym wskaźnikiem jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej i znacznym potencjałem rolnictwa.

Realizacja celów rozwoju gminy Bielsk będzie wiązać się z przekształceniem jakościowym i ilościowym istniejącego zagospodarowania. Wskazane kierunki rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej, określono w oparciu o zasadę kontynuacji cech istniejącego zainwestowania w zakresie funkcji oraz parametrów kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu uwzględniając zidentyfikowane tendencje rozwojowe oraz potrzeby przekształceń obszarów w zakresie funkcji. Wyznaczono obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym.

W Studium wyznaczono lub oznaczono obszary:

- 1) urbanizacji – tereny wskazane do zainwestowania:
 - a) kontynuacji urbanizacji,
 - b) rozwoju urbanizacji;
- 2) chronione ze względów przyrodniczych i krajobrazowych, na których wykluczono możliwość realizacji zabudowy;
- 3) związane z ochroną gruntów rolnych i leśnych;
- 4) chronione ze względów kulturowych;
- 5) szczególowej polityki w zakresie kształtowania ładu przestrzennego: obszar przestrzeni publicznej, tereny poeksploatacyjne wymagające rekultywacji;
- 6) posiadające ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu terenów wynikające z przepisów odrębnych.

W obrębie obszarów urbanizacji wyznaczono tereny o różnym przeznaczeniu inwestycyjnym: zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej, obiektów produkcyjnych, składów magazynów i usług, terenów eksploatacji powierzchniowej i inne. Poza obszarem urbanizacji wyznaczono tereny wyłączone spod zabudowy, z priorytetem dla funkcji przyrodniczych i produkcji rolnej: łąk i pastwisk, lasy i inne. Dla poszczególnych terenów określono podstawowe wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu.

Najwięcej nowych terenów inwestycyjnych (obszarów rozwoju urbanizacji) wskazano w miejscowościach:

- 1) Bielsk, Żągoty, Ciachcin, Ciachcin Nowy – tereny wielofunkcyjne, mieszkaniowo–usługowe, produkcyjno–usługowe;
- 2) Goślice – teren usługowy.

Jednocześnie zrewidowano politykę przestrzenną Studium z 2001 r. wraz ze zmianami (2010 r., 2014 r. oraz 2016 r.) i dostosowano zasięg terenów przeznaczonych do zainwestowania do faktycznych potrzeb i możliwości finansowych Gminy, co ma przyczynić się do ograniczenia niekorzystnego procesu rozpraszania zabudowy, konfliktów funkcji i zapewnić dostęp do infrastruktury technicznej i społecznej na odpowiednim poziomie. Korekty zasięgu terenów przeznaczonych pod zabudowę dotyczyły przede wszystkim miejscowości: Bielsk, Ciachcin, Ciachcin Nowy, Żągoty, Zagroba, Machcino, Tchorz, Goślice.

W zakresie **obszarów oraz zasad ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk** w Studium m.in.:

- 1) wskazano obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów odrębnych – istniejące, użytki ekologiczne, pomniki przyrody, obszary i tereny górnicze, obszary szczególnego zagrożenia powodzią;
- 2) ustalono ochronę istniejących kompleksów leśnych i ich rozwój w oparciu o wskazane obszary rolnicze do zalesienia;
- 3) ustalono ochronę gleb o wysokiej przydatności rolniczej przed zmianą sposobu użytkowania;
- 4) ustalono ochronę korytarzy i powiązań ekologicznych przed zmianą sposobu użytkowania;
- 5) wskazano działania w zakresie ochrony przyrody, powierzchni ziemi i gleb, powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych;
- 6) wskazano działania w zakresie ochrony przed hałasem oraz przed promieniowaniem elektromagnetycznym;
- 7) ustalono zasady kształtowania podsystemów: biologicznego, hydrologicznego oraz klimatycznego;
- 8) ustalono kierunki i zasady ochrony krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego;
- 9) ustalono kierunki i zasady kształtowania leśnej i rolniczej przestrzeni produkcyjnej;
- 10) ustalono obowiązek rekultywacji terenów poeksploatacyjnych;
- 11) wskazano możliwość eksploatacji złóż kopalin w obrębie istniejących, udokumentowanych złóż oraz możliwość prowadzenia dalszych badań rozpoznawczych i ustanowienia obszarów i terenów górniczych; nie wyznaczono filaru ochronnego dla złóż;
- 12) wprowadzono zakaz lokalizowania zakładów o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;
- 13) ustalono kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej w celu ograniczenia uciążliwości działalności człowieka dla środowiska;

- 14) wskazano wykorzystywanie energii ze źródeł odnawialnych oraz wprowadzenie urządzeń i technologii energooszczędnych;
- 15) określono wytyczne ustalania zasad ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W zakresie **obszarów i zasad ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków oraz dóbr kultury współczesnej** w Studium m.in.:

- 1) wskazano obiekty i obszary chronione na podstawie przepisów odrębnych;
- 2) wyznaczono granice:
 - a) ścisłej ochrony konserwatorskiej,
 - b) strefy ochrony konserwatorskiej historycznego układu przestrzennego,
 - c) strefy ochrony parcelacji,
 - d) strefy ochrony krajobrazu,
 - e) strefy ochrony krajobrazu rolniczego,
 - f) strefy ochrony konserwatorskiej obiektu zabytkowego;
- 3) wprowadzono warunki ochrony stanowisk archeologicznych;
- 4) ustalono działania w zakresie opieki nad zabytkami;
- 5) określono wytyczne ustalania zasad ochrony zabytków i dóbr kultury współczesnej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W zakresie **kierunków oraz zasad rozwoju systemów komunikacji** w Studium m.in.:

- 1) ustalono utrzymanie i modernizację istniejącej sieci drogowej;
- 2) ustalono konieczność zaprojektowania wewnętrznego układu komunikacyjnego dla nowopowstających terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług;
- 3) określono docelowe klasy techniczne dróg publicznych;
- 4) wskazano projektowany przebieg:
 - a) drogi krajowej nr 60 w miejscowościach Ciachcin i Bielsk (obwodnice),
 - b) drogi ekspresowej S10,
 - c) dróg klasy G i klasy Z w miejscowości Bielsk;
- 5) wskazano utrzymanie linii kolejowej nr 33 i jej modernizację;
- 6) wskazano działania dla rozwoju dróg umożliwiających bezpieczne poruszanie się rowerzystom;
- 7) określono wytyczne ustalania zasad korzystania i rozwoju systemów komunikacji w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W zakresie **kierunków oraz zasad rozwoju infrastruktury technicznej** w Studium m.in.:

- 1) wskazano lokalizację terenów infrastruktury technicznej (I), obejmujących istniejące i projektowane obiekty infrastruktury technicznej związane z gospodarką wodną, ściekową oraz urządzenia elektroenergetyczne i gazownicze;
- 2) założono rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej, gazowej, wodociągowej i energetycznej w oparciu o istniejące zasoby i w dostosowaniu do zmieniających się potrzeb, w tym możliwość budowy przesyłowych linii elektroenergetycznych;
- 3) wskazano możliwości rozwoju energetyki w oparciu o odnawialne źródła energii, w tym: lokalizację terenów na których możliwa jest lokalizacja urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, wykorzystujących m.in. energię otrzymywaną z biomasy, biogazu, energię geotermalną, energię promieniowania słonecznego, hydroenergię oraz o mocy nieprzekraczającej 100 kW, przy czym na terenie Gminy nie przewiduje się lokalizacji urządzeń wykorzystujących energię wiatru o mocy większej niż moc mikroinstalacji (40 kW) w rozumieniu przepisów odrębnych z zakresu energetyki; dla istniejących elektrowni wiatrowych na terenie gminy Bielsk oraz projektowanych elektrowni wiatrowych na terenie gminy Staroźreby i Radzanowo określono strefy ochronne;
- 4) wskazano wykorzystanie odnawialnych źródeł energii zarówno w zbiorczych jak i w indywidualnych systemach grzewczych w możliwie jak największym zakresie.

W zakresie **obszarów, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego** w Studium określono, na których terenach możliwa będzie realizacja inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym oraz ponadlokalnym. Ze względu na brak programów zawierających zadania rządowe, przewidziane do realizacji na obszarze gminy Bielsk w zakresie inwestycji o znaczeniu ponadlokalnym w Studium wska-

ziano wyłącznie zadania samorządowe przewidziane do realizacji na terenie gminy Bielsk w *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego* m.in.: budowę drogi ekspresowej S10 od A6 (Szczecin)–Piła–Bydgoszcz–Toruń–Płońsk (S7), rozbudowę drogi krajowej nr 60 na odcinku Goślice–Raciąż z budową obwodnicy Bielska i Drobina, rozbudowę drogi wojewódzkiej nr 560 Sierpc–Bielsk na odcinku Bonisław–Bielsk, rozbudowę gazociągu Rembelszczyzna–Gustorzyn, rozbudowę stacji 400/110 kV Płock (KPZP) – inwestycja w trakcie realizacji, budowę telekomunikacyjnej sieci szkieletowo-dystrybucyjnej oraz dostępowej w ramach projektu „Internet dla Mazowsza” – inwestycja w trakcie realizacji, budowę rurociągu naftowego Odessa–Brody–Płock, modernizację inwestycji przegradzających koryto rzek o wysokości piętrzenia >4m, rzeka Sierpianica Zachodnia, rozbudowę i modernizację oczyszczalni ścieków w miejscowości Bielsk.

W zakresie **obszarów, dla których jest obowiązkowe sporządzenie planu miejscowego** w Studium wskazano obszar dla którego obowiązkowe jest sporządzenie planu miejscowego na podstawie przepisów odrębnych tj. tereny lokalizacji cmentarzy.

W zakresie **obszarów, dla których Gmina zamierza sporządzić plan miejscowy** w Studium jako niezbędne do sporządzenia planów miejscowych wskazano:

- 1) tereny, w stosunku do których zmieniono dotychczasową politykę przestrzenną;
- 2) tereny wskazane do rozwoju i intensyfikacji procesów urbanizacyjnych, a nie będące kontynuacją pasm istniejącej przyulicznej zabudowy, dla których należy ustalić zasady ochrony i kształtowania przestrzeni przeznaczonych pod zabudowę;
- 3) tereny przekształceń przestrzennych na obszarach prawnie chronionych – w miarę potrzeb, w tym strefy ochrony konserwatorskiej;
- 4) tereny zajęte pod istniejące i planowane systemy (urządzenia i obiekty) elektroenergetyczne ze względu na wynikające ograniczenia w zagospodarowaniu terenów;
- 5) tereny rolnicze wskazane do zalesienia;
- 6) obszary w granicach stref ochrony od elektrowni wiatrowych w odległości dziesięciokrotności ich wysokości.

W zakresie **kierunków i zasad kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej** w Studium założono utrzymanie dotychczasowych funkcji leśnych terenów oraz rozwój istniejących kompleksów leśnych w drodze ich uzupełnienia i poszerzenia w ramach wyznaczonych terenów rolniczych wskazanych do zalesienia.

W zakresie **kierunków i zasad kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej** w Studium założono utrzymanie dotychczasowych funkcji rolniczych większości terenów otwartych i wyłączenie z użytkowania rolniczego części terenów o niskiej przydatności rolniczej na rzecz terenów leśnych oraz rozwoju innych funkcji niezwiązanych z produkcją rolną.

W zakresie **obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi** w Studium uwzględniono i oznaczono ich zasięg, w tym obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, które zostały wyznaczone zgodnie ze „Studium dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej – etap I – rzeka Sierpianica”. Obszary zlokalizowane w sąsiedztwie rzeki Sierpianicy mogą być narażone na możliwość wystąpienia powodzi w związku z ich lokalizacją w granicach obszaru zasięgu wielkiej wody, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia wielkiej wody wynosi 5% (p=raz na 20 lat), obszaru, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (p=raz na 100 lat; tożsamemu z obszarem zasięgu wielkiej wody, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia wielkiej wody wynosi 1%) oraz obszaru zasięgu wielkiej wody, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia wielkiej wody wynosi 0,5% (p=raz na 200 lat).

Obszary wzdłuż mniejszych cieków oraz lokalnych obniżen terenu są obszarami występowania wód hipodermicznych, narażonymi na wystąpienie okresowych podtopień, dla których ustala się ograniczenia w możliwości realizacji zainwestowania.

W zakresie **osuwania się mas ziemnych** nie oznaczono ani nie wprowadzono ustaleń dla obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych i narażonych na osuwanie mas ziemnych w związku z ich niewystępowaniem na terenie gminy Bielsk.

W zakresie **obiektów lub obszarów, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny** w Studium nie wprowadzono żadnych ustaleń, z uwagi na brak w granicach Gminy kopalń, które wymagałyby wyznaczenia filaru ochronnego.

W zakresie **obszarów pomników zagłady i ich stref ochronnych** w Studium nie wprowadzono żadnych ustaleń, z uwagi na brak w granicach Gminy Pomników Zagłady i ich stref ochronnych, o których mowa w przepisach odrębnych z zakresu ochrony terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (t.j. Dz. U. z 2015 poz. 2120 z późn. zm.).

W zakresie **obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji** w Studium wskazano obszary, które wymagają rekultywacji: tereny poeksploatacyjne. Pozostałych terenów wymagających przekształceń lub rehabilitacji nie wskazywano ze względu na stwierdzenie ich niewystępowania na terenie gminy Bielsk.

W granicach gminy Bielsk stwierdzono występowanie terenu występowania historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi lub bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku lub szkód w środowisku, który został zanieczyszczony olejem mineralnym w miejscowości Ciachcin. W 2015 roku została wydana decyzja ustalająca plan remediacji pobocza i skarpy rowu drogi krajowej nr 60 na trasie Bielsk – Płock. W związku z przeprowadzeniem działań remediacyjnych zgodnie z warunkami określonymi w decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie nie określono obszarów wymagających remediacji.

W zakresie **obszarów zdegradowanych** określono obszar zdegradowany obejmujący centrum miejscowości Bielsk.

W zakresie **granic terenów zamkniętych i ich stref ochronnych** w Studium wskazano granice terenów zamkniętych związanych z przebiegiem linii kolejowej.

W zakresie **obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW oraz strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu** w Studium wskazano lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, wykorzystujących m.in. energię otrzymywaną z biomasy, biogazu (w tym odgazowywanie odpadów), energię geotermalną, energię promieniowania słonecznego, hydroenergię, na terenach w granicach obszarów rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW. Ustalono, że realizacja ww. urządzeń nie może powodować ograniczeń w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu poza obszarem na którym będą rozmieszczone. Granicę stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu związanych z ich lokalizacją ustalono jako odpowiadającą granicy terenów ich lokalizacji.

Wskazuje się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy nieprzekraczającej 100 kW wykorzystujących m.in. energię otrzymywaną z biomasy, biogazu, energię geotermalną, energię promieniowania słonecznego, hydroenergię. Urządzenia te mogą być lokalizowane w obszarze Gminy z wyjątkiem lasów, łąk i pastwisk oraz terenów rolniczych do zalesienia, przy zachowaniu wymogów przepisów odrębnych.

W obszarze Gminy nie przewiduje się możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych o mocy większej niż moc mikroinstalacji (40 kW) w rozumieniu przepisów odrębnych z zakresu energetyki.

W Studium wyznaczono granice stref ochrony istniejących elektrowni wiatrowych zlokalizowanych w miejscowościach Machcino, Goślice oraz Zagroba na terenie gminy Bielsk, granice stref ochrony od istniejących elektrowni wiatrowych położonych w obrębach Ciółkowo i Ślepkowo Szlacheckie na terenie gminy Radzanowo oraz projektowanych elektrowni wiatrowych w obrębach Aleksandrowo, Dąbrusk oraz Mikołajewo na terenie gminy Staroźreby w odległości odpowiadającej dziesięciokrotności ich wysokości.

Dodatkowo, w Studium określono również: **kierunki rozwoju i przekształceń infrastruktury społecznej oraz kierunki zabezpieczenia wymogów obronności i bezpieczeństwa państwa.**

4. Uzasadnienia zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań

Kształtując rozwiązania, opierając się o rozpoznanie istniejącego stanu zagospodarowania przestrzennego, funkcjonowania środowiska przyrodniczego, stopnia zachowania wartości kulturowych, sytuacji społeczno-gospodarczej, przyjęto za cele podstawowe:

- 1) wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich, tworzenie warunków dla innego typu działalności niż tylko rolnicza;
- 2) zapewnienie dogodnych warunków zamieszkania, poprawy wyposażenia w usługi, poprawy obsługi i funkcjonowania systemu komunikacyjnego i infrastruktury technicznej (zakłada się utrzymanie istniejącej liczby mieszkańców, poprawę warunków mieszkaniowych oraz stworzenie oferty dla napływu mieszkańców);
- 3) wykorzystanie dobrego położenia, istniejących powiązań komunikacyjnych, obszarów wartościowych przyrodniczo i kulturowo;
- 4) poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej;
- 5) utrzymanie i rozszerzenie ochrony istniejących zasobów środowiska przyrodniczego dla zachowania walorów przyrodniczo-kulturowych oraz rozwoju funkcji turystycznej i wypoczynkowej;
- 6) wykorzystanie obiektów zabytkowych wartościowych kulturowo i historycznie dla budowy wizerunku Gminy i jej tożsamości (Gmina posiada wiele cennych obiektów o wartościach zabytkowych, które wymagają ekspozycji i objęcia ochroną);
- 7) rozwój systemów uzbrojenia terenu i standardów wyposażenia w dostosowaniu do stopnia zaawansowania rozwoju przestrzennego (istniejąca infrastruktura daje solidną podstawę dla dalszej rozbudowy);
- 8) rozwój infrastruktury społecznej w oparciu o istniejące zasoby.

5. Słowniczek pojęć i definicji

Ileokroć w niniejszym opracowaniu jest mowa o:

- 1) **Gminie** – należy przez to rozumieć gminę Bielsk, chyba, że z treści zapisu wynika inaczej;
- 2) **modernizacji** – należy przez to rozumieć działania związane ze zwiększeniem wartości użytkowej lub technicznej istniejącego obiektu lub urządzenia;
- 3) **przepisach odrębnych** – należy przez to rozumieć przepisy ustaw wraz z aktami wykonawczymi oraz prawomocne decyzje administracyjne;
- 4) **przeznaczeniu** – należy przez to rozumieć funkcję określającą sposób zagospodarowania i użytkowania terenu;
- 5) **rysunku Studium** – należy przez to rozumieć rysunek Studium sporządzony na mapie topograficznej w skali 1 : 10 000, składający się z dwóch arkuszy, stanowiący załącznik nr 3 do uchwały uchwalającej Studium;
- 6) **Studium** – należy przez to rozumieć niniejsze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, stanowiące dokument planistyczny gminy, obejmujący obszar w granicach administracyjnych gminy, o ile z treści przepisu nie wynika inaczej;
- 7) **uciążliwości obiektów i urządzeń** – należy przez to rozumieć negatywne ich oddziaływanie na otoczenie, powodowane emisją gazów, pyłów, zapachów, hałasu, promieniowania itp., a także wynikające ze wzmożonego ruchu pojazdów związanego z funkcjonowaniem tych obiektów i urządzeń.

TOM II UWARUNKOWANIA

1. Uwarunkowania ponadlokalne

1.1. Powiązania funkcjonalno-przestrzenne

Gmina Bielsk położona jest w bliskiej odległości³ od ośrodków przemysłowych i usługowych o znaczeniu regionalnym i subregionalnym zlokalizowanych w granicach województwa mazowieckiego, łódzkiego i kujawsko – pomorskiego. Odległości od najbliższych ośrodków o znaczeniu ponadlokalnym wynoszą:

- 1) 11 km od Drobin;
- 2) 20 km od Płocka;
- 3) 43 km od Gostynina;
- 4) 60 km od Ciechanowa;
- 5) ok. 65 km od Włocławka i Kutna;
- 6) 110 km od Warszawy;
- 7) 120 km od Łodzi.

Na kształtowanie się struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy Bielsk w dużym stopniu wpływ miał rozwój ośrodka miejskiego – Bielska (obecnie wsi). Ośrodek ten nadal pełni najważniejszą funkcję społeczno – usługową dla Gminy. Znaczącym elementem było również położenie komunikacyjne, na które składały się przechodzące przez miejscowość szlaki komunikacyjne:

- 1) łączące Płock i Drobin, odpowiadający przebiegiem drodze krajowej nr 60;
- 2) do Sierpca, odpowiadające przebiegiem drodze wojewódzkiej nr 560.

Współcześnie, zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa najbardziej intensywnie rozwija się wzdłuż drogi krajowej nr 60, przebiegającej centralnie przez obszar Gminy oraz wzdłuż dróg wojewódzkich i powiatowych. Miejscowościami najsilniej zainwestowanymi są miejscowości: Bielsk, Ciachcin Nowy i Żągoty. Bielsk skupia życie kulturalne i gospodarcze Gminy, tutaj ukształtowało się i rozwija jej centrum.

Tereny Gminy atrakcyjne dla wypoczynku i rekreacji stały się w ostatnich latach stymulatorem rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Składają się na nie obszary leśne w północno – wschodniej części Gminy oraz tereny w sąsiedztwie niewielkich rzek: Sierpienicy, Brzeźnicy i Wierzbicy wraz z wytworzonym przez siebie krajobrazem dolin rzecznych.

Na terenie Gminy mieszkańcy mają możliwość zaspokojenia podstawowych potrzeb w zakresie: szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego, opieki medycznej, zakupu artykułów żywnościowych i przemysłowych.

Bliskość miasta Płocka oraz aglomeracji warszawskiej ograniczyła rozwój niektórych elementów infrastruktury społecznej o znaczeniu ponadlokalnym, związanych m.in. ze szkolnictwem ponadgimnazjalnym i rozrywką. Zaspokajanie pozostałych potrzeb, w tym potrzeb „wyższego rzędu” związanych ze szkolnictwem wyższym, specjalistyczną opieką medyczną oraz kulturą i rozrywką jest realizowane w dalej położonych ośrodkach miejskich (Płocku, Ciechanowie czy Warszawie).

Gospodarka Gminy, podobnie jak i całego regionu jest w dużej mierze oparta na rolnictwie, z przewagą produkcji roślinnej. Do najbardziej popularnych roślin uprawnych należą zboża: pszenica, jęczmień, żyto, owies. Produkowane rośliny na terenie gminy Bielsk przeznaczone są w głównej mierze na przemysł spożywczy lub są surowcem dla innych gałęzi przemysłu.

1.2. Powiązania przyrodnicze

Obszar gminy Bielsk, zgodnie z regionalizacją fizyczno–geograficzną J. Kondrackiego położony jest w granicach prowincji Niż Środkowoeuropejski (31). Część środkowo–wschodnia Gminy zlokalizowana

³ liczonej od granic administracyjnych gminy Bielsk

jest w podprovincji Niziny Środkowopolskie (318), zaś część zachodnia w podprovincji Pojezierze Południowobałtyckie (314–316). Obszar Gminy w większości znajduje się w granicach mezoregionu Wysoczyzny Płońskiej (318.61), należącej do makroregionu Niziny Północnomazowieckiej (318.6). Niewielka część zachodnia gminy Bielsk zlokalizowana jest z kolei w granicach mezoregionu Pojezierza Dobrzyńskiego (315.14), należącego do makroregionu Pojezierze Chełmińsko – Dobrzyńskie (315.1).

Wysoczyzna Płońska, obejmująca niemal całą Gminę, to płaska równina morenowa, urozmaicona nie-wysokimi (do 163 m) łańcuchami wzgórz morenowych i kemowych. Zachodnia część Gminy znajduje się w mezoregionie Pojezierze Dobrzyńskie. Na obszarze Gminy występuje niewiele jezior, poza małymi jeziorkami w zagłębieniach bezodpływowych. Teren miejscami jest silnie pagórkowaty. Najwyżej położone tereny znajdują się w południowej części Gminy, w rejonie miejscowości Kuchary i Józinek, wysokości dochodzą tu do 156 m n.p.m. Najniżej położonymi terenami – około 110 m n.p.m. – są obszary położone wzdłuż południowo-zachodniej granicy Gminy, w okolicach miejscowości Żukowo i Tchórz. Lasy na terenie gminy Bielsk zajmują niewielki obszar. Gmina należy do najmniej zalesionych obszarów w powiecie plockim, z lesistością wynoszącą 3,3%⁴. Kompleksy leśne administracyjnie podlegają Nadleśnictwu Płock.

Obszar Gminy położony jest poza wyznaczonym systemem korytarzy ekologicznych o randze krajowej (najbliżej położony jest korytarz rzeki Skrwy Prawej na wschodzie i rzeki Wisły na południu województwa mazowieckiego, które stanowią część składową krajowej sieci ekologicznej ECO-NET-POLSKA). Przepływ materii, energii i informacji genetycznej pomiędzy elementami systemu przyrodniczego Gminy i obszarami sąsiednimi odbywa się poprzez istniejącą sieć lokalnych korytarzy i powiązań przyrodniczych, które stanowią doliny rzek Sierpienicy, Brzeźnicy i Wierzbicy, zbiorowiska leśne, zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne oraz otwarte tereny rolnicze.

W granicach gminy Bielsk występują również bariery przyrodnicze, które stanowią przeszkody migracyjne dla zwierząt. Należą do nich m.in. drogi o wysokim natężeniu ruchu: droga krajowa nr 60, drogi wojewódzkie nr 540, nr 560 i nr 568, oddzielające otwarte tereny rolnicze, kompleksy leśne oraz tereny wód. Nieznaczne utrudnienie może również stwarzać linia kolejowa nr 33 Kutno–Brodnica zlokalizowana w części zachodniej obszaru Gminy.

Pozostała infrastruktura techniczna nie ingeruje w znacznym stopniu w strukturę obszarów cennych pod względem przyrodniczym oraz objętych ochroną prawną.

1.3. Powiązania komunikacyjne i infrastrukturalne

Powiązania komunikacyjne gminy Bielsk z obszarem zewnętrznym odbywają się za pośrednictwem dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych. Istotnym elementem systemu komunikacyjnego o znaczeniu ponadlokalnym są umiejscowione w centrum Gminy, w miejscowości Bielsk, skrzyżowania dróg: krajowej nr 60 Kutno – Płock – Ciechanów oraz wojewódzkich: nr 540 Bielsk – Sikórz i nr 560 Brodnica – Sierpc – Bielsk. W południowej części Gminy przebiega droga wojewódzka nr 568 relacji Goślice – Ciólkowo. Połączenia z sąsiadującymi gminami oraz Płockiem (siedziba powiatu plockiego) zapewniają ponadto drogi powiatowe łączące Bielsk z gminami: Zawidz, Gozdowo, Drobin, Staroźreby i Stara Biała.

Przez obszar Gminy, na odcinku około 4,2 km, przebiega linia kolejowa o znaczeniu ponadlokalnym nr 33 relacji Kutno – Brodnica. W granicach gminy Bielsk nie jest zlokalizowana żadna stacja lub przystanek kolejowy na przebiegu powyższej linii kolejowej.

W zakresie infrastruktury technicznej o znaczeniu ponadlokalnym powiązania gminy Bielsk z ośrodkami regionalnymi obejmują:

- 1) dalekosiężny rurociąg naftowy DN 800;
- 2) gazociągi wysokiego ciśnienia relacji:
 - a) DN 500 MOP 5,1 MPa relacji Rembelszczyzna–Gustorzyn I,
 - b) DN 500 MOP 5,5 MPa relacji Rembelszczyzna–Gustorzyn II,
 - c) DN 700 MOP 8,4 MPa relacji Rembelszczyzna–Gustorzyn III,
 - d) DN 150 MOP 5,5 MPa zasilającego stację gazową Gulczewo.

⁴ zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, 2016 r.

- 3) stację elektroenergetyczną 400/110 kV Płock (Kruszczewo) (fragment terenu w obrębie Machcinko);
- 4) napowietrzne elektroenergetyczne linie przesyłowe NN (najwyższego napięcia) 400 kV relacji:
 - a) Płock – Ołtarzew,
 - b) Płock – Rogowiec;
- 5) napowietrzne elektroenergetyczne linie przesyłowe WN (wysokiego napięcia) 110 kV:
 - a) Płock – Sierpc,
 - b) Płock – Raciąż;
- 6) kabel telekomunikacji międzymiastowej (C.R. i T);
- 7) kabel telekomunikacyjny (ZT – Płock) relacji Płock – Sierpc.

Świadczone na terenie Gminy usługi w zakresie transportu zbiorowego zapewniają powiązania komunikacyjne z Płockiem, Drobinem, Sierpcem, Ciechanowem i Płońskiem oraz szeregiem mniejszych miejscowości w granicach powiatu płockiego oraz powiatów sąsiadujących.

2. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu, stanu układu przestrzennego i wymogi jego ochrony

2.1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy i procesy jej przekształceń; zagospodarowanie i uzbrojenie terenu

Na strukturę funkcjonalno – przestrzenną Gminy składają się dwa rodzaje zabudowy, charakterystyczne dla obszarów wiejskich: zabudowa liniowa oraz zabudowa rozproszona. Zdecydowanie dominuje zabudowa liniowa. W większości miejscowości zabudowa skoncentrowana jest wzdłuż ważniejszych ciągów komunikacyjnych, często wyłącznie po jednej stronie drogi. Na terenie miejscowości Umienino, Niszczycy, Śmiłowo oraz Jęczewo występuje jedynie zabudowa rozproszona.

Obszar Gminy zainwestowany jest raczej w sposób ekstensywny. Wyjątek stanowi wieś gminna Bielsk – o najwyższej koncentracji zabudowy. Tutejsza przestrzeń w centrum zachowała cechy średniowiecznego miasteczka z centralnie położonym rynkiem zaś jego otoczenie posiada cechy osiedla mieszkaniowego, jednorodzinne o charakterze podmiejskim, gdzie obok współistnieją funkcje usługowe oraz przemysłowe. W systemie sieci osadniczej siedziba Gminy pełni funkcje ośrodka obsługi lokalnej – ośrodek gminny o zwiększonej koncentracji funkcji mieszkaniowej i usługowo – produkcyjnej, natomiast wsie Zagoty i Ciachcin funkcjonują jako ośrodki wiejskie z koncentracją funkcji mieszkaniowych i usługowych z utrzymującą się dynamiką rozwoju.

Dominującym typem zabudowy na obszarach wiejskich jest zabudowa zagrodowa, ustępująca jednak budynkom o funkcji wyłącznie mieszkaniowej jednorodzinnej. Towarzyszą im pojedyncze obiekty usługowe oraz przetwórstwa rolno – spożywczego.

Gmina Bielsk jest Gminą typowo rolniczą, dominujące w strukturze użytkowania gruntów użytki rolne zajmują ok. 73% jej powierzchni. W strukturze przestrzenno–funkcjonalnej Gminy dominują tereny użytkowane rolniczo i grunty leśne. Wśród gruntów użytkowanych rolniczo znaczną powierzchnię zajmują tereny łąk i pastwisk (łącznie ok.12% powierzchni Gminy). Lasy zajmują zaś zaledwie niewiele ponad 3% powierzchni Gminy. Tereny zainwestowane łącznie zajmują ok. 800,0 ha, co stanowi 6,39% obszaru gminy Bielsk.

Tab. 1. Użytkownie terenów w gminie Bielsk

Sposób użytkowania terenu		Powierzchnia [m ²]	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni Gminy [%]
Tereny zainwestowane	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	911029,40	91,10	0,73
	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług	103421,49	10,34	0,08
	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielnorodzinnej	5185,41	0,52	0,00
	Tereny zabudowy usługowej	217660,03	21,77	0,17

	Tereny sportu i rekreacji	13579,56	1,36	0,01
	Tereny turystyczno-rekreacyjne	39637,92	3,96	0,03
	Tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług	112934,47	11,29	0,09
	Tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów	59541,93	5,95	0,05
	Tereny obiektów produkcyjnych w gospodarstwach rolnych	69864,03	6,99	0,06
	Tereny eksploatacji powierzchniowej	39020,12	3,90	0,03
	Tereny zabudowy zagrodowej	3255441,00	325,54	2,60
	Tereny dróg	2977905,00	297,79	2,38
	Tereny kolei	158399,86	15,84	0,13
	Tereny infrastruktury technicznej	24452,05	2,45	0,02
	Tereny zabudowane nieużytkowane	12671,23	1,27	0,01
	Razem	8000743,50	800,07	6,39
Tereny użytkowane rolniczo i grunty leśne	Tereny zadrzewione	1037394,00	103,74	0,83
	Lasy łącznie	4050461,97	405,05	3,24
	<i>prywatne</i>	2181742,00	218,17	1,74
	<i>Skarbu Państwa</i>	1809387,00	180,94	1,45
	<i>pozostałe</i>	59332,97	5,93	0,05
	Tereny zieleni parkowej	200756,40	20,08	0,16
	Tereny cmentarzy (czynnych i nieczynnego)	54436,88	5,40	0,04
	Tereny wód powierzchniowych (stojących i płynących)	465656,46	46,57	0,37
	Tereny łąk	7260608,00	726,06	5,80
	Tereny pastwisk	8233196,00	823,32	6,58
	Razem	21302509,70	2535,25	20,25
	RAZEM	29303253,20	3335,33	26,65

Źródło: opracowanie własne na podstawie inwentaryzacji urbanistycznej przeprowadzonej dla potrzeb Studium, stan na 2017 r.

Ilość terenów zagospodarowanych w gminie Bielsk ulega stopniowemu zwiększeniu. W latach 2006–2016 każdego roku oddawano do użytkowania przeciętnie 24 budynki mieszkalne oraz 3 budynki niemieszkalne.

Tab. 2. Liczba nowych budynków mieszkalnych i niemieszkalnych oddanych do użytkowania w latach 2006–2016

Budynki	Liczba nowych budynków oddanych do użytkowania											Średnia
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Nowe budynki mieszkalne	21	32	26	18	23	20	27	20	30	30	17	24
Nowe budynki niemieszkalne ogółem	5	3	4	2	3	0	2	1	3	4	6	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Bank Danych Lokalnych GUS.

Tab. 3 Średnia powierzchnia użytkowa nowych budynków mieszkalnych i niemieszkalnych oddanych do użytkowania w danym roku w latach 2005–2016.

Budynki wg funkcji	Średnia powierzchnia użytkowa nowych budynków oddanych do użytkowania w danym roku [m ²]												Średnia [m ²]
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Budynki mieszkalne	736	3018	4137	3755	2453	3175	2325	3421	2363	4027	3637	2049	130,4
Budynki niemieszkalne ogółem	1528	1844	1544	1486	670	527	0	1326	827	948	2621	2217	353,1
Budynki handlowo-usługowe	148	0	1205	773	0	0	0	0	827	0	882	–	547,9

Budynki garaży	0	17	0	48	268	22	0	0	0	0	0	–	88,75
Budynki przemysłowe	202	1189	0	0	402	0	0	0	0	174	0	–	393,4
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	0	371	0	210	0	88	0	1256	0	0	0	–	481,25
Ogólnodostępne obiekty kulturalne	0	0	0	155	0	0	0	0	0	0	0	–	155,0
Budynki gospodarstw rolnych	1178	267	339	300	0	417	0	70	0	774	1739	–	338,9

*wartość powierzchni pisane kursywą, gdy w danym roku powstał tylko 1 budynek danego typu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

Uzbrojenie terenu omówione zostało w rozdz. 10 i 11.

2.2. Dotychczasowe przeznaczenie oraz stan systemu planowania przestrzennego

Dotychczasowe przeznaczenie

Obszar gminy Bielsk w dokumentach planistycznych (w dotychczas obowiązującym Studium, a także w jego zmianach, oraz w wymienionych poniżej planach miejscowych) przeznaczony został na różnorodne cele, zarówno przyrodnicze i rolnicze, jak i na cele zabudowy i zagospodarowania terenu (począwszy od zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej, po funkcje usługowe, składowe i produkcyjne).

Pod zabudowę przeznaczono przede wszystkim tereny zlokalizowane wzdłuż terenów komunikacji oraz głównie na terenach w otoczeniu miejscowości: Bielsk, Żągoty, Machcino, Ciachcin oraz Ciachcin Nowy lub tereny w miejscu istniejącej zabudowy zagrodowej.

Poza przeznaczeniem na cele mieszkaniowe, mieszkaniowo-usługowe i zagrodowe, wskazano także rozwój funkcji produkcyjno-składowo-usługowych, które rozproszone są na terenie gminy Bielsk, z większą możliwością koncentracji w sąsiedztwie Bielska oraz Żągot.

Poza wymienionymi obszarami koncentracji zabudowy, dla pozostałego terenu Gminy przewidziano przede wszystkim utrzymanie oraz ochronę terenów rolniczych i przyrodniczych.

Tereny przeznaczone w planach miejscowych na cele zabudowy w znacznym stopniu zostały już zainwestowane. W rozdz. 14.3 wskazano jaka jest chłonność (w podziale na funkcje zabudowy) obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, położonych poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Dotychczas obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bielsk przyjęte uchwałą Nr 220/XXIV/2001 Rady Gminy w Bielsku z dnia 20 października 2001 r. zmieniono uchwałą Nr 256/XL/2010 Rady Gminy w Bielsku z dnia 30 sierpnia 2010 r. w zakresie dotyczącym obrębów Bielsk, Ciachcin, Ciachcin Nowy i Żągoty oraz uchwałami Nr 249/XXXVIII/2014 z dnia 10 września 2014 roku i Nr 98/XVI/2016 z dnia 26 kwietnia 2016 r., w obejmujących fragment obszaru w obrębie Machcinko, w związku z przeprowadzeniem inwestycji o celu ponadlokalnym tj. budowa linii elektroenergetycznej 400 kV.

Studium oraz jego zmiany wykonane zostały zgodnie z zasadami i procedurą sporządzania studium określonymi w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Zgodnie z przeprowadzoną analizą aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, sporządzaną na podstawie art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przyjętą uchwałą Nr 35/VII/2015, stwierdzono, iż żadna ze zmian Studium nie stanowiła kompleksowej aktualizacji polityki przestrzennej w nim zawartej a jedynie częściowe zmiany bezpośrednio powiązane ze sporządzanymi dla tych obszarów planami miejscowymi.

Konieczne jest zatem sporządzenie nowego dokumentu w celu dostosowania jego formy i zakresu ustaleń do aktualnie obowiązujących przepisów prawa, uwzględnienie ustaleń dokumentów o znaczeniu ponadlokalnym oraz dostosowanie polityki przestrzennej w nim zawartej do aktualnych potrzeb rozwojowych gminy Bielsk i planów inwestycyjnych mieszkańców, co potwierdzają również zgłaszane przez nich wnioski.

Rada Gminy Bielsk w dniu 29 grudnia 2015 r. podjęła uchwałę Nr 74/XIII/2015 Rady Gminy Bielsk w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków gminy Bielsk.

Plany miejscowe

Dla obszaru gminy Bielsk wg stanu na wrzesień 2017 r. obowiązuje 9 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wyszczególnionych w poniższej tabeli. Wszystkie wymienione poniżej plany miejscowe opracowane zostały w trybie obowiązującej ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz na podstawie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W granicach gminy Bielsk 6,41% jej powierzchni jest objęte planami miejscowymi. Obszary posiadające obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania położone są w miejscowościach Bielsk, Zągoty, Machcinko, Zagroba, Ciachcin oraz Ciachcin Nowy.

Tab. 4. Obowiązujące plany zagospodarowania przestrzennego w gminie Bielsk

Miejscowości, w granicach których obowiązuje plan miejscowy	Nr uchwały zatwierdzającej plan (data podjęcia)	Nr ewid. działki, której dotyczy plan	Ustalenia planu (przeznaczenie terenu)		Powierzchnia obszaru objętego planem [ha]
Bielsk	176/XXV/2013 (27.02.2013)	637/3, 640/1	UMN	Tereny zabudowy usługowej i mieszkaniowej	0,23
	251/XXXVIII/2014 (10.09.2014)	634/4,634/5, 634/3, 635/2,636	UM MN KDX	Tereny zabudowy usługowej i mieszkaniowej, Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, Tereny ciągu pieszko-jezdnego	0,82
Machcinko	250/XXXVIII/2014 (10.09.2014)	55, 3, 2, 19/2, część dz. 1, 4, 8, 9, 10/1, 10/2, 14/2, 19/1	E R R _k KDD KK	Tereny obiektów i urządzeń elektroenergetycznych, Tereny rolnicze, Tereny rolnicze z rezerwą terenową dla systemów transportu kolejowego, Tereny drogi publicznej, Tereny drogi kolejowej	ok. 6,28 ⁵
	105/XVII/2016 (28.04.2016)	18, 19/1, 20, 21/4, 23, 24/23, 50,7, 6, 5, 4/2, 4/1, 3/3, 3/2, 55/2	R ZL E KK KDD	Tereny rolnicze Lasy Teren infrastruktury technicznej- elektroenergetyka Teren kolei Teren drogi publicznej – drogi dojazdowej	ok. 24,4
Zagroba	108/XIII/2008 (28.02.2008)	230/1, 229, część dz. 262	PG	Tereny żwirowni (eksploatacji powierzchniowej)	11,0
	252/XXXVIII/2022 25.03.2022r.	część terenów wsi Zagroba	MN, MNU, RM, PG	tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej, tereny rolnicze, eksploatacji kopalni	90,0
Zągoty	132/XIX/2012 (14.06.2012)	152/16, 152/20, 152/21	U KDG	Tereny zabudowy usługowej, Tereny dróg publicznych	0,49
	177/XXV/2013 (27.02.2013)	132	MNU KDL KDD KDW	Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej, Tereny dróg publicznych, Tereny komunikacji	3,8

⁵ część planu przyjętego uchwałą Nr 250/XXXVIII/2014 utraciła moc w związku z wejściem w życie planu uchwalonego uchwałą Nr 105/XVII/2016, pierwotnie jego powierzchnia wynosiła ok. 9,5 ha

	172/XXIX/2017 (25.10.2017)	127/1-3, 127/5-7, 176, 180/2-4, 130, 131/2-7, 129/1-4, 128/2, 128/4-6, 128/7, 128/8	MNU KDG KDL KDD	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy usługowej Teren drogi głównej Tereny dróg lokalnych Teren drogi dojazdowej	4,55
Bielsk, Ciachcin Ciachcin Nowy Zągoty	261/XLI/2010 (30.09.2010), zmiana ww. uchwały w zakresie wskaźników zabudowy i zagospodarowania terenów 78/XII/2011 (22.11.2011)	obręb Bielsk, Ciachcin, Ciachcin Nowy i Zągoty	MN UMN UMN W MNR U UK UO UA US USR UTR PU PG I R RZL ZP ZC ZL W KDGP KDG KDZ KDL KDD KDX KX KD KDW	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej Tereny zabudowy mieszkaniowej i usług Tereny usług i zabudowy mieszka- niowej jednorodzinnej ekstensywnej Tereny zabudowy usługowej Tereny zabudowy usług kultury Tereny zabudowy usług oświaty Tereny zabudowy usług administracji Tereny sportu i rekreacji Tereny sportu i rekreacji ekstensywne Tereny usług turystyki i rekreacji Tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług Tereny eksploatacji powierzchniowej Tereny infrastruktury technicznej Tereny rolnicze Tereny rolnicze do zalesienia Tereny zielenie urządzonej Cmentarze Lasy Tereny wód powierzchniowych Tereny dróg głównych ruchu przy- śpieszonego Tereny dróg głównych Tereny dróg zbiorczych Tereny dróg lokalnych Tereny dróg dojazdowych Tereny publicznych ciągów pieszo- jezdnym Tereny publicznych ciągów pieszych Tereny publicznych placów Tereny dróg wewnętrznych	ok. 751,13
RAZEM					802,70

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Bielsku.

Decyzje o warunkach zabudowy

Zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* w przypadku braku planu miejscowego określenie sposobów zagospodarowania terenu dla inwestycji innych niż inwestycje celu publicznego następuje w drodze decyzji o warunkach zabudowy.

W latach 2011–2017 na obszarze gminy Bielsk wydano ponad 300 decyzji o warunkach zabudowy. Pomimo tego, iż największy ruch inwestycyjny obserwowany jest na obszarach objętych planami miejscowymi tj. obręb Bielsk, Ciachcin, Ciachcin Nowy oraz Zągoty, to liczba decyzji o warunkach zabudowy wydawanych w Gminie jest znaczna. Świadczy to o wysokim ruchu inwestycyjnym i zainteresowaniu inwestorów, jak również i mieszkańców.

Rozwój zabudowy w oparciu o decyzje administracyjne nie jest jednak korzystny dla utrzymania ładu przestrzennego. Wśród wydawanych decyzji o warunkach zabudowy nieznacznie przeważała budowa nowych budynków m.in. mieszkalnych i gospodarczych. Pozostałe decyzje o warunkach zabudowy dotyczą rozbudowy, nadbudowy, przebudowy lub zmiany sposobu użytkowania istniejących obiektów.

Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego

Zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt 1 ustawy z 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* w przypadku braku planu miejscowego określenie sposobów zagospodarowania terenu dla inwestycji celu publicznego następuje w drodze decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Zdecydowana większość wydanych od 2011 r. decyzji dotyczy budowy, rozbudowy lub przebudowy sieci i urządzeń infrastruktury technicznej – decyzje odnoszą się przede wszystkim do obiektów liniowych tj. sieci elektroenergetycznej, kanalizacyjnej, gazowej, oraz dróg publicznych.

2.3. Ład przestrzenny

Ład przestrzenny w Gminie jest zachowany w stopniu zadowalającym. W granicach gminy Bielsk ukształciły się cztery główne jednostki osadnicze, które posiadają uporządkowaną strukturę przestrzenną, tj. Bielsk, Ciachcin, Ciachcin Nowy oraz Żągoty. Ich rozwój wynika m.in. z wymagań dotyczących sposobu zagospodarowania terenu i zabudowy wskazanych w obowiązujących planach miejscowych. Na terenach niepokrytych planami miejscowymi rozwój zabudowy odbywa się w oparciu o decyzje administracyjne.

Największe zagrożenie dla osiągnięcia i utrzymania ładu przestrzennego w gminie Bielsk może stanowić postępujący nieplanowo i w sposób chaotyczny rozwój zabudowy. Presja realizacji nowej zabudowy oraz brak planów miejscowych (pokrycie gminy Bielsk planami miejscowymi wynosi zaledwie 6,41%) może stanowić zagrożenie dla środowiska przyrodniczego, zabytków oraz kształtowania przestrzeni publicznych. Niekontrolowany rozwój zabudowy, który nie jest dostosowany do możliwości istniejącego systemu infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. W wyniku braku dostatecznej kontroli nad procesami przestrzennymi może również postępować dezintegracja kompozycyjno–estetyczna pomiędzy zabudową zlokalizowaną w bezpośrednim sąsiedztwie.

3. Stan środowiska

3.1. Ukształtowanie terenu

Według podziału fizyczno–geograficznego Polski J. Kondrackiego gmina Bielsk, położona jest w obrębie dwóch mezoregionów: Wysoczyzny Płońskiej (należącej do makroregionu Niziny Północnomazowieckiej) i Pojezierza Dobrzyńskiego (należącego do makroregionu Pojezierze Chełmińsko – Dobrzyńskie).

Wysoczyzna Płońska, obejmująca niemal całą Gminę, to płaska równina morenowa, zlodowacenia środkowopolskiego, gdzieśgdzie urozmaicona niewysokimi (do 163 m) łańcuchami wzgórz morenowych i kemowych. Jest to region typowo rolniczy z niewielkim udziałem lasów, o glebach płowych i brunatnoziemnych, wytworzonych na glinie morenowej i piaskach nagliowych. W mezoregionie Pojezierze Dobrzyńskie znajduje się zachodnia część gminy. Jezior jest tu niewiele, występują tylko małe jeziora w zagłębieniach bezodpływowych, teren miejscami jest silnie pagórkowaty. Wzniesienie nad poziom morza mieści się w granicach od 100 do 150 m i tylko w niewielu miejscach jest nieco większe dochodząc do ok. 130 m. W rejonie Umienina w północno – zachodniej części Gminy występuje wzniesienie terenu (wzniesienie morenowe spiętrzone), wyraźnie odcinające się od poziomu sandrowego po zachodniej stronie i przechodzące łagodnie w powierzchnię wysoczyzny po wschodniej stronie. W tej części Gminy, będącej pod wpływem ostatniego zlodowacenia występuje rozległa, dość płaska powierzchnia, zbudowana z piasków wodnolodowcowych, zwana poziomem sandrowym.

Rzeźba terenu Gminy ukształtowana została głównie przez procesy glacialne i przemodelowana w warunkach interglacialnych, peryglacialnych i holocenów. Zasadniczą rolę w kształtowaniu rzeźby obszaru Gminy odegrały lądolody zlodowacenia środkowopolskiego i bałtyckiego. Zachodnia część gminy (o niższych wysokościach bezwzględnych) znajdowała się pod wpływem zlodowacenia bałtyckiego, natomiast wyżej wyniesione powierzchnie w centralnej i wschodniej jej części związane są z obecnością wcześniejszego zlodowacenia środkowopolskiego. Obydwa te obszary (wysoczyzny bałtyckiej i środkowopolskiej) oddziela łagodna, na ogół dość dobrze zaznaczona w terenie krawędź o przebiegu (generalnie) z kierunku północno – zachodniego na południowo – wschodni. Wysokość tej krawędzi wynosi około 4 m.

Położenie znacznej części Gminy w obrębie jednej jednostki morfologicznej sprawia, iż ukształtowanie powierzchni jest mało urozmaicone. Główną jednostką morfologiczną stanowi płaska, zdenudowana wyso-

czynna polodowcowa, o nachyleniu na ogół 0,5%, nadbudowana niewielkimi wzniesieniami moren czołowych w rejonie Niszczyc i Lubiejewa. Ich wysokości względne wynoszą około 6 – 7 m.

Zespoły pagórków to pozostałość dennych moren czołowych. Przeplatają się one z obniżeniami terenu stanowiącymi dawne zagłębienia wytopiskowe lub spłycone rynny lodowcowe. Płaską powierzchnię wysoczyzny w części centralnej, w rejonie miejscowości Gilino, Leszczyn Szlachecki i Leszczyn Księży, urozmaicają rozległe obniżenia powytopiskowe i zagłębienia bezodpływowe, a w części wschodniej dolina rzeki Sierpienicy z licznymi dolinkami bocznymi, płynąca z południowego wschodu w kierunku północnym. Wzdłuż doliny rzeki Sierpienicy występują płaskie, niewielkie powierzchnie zbudowane z osadów rzecznych i rzeczno–bagiennych.

Tereny najwyższej wyniesione nad poziom morza znajdują się w południowej części Gminy (150–156 m n.p.m.), w rejonie miejscowości Kuchary i Józinek. Najniższe położonymi terenami (około 110 m n.p.m.) są obszary położone wzdłuż południowo–zachodniej granicy Gminy, w okolicach miejscowości Machcinko, Żukowo i Tchórz. Deniwelacje terenu dochodzą do 45 m. Powierzchnia terenu Gminy łagodnie opada od osi, wyznaczonej przez miejscowości Kędzierzyn, Niszczycze, Kłobie, Kuchary, Ciachcin, Józinek, w kierunku północno–wschodnim oraz zachodnim⁶.

3.2. Budowa geologiczna

Geologicznie obszar gminy Bielsk położony jest w obrębie Niecki Warszawskiej, będącej częścią Niecki Brzeżnej, położonej w strefie krawędziowej platformy wschodnioeuropejskiej. Niecka Warszawska jest środkowym odcinkiem Niecki Brzeżnej, pomiędzy strefami uskokowymi Nowe Miasto – Grójec na południu i Czarnków – Tuchola – Brodnica na północy.

Podstawowe znaczenie w budowie geologicznej terenu gminy Bielsk odgrywają utwory czwartorzędowe, obejmujące osady zlodowaceń środkowopolskiego i bałtyckiego. Osady czwartorzędu wykształcone są w postaci glin zwałowych, na ogół zwarte i półzwarte, lokalnie bardziej plastyczne, o miąższości ca 4 m, piasków i żwirów, osiagające miąższość nawet kilkudziesięciu metrów. W obrębie wysoczyzny polodowcowej występują obniżenia wypełnione osadami o charakterze jeziorno – deluwalnym, związane najprawdopodobniej z deglacją lądolodu środkowopolskiego. W centralnej i wschodniej części Gminy powierzchnie wysoczyzny polodowcowej budują pisaki, głównie drobnoziarniste o miąższości ca 1 – 4 m. Wzniesienia moren czołowych (m.in. w rejonie Lubiejewa i Niszczyc) najczęściej zbudowane są z piasków i żwirów znacznej miąższości.

Zlodowacenie bałtyckie na omawianym obszarze reprezentują osady zwałowe, wodnolodowcowe i lodowcowe oraz zastoiskowe. Gliny zwałowe zlodowacenia bałtyckiego najliczniej występują w rejonie miejscowości Machcino. Są to utwory zwarte i półzwarte, o miąższości wahającej się od 1 do 4 m. W północno – zachodniej części gminy w otoczeniu wzniesień morenowych występują piaski i żwiry wodnolodowcowe o miąższości ok. 2 m powstanie tej piaszczystej powierzchni związane było najprawdopodobniej z recesją lądolodu bałtyckiego.

Utwory holocenu reprezentowane są przez piaski, namuły rzeczno – bagiennie, piaski aluwialno – deluwalne i torfy. Namuły piaszczyste i torfiaste wypełniają rozległe obniżenia powytopiskowe oraz niewielkie zagłębienia bezodpływowe. Torfy, o miąższości na ogół 1 – 2 m, występują lokalnie w dolinach rzecznych. W dolinach rzek oraz większych zagłębieniach terenu zalegają piaski i namuły akumulacji rzecznej oraz sporadycznie torfy i gytie. Miąższość tych osadów jest zróżnicowana, wynosi od kilku do kilkunastu metrów.

W rejonie miejscowości Zągoty występuje dolina kopalna o przebiegu północny–zachód – południowy–wschód, pochodząca prawdopodobnie z okresu interglacjału kromerskiego.

Do grupy gruntów o korzystnych właściwościach dla budownictwa należą: gliny zwałowe zwarte i półzwarte, piaski i żwiry, z wodą gruntową występującą poniżej posadowienia fundamentów. Grunty o niekorzystnych warunkach dla realizacji zabudowy występują w dolinkach rzecznych, obniżeniach i zagłębieniach powytopiskowych⁷.

⁶ zgodnie z informacjami zawartymi w *Opracowaniu ekofizjograficznym gminy Bielsk*, 2009 r. oraz *Oceną aktualności informacji zawartych w Opracowaniu ekofizjograficznym*, 2017 r.

⁷ Ibid.

3.3. Obszary naturalnych zagrożeń geologicznych

Na terenie Gminy nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych w tym zagrożeń osuwania się mas ziemnych/skalnych⁸.

3.4. Zasoby surowcowe. Obszary i tereny górnicze

Na terenie gminy Bielsk eksploatowane są surowce budowlane: piaski i żwiry, głównie na potrzeby lokalne. W granicach Gminy ustanowione zostały następujące tereny i obszary górnicze na mocy przepisów odrębnych z zakresu geologii i górnictwa⁹:

- 1) „Zagroba II” – wyznaczony w koncesji Starosty Płockiego z dnia 01.10.2010 r. nr 10–7/9/825 [RŚ.III.7510/24/2010] na wydobycie kopaliny pospolitej ze złoża kruszywa naturalnego (piasku) „Zagroba II”, o powierzchni 1,9312 ha, ważnej do 15.08.2025 r., roczne wydobycie nie przekracza 20 000 m³;
- 2) „Zagroba III” – wyznaczony w koncesji Starosty Płockiego z dnia 22.07.2013 r. nr 10-7/101022 [SR–III.6522.5.2013] na wydobycie kopaliny (piasku) ze złoża piaskowego „Zagroba III”, o powierzchni 1,9769 ha, ważnej do 30.06.2028 r., roczne wydobycie nie przekracza 20 000 m³.
- 3) „Zagroba IV” - wyznaczony w koncesji Starosty Płockiego nr SR–III.6522.21.2019 na wydobycie kopaliny (piasku) o powierzchni 1,9625 ha, ważnej do 30.10.2039 r., roczne wydobycie nie przekracza 20 000 m³.

Wszystkie obszary i tereny górnicze zlokalizowane są w obrębie Zagroba. W latach 2015–2016 decyzją Starosty Płockiego zlikwidowane zostały obszary i tereny górnicze: Zagroba Pole A i Zagroba Pole B (decyzja ustanawiająca: Z1:RŚ.III.7510/1/2009, decyzja likwidująca: Z1:SR–III.6522.5.2015) oraz Zągoty (decyzja ustanawiająca: Z1:OS.II.7510/24/2003/2004, decyzja likwidująca: Z1:SR– III.6522.23.2016).

Tab. 5. Charakterystyka złóż kruszywa naturalnego na terenie gminy Bielsk.

Lp.	Nazwa złoża	Kopaliny	Powierzchnia złoża [ha]	Stratygrafia	Grubość nadkładu [m]	Miąższość złoża [m]	Wielkość bilansowych zasobów geologicznych [tys. t]	Stan zagospodarowania złoża
1.	Koziołki	złoże gliny zwałowej i iłów warstwowych	7,50	czwartorzęd-plejstocen	0,8	5,4	268,0	eksploatacja złoża zaniechana
2.	Rudowo	złoża piasków budowlanych	0,95	–	0,3–1,54	0,5–6,3	19,82	eksploatacja złoża zaniechana
3.	Zagroba II	złoża piasków budowlanych	1,931	–	0,4–2,0	4,0–11,0	177,15	złoże eksploatowane okresowo
4.	Zagroba III	złoża piasków budowlanych	1,977	–	0,4	6,0-11,6	238,9	złoże eksploatowane
5.	Zagroba IV	piasek i żwir	1,96	czwartorzęd-plejstocen		9,6	238,4	złoże eksploatowane
6.	Zagroba p AiB	piasek i żwir	1,28	j.w.				
7.	Zagroba V	piasek	1,98	j.w.		12,1	391	
8.	Zagroba VI	piasek i żwir	1,4	j.w.		8,5	199,3	
9.	Zągoty	piasek i żwir	0,62	j.w.				złoże skreślone

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego (MIDAS), stan na dzień 31.12.2016/2022 r.

⁸ Ibid.

⁹ zgodnie z informacjami Okręgowego Urzędu Górniczego w Warszawie oraz Państwowego Instytutu Geologiczno–Państwowego Instytut Badawczy, stan na sierpień 2017 r.

Złoża aktualnie widniejące w krajowym bilansie zasobów na terenie Gminy zlokalizowane są w miejscowościach Kłobie, Gilino, Rudowo oraz Zagroba.

Perspektywicznymi terenami eksploatacji są obszary występowania złóż surowców naturalnych (kruzywa naturalnego piaskowo–żwirowego oraz surowców ilastych ceramiki budowlanej):

- 1) moreny czołowe na wschód od miejscowości Leszczyn Szlachecki oraz w obrębie piaszczystej powierzchni położonej w rejonie wsi Zagroba;
- 2) wzniesienia czołowo–morenowe na południowy – wschód od wsi Zagoty oraz w rejonie wsi Niszczyce, Niszczyce Pieńki, Sękowo i Cekanowo.

3.5. Zasoby wodne

3.5.1. Wody podziemne

Wody strefy przypowierzchniowej

Występowanie pierwszego poziomu wód gruntowych uzależnione jest od szeregu czynników, tj. budowy geologicznej, nachylenia terenu, intensywności opadów atmosferycznych, wiosennych roztopów i stopnia przepuszczalności gruntów. Wykazuje ono znaczne wahania w ciągu roku, w związku z tym, iż jest ono uzależnione bezpośrednio od ilości opadów atmosferycznych oraz poziomu wody w rzekach. Przeciętna amplituda roczna wahań zwierciadła tych wód wynosi około 1 m. Tereny w sąsiedztwie dolin rzecznych oraz w południowej części Gminy (obniżenia powytopiskowe) charakteryzują się występowaniem wód gruntowych na głębokości około 1–2 m p.p.t. Należą one do wód o zwierciadle swobodnym, skoncentrowane w osadach łatwo przepuszczalnych. W wyższych partiach wysoczyzny (północna i centralna część obszaru), która zbudowana została z osadów trudno przepuszczalnych o znacznej miąższości, wody gruntowe zalegają na głębokości 2–3 m p.p.t.¹⁰

Tereny występujących głęboko wód (poniżej 2 m p.p.t.) należą do obszarów szczególnie korzystnych dla lokalizacji zabudowy.

Warunki hydrogeologiczne

Według podziału Polski na jednostki hydrogeologiczne, wyznaczone i opracowane na mapie hydrogeologicznej Polski, gmina Bielsk znajduje się w obrębie aż 18 różnych jednostek wyznaczonych w oparciu o udział poziomów wodonośnych, parametry głównego poziomu wodonośnego oraz wielkość zasobów dyspozycyjnych. Świadczy to o dużym zróżnicowaniu warunków hydrogeologicznych w granicach Gminy. W północnej części gminy Bielsk – fragment obrębu Kędzierzyn brak jest poziomów wodonośnych spełniających kryteria poziomu użytkowego (GPU).

Dane dotyczące poszczególnych jednostek zestawiono w poniższej tabeli.

Tab. 6. Warunki hydrogeologiczne w granicach gminy Bielsk.

Oznaczenie jednostki hydrogeologicznej	Przybliżony zasięg przestrzenny	Wiek poziomu wodonośnego głównego/podrzędnego ¹¹	Stopień izolacji głównego użytkowego poziomu wodonośnego	Wydajność potencjalna studni wierconej [m ³ /h]	Głębokość występowania głównego użytkowego poziomu wodonośnego – hydroizohipsy [m n.p.m]	Miąższość utworów głównego poziomu wodonośnego [m]
1cQI/Tr	wsch. część obrębu Zagoty, płn. część obrębu Cekanowo, zach. część obrębu Niszczyce, płn. część obrębu Sękowo	czwartorzęd / trzeciorzęd	dobra	>70	100–150	40–80
2Q/cQI/Tr	obr. Kłobie, obr. Bolechowice, obr. Niszczyce, płd. część obrębu Bielsk	czwartorzęd / trzeciorzęd	dobra	>70	130	40–80
2bQI	płn. część obr. Umienino–Łubki, obr. Kędzierzyn	czwartorzęd / trzeciorzęd	słaba	10–30	40	10–20

¹⁰ na podstawie *Opracowania ekofizjograficznego*, 2009 r.

¹¹ Wiek wpisany zgodnie z informacjami na mapie i objaśnieniach. Trzeciorzęd w ostatnich latach został zastąpiony przez paleogen i neogen, które wcześniej były definiowane jako podokresy trzeciorzędu.

3baQII	wsch. część obr. Kędzierzyn, Jączewo	czwartorzęd / trzeciorzęd	dobra	>70	50	>15
4baQII	obr. Bielsk, wsch. część obr. Jączewo, płn.–wsch. część obr. Cekanowo, zach. część obrębu Dębsk	trzeciorzęd	dobra	>70, 50–70 (wsch. część obr. Jączewo i płn.–wsch. część obr. Ce- kanowo)	130	90
4bcQI/Tr	zach. część obr. Machcino i obr. Żukowo	czwartorzęd / trzeciorzęd	słaba/ dobra	<10, 10–30 (płd.- zach. część obr. Machcino), 50–70 (zach. część obr. Żu- kowo)	110	10–20
4bQI/Q/Q/Tr	obr. Gilino płn. część obr. Kuchary Jeżewo	czwartorzęd / trzeciorzęd	słaba	10–30	130	20–40
5cQI/Tr	centralna część obr. Żu- kowo	czwartorzęd / trzeciorzęd	dobra	10–30	110	10–20
5bQI/Q/Tr	płd. część obr. Machcino, płn. część obr. Żukowo	czwartorzęd	słaba	10–30	20	>20
6bQI/Q/Tr	obr. Ciachcin, obr. Drwa- ły, wsch. część obr. Kona- ry, płn. część obr. Żuko- wo, obr. Kuchary Jeżewo	czwartorzęd / trzeciorzęd	słaba	10–30	110–130	<20
6cQI/Tr	obręb: Żągoty, Sękowo	czwartorzęd / trzeciorzęd	dobra	>70	75–120	>40
7baQII/Q	obr. Jaroszewo Biskupie, obr. Jaroszewo Wieś, obr. Zagroba, obr. Kleniewo, obr. Rudowo, obr. Smolino, obr. Leszczyn Księży, płn.–wsch. część obr. Gilino, płn. część obr. Leszczyn Szlachecki	czwartorzęd	brak/ słaba	>70, 50–70 (obr. Rudowo, cen- tralna część obr. Smolino, płn.– wsch. część obr. Gilino, zach. część obr. Lesz- czyn Księży, płn. część obr. Leszczyn Szla- checki)	130–140	20–80
7cQI/Tr	zach. część obr. Umienino, płn.–wsch. część obrębu Gilino	czwartorzęd / trzeciorzęd	dobrze	>70	110	57
9abQI/Tr	wsch. część obr. Goślice, obr. Józinek, obr. Lesz- czyn Szlachecki	trzeciorzęd	brak	<10 (płd. część obr. Józinek i Leszczyn Szla- checki), 10–30	130–140	20–40
10aQI	płn. część obr. Dziedzice i obr. Ułtowo, obr. Zakrze- wo, obr. Giżyno, obr. Szewce, płn.–wsch. część obr. Bielsk, obr. Śmiłowo, wsch. część obr. Tłubice	czwartorzęd / trzeciorzęd	brak	>70 (płn. część obr. Ułtowo i Dziedzice), 50–70	130	<40
11cQI/Tr	płn.–zach. część obr. Cekanowo, płd.–zach. część obr. Jączewo, wsch. część obr. Umienino, płn.– wsch. część obr. Żągoty	czwartorzęd / trzeciorzęd	dobra	>70	130	57
12cQI/Q/Tr	zach. część obr. Cekanowo	czwartorzęd / trzeciorzęd	dobra	>70	130	<40
13baQII/Q	obr. Ułtowo, płd. część obrębu Dziedzice, wsch. część obrębu Bielsk	czwartorzęd	słaba/ dobra	>70 50–70 (wsch. część obrębu Bielsk, zach. część obr. Uł- towo)	130	20–40

Wody podziemne

Gmina Bielsk położona jest w obrębie Jednolitych Części Wód Podziemnych nr 48¹². Zgodnie z informacjami zawartymi w *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*, stan ilościowy i chemiczny JCWPd nr 48 oceniono jako dobry. W obszarze nie występuje również ryzyko niespełnienia celów środowiskowych określonych w powyższym dokumencie¹³.

Gmina Bielsk znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 215A Subniecka Warszawska – część centralna. Jest to zbiornik nieudokumentowany, wód porowych występujących w utworach trzeciorzędowych. Średnia głębokość ujęć wynosi około 160 m, natomiast zasoby dyspozycyjne szacowane są na około 250 tys. m³/dobę. W obrębie tego zbiornika nie wyznaczono obszarów najwyższej (ONO) i wysokiej (OWO) ochrony wód podziemnych.

Według podziału Polski na regiony zwykłych wód podziemnych, gmina Bielsk położona jest w obrębie regionu mazowieckiego (I) (wg B. Paczyńskiego). Główny użytkowy poziom wodonośny na analizowanym obszarze związany jest z piętrem osadów czwartorzędowych, o czym zdecydowały największe zasoby wód, najłatwiejsza ich odnawialność oraz niewielka głębokość sprzyjająca budowie ujęć. Czwartorzędowy poziom wodonośny stanowi główne źródło zaopatrzenia w wodę mieszkańców gminy Bielsk.

Poziom czwartorzędowy charakteryzuje się zmiennymi warunkami hydrogeologicznymi, tj. zmienną głębokością występowania (od kilku do nawet 150 m), zróżnicowaną miąższością, zmiennym stopniem izolacji zależnych od wpływu czynników powierzchniowych, jak też zróżnicowaną wydajnością eksploatacyjną uzyskiwaną z poszczególnych źródeł.

Wody podziemne głównego użytkowego poziomu wodonośnego (czwartorzędowego) na analizowanym obszarze charakteryzują się średnią i niską jakością, najczęściej wymagają uzdatnienia przed wykorzystaniem ich dla celów zbiorowego zaopatrzenia w wodę.

Zasoby dyspozycyjne na terenie gminy Bielsk w obszarze bilansowym Wisła od Narwi do Korabnika poniżej Włocławka wynoszą 12 625 m³/24h, suma zasobów perspektywicznych zaś kształtuje się na poziomie 174 485 m³/24h¹⁴.

Ujęcia wód podziemnych

Gmina zaopatrywana jest w wodę przede wszystkim z ujęć zlokalizowanych w miejscowościach: Bielsk i Józinek. Ujęcie wód podziemnych funkcjonuje również w miejscowości Smolino jednak nie jest ono obecnie użytkowane i nie obsługuje żadnych terenów w gminie Bielsk. Zgodnie z wykazem obowiązujących stref ochronnych ujęć wody, znajdujących się na obszarze RZGW w Warszawie¹⁵ w granicach Gminy nie ma zlokalizowanych ujęć, które posiadałyby strefę ochronną. W województwie mazowieckim objętych jest obecnie ochroną 15 ujęć wód podziemnych. Najbliżej położonymi ujęciami, dla których ustanowiono strefę ochronną są ujęcia zlokalizowane w Sierpcu tj. ujęcie Carlsberg Polska S.A. Oddział Browar Kasztelan oraz ujęcie Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej "EMPEGEK" Sp. z o.o.

Tab. 7. Gminne ujęcia wód podziemnych na terenie gminy Bielsk.

Miejscowość	Nr działki	Ilość studni	Nr studni	Wiek ujmowanego poziomu wodonośnego	Głębokość studni [m]	Zasoby eksploatacyjne ujęcia – wartości maksymalne [m ³ /h]	Miejscowości obsługiwane przez stację

¹² Zgodnie z obowiązującym na lata 2016–2021 podziałem na Jednolite Części Wód Podziemnych (172 JCWPd)

¹³ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* (Dz.U. 2016 poz. 1911 z późn. zm)

¹⁴ zgodnie z informacjami Państwowej Służby Hydrogeologicznej, geoserwis www.epsh.pgi.gov.pl/epsh/; stan na 31.12.2016 r.

¹⁵ zgodnie z danymi zawartymi na portalu Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej, www.warszawa.rzgw.gov.pl/naszadzialalnosc/zarządzanie-zasobami-wodnymi/strefy-ochronne-ujec-wody, 2017 r.

Bielsk	43/2	5	1	czwartorzęd	86,5	95	Bielsk, Rudowo, Ułtowo, Szewce, Śmiłowo, Smolino, Tłubice, Cekanowo, Zągoty, Sękowo, Machcino, Machcinko, Umiecinino, Pęszyno, Strusino, Dziedzice, Jaroszewo wieś, Jaroszewo biskupie, Kleniewo, Leszczyn Księży, Smolino, Zagroba, Lubiejewo
	47/1		2		79	108	
	518/1		3	trzeciorzęd	100	–	
	537/1		4	czwartorzęd	80	–	
	537/2		5		78	–	
Józinek	51/3	2	1	czwartorzęd	42	21	Ciachcin, Ciachcin Nowy, Józinek, Goślice, Leszczyn Szlachecki, Drwały, Konary, Tchórz, Kuchary Jeżewo, Gilino
	78/3		2		38	16	
Smolino	55/2	1	1	czwartorzęd	93	83	–

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych geoportalu Polskiej Służby Hydrogeologicznej oraz Urzędu Gminy w Bielsku, 2017 r.

3.5.2. Wody geotermalne

Rejon płocki, do którego należy Gmina, charakteryzuje się występowaniem najkorzystniejszych warunków wykorzystania energii geotermalnej w obrębie zasobów na Niżu Polskim. Wody geotermalne mogą występować przede wszystkim w utworach dolnokredowych lub dolnojurańskich.

Na Niżu Polskim to właśnie w obrębie niecki warszawskiej (obejmującej zachodnią i południowo-zachodnią część województwa mazowieckiego) występują najbardziej zasobne zbiorniki wód geotermalnych. Wody w tym rejonie posiadają temperaturę wód od 30°C do 80°C. W obrębie tego subbasenu najkorzystniejsze warunki mają miejsce w pasie od Chełży (woj. kujawsko-pomorskie) przez Płock po Skiernewice (woj. łódzkie), przy czym największą moc cieplną otworów geotermalnych zidentyfikowano właśnie w powiecie płockim¹⁶.

3.5.3. Wody powierzchniowe

Gmina Bielsk położona jest w zlewni rzeki Wisły. Powierzchniową sieć hydrologiczną Gminy tworzą przede wszystkim trzy ciek naturalne wraz z licznymi niewielkimi dopływami.

Sierpienica, główna rzeka przepływająca przez teren Gminy stanowi lewobrzeżny dopływ Skrwy Prawej. Rzeka bierze początek z terenów bagien położonych na wschód od Gminy. Jest to źródłowy i górny odcinek biegu tej rzeki. Przez teren Gminy Sierpienica płynie z południowego – wschodu na północny – zachód, następnie płynie ponownie w kierunku północno – wschodnim, a dalej w kierunku północnym.

Wierzbica, lewobrzeżny dopływ Skrwy Prawej wraz z licznymi, bezimiennymi dopływami odwadnia rejon wsi Zągoty i Machcino.

Brzeźnica, prawobrzeżny dopływ Wisły wraz z bezimiennymi dopływami odwadnia południowo – zachodni obszar Gminy.

Wschodnia i środkowa część Gminy położona jest w obrębie Jednolitej Części Wód „Sierpienica od źródeł do dopł. spod Drobina, z dopł. spod Drobina” (PLRW2000172756449), południowa część w granicach Jednolitej Części Wód „Brzeźnica” (PLRW20001727529), zaś zachodnia w obszarze Jednolitej Części Wód „Wierzbica” (PLRW200017275689).

Zgodnie z informacjami zawartymi w *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* wymienione powyżej obszary podlegają monitoringowi stanu w zakresie oceny ryzyka nieosiągnięcia ce-

¹⁶ *Strategia Efektywności Energetycznej dla Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Płockiej* (projekt, 2015 r.) za PAN, Technika Poszukiwań Geologicznych Geosynoptyka i Geotermia, 4/2001

łów środowiskowych dla Jednolitych Części Wód Powierzchniowych na obszarze dorzecza Wisły. Obecny stan JCWP w granicach gminy Bielsk został oceniony jako zły. Stwierdzono także zagrożenie w zakresie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych, w związku z istniejącą presją rolniczą. Dla Jednolitych Części Wód Powierzchniowych Gminy wskazano cele w postaci dobrego stanu ekologicznego i chemicznego do osiągnięcia do 2027 r.¹⁷

Na terenie Gminy brak jest większych naturalnych zbiorników wodnych. Na przedmiotowym obszarze występuje niewiele sztucznych zbiorników wodnych. Największym pod względem powierzchni jest zbiornik w Goślicach (2,09 ha), będący własnością DPS Goślice. Zbiornik znajduje się w zlewni rzeki Wierzbicy, jego średnia głębokość wynosi około 1,2 m. Główną funkcją zbiornika jest funkcja rekreacyjna. Inne większe zbiorniki znajdują się w miejscowościach: Jączewo, Machcino, Tłubice, Tchorz i Śmiłowo.

3.5.4. Zagrożenie powodziowe. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej

Zgodnie ze „Studium dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej – etap I – rzeka Sierpienica” w granicach administracyjnych gminy Bielsk wyznaczono obszary, które mogą być narażone na możliwość wystąpienia powodzi w związku z ich lokalizacją w granicach obszaru zasięgu wielkiej wody, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia wielkiej wody wynosi 5% (p=raz na 20 lat), obszaru, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (p=raz na 100 lat; tożsamemu z obszarem zasięgu wielkiej wody, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia wielkiej wody wynosi 1%) oraz obszaru zasięgu wielkiej wody, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia wielkiej wody wynosi 0,5% (p=raz na 200 lat).

Tereny zlokalizowane w sąsiedztwie pozostałych cieków występujących na terenie gminy Bielsk mogą być również narażone na okresowe podtopienia, dla których konieczna jest ochrona i wprowadzenie ograniczeń w możliwości realizacji zainwestowania.

Dla obszarów szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują szczególne warunki zagospodarowania oraz zakazy regulowane przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne*.

3.6. Warunki klimatyczne

Położenie niemal całej Gminy na terenie Wysoczyzny Płońskiej ma zasadniczy wpływ na kształtowanie się warunków klimatycznych tego obszaru. Według podziału Polski na regiony klimatyczne A. Wosia¹⁸ gmina Bielsk położona jest w środkowo – mazowieckim regionie klimatycznym. Klimat tego terenu nie wykazuje dużego zróżnicowania przestrzennego i ma charakter przejściowy między morskim a kontynentalnym.

Tutejszy klimat lokalny kształtowany jest głównie przez wilgotne masy powietrza polarno – morskiego. Brak większych przeszkód orograficznych zapewnia swobodny przepływ mas powietrza. Obszar Gminy odznacza się zdecydowaną dominacją wiatrów z kierunku północno – zachodniego (w okresie letnim) i południowo – zachodniego (w okresie zimowym).

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi około 8°C. Najchłodniejszym miesiącem jest styczeń, ze średnią temperaturą –3°C, najcieplejszym zaś lipiec: około 17°C.

Obszar Gminy charakteryzuje się najniższymi w Polsce opadami (w skali wielolecia kształtują się one na poziomie poniżej 550 mm rocznie). Najobfitsze opady notowane są w lipcu, najmniej opadów występuje w okresie od stycznia do kwietnia i w październiku.

Okres wegetacyjny na terenie Gminy trwa mniej więcej od 200 do 220 dni. Średnia temperatura powietrza przekracza wówczas 5°C. Zjawiskiem istotnym, wpływającym na gospodarkę jest występowanie przymrozków w okresie wegetacyjnym. Występują one na ogół od drugiej dekady października do trzeciej dekady kwietnia.

W okresie letnim dość częstym zjawiskiem są gwałtowne burze, z towarzyszącymi ulewami i silnym wiatrem. Występują one w okresie od czerwca do sierpnia.

Tab. 8. Podstawowe parametry klimatu na terenie gminy Bielsk.

¹⁷ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2016 poz. 1911 z późn. zm)

¹⁸ A. Woś *Klimat Polski*, 1999 r.

Średnia roczna temp. powietrza	+8°C
Średnia roczna temp. powietrza najcieplejszego miesiąca – lipca	+17°C
Średnia roczna temp. powietrza najchłodniejszego miesiąca – stycznia	-3°C
Najwyższa średnia temperatura miesięczna (w wieloleciu) – lipiec	17°C
Najniższa średnia temperatura miesięczna (w wieloleciu) – styczeń	-3°C
Średnia roczna suma opadów	550 mm
Miesiące z najwyższymi opadami	lipiec
Miesiące z najniższymi opadami	okres od stycznia do kwietnia, październik
Długość okresu wegetacyjnego	200–220 dni
Najczęściej występujące kierunki wiatrów	zachodni, północno-zachodni, południowo-zachodni

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Opracowania ekofizjograficznego*, 2009 r. oraz informacji Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej www.imgw.pl na 2017 r.

Występowanie zjawiska suszy

Gmina Bielsk należy do obszarów silnie zagrożonych występowaniem suszy atmosferycznej (IV) oraz suszy rolniczej (IV). Na obszarze Gminy występuje również duże zagrożenie suszą hydrologiczną (III)¹⁹.

3.7. Warunki glebowe

Gleby, są tym elementem środowiska przyrodniczego, który w sposób bezpośredni wpływa na możliwości rozwoju obszarów wiejskich w zakresie produkcji roślinnej. W zależności od rodzaju podłoża, morfologii i warunków klimatycznych mogą rozwinać się różne ich typy cechujące się różną przydatnością rolniczą.

Cechą charakterystyczną jest wyraźna dominacja w południowej, południowo-zachodniej, wschodniej i północnej części Gminy gleb klas bonitacyjnych IVa i IVb, kompleksu pszennego dobrego i bardzo dobrego, pszenno-żytniego, żytniego dobrego i słabego. Gleby najslabsze, tj. kompleksu żytnio-ziemniaczanego występują na zachodzie Gminy, w okolicach wsi Pęszyno, Umienino i Niszczyce, oraz na południowym wschodzie, w okolicach wsi Kolonia Zagroba.

W granicach gminy Bielsk znajdują się również tereny o znacznym udziale gleb wysokich klas bonitacyjnych (II–III). Ich zestawienie przedstawiono w tabeli poniżej.

Ze względu na dobrą jakość gleb na terenie Gminy wskaźnik bonitacji gleb wynosi 1,02, co odpowiada II klasie i oznacza gleby dobre. W granicach Gminy dość duży udział posiadają gleby kwaśne i bardzo kwaśne. Kształtuje się on na poziomie 61 – 80%²⁰.

Tab. 9. Użytki rolne gleb wysokich klas bonitacyjnych II–III na terenie gminy Bielsk.

Klasa bonitacyjna gleb	Powierzchnia [ha]	Zasięg przestrzenny występowania gleb
II	33,764	obręb: Ciachcin, Tchórz, Goślice, Leszczyn Szlachecki, Gilino, Leszczyn Księży, Żągoty, Kędzierzyn
IIIa	1252,8323	gmina Bielsk, z wyjątkiem obrębów: Lubiejewo, Smolino, Niszczyce oraz Umienino
IIIb	2159,0625	gmina Bielsk (wszystkie obręby); gleby klasy IIIb dominują w obszarze południowym i centralnym
Razem	3445,66	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bielsku, 2017 r.

¹⁹ na podstawie: *Wskazanie obszarów występowania zjawiska suszy wraz z określeniem jej zasięgu i natężenia na terenie RZGW w Warszawie oraz analiza możliwości zwiększenia na wskazanych obszarach dyspozycyjności zasobów wodnych*, listopad 2014 r. (mapy wg klas zagrożenia występowania określonych suszy)

²⁰ zgodnie z *Opracowaniem ekofizjograficznym*, 2009 r.

3.8. Szata roślinna

Szatę roślinną obszaru Gminy tworzą zarówno zbiorowiska naturalne w postaci: lasów, zadrzewień śródpolnych i dolinnych, roślinności dolinnej, roślinności pól uprawnych i sadów, a także zbiorowiska, związane z jednostkami osadniczymi lub pojedynczymi posesjami w postaci: parków i skwerów, cmentarzy, rzędów drzew przydrożnych, zbiorowisk zieleni urządzonej towarzyszących istniejącym terenom zurbanizowanym.

Lasy

Lesistość gminy Bielsk kształtuje się na poziomie zaledwie 3,3% powierzchni Gminy. Grunty leśne w granicach całej Gminy stanowią powierzchnię 411,38 ha, z czego 232,61 ha to grunty prywatne, zaś 178,77 ha²¹ to grunty leśne należące do Skarbu Państwa. Największe kompleksy leśne koncentrują się w okolicach wsi: Pęszyno, Jączewo, Zagroba, Leszczyn Księży, Gilino oraz Jaroszewo Biskupie.

Na istniejących obszarach leśnych przeważają siedliska ubogie. Dominującymi gatunkami drzew liściastych są: olsza czarna oraz brzoza i dąb, natomiast drzew iglastych: sosna zwyczajna i świerk. Przeważają siedliska boru mieszanego świeżego oraz lasu mieszanego wilgotnego. Na południe od Bielska, w sołectwie Bolechowice, znajdują się tereny podmokłe, zajmujące powierzchnię około 130 ha.

Leśna przestrzeń produkcyjna została scharakteryzowana w rozdziale 3.11.

Naturalny element krajobrazu Gminy stanowią zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne oraz przydrożne, a także naturalne zbiorowiska dolinne.

Roślinność pól uprawnych i sadów

Spośród roślin uprawianych na obszarze Gminy największe znaczenie mają zboża (mieszkanki zbożowe, pszenica, jęczmień, żyto, owies). Duże znaczenie w produkcji roślinnej Gminy odgrywają również uprawy przemysłowe. Na terenie gminy Bielsk rozwinęła się również produkcja owocowo-warzywnicza²².

Rolnicza przestrzeń produkcyjna została scharakteryzowana w rozdziale 3.10.

Zbiorowiska związane z jednostkami osadniczymi

Na szatę roślinną jednostek osadniczych składają się zbiorowiska powstałe na skutek wprowadzania nasadzeń lub dokonywania przekształceń istniejących zbiorowisk roślinności naturalnej. Roślinność tego typu obejmuje nasadzenia przydrożne, ogrody przydomowe oraz tereny kilkunastu parków dworskich (kilka objętych jest ochroną konserwatorską) oraz cmentarzy z dobrze zachowanym starodrzewem. Za najbardziej wartościowe uznano:

- 1) parki oraz założenia ogrodowo – parkowe w miejscowościach: Goślice, Kleniewo, Leszczyn Szlachecki, Machcino, Żągoty, Gilino, Giżyno, Kędzierzyn, Niszczyce, Sękowo, Umienino Łubki;
- 2) cmentarze, ze szczególnym uwzględnieniem:
 - a) kompleksu leśnego na cmentarzu wyznania mojżeszowego w Bielsku,
 - b) starodrzewu na cmentarzu w Bielsku,
 - c) terenów zadrzewionych i zakrzewionych cmentarza starego w Ciachcinie,
 - d) starodrzewu, na czynnym cmentarzu w Ciachcinie Nowym.

3.9. Fauna

W gminie Bielsk wśród zwierząt dominują gatunki, które przystosowały się do antropogenicznego charakteru tego obszaru. W granicach kompleksów leśnych stwierdzono występowanie gatunków zwierząt łownych: sarny, dziki, zające, bażanty, kuropatwy, bociany białe itp. Na terenie gminy Bielsk występują również pustułki, myszolewy oraz nietoperze. W rzekach i sztucznych zbiornikach wodnych występują między innymi: płoć, okoń, szczupak, sandacz, lin, karp, karaś, brzana.

²¹ na podstawie danych Banku Danych Lokalnych z 2016 r.

²² na podstawie danych Powszechnego Spisu Rolnego w 2010 roku

Faunę, poza zwierzętami leśnymi, stanowią również gatunki hodowlane (bydło, trzoda chlewna, drób) i synantropijne związane z siedzibami ludzkimi.

W obszarze objętym Studium stwierdzono występowanie siedlisk i gatunków chronionych wskazanych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 2183), do których należą bociany białe objęte ochroną czynną, nietoperze, myszołowy, pustulki, brzanka.

3.10. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Gmina Bielsk należy do gmin o typowo rolniczym charakterze. W strukturze użytkowania gruntów dominują użytki rolne, zajmujące ok. 87% powierzchni Gminy. Wśród użytków rolnych dominują grunty pod zasiewami, stanowiące 72,95% powierzchni Gminy (84% użytków rolnych). Aż 99,4% wszystkich użytków rolnych ogółem stanowią użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (10 806,59 ha), czyli uprawiane przy zachowaniu minimalnych norm dotyczących zachowania wymogów ochrony środowiska. Szczegółowe informacje dotyczące struktury użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych przedstawia tab. nr 11.

Tab. 10. Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych w gminie Bielsk w 2010 r.

Sposób użytkowania	Powierzchnia	
	ha	% powierzchni Gminy
Użytki rolne ogółem	10871,37	86,85
Grunty pod zasiewami	9130,72	72,95
Grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	108,27	0,86
Uprawy trwałe	29,28	0,23
Sady	27,55	0,22
Łąki trwałe	1321,98	10,56
Pastwiska trwałe	210,54	1,68
Pozostałe użytki rolne	64,78	0,52
Ogrody przydomowe	5,80	0,05
Lasy i grunty leśne	204,12	1,63
Pozostałe grunty	366,08	2,92
Grunty ogółem	11 441,58	91,41

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Powszechny Spis Rolny, 2010 r.

O wysokiej jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy Bielsk decydują dobrej jakości gleby oraz korzystne warunki lokalnego klimatu podłoża. Na szczególną uwagę zasługują tutejsze gleby, około 79,3% powierzchni gruntów rolnych pokryta jest glebami o wysokiej produktywności, tj. glebami zaklasyfikowanymi do II–IV klasy bonitacyjnej, a aż ok. 31% do klas II–III. Występują one przeważnie w postaci zwarłych kompleksów.

Te z nich, które w ewidencji gruntów są ujęte jako użytki rolne I–III klasy podlegają ochronie przed zmianą przeznaczenia na cele nierolnicze, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony gruntów rolnych i leśnych. Lokalizacja najlepszych gruntów pod względem klasy bonitacyjnej (II–III) przedstawiono w tabeli w podrozdziale 3.7.

Gleby słabe, V, VI, VIz klasy bonitacyjnej, zajmują ok. 11,8% powierzchni gruntów rolnych.

Tab. 11. Struktura gruntów rolnych wg klasoużytków i klas bonitacyjnych w 2017 r. w gminie Bielsk [ha].

Klasa	Grunty orne (R)	Sady (S)	Łąki trwałe (Ł)	Pastwiska trwałe (Ps)	Grunty rolne zabudowane (B-R, B-Ps, B-L)	Grunty pod stawami (Wsr, Wsr-L, Wsr-R)	Rowy (W, W-Ps, W-R)	Grunty zadrzewione i zakrzewione na gruntach rolnych (Lz-R, Lz-L, Lz-Ps, Lzr-R)
II	33,764	0,49	–	1,2835	1,2134	–	–	–

III	–	1,3576	85,2149	200,3676	6,721	0,15	0,3135	2,9536
IIIa	1252,8323	13,7146	–	–	27,3694	–	0,8122	0,7702
IIIb	2159,0625	24,727	–	–	63,9388	–	0,3216	0,7207
IV	–	0,06	497,1382	525,4683	4,4127	0,1846	0,0849	62,2002
IVa	3145,1494	32,2496	–	–	89,6584	–	0,0589	8,1539
IVb	1630,7338	15,5008	–	–	41,0296	–	–	2,38
V	1039,4137	5,46	118,5432	89,6042	31,3479	–	–	13,3809
VI	106,4822	0,04	36	6,596	2,6032	–	–	2,9531
VIz	0,64	–	25,1645	–	–	–	–	–
Bez klasy	–	–	–	–	–	0,6152	75,4378	0,79
Razem	9368,0779	93,5996	762,0608	823,3196	192,406	0,9498	77,0289	94,3026
% pow. Gminy	74,84	0,75	6,09	6,58	1,54	0,01	0,62	0,75

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bielsku.

Tab. 12. Struktura gruntów rolnych wg klas bonitacyjnych we wrześniu 2017 r. w gminie Bielsk.

Klasa bonitacyjna	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni gminy [%]
II	36,7509	0,29
III	297,0782	2,37
IIIa	1295,4987	10,35
IIIb	2248,7706	17,97
IV	1089,5489	8,70
IVa	3275,2702	26,17
IVb	1689,6442	13,50
V	1297,7499	10,37
VI	154,6745	1,24
VIz	25,8045	0,21
Bez klasy	76,843	0,61
Suma:	11487,6336	91,78

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bielsku.

Poprawie warunków prowadzenia działalności rolniczej służą m.in. urządzenia melioracji wodnych. Obszar gminy Bielsk jest w znacznej części zmeliorowany siecią rurociągów drenarskich oraz rowami melioracyjnymi wykonanymi w latach 1962–2011 w ramach zadań inwestycyjnych pn: „Siemienie” (1962 r.), „Jączewo” (1970 r.), „Rogozino–Goślice I” (1972 r.), „Rogozino–Goślice II” (1973–1974 r.), „Rogozino–Dźwierzno I” (1974 r.), „Sierpienica Zachodnia – Bielsk II” (1974 r.), „Sierpienica Zachodnia – Bielsk III” (1975 r.), „Sierpienica Zachodnia – Bielsk IV” (1975 r.), „Rogozino–Dźwierzno II” (1975 r.), „Szewce I” (1977 r.), „Dębsk I” (1977 r.), „Dębsk II” (1978 r.), „Szewce II i III” (1978 r.), „Bronowo–Machcinko I” (1979 r.), „Bronoszewice I” (1979 r.), „Bronowo–Machcinko II” (1981 r.), „Bronoszewice III” (1981 r.), „Bronowo–Machcinko III” (1983 r.), „Ciótkowo” (1985 r.), „Bronowo–Machcinko IV” (1985–1986 r.), „Bronowo–Machcinko V” (1987 r.), „Jaroszewo” (1988–1989 r.), „Wspólnota Bielsk”

(1989–1990 r.), „Leszczyn Księży” (1990 r.), „Sikórz–Kamionki II etap 4” (2002 r.) oraz „Kuchary Jezewo – melioracja gruntów gm. Bielsk” (2009–2011 r.).

Obecnie na terenie Gminy zmeliorowanych zostało 6 774,41 ha gruntów rolnych i użytków zielonych, czyli ok. 54,1% powierzchni Gminy. Urządzeniami melioracji wodnych, objęte zostały przede wszystkim grunty w zachodniej części oraz w północno–wschodniej części Gminy. Na tych obszarach, w szczególności w części zachodnio–południowej, występują gleby najwyższych klas bonitacyjnych (II i III klasy). Urządzenia melioracji wodnych, obejmują w całości obręby: Konary, Żukowo, Tchórz, Goślice. W znacznej części zostały również zmeliorowane obręby: Sękowo, Cekanowo, Jączewo, Kuchary Jezewo, Drwały, Ciachcin, Gilino, Bolechowice, Dębsk, Tłubice, Bielsk, Śmiłowo, Szewce, Giżyno, Zakrzewo, Dziedzice, Ułtowo, Rudowo, Kleniewo, Jaroszewo Wieś, Jaroszewo Biskupie.

3.11. Leśna przestrzeń produkcyjna

Lesistość Gminy kształtuje się na poziomie 3,3%²³ przy średniej krajowej wynoszącej 29,5%. Lasy na terenie gminy Bielsk nie tworzą z reguły większych kompleksów, są rozdrobnione i nierównomiernie rozmieszczone na całym terenie. Największe kompleksy leśne zlokalizowane są w części północno–zachodniej, wschodniej oraz centralnej Gminy. Lasy stanowią powierzchnię 411,38 ha. Wśród nich grunty leśne prywatne zajmują powierzchnię 232,61 ha, z kolei grunty leśne Skarbu Państwa obejmują powierzchnię 178,77 ha²⁴.

Największe skupiska lasów państwowych zlokalizowane są w kompleksach leśnych w granicach obrębów: Pęszyno, Gilino i Jączewo. Administracyjnie powyższe lasy podlegają Nadleśnictwu Płock i Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi. Pozostałe grunty leśne należą do prywatnych właścicieli. Ich dominujące kompleksy występują we wsiach: Tłubice, Pęszyno, Zagroba, Jaroszewo Biskupie, Leszczyn Księży i Jączewo.

Na terenie Gminy przeważają siedliska ubogie, tj. lasy sosnowe, brzożowe i olszowe. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna, a także brzoza, olsza, dąb, topola i świerk. Dominują siedliska boru mieszanego świeżego, uzupełnione lasem mieszanym wilgotnym. Niewielkie obniżenia terenu zajmują olsy, porastające gleby bagienne, wykształcone z torfów niskich i murszów.

Narastająca od lat degradacja środowiska przyrodniczego i wzmożone oddziaływanie niekorzystnych czynników abiotycznych i biotycznych, zagrażają istnieniu oraz prawidłowemu funkcjonowaniu lasów. Zagrożenie to jest konsekwencją skali i tempa zmian w warunkach środowiska wywołanych działalnością człowieka, za którymi nie nadążają zdolności adaptacyjne kompleksów leśnych, jak też postępującego zubożenia biocenozy leśnej w wyniku długotrwałego prowadzenia uproszczonej i schematycznej gospodarki leśnej.

Cechą szczególną wpływającą na jakość drzewostanu i jego funkcje jest sąsiedztwo koncernu PKN Orlen w Płocku. Silne stężenia zanieczyszczeń powietrza np. dwutlenkiem siarki lub dwutlenkiem węgla miało bardzo zły wpływ na stan zdrowotny i sanitarny drzewostanów. Ze względu na zaostrzenie przepisów dotyczących ilości zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery zaobserwowano znaczącą poprawę jakości powietrza. Mniejsza ilość zanieczyszczeń oraz racjonalnie prowadzona gospodarka leśna przyczynia się do stopniowej poprawy jakości drzewostanów.

Na terenie Gminy nie występują zatwierdzone siedliska lasów ochronnych.

3.12. Obszary i obiekty przyrodnicze objęte ochroną prawną

Ochrona środowiska realizowana jest poprzez respektowanie wymogów przepisów ustaw oraz ich aktów wykonawczych. Obszary i obiekty o szczególnych walorach przyrodniczych mogą zostać objęte ochroną poprzez ustanowienie dla nich ochrony prawnej w formie: parku krajobrazowego, zespołu przyrodniczo–krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu, rezerwatu przyrody, użytku ekologicznego, pomnika przyrody. **Gmina Bielsk położona jest poza wielkoprzestrzennymi obszarami chronionymi**, tj. parkami krajobrazowymi i obszarami chronionego krajobrazu. Na terenie Gminy ochroną objęto jedynie 5 drzew, które uznano za pomniki przyrody (tab. 7) oraz dwa użytki ekologiczne.

²³ zgodnie z danymi Banku Danych Lokalnych GUS z 2016 r.

Pomniki przyrody

Na terenie gminy Bielsk stwierdzono istnienie 5 okazów cennych drzew, które uznano za pomniki przyrody na podstawie rozporządzenia Nr 18 Wojewody Mazowieckiego z dnia 9 maja 2007 r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu płockiego (Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z dnia 03.02.2012 r., poz. 912), rozporządzenia Nr 19 Wojewody Mazowieckiego z dnia 9 maja 2007 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu płockiego (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 89, poz. 2102) oraz uchwały Nr 76/XII/2011 Rady Gminy Bielsk z dnia 22 listopada 2011 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Wojew. Maz. z dnia 03.02.2012 r. poz. 912).

Tab. 13. Wykaz pomników przyrody w gminie Bielsk.

Położenie		Obiekt poddany ochronie	Gatunek		Obwód na wys. 1,3 m [cm]	Wysokość [m]	Inne	Data ustanowienia
Miejscowość	Blizsza lokalizacja		Nazwa polska	Nazwa łacińska				
Goślice	w parku/ DPS w Goślicach	drzewo, krzew	Cis pospolity	Taxus baccata	75	7	–	1955 r.
Goślice	Skarb Państwa, użyt. DPS w Goślicach / w parku	drzewo, krzew	Miłorząb dwuklapowy	Ginkgo biloba	114	7	–	1989 r.
Kleniewo	Skarb Państwa/ PGR (Przedsiębiorstwo Zagraniczne "Patrymonium" Sp. z o.o.) / w parku	drzewo, krzew	Dąb szypułkowy	Quercus robur	515	23	"Dąb Zygmunta Padlewskiego"	1975 r.
Śmiłowo	teren prywatny/ Maciej Jabłoński	drzewo, krzew	Dąb szypułkowy	Quercus robur	340	23	–	1996 r.
Umienino	Gmina Bielsk	drzewo	Dąb szypułkowy	Quercus robur	378	25	"Józio"	2011 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska geoserwis.gdos.gov.pl oraz Urzędu Gminy w Bielsku.

Użytki ekologiczne

Na terenie gminy Bielsk ustanowiono 2 użytki ekologiczne, które posiadają łączną powierzchnię 1,53 ha.

Aktualnie obowiązującymi aktami prawnymi dotyczącymi użytków ekologicznych na omawianym terenie są: rozporządzenie Nr 74 Wojewody Mazowieckiego z dnia 8 lipca 2005 r. w sprawie użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Maz. 2005, Nr 175 poz. 5574), zmienione rozporządzeniem Nr 35A Wojewody Mazowieckiego z dnia 13 lipca 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. 2007, Nr 138 poz. 3652) oraz rozporządzenie Nr 59 Wojewody Mazowieckiego z dnia 12 listopada 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. 2007, Nr 231 poz. 6685). Użytki ekologiczne znajdują się w obrębach Jączewo i Gilino, są to wyłącznie użytki na terenach zabagnionych. Wykaz użytków na terenie Gminy przedstawia poniższa tabela.

Tab. 14. Użytki ekologiczne na terenie gminy Bielsk.

Lp.	Nazwa użytku	Przedmiot ochrony	Powierzchnia [ha]	Lokalizacja		
				obręb ewid.	nr dz. ewid.	adres leśny
1.	Użytek nr 746	teren zabagniony na siedlisku LMb	1,21	Jączewo	129	Płock/Gozdowo oddział 294f
2.	Użytek nr 747	teren zabagniony na siedlisku BMb	0,32	Gilino	451	Płock/Gozdowo oddział 305o

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

3.13. Główne problemy i zagrożenia środowiska. Jakość poszczególnych elementów środowiska

Główne problemy i zagrożenia środowiska przyrodniczego wynikają z niewłaściwie prowadzonej działalności gospodarczej, związanej zarówno z produkcją rolną jak i niezwiązaną z rolnictwem, najczęściej bardzo intensywnej i niedostosowanej do stopnia odporności środowiska na degradację.

System kanalizacji

Na terenie gminy Bielsk system kanalizacji jest słabo rozwinięty. Tylko miejscowość Bielsk posiada układ kanalizacji, który zakończony jest biologiczno–mechaniczną oczyszczalnią ścieków, zlokalizowaną w południowej części miejscowości. Brak kanalizacji zbiorczej na pozostałym obszarze Gminy sprzyja niekontrolowanemu wylewaniu ścieków do wód powierzchniowych i do gruntu. Na pozostałych obszarach odprowadzane są do bezodpływowych zbiorników na nieczystości ciekłe (szamb).

Barriere przyrodnicze

Jednym ze skutków działalności człowieka jest powstawanie barier przegradzających naturalne korytary ekologiczne, zakłócających łączność przestrzenną pomiędzy obszarami węzłowymi. Utrudnia to przepływ materii, energii i informacji genetycznej pomiędzy węzłami, co zakłóca równowagę ekologiczną i prowadzi do obniżenia sprawności funkcjonowania całego systemu przyrodniczego. Najczęściej występującymi barierami są liniowe elementy infrastruktury technicznej i zwarta zabudowa. Na terenie gminy Bielsk główne bariery przyrodnicze stanowią:

- 1) linia kolejowa nr 33 relacji Kutno–Brodnica;
- 2) droga krajowa nr 60;
- 3) drogi wojewódzkie nr 540, nr 568 i nr 560.

Zanieczyszczenia powietrza

Najbliższe dwie stacje, w których prowadzone są pomiary, zlokalizowane w Płocku, przy ul. Królowej Jadwigi oraz przy ul. Reja. Stan jakości powietrza na terenie gminy Bielsk oceniany jest w ramach dokonywanej corocznie przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie oceny całego województwa mazowieckiego z wykorzystaniem zarówno pomiarów bezpośrednich, jak i metod modelowania. Zasady oceny są ujednoczone dla całego kraju i określone w przepisach odrębnych. Podstawowej oceny dokonuje się dla wyznaczonych stref wg kryterium ochrony zdrowia oraz ochrony roślin. Gmina Bielsk znajduje się w strefie mazowieckiej, z której wyłączone są: aglomeracja warszawska, miasto Płock oraz Radom. Wyniki badań przeprowadzonych w 2016 r. wykazały istnienie w skali całej strefy mazowieckiej przekroczeń w zakresie pyłu zawieszonego oraz ozonu.

Tab. 15. Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej wg kryteriów ochrony zdrowia.

Zanieczyszczenie	SO ₂	NO ₂	CO	benzen	PM 10	PM 2,5	PM 2,5 (wg poziomu docelowego)	Pb w pyłe PM10	As w pyłe PM10	Cd w pyłe PM10	Ni w pyłe PM10	B(a)P w pyłe PM10	O3 (wg poziomu docelowego)	O3 (wg celu długoterminowego)
Klasa wynikowa dla obszaru całej strefy mazowieckiej	A	A	A	A	C	C	C1	A	A	A	A	C	C	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim, raport za 2016 r.

Tab. 16. Statystyki wyników modelowania matematycznego immisji dla wybranych zanieczyszczeń dla gminy Bielsk.

PM10 rok	PM2,5 rok	B(a) P rok	NO ₂
Średnia dla Gminy [µg/m ³]			
21,8	16,5	1,4	8,5

Źródło: Roczna Ocena Jakości Powietrza w województwie mazowieckim, raport za 2016 r.

Największy wpływ na stan czystości powietrza w Gminie ma emisja powierzchniowa związana z tzw. niską emisją. Zanieczyszczenia te emitowane są głównie z kotłowni osiedlowych, zakładowych i indywidualnych źródeł ciepła, elektrowni grzewczych odprowadzających gazowe produkty spalania paliw konwencjonalnych (głównie węgla), a także źródeł komunikacyjnych i przemysłowych.

Wśród głównych substancji wprowadzanych do powietrza przez ruch samochodowy należą: tlenki węgla i azotu, węglowodory, pyły, w skład których wchodzi metale ciężkie oraz pyły gumowe. Największa kumulacja ww. zanieczyszczeń występuje wzdłuż dróg o największym natężeniu ruchu tj. drogi krajowej nr 60 oraz dróg wojewódzkich nr 540, nr 560 i nr 568. Nieznaczna emisja występuje również wzdłuż dróg powiatowych.

Poza ww. zanieczyszczeniami pochodzenia komunikacyjnego, niska emisja spowodowana jest głównie spalaniem węgla, miału węglowego lub koksu w lokalnych kotłowniach i paleniskach indywidualnych, które najczęściej nie posiadają żadnych urządzeń ochrony powietrza. W wielu gospodarstwach mogą być spalane także różnego rodzaju materiały odpadowe, w tym odpady komunalne, które mogą być źródłem emisji dioksyn. Przeważająca emisja z tych źródeł jest trudna do określenia i wykazuje zmienność sezonową, związaną z sezonem grzewczym.

Oprócz lokalnych źródeł zanieczyszczeń wpływ na jakość powietrza mają ponadregionalne zanieczyszczenia gazowe i pyłowe pochodzące z położonych w pobliżu dużych ośrodków przemysłowych, przede wszystkim z Płocka. Istotne znaczenie dla czystości powietrza na terenie gminy Bielsk ma bliskość kombinatu rafineryjno – petrochemicznego PKN Orlen w Płocku, który należy do głównych emitatorów zanieczyszczeń do atmosfery na terenie powiatu płockiego. Emisja zanieczyszczeń wprowadzonych do powietrza ze źródeł zakładowych PKN Orlen wpływa na poziom substancji w powietrzu, występujących w bezpośrednim rejonie oddziaływania zakładu (emisja z niskich emitatorów technologicznych i emisja niezorganizowana), jak również w pewnej odległości (emisja z wysokich emitatorów elektrociepłowni i instalacji technologicznych).

Reasumując, szczególnych zagrożeń dla jakości powietrza w gminie Bielsk nie zidentyfikowano. Podstawowe źródło zanieczyszczeń stanowią indywidualne kotłownie opalane paliwami tradycyjnymi (węgiel, koks), szczególnie dotkliwe w okresie grzewczym oraz środki transportu. Znaczny wpływ na stan zanieczyszczenia powietrza mają emitory zlokalizowane na terenie miasta Płocka.

Hałas

Klimat akustyczny środowiska omawianego obszaru kształtują źródła hałasu typu: komunikacyjnego, przemysłowego i komunalnego. Główne źródło hałasu w gminie Bielsk stanowią tereny komunikacji: droga krajowa nr 60 oraz drogi wojewódzkie nr 540, nr 560 oraz nr 568 oraz w znacznie mniejszym stopniu linia kolejowa nr 33 relacji Kutno – Brodnica.

W granicach gminy Bielsk nie były przeprowadzane badania natężenia hałasu²⁵, w związku z powyższym poziom emisji hałasu ww. dróg nie jest znany. Wzdłuż tras komunikacyjnych oraz linii kolejowej na terenie Gminy nie stwierdzono występowania ekranów akustycznych.

Drogi oraz kolej stanowią główne źródło uciążliwości akustycznych w najbliższym otoczeniu. Ruch prowadzony na pozostałych drogach jest niewielki i nie powoduje przekroczenia wartości dopuszczalnych hałasu. Uciążliwości generowane przez linię kolejową mają charakter tymczasowy i będą mniej odczuwalne dla lokalnej społeczności.

Źródło emisji ponadnormatywnego hałasu może stanowić także działalność prowadzona na terenach produkcyjno – usługowych i terenach eksploatacji powierzchniowej.

Na terenie gminy Bielsk, w obrębach: Zagroba, Goślice i Machcino zlokalizowane są elektrownie wiatrowe, których funkcjonowanie wpływa na klimat akustyczny Gminy i tym samym stanowi ograniczenie dla rozwoju zabudowy podlegającej ochronie akustycznej na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie *dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*. Natężenie generowanego przez farmę wiatrową hałasu uzależnione jest m.in. od rozmieszczenia turbin, zastosowanej technologii, ukształtowania terenu, prędkości i kierunku wiatru oraz rozchodzenia się fal dźwiękowych. Hałas emitowany przez elektrownie wiatrowe jest nieunikniony, a jego kumulacja następuje przede wszystkim na terenach bezpośrednio z nimi sąsiadujących.

Zanieczyszczenia wód

²⁵ Mapy akustyczne dla dróg krajowych sporządzane przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad nie obejmują odcinka drogi krajowej nr 60 przebiegającej przez obszar gminy Bielsk

Badania jakości wód podziemnych prowadzone są przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie w ramach krajowego monitoringu wód podziemnych. Gmina Bielsk znajduje się w obrębie JCWPd nr 48²⁶.

Na terenie Gminy nie znajdują się punkty obserwacyjne wód podziemnych badanych przez PIG na obszarze województwa mazowieckiego, które zostały poddane badaniom WIOŚ w Warszawie w 2015 r. Najbliżej położone punkty obserwacyjne w 2016 r. znajdowały się w Płocku oraz Radzanowie. Wody w Płocku (JCWPd nr 47) zostały zaliczone do wód niezadowolającej jakości (klasa IV), z kolei wody w Radzanowie (JCWPd nr 48) do wód dobrej jakości (klasa II). Na podstawie badań z 2016 r. należy stwierdzić, iż wody podziemne występujące w obrębie tej jednostki (3 punkty badawcze²⁷) są dobrej jakości. Stan chemiczny wód określony został jako dobry.

Jednocześnie, w *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* (oprac. KZGW, 2016 r.), stan wód podziemnych w obrębie JCWPd nr 48 oceniony został jako dobry. Stan wód podziemnych w Gminie nie wpływa negatywnie na brak możliwości osiągnięcia celów środowiskowych zawartych w *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*.

Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Warszawie w latach 2010–2015 przeprowadził monitoring wód powierzchniowych, w ramach którego dokonano oceny stanu/potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego w 155 Jednolitych Częściach Wód Powierzchniowych (JCWP). Gmina Bielsk zlokalizowana jest w obrębie trzech JCWP tj. wschodnia i środkowa część Gminy położona jest w obrębie Jednolitej Części Wód „Sierpienica od źródeł do dopł. spod Drobina, z dopł. spod Drobina” (PLRW2000172756449), południowa część w granicach Jednolitej Części Wód „Brzeźnica” (PLRW20001727529), zaś zachodnia w obszarze Jednolitej Części Wód „Wierzbica” (PLRW200017275689). Badania powyższych JCWP zostały przeprowadzone w latach 2010, 2013 i 2015.

Stan/potencjał ekologiczny wód powierzchniowych w ramach JCWP został oceniony jako umiarkowany, co oznacza, że któryś z analizowanych elementów tj. biologiczny, hydromorfologiczny lub fizykochemiczny, nie osiągnął stanu powyżej dobrego (III). Szczegółowa ocena jakości Jednolitych Części Wód Powierzchniowych na terenie gminy Bielsk została przedstawiona w tabeli poniżej.

Tab. 17. Ocena jakości Jednolitych Części Wód Powierzchniowych w gminie Bielsk.

Nazwa Jednolitych Części Wód Powierzchniowych	Elementy biologiczne		Elementy hydromorfologiczne		Elementy fizykochemiczne		Stan/potencjał ekologiczny
	Klasa	Rok prowadzonych badań	Klasa	Rok prowadzonych badań	Klasa	Rok prowadzonych badań	
Sierpienica od źródeł do dopł. spod Drobina, z dopł. spod Drobina	III	2015	II	2015	II	2015	Umiarkowany
Brzeźnica	III	2013	II	2013	II	2010/2013	Umiarkowany
Wierzbica	III	2013	I	2013	II	2010/2013	Umiarkowany

Źródło: *Monitoring rzek w latach 2010–2015*, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Warszawie.

Wśród poważnych zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania środowiska jest zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych, będące efektem nieprawidłowo prowadzonej gospodarki wodno-ściekowej. Do głównych przyczyn zanieczyszczeń należą także:

- 1) zanieczyszczenia obszarowe, przede wszystkim spływy powierzchniowe z terenów rolniczych;
- 2) rolnicze wykorzystywanie ścieków do nawożenia pól;
- 3) stosowanie w nadmiernych ilościach nawozów i środków ochrony roślin w lasach oraz na gruntach rolnych;
- 4) niewłaściwa gospodarka odpadami oraz „dzikie” składowiska odpadów;
- 5) odprowadzaniem ścieków przemysłowych i komunalnych;
- 6) odprowadzanie ścieków nieoczyszczonych lub niedostatecznie oczyszczonych bezpośrednio do wód i gruntu;
- 7) nieuporządkowana gospodarka ściekowa obszarów zurbanizowanych.

²⁶ zgodnie z obowiązującym na lata 2016–2021 podziałem na Jednolite Części Wód Podziemnych (172 JCWPd)

²⁷ punkty badawcze w ramach monitoringu wód podziemnych w 2016 r. WIOŚ na terenie JCWPd nr 48: Sierpc (II klasa), Radzanowo (II klasa), Zakroczym (II klasa)

Zanieczyszczenia gleb

Zagrożeniem dla jakości tutejszych gleb może być głównie funkcjonowanie tras komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu tj. drogi krajowej nr 60 oraz dróg wojewódzkich nr 540, nr 560 i nr 568. Gleby położone w ich bezpośrednim sąsiedztwie narażone są w większym stopniu na depozycję zanieczyszczeń pochodzących z pojazdów spalinowych i kumulację soli używanej w okresie zimowym na nawierzchniach dróg. W 2015 roku została wydana decyzja ustalająca plan remediacji pobocza i skarpy rowu drogi krajowej nr 60 na trasie Bielsk – Płock (km 84+600), które zostały zanieczyszczone oleje mineralnym w miejscowości Ciachcin. Działania remediacyjne zostały przeprowadzone zgodnie z warunkami określonymi w decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie.

Potencjalne zagrożenie może również stanowić uszkodzenie rurociągu naftowego skutkujące wyciekami szkodliwych substancji.

Promieniowanie elektromagnetyczne

Przez terytorium Gminy przebiegają linie elektroenergetyczne, będące źródłem pola elektromagnetycznego: napowietrzne elektroenergetyczne linie przesyłowe 400 kV relacji Płock–Ołtarzew i relacji Płock–Rogowiec (biegnące w południowej części Gminy, z zachodu na południowy–wschód) oraz napowietrzne elektroenergetyczne linie przesyłowe 110 kV relacji Płock–Sierpc (biegnąca w zachodniej części Gminy, z północy na południe) i Płock–Raciąż (biegnąca we wschodniej części Gminy, z południowego–wschodu na północny–wschód). Oprócz nich w całym obszarze Gminy zlokalizowane są również linie średniego i niskiego napięcia. W/w linie wraz ze stacjami transformatorowymi są źródłami promieniowania elektromagnetycznego. W granicach gminy Bielsk nie są prowadzone dokładne pomiary pól elektromagnetycznych.

Szkodliwy wpływ pola elektromagnetycznego i promieniowania elektromagnetycznego uzależniony jest od napięcia linii, a także od odległości, z jakiej pole oddziałuje na organizmy żywe. Ochrona mieszkańców przed jego negatywnym wpływem zapewniana jest przez właściwe zagospodarowanie terenów wzdłuż linii elektroenergetycznych – ograniczenie możliwości lokalizacji pomieszczeń przeznaczonych do przebywania ludzi w pasie terenu wzdłuż linii o odpowiedniej, dostosowanej do napięcia linii, szerokości.

Ponadto źródłami pola elektromagnetycznego na terenie Gminy są stacje bazowe telefonii komórkowej, zlokalizowane we wschodniej części miejscowości Bielsk oraz w Goślicach. Instalacje te emitują niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne. Częstotliwość emitowania pól elektromagnetycznych waha się w granicach od 30kHz do 300GHz. Lokalizacja i parametry wymienionych obiektów nie powodują zagrożenia dla zdrowia ludzi.

Zagrożenia nadzwyczajne

Poza zagrożeniami naturalnymi (pożary, wichury, podtopienia i powodzie) na terenie Gminy występują zagrożenia cywilizacyjne związane m.in. z:

- 1) transportem materiałów niebezpiecznych po drogach kołowych o randze krajowej i wojewódzkiej oraz za pośrednictwem transportu kolejowego;
- 2) magazynowaniem i dystrybucją produktów ropopochodnych i gazowych (m.in. potencjalna awaria istniejących rurociągów);
- 3) awariami, linii elektroenergetycznych najwyższego i wysokiego napięcia.

4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

4.1. Rozwój Gminy w ujęciu historycznym – najważniejsze wydarzenia

Pierwsze wzmianki o Bielsku pochodzą z X wieku. Do końca XVI wieku Bielsk znany był pod nazwą Bielsko oraz Belszko. Historia Bielska bardzo ściśle wiązała się z działalnością zakonu benedyktynów z Mogilna. Bielsk znalazł się w dobrach klasztornych już w XI wieku wraz z targiem, karczmami i opłatą targową. Opactwo zachowało patronat nad kościołem aż do XIX wieku. W 1322 roku utworzona została w Bielsku prepozytura zakonna, a na prepozyta zatwierdzono brata Jana (benedyktyna). W 1373 roku książę Siemowit III sprzedał szlachcicowi Andrzejowi z Bielska wójtostwo w Bielsku za 140 kóp groszy praskich z 4 włókami wolnymi miary chełmińskiej, siedliskami i ogrodami, wolną łąźnią miejską, wiatrakami, trzecim denarem z win sądowych, trzecią jatkę rzeźniczą, kramem szewców, piekarzy, trzecim denarem od

balwierzy, prosołów i rzemieślników oraz prawo wyrobu i wyszynku trunków, zobowiązując go do jednoosobowej służby wojennej i dostarczania jednego tucznika. Książę Siemowit III polecił również szlachcicowi Andrzejowi lokację miasta Bielska, nadając mu prawo chełmińskie, jakie posiadał wówczas sam Płock. Przywilej ten został potwierdzony w 1424 roku przez księcia płockiego Ziemowita oraz w roku 1441 przez księcia Włodzisława I. Pod koniec XIV wieku Bielsk stał się ośrodkiem powiatu sądowego ziemi płockiej. Miasto w Bielsku zostało założone jednak dopiero w 1441 roku. Obejmowało wówczas około 400 ha ról, z czego około 100 ha stanowiło wójtostwo. Bielsk, często niszczone przez pożary, w roku 1498 zamieszkał przez 14 kupców. W II połowie XVI wieku Bielsk wchodził w skład terytorium starostwa płockiego i liczył wtedy ponad 700 mieszkańców, w tym około 60 rzemieślników.

Na przestrzeni wieków Bielsk był obdarowywany licznymi przywilejami. Między innymi w 1537 roku król Zygmunt I nadał miejscowości Bielsk przywilej prawa magdeburskiego. Oznaczało to: jeden targ w tygodniu, 5 jarmarków, wagę, postrzygalnię, łaźnię, dochód z bractwa rzemieślników.

Z zapisu znajdującego się w *Matricularum Regni Poloniae Summaria* wynika, iż w roku 1501 król Aleksander Jagiellończyk zezwolił Mikołajowi z Dębska kupić jedno siedlisko z ogrodem w celu zbudowania szpitala w Bielsku. W 1524 roku król Zygmunt I nadał szpitalowi jedną włókę ziemi, zaś w roku 1525 wzbogacił się o włókę Gozdowską zakupioną i darowaną przez Andrzeja Niszczycyckiego. W późniejszym czasie szpital został zamieniony na schronisko dla starców i kalek.

Przy zbiegu dróg prowadzących z Płocka do Sierpca i Drobina, Bielsk posiadał zajmujący dużą powierzchnię czworoboczny rynek. W 1827 roku miasto posiadało 72 domy i 488 mieszkańców, a trzydzieści lat później (w 1857 roku) liczyło 68 domów i 607 mieszkańców. Oprócz rynku w Bielsku znajdował się sąd gminny, sklepy oraz wiatraki. W ciągu roku odbywało się 6 jarmarków i co dwa tygodnie targi środowe. W roku 1598 istniały kościoły: parafialny kościół św. Jana Chrzciciela przy rynku, kościół p.w. św. Anny we wschodniej części miasta, odbudowany ok. 1780 roku i istniejący do początku XIX wieku, przy którym w 1782 roku założony został cmentarz grzebalny, oraz kaplica grzebalna p.w. św. Ducha z końca XV wieku, uposażona w 1524 – 1525 roku a zniszczona w 1776 roku.

W 1869 roku Bielsk utracił prawa miejskie. Wielokrotnie niszczone był przez pożary (w 1537 roku oraz 1551 roku) i wojny (najazdy szwedzkie w latach 1655 – 1657). Bielsk nawiedzony został także przez morową zarazę. Mieszkańcy Bielska przepelnieni strachem i bojaźnią, a jednocześnie chęcią ratowania swojego życia i życia rodzin opuścili swoje domostwa i okopali się w ziemiankach pod wioską Mokrzkiem (dzisiejszy Mokrzek) – ślady tamtego bytowania mieszkańców Bielska pozostały aż do dnia dzisiejszego.

4.2. Zasoby dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej

4.2.1. Istniejące formy i zakres ochrony zabytków

Elementy dziedzictwa kulturowego o wartości zabytkowej, zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* podlegają ochronie. Ustanowione na terenie gminy Bielsk formy ochrony, o których mowa w przepisach odrębnych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, obejmują wpis do rejestru zabytków nieruchomych – 13 obiektów. Ochrona obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz stanowisk archeologicznych (164 stanowiska archeologiczne) realizowana jest poprzez respektowanie zasad ich ochrony zgodnie z wymogami ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*.

W prowadzonej przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków ewidencji znajduje się 59 obiektów. Ewidencja ta nie stanowi formy ochrony w rozumieniu ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*, w odniesieniu do obiektów w niej ujętych nie mają zastosowania przepisów z zakresu prawa budowlanego. Gmina Bielsk aktualnie nie posiada gminnego programu opieki nad zabytkami.

Zabytki wpisane do rejestru zabytków

Zgodnie z obowiązującą ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* zabytek to nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich część lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową (art. 3 pkt 1).

Część elementów dziedzictwa kulturowego na terenie gminy Bielsk podlega ochronie konserwatorskiej poprzez wpis do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków. Wykaz wszystkich obiektów w rejestrze zabytków zamieszczono w tabeli (tab. 16).

Tab. 18. Wykaz obiektów z terenu Gminy wpisanych do rejestru zabytków.

Miejscowość	Nr rejestrowy	Obiekt	Zespół	Data
Bielsk	415 z 25.01.1977 r.	Kościół parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela	–	1910-1911 r.
Ciachcin Nowy	443 z 13.03.1978 r.	Kościół parafialny p.w. św. Stanisława Biskupa wraz z otaczającym terenem w obrębie muru cmentarnego	–	1884 r.
Goślice	135/545/62W z 30.03.1962 r. 238/1444/75W z 22.05.1975 r.	Pałac	Zespół pałacowy	XVIII-XIX w.
		Park		
		Spichlerz	–	
Kleniewo	636 z 18.12.1992 r.	Park dworski	Dworsko-parkowy	XVIII/XIX w.
Leszczyno Szlacheckie	18 z 24.06.1976 r.	Park dworski	Dworsko-parkowy	k. XIX w.
Machcino	19 z 24.08.1976 r.	Park dworski	Dworsko-parkowy	XIX w.
Zagroba	523 z 1.09.1980 r.	Kościół parafialny p.w. św. Wojciecha	Zespół kościoła parafialnego	1916-1922 r.
		Dzwonnica		
		Cmentarz przykościelny		
Zągoty	17 z 24.08.1976 r.	Park dworski	Dworsko-parkowy	II poł. XIX w.
	425/777W z 1.07.1968 r.	Grodzisko	–	–

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Płocku (stan na 2017 r.).

Fot. 1. Kościół p.w. św. Jana Chrzciciela w Bielsku. Fot. G. Ferliński, 2017 r.

Fot. 2. Kościół parafialny p.w. św. Stanisława Biskupa w Ciachcinie Nowym.

Fot. G. Ferliński, 2017 r.

Fot. 3. Kościół parafialny p.w. św. Wojciecha w Zagrobie. Fot. G. Ferliński, 2017 r.

Fot. 4. Zespół pałacowy w Goślicach. Fot. G. Ferliński, 2017 r.

Zabytki w gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków

Gminna ewidencja zabytków (GEZ), zgodnie z wymogami przepisów odrębnych dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami jest prowadzona w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomości z terenu Gminy. Jest ona podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami przez samorząd gminny. Gminna Ewidencja Zabytków gminy Bielsk została przyjęta zarządzeniem nr 6/2017 z dnia 2 marca 2017 r. Gminną Ewidencją Zabytków. Obejmuje ona 27 zabytków nieruchomości (obiekty użyteczności publicznej, obiekty sakralne, obiekty techniki oraz nekropolie i parki) oraz dwa stanowiska archeologiczne (osada i grodzisko). W odniesieniu do obiektów wpisanych do GEZ obowiązują przepisy odrębne z zakresu budownictwa.

Do Gminnej Ewidencji Zabytków gminy Bielsk zostały wpisane następujące obiekty i obszary:

Bielsk

- 1) Historyczny układ urbanistyczny (XV – XVII i XIX w.) wraz z zabudową mieszkaniową (XIX i pocz. XX w.). W skład zabytkowego układu urbanistycznego wchodzi pierwotna osada targowa z nawarstwianym układem średniowiecznego miasta lokacyjnego oraz otoczenie;
- 2) Kaplica grobowa na cmentarzu grzebalnym, murowana z 1776 roku;
- 3) Cmentarz rzymsko-katolicki parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela, pochodzący z IV ćw. XVIII w. Ochronie konserwatorskiej podlegają: układ przestrzenny, cenne pod względem historycznym bądź artystycznym nagrobki oraz występujący na terenie cmentarza starodrzew;
- 4) Cmentarz wyznania mojżeszowego, pochodzący z I połowy XIX w.;
- 5) Młyn elektryczny, murowany, pochodzący z 1926 roku, zlokalizowany przy ulicy Płockiej 2;
- 6) Wiatrak koźlak, drewniany, z około połowy XIX wieku, zlokalizowany przy ulicy Płockiej 44;
- 7) Budynek mieszkalny przy placu Wolności 10a, drewniany, pochodzący z 1900 roku;
- 8) Budynek mieszkalny przy placu Wolności 11, drewniany, pochodzący z 1900 roku;
- 9) Budynek mieszkalny przy placu Wolności 12, ob. Stowarzyszenie Rozwoju Ziemi Płockiej, murowany, pochodzący z 1900 roku;
- 10) Budynek mieszkalny przy placu Wolności 13, ob. mieszkalno-usługowy (apteka), murowany, pochodzący z początku XX wieku;
- 11) Budynek mieszkalny przy placu Wolności 14, murowany, pochodzący z 1900 roku;
- 12) Budynek mieszkalny – plebania przy placu Wolności 20, murowana, pochodząca z 1900 roku;
- 13) Budynek gospodarczy przy ulicy Glinki 8, murowany, pochodzący z ok. 1936 roku;
- 14) Budynek mieszkalny przy ulicy Drobińskiej 5, drewniany, pochodzący z 1900 roku;
- 15) Budynek mieszkalny przy ulicy Drobińskiej 8, drewniany, dobudowa murowana z końca XX wieku, ob. mieszkalno-usługowy (sklep), budynek drewniany pochodzący z 1900 roku;
- 16) Budynek mieszkalny przy ulicy Drobińskiej 11, drewniany, pochodzący z 1900 roku;
- 17) Budynek mieszkalny przy ulicy Drobińskiej 12, murowany, pochodzący z 1880 roku;
- 18) Budynek mieszkalny przy ulicy Drobińskiej 14, murowany, pochodzący z 1900 roku;
- 19) Budynek szkoły podstawowej im. Władysława Broniewskiego przy ulicy Drobińskiej 19, pochodzący z 1920 roku, murowany;
- 20) Budynek mieszkalny przy ulicy Drobińskiej 21, drewniano-murowany, pochodzący z 1949 roku;
- 21) Budynek mieszkalny przy ulicy Sierpeckiej 1, murowany, pochodzący z początku XX wieku;
- 22) Budynek mieszkalny przy ulicy Sierpeckiej 4, murowany, pochodzący z początku XX wieku; Obecnie budynek poczty;
- 23) Ogrodzenie murowane przy ulicy Płockiej 1, murowane, pochodzące z 1900 roku;
- 24) Budynek mieszkalny przy ulicy Płockiej 2, drewniany, pochodzący z 1870 roku;
- 25) Budynek mieszkalny przy ulicy Płockiej 11, murowany, pochodzący z 1889 roku;
- 26) Budynek mieszkalny przy ulicy 1-go Maja 6, drewniany, pochodzący z 1880 roku;
- 27) Budynek mieszkalny przy ulicy 1-go Maja 10, murowany, pochodzący z 1935 roku; Budynek częściowo przebudowany k. XX wieku;
- 28) Budynek mieszkalny przy ulicy 1-go Maja 16, murowany, pochodzący z 1880 roku, przebudowany w XX wieku;
- 29) Budynek mieszkalny przy ulicy 1-go Maja 18, drewniany, pochodzący z 1930 roku;
- 30) Budynek mieszkalny przy ulicy 1-go Maja 20, drewniany, pochodzący z 1930 roku;
- 31) Budynek mieszkalny przy ulicy 1-go Maja 21, drewniany, pochodzący z XIX wieku;
- 32) Budynek mieszkalny przy ulicy 1-go Maja 24, drewniany, pochodzący z około 1800 roku, przebudowany w XX-XXI wieku;

- 33) Budynek mieszkalny przy ulicy 1-go Maja 25, drewniany, pochodzący z XIX wieku;
- 34) Budynek mieszkalny przy ulicy 1-go Maja 32, drewniany, pochodzący z XIX wieku;
- 35) Budynek mieszkalny przy ulicy 1-go Maja 33, drewniany, pochodzący z XIX wieku;

Cekanowo

- 36) Dwór murowany, obecnie dom mieszkalny, pochodzący z ok. 1880 roku;
- 37) Kapliczka przydrożna w kształcie piramidy z głazu granitowego z datą 1881 rok, z wykutymi wnękami zamkniętymi półkoliście, z krzyżem w zwieńczeniu;
- 38) Kapliczka przydrożna, murowana z cegły, otynkowana. Na czworobocznym wysokim cokole przysadzisty słup z kroksztykami podtrzymującymi profilowany gzyms. Daszek stożkowy, ze sterczynami z żeliwnym, ażurowym krzyżem na szczycie. Wzniesiona w II połowie XIX wieku;

Ciachcin

- 39) Cmentarz rzymsko-katolicki, nieczynny, założony w II połowie XIX wieku;

Ciachcin Nowy

- 40) Budynek mieszkalny (Ciachcin Nowy 50), obecnie plebania, murowana z drewnianym gankiem. Budynek pochodzi z I połowy XX wieku;
- 41) Cmentarz rzymsko-katolicki, czynny, założony około 1920 roku;
- 42) Kapliczka przy stawie zlokalizowana na działce o numerze ewidencyjnym gruntów 36/1, kamienno-betonowa, pochodząca z I połowy XX wieku;

Gilino

- 43) Kapliczka przydrożna murowana z cegły z rzeźbą drewnianą św. Walentego, postawiona w I połowie XIX wieku;

Giżyno

- 44) Spichlerz kamienno-ceglany (pozostałość po zespole dworskim), pochodzący z początku 1918 roku wraz z pozostałościami założenia ogrodowego (starodrzew) z końca XIX wieku;

Goślice

- 45) Kapliczka oszklona z krzyżem z żelazną chorągiewką, na której data 1837 rok, na drewnianym słupie, zlokalizowana przy wjeździe do pałacu. Wewnątrz rzeźba ludowa Matki Boskiej Skępskiej;
- 46) Figurka przydrożna św. Jana Nepomucena w zakolu drogi krajowej nr 60 przed pałacem w Goślicach od strony Płocka, kamienna z 1906 roku, zamalowana, na dwustopniowym cokole; Postulowany do wpisu do GEZ

Kędzierzyn

- 47) Dwór murowany, obecnie dom mieszkalny, pochodzący z XIX/XX wieku;
- 48) Spichlerz dworski, murowany, obecnie nieużytkowany, wybudowany w II połowie XIX wieku;
- 49) Park dworski, starodrzew, koniec XIX wieku;

Leszczyno Księżę

- 50) Park dworski – pozostałości parku krajobrazowego z XIX wieku;

Machcino

- 51) Dwór, dom mieszkalny, część budynku wykorzystywana na funkcje oświatowe; Wzniesiony ok. 1900, rozbudowany w latach 20-tych XX wieku; Drewniany, konstrukcji zrębowej, oszalowany, na otynkowanej podmurówce. Podpiwniczony, parterowy. Siedmioosiowy, z gankiem na czterech słupach.
- 52) Krzyż przydrożny, wystawiony w XIX wieku, z użyciem starej belki tęczowej, osłonięty trójkątnym daszkiem ze sterczyną w zwieńczeniu. Ślady napisu łacińskiego niewidoczne.

Niszczyce

- 53) Park pałacowy; pochodzący z II połowy XIX wieku; Dwa stawy połączone ze sobą. Na środku jednego z nich kapliczka z 1887 roku, na drugim nieużytkowana piwnica. Po pałacu pozostały

zachowane fragmenty części środkowej z monumentalnym wgłębnym portykiem o dwóch kolumnach, obecnie wykorzystanych w nowo wzniesionym budynku mieszkalnym (1959 rok);

Rudowo

- 54) Dwór, dom mieszkalny murowany, pochodzący z II połowy XIX wieku oraz pozostałości parku (starodrzew, zasypyany staw), z końca XIX wieku;
- 55) Budynek magazynowy, ceglany, obecnie dom mieszkalny, z końca XIX wieku;

Sękowo

- 56) Park dworski, XIX wiek;

Umienino Łubki

- 57) Dwór murowany wraz z pozostałościami parku, obecnie dom mieszkalny, 4 ćw. XIX wieku;

Zagroba

- 58) Cmentarz rzymsko-katolicki, założony w 4 ćw. XIX wieku.

Wartościowe układy przestrzenne

Wartościowy układ przestrzenny zachował się w miejscowości Bielsk – strefa „B”. Ma on charakter miejski z zachowanym starym rynkiem – prostokątnym – z siecią wychodzących z niego uliczek. Plac ograniczony jest od wschodu nieregularnym blokiem, od zachodu przecięciem traktów komunikacyjnych z Płocka do Sierpca i Mławy przez Drobin i od północy przebiegiem charakterystycznej ulicy Stodólnej a od południa naturalnym ukształtowaniem terenu (skarpa i podskarpie). Historyczna zabudowa mieszkalna obejmuje budynki z lat 1800 – 1939. Do połowy XIX wieku była ona drewniana. Około roku 1890 powstało dużo domów murowanych, obok kontynuowanego budownictwa drewnianego. Lata 20. i 30. XX wieku to zabudowa wyłącznie murowana. Najwięcej murowanych domów mieszkalnych oraz zabudowań gospodarczych pochodzi z lat 1910 – 1911, również wtedy powstał ceglany kościół parafialny. Charakterystyczne dla miasta z pierwszej połowy XIX wieku są nieliczne zachowane domy na kamiennej podmurówce, sytuowane kalenicowo, dwutraktowe, parterowe na planie wydłużonego prostokąta, kryte wysokim dachem z dachówką, o przysadzistej bryle, z oknami prostokątnymi, dwudzielnymi sześciokwaterowe z okiennicami. Mają one konstrukcję zrębową, a ich ściany są oszalowane pionowymi bądź poziomo układanymi deskami. Dom taki zachował się przy ulicy Płockiej 2.

W latach późniejszych kształtuje się typ domu małomiasteczkowego. Jego główne cechy to: konstrukcja szkieletowa, oszalowana deskami tartacznymi, mniejsza głębokość traktów i niższe dachy. Najlepiej zachowany klimat miasta wieku XIX reprezentuje ulica 1-go Maja, gdzie występują domy murowane i drewniane parterowe, wolnostojące o układach kalenicowych.

Lata 20. i 30. XX wieku to okres wozonego ruchu budowlanego. Z tego czasu pochodzi budynek poczty w typie dworu klasycystycznego, liczne domy mieszkalne, wiatrak drewniany u wylotu ulicy Płockiej oraz młyn ceglany.

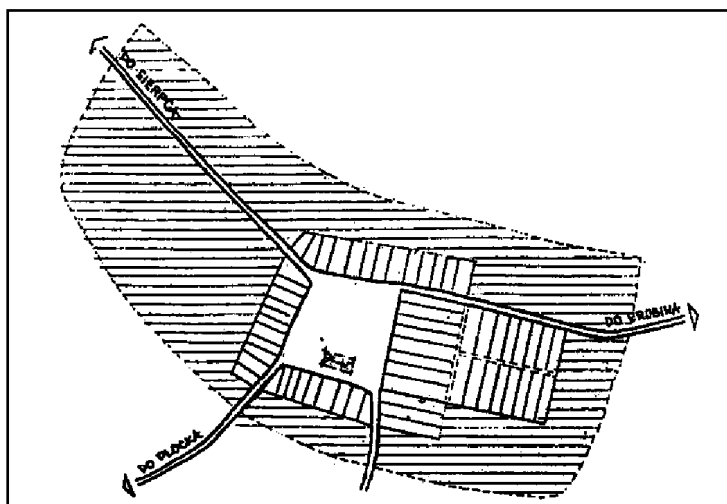
Dla zachowania wartości układu urbanistycznego konieczna jest ochrona wartościowej zabudowy oraz zapewnienie kontynuacji jej cech w nowych realizacjach.

Dla realizacji ochrony WKZ określił wytyczne w podziale na strefy ochrony konserwatorskiej:

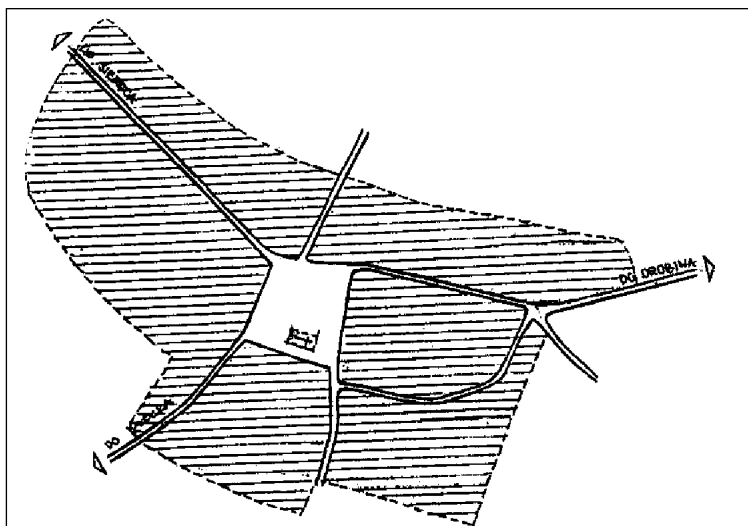
- 1) ścisłej ochrony – „A”. Obejmuje teren cmentarza rzymsko-katolickiego parafialnego p.w. św. Jana Chrzyciela, pochodzącego z IV ćw. XVIII w.;
- 2) historycznego układu przestrzennego – „B”. Obejmuje teren pierwotnej osady targowej z nawarstwionym układem średniowiecznego miasta lokacyjnego w rejonie rynku oraz wsi lokowanej w rejonie ul. 1-go Maja jak również przedmieście wykształcone przy ul. Płockiej. Ochronie podlega układ rynku oraz ul. Drobińskiej, ul. 1-go Maja, ul. Płockiej i ul. Glinki;
- 3) parcelacji – „P”:
 - a) strefa „P₁” – obejmuje tereny zabudowy jednorodzinnej położone na południe od istniejącego cmentarza rzymskokatolickiego,
 - b) strefa „P₂” – obejmuje tereny zabudowy mieszkaniowej położonej na północ od ul. Stodólnej do ul. Sierpeckiej i ul. Broniewskiego,
 - c) strefa „P₃” – obejmuje teren luźno lokowanej zabudowy położony na południe od strefy „B”;

- 4) krajobrazu – „K” - obejmuje we wschodniej części miasta starodrzew cmentarza oraz znajdujące się w południowej części miasta łąki i użytki zielone wraz z zielenią łągową oraz powiązania widokowe miasta z otaczającym krajobrazem,
- 5) krajobrazu rolniczego – „K_R” – obejmuje tereny użytków zielonych sąsiadujących ze strefą „K” od strony południowej i wschodniej, ich powiązania widokowe z miastem i krajobrazem otaczających wzgórz oraz użytki rolne od strony północno-zachodniej i ich powiązania widokowe z miastem.

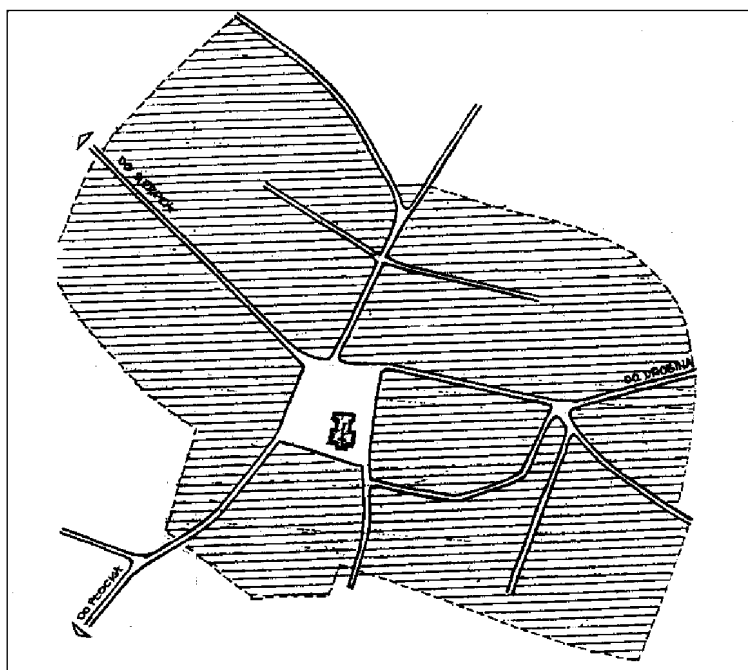
Gmina Bielsk nie dysponuje gminnym programem opieki nad zabytkami, ani gminnym programem rewitalizacji.

Ryc. 1. Bielsk – miasto lokacyjne – XIV w.

Ryc. 2. Bielsk – XVIII – XIX w.

Ryc. 3. Bielsk – XIX – XX w.

Zabytki archeologiczne

W granicach administracyjnych gminy Bielsk ujawniono 164 stanowiska archeologiczne. Na 164 stanowiska archeologiczne, składa się: 187 śladów osadnictwa i punktów osadniczych, 2 ślady osady produkcyjnej, 73 osady, 8 cmentarzysk i 1 znalezisko luźne. Stanowiska znajdujące się na obszarze Gminy pochodzą z różnych okresów dziejowych. Najwięcej z nich jest z okresu nowożytnego, ale również pradziejowego, w tym z epoki kamienia, neolitu, brązu, i żelaza, a także z średniowiecza wczesnego i późnego oraz starożytności. Wśród zabytków archeologicznych znajdują się również osady z okresu wpływów rzymskich (kultura przeworska). Najwięcej stanowisk zidentyfikowano w zachodniej oraz północnej części gminy Bielsk tj. w obrębach: Umienino, Bolechowice, Niszczyce, Drwały, w okolicach miejscowości gminnej – Bielska oraz środkowej części doliny rzeki Sierpienicy.

Tab. 19. Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Lp.	Nr obszaru AZP	Nr stanowiska na obszarze	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Funkcja	Chronologia
1	47-55	1	Bielsk	1	Cmentarzysko Ślad osadniczy Ślad osadniczy	EK-N PŚR STAR
2	47-55	6	Bielsk	3	Osada	ŚR - PŚR NOW
3	47-55	15	Bielsk	4	Ślad osadniczy	PŚR
4	47-55	16	Bielsk	5	Ślad osadniczy Ślad osadniczy Osada	EK NOW STAR
5	47-55	17	Bielsk	6	Ślad osadniczy	PŚR STAR
6	47-55	18	Bielsk	7	Osada	PŚR/NOW
7	47-55	19	Bielsk	8	Ślad osadniczy Osada	EK PŚR/NOW
8	47-55	20	Bielsk	9	Ślad osadniczy Ślad osadniczy Osada Ślad osadniczy	OWR WŚR PŚR/ NOW ŚR/STAR
9	47-55	21	Bielsk	10	Ślad osadniczy	PŚR/NOW
10	47-55	22	Bielsk	11	Osada Ślad osadniczy	PŚR/NOW STAR
11	47-55	23	Bielsk	12	Osada	PŚR
12	47-55	25	Bielsk	13	Ślad osadniczy	PŚR/NOW
13	47-55	26	Bielsk	14	Ślad osadniczy	PŚR/NOW
14	47-55	27	Bielsk	15	Ślad osadniczy	WŚR

						PŚR/NOW STAR
15	47-55	28	Bielsk	16	Ślad osadniczy	WŚR PŚR
16	47-55	29	Bielsk	17	Ślad osadniczy	EK WŚR PŚR
17	47-55	30	Bielsk	18	Ślad osadniczy	WEŻ
18	47-55	31	Bielsk	19	Ślad osadniczy	PŚR STAR
19	47-55	32	Bielsk	20	Ślad osadniczy	PŚR
20	47-55	34	Bielsk	21	Ślad osadniczy	PŚR/NOW STAR
21	47-55	35	Bielsk	22	Ślad osadniczy	PŚR
22	47-55	47	Bielsk	23	Ślad osadniczy	PŚR/NOW
23	47-55	55	Bielsk	24	Osada	PŚR/NOW
24	47-55	56	Bielsk	25	Osada	WŚR- ŚR-PŚR
25	47-54	33	Bolechowice	1	Ślad osadniczy	ŚR NOW
26	47-54	32	Cekanowo	3	Osada	NOW
27	47-54	34	Cekanowo	4	Ślad osadniczy	ŚR NOW
28	47-54	35	Cekanowo	5	Ślad osadniczy	STAR NOW
29	47-54	36	Cekanowo	6	Osada	NOW
30	47-54	37	Cekanowo	7	Ślad osadniczy	ŚR
31	47-54	40	Cekanowo	8	Ślad osadniczy	STAR NOW
32	47-55	10	Dębsk	1	Osada Ślad osadniczy Ślad osadniczy Ślad osadniczy	OWR WŚR PŚR STAR
33	47-55	11	Dębsk	2	Osada	EK-N/WEB
34	47-55	24	Dębsk	3	Ślad osadniczy	EK PŚR
35	48-54	43	Drwały	1	Ślad osadniczy Ślad osadniczy	EK-N PŚR/NOW
36	48-54	46	Drwały	2	Ślad osadniczy	WŚR
37	48-54	62	Drwały	3	Znalezisko luźne	WŚR
38	47-55	8	Dziedzice	1	Cmentarzysko Osada Ślad osadniczy	WEŻ WŚR PŚR
39	47-55	42	Dziedzice	2	Ślad osadniczy	PŚR/NOW STAR
40	47-55	59	Dziedzice	3	Ślad osadniczy	STAR- WEB II okr.
41	48-55	1	Gilino	1	Cmentarzysko	EB IV okr.
42	48-55	2	Gilino	2	Cmentarzysko	WŚR
43	48-55	50	Gilino	4	Ślad osadniczy	NOW
44	48-55	53	Gilino	5	Ślad osadniczy	NOW
45	47-55	3	Giżyno	1	Cmentarzysko	WŚR
46	47-55	12	Giżyno	2	Osada	OWR WŚR
47	47-55	13	Giżyno	3	Osada	WŚR
48	47-55	49	Giżyno	4	Osada Ślad osadniczy	WŚR PŚR
49	47-55	50	Giżyno	5	Ślad osadniczy Ślad produkcji Ślad osadniczy	WŚR ŚR PŚR
50	48-55	48	Goślice	1	Ślad osadniczy Osada Ślad osadniczy	EK PŚR NOW
51	48-55	49	Goślice	2	Cmentarzysko Ślad osadniczy Ślad osadniczy	WEŻ WŚR NOW
52	48-54	55	Goślice	1	Ślad osadniczy	EB
53	47-56	27	Jaroszewo	1	Ślad osadniczy Osada	OWR WŚR

54	47-56	28	Jaroszewo	2	Osada	WŚR
55	47-56	29	Jaroszewo	3	Ślad osadniczy	EB WŚR
56	48-56	34	Jaroszewo Biskupie	1	Ślad osadniczy Osada	WŚR ŚR
57	48-56	35	Jaroszewo Wieś	4	Ślad osadniczy Ślad osadniczy	PŚR ŚR
58	48-56	36	Jaroszewo Wieś	5	Ślad osadniczy Ślad osadniczy Osada	EB/H OWR PŚR
59	48-56	37	Jaroszewo Wieś	6	Ślad osadniczy Osada	EK-N/WEB ŚR
60	47-54	27	Jączewo	4	Ślad osadniczy	ŚR
61	47-54	30	Jączewo	5	Ślad osadniczy	STAR NOW
62	47-54	41	Jączewo	6	Osada Ślad osadniczy Osada	OWR PŚR NOW
63	47-54	42	Jączewo	7	Ślad osadniczy	STAR PŚR
64	47-54	44	Jączewo	8	Ślad osadniczy	PŚR/NOW
65	47-54	45	Jączewo	9	Ślad osadniczy	STAR WŚR NOW
66	47-54	46	Jączewo	3	Ślad osadniczy	STAR WŚR ŚR
67	47-54	47	Jączewo	2	Ślad osadniczy	STAR NOW
68	47-54	52	Jączewo	1	Osada	PŚR/NOW
69	47-54	51	Kędzierzyn	1	Osada	WŚR
70	47-55	61	Kleniewo	1	Ślad osadniczy	EK
71	47-55	65	Kleniewo	2	Ślad osadniczy	STAR
72	48-54	36	Kłobie	1	Ślad osadniczy	STAR
73	48-54	39	Kłobie	2	Ślad osadniczy	OWR
74	48-54	42	Kłobie	3	Punkt osadniczy	H/L
75	48-54	45	Kłobie	4	Cmentarzysko	H/L
76	48-54	49	Konary	1	Ślad osadniczy	STAR
77	48-54	52	Konary	2	Ślad osadniczy	STAR
78	48-54	53	Konary	3	Ślad osadniczy	WŚR
79	48-54	54	Konary	4	Ślad osadniczy	WŚR NOW
80	48-55	46	Kuchary Jeżewo	1	Osada	STAR
81	48-55	47	Kuchary Jeżewo	4	Ślad osadniczy	WŚR NOW
82	48-55	51	Kuchary Jeżewo	3	Ślad osadniczy	NOW
83	48-55	52	Kuchary Jeżewo	2	Ślad osadniczy	NOW
84	48-54	40	Kuchary Jeżewo	1	Ślad osadniczy	STAR
85	48-54	41	Kuchary Jeżewo	2	Ślad osadniczy	WŚR STAR
86	48-55	9	Leszczyno Księżę	2	Ślad osadniczy Osada	EK WŚR
87	48-55	13	Leszczyno Księżę	3	Ślad osadniczy	OWR NOW STAR
88	48-55	14	Leszczyno Księżę	4	Ślad osadniczy	WŚR PŚR NOW STAR
89	48-55	16	Leszczyno Księżę	5	Osada Ślad osadniczy Ślad osadniczy	OWR NOW STAR
90	48-55	17	Leszczyno Księżę	6	Ślad osadniczy Osada	WŚR NOW
91	48-55	22	Leszczyno Księżę	7	Ślad osadniczy	WŚR NOW STAR
92	48-55	30	Leszczyno Księżę	8	Ślad osadniczy	NOW

93	48-55	32	Leszczyno Księżę	9	Cmentarzysko	OWR
94	48-55	35	Leszczyno Księżę	10	Ślad osadniczy	PŚR NOW STAR
95	48-55	37	Leszczyno Księżę	11	Osada Osada Ślad osadniczy	WEŻ OWR ŚPR
96	48-55	38	Leszczyno Księżę	12	Osada	WSR
97	48-55	11	Leszczyno Szlacheckie	2	Ślad osadniczy	WSR
98	48-55	39	Leszczyno Szlacheckie	3	Ślad osadniczy	WSR PŚR
99	48-55	41	Leszczyno Szlacheckie	8	Ślad osadniczy	EK NOW
100	48-55	42	Leszczyno Szlacheckie	4	Ślad osadniczy	WSR NOW
101	48-55	43	Leszczyno Szlacheckie	5	Ślad osadniczy	EK NOW
102	48-55	44	Leszczyno Szlacheckie	6	Ślad osadniczy	NOW STAR
103	48-55	45	Leszczyno Szlacheckie	7	Osada	PŚR
104	48-55	5	Leszczyno Szlacheckie	1	Osada	WSR
105	48-55	10	Lubiejewo	2	Osada	WSR STAR
106	48-55	21	Lubiejewo	3	Ślad osadniczy	WSR STAR
107	48-55	23	Lubiejewo	4	Osada	NOW
108	48-55	25	Lubiejewo	5	Ślad osadniczy	WSR STAR
109	48-55	33	Lubiejewo	6	Ślad osadniczy	STAR
110	48-54	56	Machcinko	1	Ślad osadniczy Ślad osadniczy	WSR NOW
111	48-54	57	Machcinko	2	Ślad osadniczy	WEB
112	48-54	32	Niszczycze	1	Osada Punkt osadniczy Punkt osadniczy	WSR ŚR NOW
113	48-54	33	Niszczycze	2	Ślad osadniczy	STAR ŚR
114	48-54	34	Niszczycze	3	Ślad osadniczy	STAR
115	48-54	35	Niszczycze	4	Ślad osadniczy	ŚR NOW
116	47-54	31	Niszczycze	5	Osada	NOW
117	47-54	38	Niszczycze	6	Ślad osadniczy	STAR
118	48-54	44	Niszczycze Pieńki	1	Ślad osadniczy	ŚR
119	48-54	51	Niszczycze Pieńki	2	Ślad osadniczy	EB
120	47-54	3	Pęszyno	2	Ślad osadniczy	PŚR NOW
121	47-54	8	Pęszyno	3	Osada	ŚR
122	47-54	12	Pęszyno	4	Osada	ŚR
123	47-54	13	Pęszyno	1	Osada Ślad osadniczy	PŚR/NOW WSR
124	47-55	33	Rudowo	1	Ślad osadniczy	PŚR
125	47-55	62	Rudowo	2	Ślad osadniczy	PŚR
126	47-55	63	Rudowo	3	Ślad osadniczy	PŚR NOW
127	47-55	64	Rudowo	4	Osada	WSR-ŚR-PŚR
128	48-54	37	Sękowo	1	Ślad osady produkcyjnej Ślad osadniczy	ŚR NOW
129	48-55	18	Smolino	1	Ślad osadniczy	WSR STAR
130	48-55	40	Smolino	2	Ślad osadniczy	NOW
131	47-55	51	Szewce	1	Ślad osadniczy	STAR
132	47-55	52	Szewce	2	Osada Ślad osadniczy	WSR PŚR
133	46-55	33	Śmiłowo	1	Ślad osadniczy Osada	EK-N PŚR
134	46-55	36	Śmiłowo	2	Ślad osadniczy	OWR PŚR

135	46-55	37	Śmiłowo	3	Osada	PŚR
136	46-55	38	Śmiłowo	4	Ślad osadniczy	OWR PŚR
137	47-54	23	Strusino	1	Ślad osadniczy	ŚR
138	47-54	24	Strusino	2	Osada	NOW
139	47-54	25	Strusino	3	Osada	PŚR
140	46-55	34	Tłubice	1	Osada	PŚR
141	46-55	35	Tłubice	2	Osada	PŚR
142	46-55	39	Tłubice	3	Osada	OWR PŚR
143	47-55	9	Ułtowo	1	Ślad osadniczy	EK WŚR
144	47-55	57	Ułtowo	2	Ślad osadniczy Osada	OWR PŚR/NOW
145	47-55	58	Ułtowo	3	Osada	WŚR PŚR
146	47-55	60	Ułtowo	4	Ślad osadniczy	PŚR
147	47-55	66	Ułtowo	5	Ślad osadniczy	EK-N
148	47-54	17	Umienino	1	Ślad osadniczy	WŚR
149	47-54	19	Umienino Łubki	4	Ślad osadniczy Osada Ślad osadniczy	STAR WŚR ŚR
150	47-54	21	Umienino	3	Osada	ŚR
151	47-54	22	Umienino	2	Osada	ŚR
152	47-54	61	Umienino	4	Osada	WŚR/ŚR
153	47-54	18	Umienino Łubki	2	Osada	NOW
154	47-54	20	Umienino Łubki	3	Ślad osadniczy	WŚR
155	48-56	30	Zagroba	1	Ślad osadniczy Ślad osadniczy Ślad osadniczy Osada	EK-N/WEB OWR WŚR ŚR
156	48-56	33	Zagroba	2	Osada	ŚR
157	47-55	14	Zakrzewo	2	Osada Ślad osadniczy	WŚR ŚR
158	47-55	53	Zakrzewo	3	Osada Ślad osadniczy	PŚR/NOW STAR
159	47-55	54	Zakrzewo	4	Ślad osadniczy	PŚR STAR
160	47-55	5	Zakrzewo	1	Osada	WŚR
161	47-54	28	Zągoty	2	Osada	WŚR
162	47-54	29	Zągoty	3	Osada	PŚR/NOW
163	47-54	39	Zągoty	4	Ślad osadniczy	ŚR STAR
164	47-54	55	Zągoty	1	Osada	WŚR

Oznaczenia chronologii:

EK – EPOKA KAMIENIA; N – NEOLIT; WEŻ – WCZESNA EPOKA ŻELAZA; WEB – WCZESNA EPOKA BRĄZU; EB – EPOKA BRĄZU; OWR – OKRES WPLYWOW RZYMSKICH; H/L – OKRES HALSZTACKI/OKRES LATEŃSKI; KULTURA PUCHARKÓW LEJKOWATYCH; KULTURA PRZEWORSKA; WŚR – WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; ŚR – ŚREDNIOWIECZE; PŚR – PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE; NOW – NOWOŻYTNOŚĆ; STAR - STAROŻYTNOŚĆ

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (stan na 2017 r.).

4.2.2. Dobra kultury współczesnej

Dobra kultury, zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, to nie będące zabytkami dobra kultury, takie jak pomniki, miejsca pamięci, budynki, ich wnętrza i detale, zespoły budynków, założenia urbanistyczne i krajobrazowe, będące uznanym dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, jeżeli cechuje je wysoka wartość artystyczna lub historyczna.

Dla gminy Bielsk nie został sporządzony spis dóbr kultury współczesnej. Dla potrzeb Studium dokonano próby określenia gminnego zasobu dóbr kultury współczesnej. Jako wymóg dla włączenia obiektu lub zespołu obiektów do zbioru dóbr kultury współczesnej przyjęto następujące kryteria:

- 1) nowatorstwo w zakresie rozwiązań architektonicznych, urbanistycznych i technicznych;
- 2) tworzenie wartości przestrzennej samodzielnie lub poprzez współistnienie z innymi obiektami lub tworzenie warunków dla dalszego wartościowego rozwoju miejsca lokalizacji;
- 3) budowanie „tradycji miejsca” – funkcjonowanie jako obiekt szczególnie, rozpoznawalny, dostrzegany przez społeczeństwo;

- 4) wartość służąca budowaniu korzystnego wizerunku Gminy – dbającej o zabytki i środowisko;
- 5) wartość artystyczna lub historyczna;
- 6) uznanie – wyróżnienia, nagrody.

Przeprowadzona analiza nie wykazała na terenie Gminy obiektów kwalifikujących się do wpisania do gminnego spisu dóbr kultury współczesnej.

4.2.3. Miejsca i pomniki pamięci narodowej

Na terenie Gminy istnieją miejsca pamięci narodowej upamiętniające ofiary I i II wojny światowej, do których, zgodnie z danymi Archiwum Państwowego w Płocku, należą:

- 1) **Pomnik** ku czci ofiar barbarzyństwa hitlerowskiego w latach 1941 – 1945 oraz 2 żołnierzy AK poległych w Powstaniu Warszawskim, **Zagroba**;
- 2) **Grób** nieznanego żołnierza poległego w czasie II wojny światowej zlokalizowany na cmentarzu, **Ciachcin Nowy**;
- 3) **Pomnik** upamiętniający członków Ochotniczej Straży Pożarnej – Jana Chojnowskiego, zamordowanego w niemieckim obozie koncentracyjnym Mauthausen 31 lipca 1941 r. i Wacława Kamińskiego, zabitego przez Niemców 11 marca 1943 r., **Goślice**;
- 4) **Pomnik** poległych w czasie I wojny światowej, **Bielsk**;
- 5) **Mogila** B. Kraśniewskiego zamordowanego przez Niemców w styczniu 1945 r., **Bielsk**;
- 6) **Grób** nieznanego żołnierza poległego 4 września 1939 r., **Bielsk**;
- 7) **Zbiorowa mogiła** mieszkańców Bielska poległych 4 września 1939 r., **Bielsk**;
- 8) **Mogila** J.B. Siemiątkowskiego zamordowanego przez NKWD w Katyniu 1940 r., **Bielsk**;
- 9) **Mogila** powstańca styczniowego, **Bielsk**;
- 10) **Epitafium** H. Waśniewskiego, **Bielsk**;
- 11) **Tablica upamiętniająca** 7 strażaków zamordowanych w niemieckich obozach i więzieniach – w Mauthausen i w Płocku – w latach 1939–1945, **Bielsk**.

4.2.4. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych

W granicach Gminy nie występują Pomniki Zagłady, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 7 maja 1999 r. *o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady*.

4.3. Krajobraz kulturowy Gminy i wymogi jego ochrony. Elementy tożsamości Gminy

Krajobraz kulturowy, jako historycznie ukształtowana w wyniku działalności człowieka przestrzeń, zawierająca wytwory cywilizacji ludzkiej i elementy przyrodnicze oraz lokalną tradycję.

Ochrona krajobrazu kulturowego może być realizowana poprzez ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, ustanowienie w formie uchwały rady gminy zespołu przyrodniczo-krajobrazowego lub parku kulturowego lub rozporządzenia wojewody o wpisie do rejestru zabytków.

W gminie Bielsk prawna ochrona krajobrazu kulturowego realizowana jest poprzez ustalenie ochrony konserwatorskiej w formie wpisu do rejestru zabytków dla zabytkowych parków, zespołów dworskich oraz stanowisk archeologicznych: grodziska i osady.

Istotnym elementem krajobrazu Gminy, stanowiącym również o jej tożsamości, jest wartościowy układ przestrzenny w miejscowości Bielsk, które objęto ochroną konserwatorską. Układ przestrzenny został scharakteryzowany w podrozdz. 4.2.

Podstawowymi elementami krajobrazu wyznaczającymi tożsamość Gminy są:

- 1) dolina rzeki Sierpienicy;
- 2) założenie przestrzenne w miejscowości Bielsk oraz obiekty zabytkowe na terenie Gminy;
- 3) krajobraz rolniczy.

4.4. Stan dziedzictwa kulturowego. Główne problemy i zagrożenia

Podstawowym zagrożeniem jest brak rzeczywistej opieki nad zabytkami. Niektóre zabytki zarówno wpisane do rejestru, jak i te ujęte w gminnej oraz wojewódzkiej ewidencji znajdują się w złym stanie. W celu zachowania wartości zabytkowych wymagają one przeprowadzenia działań remontowych, prac konserwatorskich i prac restauratorskich.

Na istniejący stan zabytków na terenie Gminy ma również wpływ brak gminnego programu opieki nad zabytkami oraz ustanowionej ochrony prawnej niektórych cennych obiektów. Może to skutkować ztraceniem ich wartości zabytkowej i kulturowej w wyniku podejmowanych działań budowlanych (przebudowy, rozbudowy). Ponadto, problemem jest brak jakiegokolwiek informacji umieszczonej na obiektach zabytkowych, co powoduje, iż ich wartość historyczna i kulturowa jest niedostrzegana i niedoceniana. Zagrożeniem dla krajobrazu kulturowego Gminy, zwłaszcza historycznych układów przestrzennych jest silna presja realizacji nowej, współczesnej zabudowy.

Poza zagrożeniami dotyczącymi bezpośrednio obiektów zabytkowych, na stan dziedzictwa kulturowego niekorzystnie wpływać może również jego bezpośrednie otoczenie, tj. potencjalna nowa zabudowa, mogąca przybierać skalę i formy niekorespondujące z obiektem zabytkowym, burzące ogólny ład przestrzenny, czy nawet obiekt przysłańcać.

4.5. Polityka Gminy w zakresie ochrony zabytków

Realizując wymagania ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* gmina Bielsk podjęła zarządzenie Nr 6/2017 z dnia 2 marca 2017 r. *w sprawie przyjęcia Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Bielsk*. Konieczne jest opracowanie z jej wykorzystaniem gminnego programu opieki nad zabytkami.

Polityka Gminy dla części obiektów zabytkowych oraz stanowisk archeologicznych zawarta jest w ustaleniach niektórych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

5. Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym, w tym granice krajobrazów priorytetowych

Audyt krajobrazowy sporządzany jest dla obszaru województwa. Zawiera on m.in. rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów oraz wyznaczone zostają w nim granice krajobrazów priorytetowych. Dotychczas nie sporządzono audytu krajobrazowego dla obszaru województwa mazowieckiego. Po uchwaleniu audytu krajobrazowego konieczne będzie uwzględnienie w polityce przestrzennej i dokumentach na szczeblu gminnym (w tym Studium) jego zapisów dotyczących obszaru Gminy.

6. Sytuacja społeczno-ekonomiczna Gminy. Warunki i jakość życia mieszkańców

6.1. Tendencje rozwoju demograficznego i gospodarczego

6.1.1. Sytuacja i prognozy demograficzne

Gminę Bielsk zamieszkuje 9 111 mieszkańców, w tym 4 564 mężczyzn i 4 547 kobiet²⁸. Liczbę ludności w oparciu o dane Urzędu Gminy w Bielsku w podziale na poszczególne sołectwa zamieszczono w poniższej tabeli.

Średnia gęstość zaludnienia Gminy to 73 os./km², co stanowi wysoką wartość w porównaniu do gęstości zaludnienia w powiecie płockim (62 os./km²), zaś niską w stosunku do gęstości zaludnienia w województwie mazowieckim (151 os./km²)²⁹.

²⁸ zgodnie z danymi Banku Danych Lokalnych GUS na 2016 r. (aktualizacja danych z 5.07.2017 r.)

²⁹ Ibid.

Tab. 20. Liczba ludności i gęstość zaludnienia poszczególnych miejscowości gminy Bielsk.

Lp.	Sołectwa/ wsie wchodzące w skład sołectw	Liczba ludności w 2017 r.	% ogólnej liczby ludności	Powierzchnia sołectwa [km ²]	Gęstość zaludnienia (l. mieszk./km ²) w 2017 roku
1	Bielsk	2666	29,38	10,0494	265
2	Bolechowice	71	0,78	2,2787	31
3	Cekanowo	221	2,44	5,1132	43
4	Ciachcin	528	5,82	2,8985	182
	<i>Ciachcin</i>	164	1,81	–	–
	<i>Ciachcin Nowy</i>	364	4,01	–	–
5	Dębsk	219	2,41	4,6573	47
6	Drwały	74	0,82	1,7981	41
7	Dziedzice	38	0,42	1,3940	27
8	Gilino	297	3,27	6,2319	48
9	Giżyno	156	1,72	3,1764	49
10	Goślice	464	5,11	5,2323	89
11	Jaroszewo Biskupie	151	1,66	2,5804	59
12	Jaroszewo Wieś	75	0,83	1,4727	51
13	Jączewo	118	1,30	3,4386	34
14	Józinek	179	1,97	3,0112	59
15	Kędzierzyn	63	0,69	2,1723	29
16	Kleniewo	111	1,22	3,3845	33
17	Konary	115	1,27	1,8772	61
18	Kłobie	63	0,69	1,1795	53
19	Kuchary - Jeżewo	234	2,58	2,9288	80
20	Leszczyn Księży	205	2,26	5,2072	39
21	Leszczyn Szlachecki	216	2,38	4,9909	43
22	Lubiejewo	42	0,46	1,0220	41
23	Machcino	358	3,95	3,9974	90
	<i>Machcino</i>	308	3,39	–	–
	<i>Machcinko</i>	50	0,55	–	–
24	Niszczyce	167	1,84	2,2140	75
25	Niszczyce Pieńki	57	0,63	0,6954	82
26	Rudowo	189	2,08	3,8487	49
27	Sękowo	181	1,99	2,9060	62
28	Smolino	101	1,11	1,5549	65
29	Szewce	55	0,61	2,0043	27
30	Śmiłowo	81	0,89	2,6962	30
31	Tłubice	189	2,08	4,7287	40
32	Tchórz	144	1,59	2,2194	65
33	Ułtowo	97	1,07	3,7054	26
34	Umienino	332	3,66	8,9243	37
	<i>Umienino</i>	102	1,12	–	–
	<i>Pęszyno</i>	88	0,97	–	–
	<i>Strusino</i>	18	0,20	–	–
	<i>Umienino Łubki</i>	124	1,37	–	–
35	Zagroba	145	1,60	3,4725	42
36	Zakrzewo	91	1,00	1,4934	61
37	Zągoty	482	5,31	3,2717	147
38	Żukowo	99	1,09	1,7026	58
Ogółem		9074	100%	100,00%	72

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bielsku (stan na dzień 10.02.2017 r.).

W ciągu ostatniej dekady (lata 2006–2016) liczba mieszkańców gminy Bielsk kształtowała się na zbliżonym poziomie (zgodnie z danymi Banku Danych Lokalnych). Największy wzrost zaobserwowano na przełomie lat 2009/2010.

Największą liczbę ludności wśród obrębów ewidencyjnych na terenie gminy Bielsk posiadają obręby Bielsk, Goślice oraz Ciachcin. Najmniej zaludnionymi obrębami są zaś Lubiejewo, Dziedzice, Kłobie, Kędzierzyn, Szewce oraz Niszczyce Pieńki. Do najgęściej zaludnionych sołectw należą: Bielsk –

265 os./km², Ciachcin – 182 os./km² oraz Zągoty 147 os./km², zaś wśród sołectw o najmniejszym zaludnieniu znajdują się Ułtowo – 26 os./km², Dziedzice – 27 os./km² oraz Kędzierzyn – 29 os./km².

Tab. 21. Ludność gminy Bielsk wg wieku i płci w latach 2006–2016.

Liczba ludności	Lata										
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ogółem Gmina	8924	8910	8945	8978	9138	9149	9133	9121	9143	9113	9111
kobiety	4443	4441	4469	4497	4581	4582	4566	4563	4563	4562	4547
mężczyźni	4481	4469	4476	4481	4557	4567	4567	4558	4580	4551	4564

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS (aktualizacja danych 12.05.2017).

Według danych GUS w ciągu ostatnich 10–ciu lat liczba mieszkańców Gminy znacznie wzrosła. Proces ten następował jednak na zmianę z okresami spadku liczby ludności w gminie Bielsk. Liczba ludności wzrosła z liczby 8924 osób w 2006 r. do 9111 osób w 2016 r., co oznacza wzrost o 2,0%. Na wzrost liczby mieszkańców wpływa przede wszystkim dodatnie saldo migracji.

Niekorzystnym zjawiskiem utrzymującym się przez ostatnie pięć lat jest ujemny przyrost naturalny. Wśród przyczyn tak niskiego przyrostu naturalnego wskazuje się: pogorszenie się sytuacji ekonomicznej społeczeństwa, rozwijający się konsumpcyjny styl życia związany m.in. z odkładaniem w czasie decyzji o potomstwie i zerwaniem z tradycją zakładania rodzin wielodzietnych.

Tab. 22. Przyrost naturalny w gminie Bielsk w latach 2006–2016.

Przyrost naturalny	Lata										
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
A	11	-9	-5	16	18	10	-3	-14	-12	-22	-11
B	1,23	-1,0	-0,56	1,78	1,97	1,10	-0,33	-1,54	-1,31	2,42	-1,21

A – bezwzględna wartość salda migracji; B – przyrost naturalny w przeliczeniu na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W latach 2006–2016 saldo migracji osiągało zróżnicowane wartości, mieszczące się w przedziale od –7 osób w 2008 r. do 28 osób w 2009 r. W ostatnim roku zaobserwowano korzystne saldo migracji na terenie gminy Bielsk w stosunku do lat poprzednich, które wynosiło 26 osób. W przeliczeniu na 1000 osób zwykle wahało się między wartościami od –0,8 do 2,9. Gmina Bielsk korzystnie wypada na tle innych gmin wiejskich powiatu plockiego oraz wśród gmin wiejskich w Polsce.

Tab. 23. Saldo migracji w gminie Bielsk w latach 2006–2016.

Saldo migracji	Lata										
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
A	5	12	-7	28	18	1	5	-2	0	0	26
B	0,6	1,3	-0,8	3,1	2,0	0,1	0,5	-0,2	0,0	0,0	2,9

A – bezwzględna wartość salda migracji; B – saldo migracji w przeliczeniu na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Bank Danych Lokalnych GUS (aktualizacja danych 21.06.2017).

Najliczniejszą grupę w gminie Bielsk stanowi ludność w wieku produkcyjnym (64,2% całej populacji). Zgodnie ze skalą „starości demograficznej” ONZ mieszkańcy Gminy stanowią populację starą – odsetek osób w wieku 65 lat i więcej wynosi aż 16,5%. Współczynnik obciążenia demograficznego w gminie Bielsk wynosi aż 55,7%. Oznacza to, iż na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada prawie ponad 55 osób w wieku nieprodukcyjnym. Właściwa proporcja między grupą ludności pracującej i grupami ludności niepracującej (dzieci, osoby starsze) ma istotne znaczenie dla sprawnego funkcjonowania poszczególnych jednostek terytorialnych, regionów jak i całego państwa. Zmiana tej proporcji, polegająca na wzroście ludności w wieku nieprodukcyjnym, powoduje zmniejszanie się zasobów pracy oraz generuje koszty utrzymania grup niepracujących (m.in. wzrost kosztów usług medycznych i opiekuńczych dla ludzi starszych), co istotnie hamuje wzrost gospodarczy.

Tab. 24. Ludność Gminy Bielsk wg ekonomicznych grup wieku, stan na 2016 r.

Ekonomiczne grupy wieku	Liczba ludności			
	ogółem	mężczyźni	kobiety	współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100 mężczyzn)
Gmina ogółem	9111	4564	4547	99,6
przedprodukcyjny (≤17 lat)	1753	902	851	94,3
produkcyjny (M 18–64 lat / K 18–59 lat)	5850	3172	2678	84,4
poprodukcyjny (M ≥65 lat / K ≥ 59 lat)	1508	490	1018	207,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS (aktualizacja danych 31.07.2017).

Gminę Bielsk zamieszkuje nieznacznie więcej mężczyzn niż kobiet. Wskaźnik feminizacji w 2016 r. wyniósł 99,6. Cechą charakterystyczną, co przedstawia powyższa tabela, jest dominacja mężczyzn w grupach przedprodukcyjnej i produkcyjnej oraz znaczna dysproporcja wskazująca na przewagę kobiet w grupie poprodukcyjnej. Sytuacja ta charakterystyczna jest dla większości gmin w Polsce.

Analiza powyższych wskaźników wykazała, że w gminie Bielsk następuje wzrost liczby ludności z niewielkimi spadkami, występującymi co kilka lat. Sytuacja uwidacznia się wśród gmin wiejskich w powiecie płockim i ogólnie w kraju. Zjawisko wzrostu liczby ludności należy uznać za korzystne, gdyż świadczy o atrakcyjności Gminy jako miejsca zamieszkania i pracy, a także pozytywnie wpływa na możliwości dalszego rozwoju gospodarczego. Jednocześnie wzrost liczby ludności wiąże się z rosnącymi oczekiwaniami wobec zaspokojenia potrzeb mieszkańców, z czego znaczna część realizowana jest w ramach wypełniania zadań własnych gminy, co przekłada się na większą potrzebę prowadzenia racjonalnej polityki przestrzennej i świadomego kształtowania rozwoju zabudowy tak, by stał się jednym z powodów rozwoju gminy, a nie źródłem problemów.

Prognoza demograficzna

Prognozowaną liczbę ludności dla gminy Bielsk określono w oparciu o opublikowaną przez GUS *Prognozę ludności gmin na lata 2017 – 2030* (sierpień 2017 r.), sporządzoną w oparciu o założenia *Prognozy ludności Polski na lata 2014–2050* oraz *Prognozy dla powiatów i miast na prawie powiatu na lata 2014 – 2050*. Prognoza ludności gminy do 2030 r. za punkt wyjściowy przyjmuje stan ludności aktualny na dzień 31.12.2016 r. zgodnie z obecnym podziałem administracyjnym. Zgodnie z ww. prognozą szacuje się, iż liczba ludności gminy Bielsk do 2025 r. będzie wzrastać. Wzrost liczby ludności w stosunku do 2016 r. będzie wynosił 0,29% (26 osób). Następnie w kolejnych latach (2026–2030) odnotowany zostanie spadek ludności o 37 osób).

Tab. 25. Prognoza ludności gminy Bielsk na lata 2017–2030.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
gmina Bielsk	9111	9117	9122	9126	9130	9132	9135	9137	9137	9137	9136	9129	9120	9112	9100
Kobiety	4547	4545	4542	4541	4542	4540	4538	4541	4541	4540	4542	4545	4545	4545	4546
Mężczyźni	4564	4572	4580	4585	4588	4592	4597	4598	4596	4596	4596	4587	4575	4567	4554

Źródło: *Prognoza ludności gmin na lata 2017 – 2030*, Bank Danych Lokalnych GUS, 2017 r.

Na potrzeby określenia zapotrzebowania na nową zabudowę wykorzystano dane dla roku, kiedy przewiduje się szczytowe zapotrzebowanie na zabudowę, tj. dla roku 2025. Liczba mieszkańców w gminie Bielsk wyniesie w 2025 r. 9137 osoby.

Prognoza zmian w strukturze ludności

Ze względu na dużą w ostatnich latach zmienność wskaźników demograficznych (przyrostu naturalnego, salda migracji), prognozowanie tendencji zmian struktury ludności Gminy przysparza dużo trudności. Biorąc jednak pod uwagę trendy ogólnokrajowe, w zakresie prawdopodobnych zmian struktury ludności można się spodziewać:

- 1) wzrostu zapotrzebowania na nowe tereny pod rozwój budownictwa mieszkaniowego i usługowego;
- 2) spadku, ewentualnie utrzymywania się na podobnym poziomie liczby młodzieży i dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym;
- 3) utrzymania trendu wzrostu liczby ludności w wieku produkcyjnym;
- 4) wzrostu zapotrzebowania na nowe miejsca pracy;
- 5) wzrostu świadczeń emerytalnych i popytu na usługi dla osób starszych;
- 6) wzrostu ogólnego poziomu wykształcenia ludności.

6.1.2. Struktura działalności gospodarczej

Podmioty gospodarcze, działalność usługowa

Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Bielsk w ciągu ostatnich 6-ciu lat z roku na rok wzrasta: z poziomu 453 przedsiębiorstw w 2009 r. do 531 w 2016 r. Wyjątkiem pod tym względem były lata 2011 – 2012 oraz 2015–2016, w których odnotowano niewielki spadek liczby podmiotów w stosunku do roku go poprzedzającego. W analizowanym okresie rejestrowanych było ok. 43 – 80 nowych podmiotów, najmniej – 43 zarejestrowano w 2011 r. Wśród nowo rejestrowanych podmiotów dominują te z sektora prywatnego, z wyraźną przewagą osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Ostatni podmiot sektora publicznego zarejestrowany został w 2009 roku. Dane obrazujące liczbę powstających w ostatnich latach przedsiębiorstw zawiera poniższa tabela. Wartości w niej zawarte świadczą o wysokim rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i korzystnych warunkach prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Gminy.

Tab. 26. Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej wg sektorów własnościowych w gminie Bielsk w latach 2009–2016 roku.

Sektor własnościowy		Lata							
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
		Gmina ogółem							
Sektor publiczny	Ogółem	1	–	–	–	–	–	–	–
	Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	1	–	–	–	–	–	–	–
	Spółki handlowe	–	–	–	–	–	–	–	–
Sektor prywatny	Ogółem	75	80	43	65	68	70	67	56
	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	69	75	42	60	65	61	62	54
	Spółki handlowe	3	2	–	2	1	–	–	–
	Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	–	–	–	–	–	–	–	–
	Spółdzielnie	–	–	–	–	–	–	–	–
	Fundacje	1	–	–	–	1	–	2	–
	Stowarzyszenia i organizacje społeczne	–	–	–	3	1	–	1	–
Razem:		76	80	43	65	68	70	70	56

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS, 2016 r.

Wśród podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w gminie Bielsk znajdują się zarówno przedsiębiorstwa publiczne, jak i prywatne. Mniejsze znaczenie odgrywa sektor publiczny, który w 2016 r. obejmował jedynie 22 przedsiębiorstwa, w tym przede wszystkim państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, stanowiące 84,6% wszystkich podmiotów tego sektora.

Sektor prywatny jest zdecydowanie liczniej reprezentowany – przez 505 podmiotów w całej Gminie. Wśród podmiotów prywatnych dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (82,97%). Szczegółową liczbę podmiotów wg form prawnych przedstawia tabela nr 27.

Tab. 27. Struktura podmiotów gospodarki narodowej wg sektorów własnościowych w roku 2016 r.

Sektor własnościowy		Gmina ogółem
Sektor publiczny	Ogółem	26
	Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	22
Sektor prywatny	Ogółem	505
	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	419
	Spółki handlowe	25
	Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	2
	Spółdzielnie	1
	Fundacje	4
	Stowarzyszenia i organizacje społeczne	21

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS, 2016 r.

W strukturze podmiotów gospodarczych nowo zarejestrowanych na terenie Gminy w 2016 r. wyraźnie dominuje sekcja G, obejmująca handel hurtowy i detaliczny oraz naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle, oraz sekcja F, obejmująca budownictwo. Dużą popularnością cieszyło się również przetwórstwo przemysłowe (sekcja C) oraz działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (sekcja N).

Jak wynika z powyższej analizy oraz danych przedstawionych w tabeli nr 28 w gminie Bielsk funkcjonuje wiele przedsiębiorstw o różnorodnym zakresie działalności – służących zaspokajaniu podstawowych potrzeb w zakresie handlu detalicznego i usług, jak i oferujących również towary i usługi bardziej specjalistyczne. Największa koncentracja obiektów usługowych, o znaczeniu ogólnogminnym oraz ponadlokalnym, występuje w miejscowości Bielsk.

Tab. 28. Podmioty gospodarcze nowo zarejestrowane na terenie gminy Bielsk wg sekcji PKD w 2016 roku.

Sekcja	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów w gminie Bielsk
A – Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	1
B – Górnictwo i wydobywanie	–
C – Przetwórstwo przemysłowe	5
D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	–
E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	–
F – Budownictwo	12
G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawy pojazdów mechanicznych i motocykli	15
H – Transport i gospodarka magazynowa	2
I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1
J – Informacja i komunikacja	–
K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2
L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1
M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4
N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	5
O – Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	–
P – Edukacja	3
Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1
R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	–
S i T – Pozostała działalność usługowa	4
Razem:	56

Gospodarka rolna

Rolnictwo odgrywa istotną rolę w gospodarce Gminy. W 2010 r. w całej gminie Bielsk znajdowało się 898 gospodarstw rolnych, z czego aż 99,66% z nich stanowiły gospodarstwa indywidualne. Wśród gospodarstw dominują gospodarstwa średnie, o powierzchni 5,0 – 10,0 ha (26,62% ogółu gospodarstw w Gminie). Gospodarstwa duże, tj. o powierzchni powyżej 15,0 ha, stanowią również wysoki odsetek – 23,94%. Udział gospodarstw małych, o powierzchni 1,0 – 5,0 ha oraz mniejszej niż 1,0 ha wynosi odpowiednio: 24,94% i 10,69%. Stosunkowo dużo, bo blisko 13,81% wszystkich gospodarstw ma powierzchnię od 10,0 do 15,0 ha³⁰.

Gospodarstwa, które utrzymują się wyłącznie z działalności rolniczej stanowią najbardziej liczną grupę obejmującą 884 gospodarstw (98,44%). Najmniej liczna grupa utrzymuje się wyłącznie z działalności pozarolniczej jest to 14 gospodarstw. Największe gospodarstwa na obszarze gminy Bielsk zlokalizowane są w sołectwach Leszczyń Szlachecki (20,1 ha) i Szewce (21,9 ha). Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w Gminie wynosi 10,7 ha.

Zmiany zachodzące na przestrzeni ostatnich lat w strukturze wielkości gospodarstw rolnych z dominacją jednostek małych i średnich są coraz bardziej korzystne, z punktu widzenia rozwoju efektywnej i intensywnej produkcji rolnej, aczkolwiek nadal nie na zadowalającym poziomie. Gospodarstwa rolne są w stanie produkować jedynie na własne potrzeby. Ewentualne nadwyżki żywności trafiają na rynek lokalny.

Wśród zwierząt gospodarskich hodowanych na terenie gminy Bielsk wyraźnie dominuje drób – drób kurzy (10 3170 szt.). Prowadzona hodowla nie ma jednak przemysłowego charakteru. W chowie większych zwierząt największe znaczenie odgrywa chów trzody chlewnej (8 354 szt.) oraz bydła (5 567 szt.). Marginalną rolę odgrywa hodowla koni, kóz³¹.

6.1.3. Rynek pracy

Własne źródło utrzymania posiadało około 60% mieszkańców Gminy. Osoby pozostające na utrzymaniu innych to przede wszystkim dzieci i młodzież oraz inni członkowie rodzin nieposiadający prawa do jakichkolwiek świadczeń socjalnych. Większość mieszkańców utrzymywało się ze źródeł zarobkowych. Praca w rolnictwie była podstawowym źródłem dochodów dla zdecydowanej mniejszości uwzględnionych osób. Największe znaczenie jako główne źródło utrzymania miała najemna praca poza rolnictwem. Źródłem utrzymania dla najmniejszej grupy uwzględnionych osób są źródła niezarobkowe, tj. renty, emerytury i zasiłki, z czego największe znaczenie mają inne niż renta i emerytura źródła utrzymania.

W przypadku gospodarstw domowych najczęściej z nich utrzymuje się z pracy najemnej, mniej zaś utrzymuje się z wykonywania pracy własnej. Głównym źródłem utrzymania znacznej liczby gospodarstw domowych są źródła niezarobkowe, tj. renty, emerytury i zasiłki.

Praca w rolnictwie jest podstawowym źródłem dochodów dla ponad 21% gospodarstw wszystkich uwzględnionych gospodarstw domowych. Ma to związek z rolniczym charakterem Gminy.

Mieszkańcy Gminy znajdują zatrudnienie przede wszystkim w sektorze prywatnym (94,8% ogólnej liczby zarejestrowanych podmiotów). Najwięcej podmiotów zarejestrowanych w sektorze prywatnym wg Polskiej Klasyfikacji Działalności odnotowano w budownictwie – 20,0% i przetwórstwie przemysłowym – 18,5% ogólnej liczby zarejestrowanych w sektorze prywatnym³².

Bezrobocie

Gmina Bielsk charakteryzuje się dość wysokim poziomem bezrobocia. Liczba osób pozostających bez pracy utrzymuje się na stosunkowo wysokim poziomie. Jednak od 2013 r. zauważalna jest korzystna tendencja spadkowa zarejestrowanych osób bezrobotnych, zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn. W strukturze bezrobotnych wyraźnie widać dominację bezrobotnych kobiet, co jest zgodne z ogólnokrajowymi danymi.

³⁰ zgodnie z danymi Powszechnego Spisu Rolnego GUS z 2010 r.

³¹ Ibid.

³² zgodnie z danymi Narodowego Spisu Powszechnego 2002 r. GUS

Tab. 29. Bezrobotni zarejestrowani w gminie Bielsk w latach 2010–2016.

Lata	Zarejestrowani bezrobotni [osoby]							Udział bezrobotnych w zarejestrowanej liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kobiety	295	381	351	382	355	295	288	10,9	14,1	13,1	14,1	13,8	10,9	10,8
Mężczyźni	264	299	311	299	294	264	190	8,5	9,5	9,9	9,6	10,7	8,5	6,0
Gmina ogółem:	559	680	662	681	649	559	478	9,6	11,6	11,4	11,7	9,2	9,6	8,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Płocku w latach 2010–2015 i danych Banku Danych Lokalnych GUS z 2016 r.

Przyczynami bezrobocia są zwiększone wymagania pracodawców odnośnie kwalifikacji zawodowych pracowników, nieadekwatne w odniesieniu do potrzeb pracodawców kierunki wykształcenia, nie wystarczająca dynamika tworzenia nowych miejsc pracy, wyuczona bezradność bezrobotnych w poszukiwaniu pracy oraz utrudnione możliwości dokształcania się lub przekwalifikowania.

Bezrobocie w największym stopniu dotyczy osób legitymujących się wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz zasadniczym zawodowym. Najmniej liczną grupą osób bezrobotnych są osoby z wykształceniem wyższym i średnim ogólnokształcącym, co może wynikać z ich większej elastyczności, większej gotowości do ewentualnej zmiany kwalifikacji zawodowych i chęci poszerzania swoich umiejętności, a także ofert rynku pracy. Najdłużej bez pracy pozostają bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz policealnym oraz średnim zawodowym.

Bezrobocie podlega także nieznacznym sezonowym wahaniom. W okresie letnim jest zwykle nieco niższe ze względu na wzrost zatrudnienia w budownictwie i rolnictwie.

6.2. Zasoby i warunki mieszkaniowe, w tym zasoby mieszkaniowe Gminy

W gminie Bielsk spotykane są właściwie wszystkie formy budownictwa mieszkaniowego. Najczęściej spotykaną formą jest zabudowa mieszkaniowa w gospodarstwach rolnych oraz zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

Od 2008 r. obserwowany jest sukcesywny wzrost liczby budynków mieszkalnych na terenie Gminy. Obecnie w gminie Bielsk zlokalizowany jest 2 345 budynków mieszkalnych (Bank Danych Lokalnych GUS, 2016 r.). Dynamiczny wzrost liczby budynków mieszkalnych wynika przede wszystkim z rozwoju indywidualnego budownictwa mieszkaniowego. Liczba mieszkań w 2015 r. wynosiła 2 523. W strukturze własności lokali dominują prywatne mieszkania osób fizycznych. Pozostałe mieszkania są własnością zakładów pracy, Gminy, spółdzielni i pozostałych podmiotów gospodarczych.

Wzrostowi liczby mieszkań towarzyszył również wzrost ich średniej powierzchni z 89,9 m² w 2010 r. do 91,1 m² w roku 2015. Na jednego mieszkańca Gminy w 2010 roku przypadło 23,8 m² powierzchni mieszkania, zaś w 2015 r. odnotowano jej wzrost do 25,2 m². Łączna powierzchnia użytkowa budynków mieszkalnych była równa 229 806 m².

Głównymi ośrodkami zamieszkania w gminie Bielsk są miejscowości Bielsk, Żągoty, Ciachcin oraz Ciachcin Nowy.

Tab. 30. Zasoby mieszkaniowe gminy Bielsk w latach 2010–2015.

Zasób mieszkaniowy	Lata					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Budynki mieszkalne ogółem [szt.]	2161	2251	2268	2279	2303	2330
Mieszkania ogółem [szt.]	2425	2441	2458	2471	2496	2523
Powierzchnia użytkowa mieszkań ogółem [m²]	217701	219547	221707	223286	226659	229806
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania [m²]	89,9	89,9	90,2	90,4	90,8	91,1
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę [m²]	23,8	24,0	24,3	24,5	24,8	25,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

Na zasoby mieszkaniowe należące do gminy Bielsk składa się 7 budynków mieszkalnych, w tym jeden w części oraz 3 lokale mieszkalne. Łączna powierzchnia użytkowa wszystkich zasobów mieszkaniowych

Gminy wynosi 1 168,65 m². Większość obiektów zostało wyposażone w całości lub częściowo w instalacje tj. energię elektryczną, wodociąg, kanalizację lub gaz.

Tab. 31. Gminne zasoby mieszkaniowe gminy Bielsk.

Lp.	Obiekt	Lokalizacja	Liczba lokali mieszkalnych [szt.]	Powierzchnia użytkowa [m ²]	Wyposażenie instalacyjne
1.	Budynek mieszkalny	Bielsk ul. Płocka 21	4	107,60	ee
2.	Budynek mieszkalny	Kędzierzyn 25	2	79,90	ee, woda
3.	Budynek mieszkalny	Umienino-Łubki 1	4	125,21	ee
4.	Lokale mieszkalne	w Szkole Podstawowej w Zagotach 11	5	217,60	ee, wod-kan, co
5.	Budynek mieszkalny	Zagroba 6	3	151,94	ee, wod-kan
6.	Budynek mieszkalny	Giżyno 18	4	121,00	ee, woda
7.	Część budynku mieszkalnego	Bielsk ul. Płocka 40	2	103,10	ee, wod-kan
8.	Budynek mieszkalny	Zakrzewo 14	3	77,80	ee, woda
9.	Lokale mieszkalne	w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „PROMED” sp.j. w Zagotach	2	124,00	ee, wod-kan
10.	Lokal mieszkalny	w dawnej Szkole Podstawowej w Śmiłowie	1	60,50	ee, wod-kan, co
Ogółem			30	1168,65	–

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bielsku, 2017 r.

Tab. 32. Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne w 2015 r.

Wodociąg		Ustęp splukiwany		Łazienka		Centralne ogrzewanie		Gaz sieciowy	
l. mieszk.	%	l. mieszk.	%	l. mieszk.	%	l. mieszk.	%	l. mieszk.	%
2259	89,5	2105	83,4	2050	81,3	1899	75,3	1	0,04

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

Oceny warunków mieszkaniowych dokonano w oparciu o dane dotyczące wyposażenia mieszkań w podstawowe instalacje techniczno-sanitarne (uwzględniając zarówno urządzenia sieciowe, jak i rozwiązania indywidualne). Zjawiskiem pozytywnym jest wysoki odsetek mieszkań (ponad 89%) posiadających dostęp do bieżącej wody i wyposażenia w ustęp splukiwany w całej Gminie. Łazienkę posiada zdecydowana większość mieszkań, nieco ponad 81%. Z systemu ogrzewania centralnego korzystają lokatorzy 75,3% wszystkich mieszkań na terenie Gminy, zaś z gazu sieciowego zaledwie jedno mieszkanie.

Podsumowując, warunki mieszkaniowe w gminie Bielsk pod względem wyposażenia w instalacje techniczno-sanitarne utrzymują się na dobrym poziomie. Na przestrzeni ostatnich kilku lat obserwuje się tendencje wzrostową w wyposażeniu mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne, co poprawia warunki mieszkaniowe na terenie gminy Bielsk.

6.3. Edukacja

Zadania własne gminy z zakresu edukacji publicznej realizowane są w gminie Bielsk poprzez następujące placówki edukacyjne prowadzone przez samorząd gminny:

1) **edukacji przedszkolnej:**

- a) przedszkole Samorządowe w Bielsku,
- b) oddział przedszkolny przy Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Leszczynie Szlacheckim,
- c) oddział przedszkolny przy Zespole Szkół nr 2 w Ciachcinie,
- d) oddział przedszkolny przy Zespole Szkół nr 3 w Zagrobie im. Towarzystwa Przyjaciół Dzieci,
- e) oddział przedszkolny przy Zespole Szkół nr 4 w Zagotach;

2) **szkolnictwa podstawowego:**

- a) Szkoła Podstawowa im. Wł. Broniewskiego w Bielsku,

- b) Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Leszczynie Szlacheckim,
 - c) Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół nr 2 w Ciachcinie,
 - d) Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół nr 3 w Zagrobie im. Towarzystwa Przyjaciół Dzieci,
 - e) Szkoła Podstawowa przy Zespole Szkół nr 4 w Zagotach;
- 3) **szkolnictwa gimnazjalnego:**
- a) Gimnazjum im. C.K. Norwida w Bielsku,
 - b) Gimnazjum w Zespole Szkół nr 2 w Ciachcinie.

Na terenie gminy Bielsk funkcjonuje również Podstawowa Społeczna Szkoła w miejscowości Tchórz.

Fot. 5. Przedszkole Samorządowe w Bielsku. Fot. G. Ferliński, 2017 r.

Fot. 6. Szkoła Podstawowa im. Wł. Broniewskiego w Bielsku. Fot. G. Ferliński, 2017 r.

Fot. 7. Zespół Szkół nr 2 w Ciachcinie. Fot. G. Ferliński, 2017 r.

W ciągu ostatnich lat podjęto decyzje o likwidacji dwóch placówek edukacyjnych na terenie gminy Bielsk. Uchwałą Nr 123/XVIII/2012 z dnia 26 kwietnia 2012 r. zakończono działalność Szkoły Podstawowej im. Bohaterów Warszawy w Machcinie, która uległa likwidacji z dniem 31 sierpnia 2012 roku. W dniu 16 marca 2015 roku przez Radę Gminy Bielsk została przyjęta uchwała Nr 24/V/2015 w sprawie z likwidacji Szkoły Podstawowej w Śmiłowie, kończącej swoją pracę z dniem 31 sierpnia 2015 roku.

W gminie Bielsk brak jest szkół takich jak licea, technika czy szkoły zawodowe. Uczniowie korzystają z placówek zlokalizowanych w pobliskich miastach, czyli przede wszystkim w Płocku.

Ogólna liczba uczniów w latach 2010–2016 utrzymywała się na podobnym poziomie ok. 900 uczniów. W 2016 r. liczba uczniów wynosiła 884.

Tab. 33. Liczba uczniów i dzieci w placówkach edukacyjnych na terenie gminy Bielsk w latach 2010–2016.

Lp.	Rodzaj placówki	Liczba uczniów/ dzieci						
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1.	Szkoły podstawowe	628	621	605	623	628	653	579
2.	Gimnazja	373	366	337	286	288	280	305
3.	Przedszkola i oddziały przyszkolne	200 i 27	239 i 24	252 i 20	243 i 23	249 i 22	208 i 5	243 i 11
Razem:		1228	1250	1214	1175	1187	1146	1138

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

Wszystkie bielskie szkoły wyposażone są w pracownie komputerowe. Uczniowie mogą również skorzystać z przyszkolnych obiektów sportowych. Wyposażenia tutejszych szkół w urządzenia i tereny sportowe nie jest najlepsze. Mimo iż wszystkie placówki dysponują własnymi boiskami (małym i dużym), większość z nich wymaga zagospodarowania, zaś salę gimnastyczną posiada 5 placówek.

6.4. Ochrona zdrowia

Świadczone na terenie usługi z zakresu opieki zdrowotnej zaspokajają potrzeby mieszkańców wyłącznie w zakresie opieki podstawowej. Na terenie Gminy działa Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „PROMED” Sp.j. w Żągotach oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Ośrodek Zdrowia” s.c. z siedzibą w Bielsku.

NPZOZ w Bielsku obsługuje miejscowości: Bielsk, Bolechowice, Ciachcin, Ciachcin Nowy, Dębsk, Drwały, Dziedzice, Gilino, Giżyno, Goślice, Jaroszewo Biskupie, Jaroszewo Wieś, Józinek, Kleniewo, Kłobie, Konary, Kuchary Jeżewo, Leszczyn Księży, Leszczyn Szlachecki, Lubiejewo, Rudowo, Smolino, Szewce, Śmiłowo, Tchórz, Tłubice, Ułtowo, Zagroba, Zakrzewo, Żukowo. NPZOZ w Żągotach obsługuje

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY BIELSK

zaś miejscowości: Cekanowo, Jączewo, Kędzierzyn, Machcinko, Machcino, Niszczyce, Niszczyce Pieńki, Pęszyno, Sękowo, Umienino, Umienino Łubki, Żągoty.

Ponad to w 2016 r. w granicach Gminy funkcjonowały dwa gabinety stomatologiczne, dwa punkty apteczne i jedna apteka. Na 1 aptekę ogólnodostępną przypada 9 111 osób, czyli wszyscy mieszkańcy gminy Bielsk (Bank Danych Lokalnych, GUS).

Na terenie Gminy funkcjonuje również gabinet rehabilitacyjny, zaś w miejscowości Tchórz zlokalizowany jest niepubliczny zakład pielęgnacyjno–opiekuńczy, posiadający 42 miejsca.

W zakresie specjalistycznych usług medycznych oraz leczenia zamkniętego mieszkańców z obszaru Gminy obsługuje Wojewódzki Szpital w Płocku i inne placówki ochrony zdrowia znajdujące się w mieście powiatowym.

6.5. Opieka społeczna

W zakresie stacjonarnej pomocy społecznej na terenie Gminy działa Miejsko–Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku. Ośrodek udziela pomocy społecznej osobom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej, na zasadach określonych w przepisach odrębnych z zakresu pomocy społecznej. Realizuje on głównie zadania własne Gminy, do których należy:

- 1) prowadzenie diagnostyki jednostkowej i środowiskowej;
- 2) bezpośrednie i pośrednie udzielanie świadczeń, w tym organizowanie opieki i usług domowych;
- 3) współpraca z organizacjami i instytucjami, zwłaszcza z samorządem lokalnymi;
- 4) aktywizowanie środowiska lokalnego.

Tab. 34. Liczba osób korzystająca z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2010–2015.

Lata	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Gospodarstwa domowe korzystające z GOPS	273	269	277	291	280	278
Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy GOPS	960	945	944	973	948	909

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

Liczba osób korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w ostatnich latach utrzymywała się na stosunkowo stałym poziomie (od 909 do 973 osób). Pomimo spadku liczby osób potrzebujących wsparcia oraz pomocy, który nastąpił w ciągu lat nadal występuje znacząca potrzeba wspomaganie mieszkańców Gminy, pozostających w trudnej sytuacji. Z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej korzystają zazwyczaj osoby w wieku produkcyjnym, które z powodu bezrobocia lub zbyt niskich dochodów nie dysponują wystarczającymi środkami na utrzymanie. Znaczną część korzystających z GOPS w Bielsku stanowią rodziny, dotkniętych bezrobociem, niezaradnością życiową, patologią.

Poza Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Gminie działa Dom Pomocy Społecznej w Goślicach oraz punkt konsultacyjno–terapeutyczny w Bielsku przy ulicy Medycznej 1.

W Gminie funkcjonuje także Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Ponadto w Gminie sporządzane są i realizowane programy tj.: Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii oraz Gminny System Profilaktyki i Opieki Nad Dzieckiem i Rodziną. W dokumentach tych zostały szerzej omówione problemy, których dotyczą oraz wskazano kierunki radzenia sobie z nimi.

6.6. Działalność kulturalna

Działalność kulturalna gminy Bielsk koncentruje się wokół Gminnego Ośrodka Kultury w Bielsku, przy ul. Glinki 1 oraz Gminnej Biblioteki Publicznej w Bielsku z filiami w Ciachcinie, Zagrobie i Żągotach. Dodatkowo, funkcję ośrodków kulturalnych pełnią również Ochotnicze Straże Pożarne w Bielsku, Ciachcinie, Gilinie, Goślicach, Leszczynie Szlacheckim, Niszczycach, Tłubicach, Zagrobie i Żągotach. W Gminie corocznie organizowane są gminne zawody sportowo – pożarnicze.

W Gminie wydawana jest gazeta „*Więści Gminne*”, redagowana przez Urząd Gminy w Bielsku. Mieszkańcy Gminy mogą w niej znaleźć m.in. informacje o ważniejszych wydarzeniach z Gminy i okolicy, w tym wydarzeniach kulturalnych.

Gmina Bielsk razem z 4 innymi gminami powiatu płockiego należy do Lokalnej Grupy Działania „Stowarzyszenie Rozwoju Ziemi Płockiej” z siedzibą w miejscowości gminnej.

Gminny Ośrodek Kultury w Bielsku

Gminny Ośrodek Kultury w Bielsku realizuje zadania w dziedzinie wychowania, edukacji i upowszechniania kultury. Prowadzi wielokierunkową działalność zgodną ze statutem placówki oraz możliwościami kadrowymi i finansowymi. Najważniejszymi celami działalności Gminny Ośrodek Kultury są:

- 1) edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę;
- 2) tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowania wiedzą i sztuką;
- 3) rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych;
- 4) tworzenie warunków dla rozwoju folkloru, a także rękodzieła artystycznego i ludowego.

GOK prowadzi szeroką działalność kulturalną i stanowi centrum kulturalno – społeczne Gminy. Przy Gminnym Ośrodku Kultury w Bielsku działają m.in.:

- 1) Klub „Pogodnej Jesieni”;
- 2) zespół śpiewaczy Klubu „Pogodnej Jesieni”;
- 3) kapela „Joseph Band”;
- 4) klub brydża sportowego „G.O.K–card`s” uczestniczący w rozgrywkach I i III ligi brydża;
- 5) zespół taneczny „Polne kwiatki”, grupa (sekcja) rytmiczna oraz ogniska muzyczne.

Gminny Ośrodek Kultury organizuje m.in. przegląd działalności artystycznej „Dni Kultury”, natomiast w okresie ferii zimowych organizowane są turnieje tenisa stołowego dla uczniów szkół z terenu Gminy. Ponadto Gminny Ośrodek Kultury w Bielsku wraz z Wójtem Gminy są organizatorami odbywających się w miesiącu czerwcu „Dni Bielska”, Dożynek Gminnych, których termin przypada w miesiącu sierpień oraz Zielonych Świątek. Działalność kulturalna wśród młodzieży prowadzona jest również w szkołach podstawowych poprzez wszelkiego rodzaju grupy recytatorskie, teatryki dla dzieci i młodzieży. GOK organizuje również koncerty, wystawy, konkursy artystyczne oraz okolicznościowe imprezy rozrywkowe dla dzieci i młodzieży.

Gminna Biblioteka Publiczna

Na terenie gminy Bielsk działa Gminna Biblioteka Publiczna w Bielsku z filiami w Ciachcinie, Zagrobie i Żągotach. Podstawowym zadaniem wymienionych placówek jest gromadzenie, opracowanie, udostępnianie zbiorów i działalność kulturalna służąca upowszechnianiu czytelnictwa. Księgozbiór biblioteki w 2016 r. obejmował 39 450 woluminów. Biblioteka dysponuje 5 stanowiskami komputerowymi dostępnymi dla czytelników, dzięki którym oferuje bezpłatny dostęp do Internetu. W gminie Bielsk na 1 placówkę biblioteczną w roku 2016 przypadało 2278 osób (Bank Danych Lokalnych GUS, 2016 r.).

Tab. 35. Czytelnicy Gminnej Biblioteki Publicznej w latach 2010– 2016.

Lata	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba zarejestrowanych czytelników	909	954	1059	1077	1182	1117	1093
Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	15,3	16,1	15,9	15,8	17,2	18,0	17,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

6.7. Turystyka, sport i rekreacja

Działalność sportowo–rekreacyjna na terenie Gminy prowadzona jest przede wszystkim przez kluby piłkarskie: Ludowy Klub Sportowy „ZRYW” w Bielsku, Ludowy Zespół Sportowy „Victoria” w Cekanowie i Uczniowski Klub Sportowy w Ciachcinie. Ludowy Klub Sportowy „ZRYW” w Bielsku posiada wyłącznie sekcję piłki nożnej, a jego członkami jest ok. 60 osób. Klub posiada drużynę seniorów,

juniorów U–17, młodzików U–13 oraz orlików U–11. LKS „ZRYW” posiada swój własny stadion sportowy, zlokalizowany przy ulicy Sportowej. W ostatnich latach obiekt przeszedł gruntowną przebudowę, w ramach której wybudowano budynek klubowy wyposażony w szatnię z łazienkami, pokój dla sędziów, świetlicę oraz zaplecze techniczne. Następnie w 2010 r. wybudowano w pełni zadane trybuny mieszczące 192 osoby. Dodatkowo na terenie stadionu została wymieniona murawa.

Do dyspozycji mieszkańców Gminy są również przyszkolne boiska sportowe oraz place zabaw dla dzieci. W 2009 roku w Bielsku wybudowano dwa boiska sportowe w ramach programu „Moje Boisko – Orlik 2012”.

Fot. 8. Boiska sportowe „Orlik” w Bielsku. Fot. G. Ferliński, 2017 r.

W gminie Bielsk organizowane są następujące imprezy sportowe:

- 1) rozgrywki w ramach ligi seniorów i juniorów;
- 2) gminne zawody sportowo–pożarnicze;
- 3) turnieje towarzyskie i sportowe;
- 4) biegi przełajowe „Polska biega”.

Na terenie Gminy działa także Niezależne Towarzystwo Wędkarskie „Robinson”. Towarzystwo zajmuje się promowaniem wędkarstwa jako formy wypoczynku i rekreacji, działaniami na rzecz ochrony wód i środowiska przyrodniczego oraz organizowaniem imprez wędkarskich.

Gmina Bielsk nie posiada wybitnych walorów przyrodniczo–krajobrazowych ani tradycji turystycznych. Celem osób odwiedzających Gminę mogą być obiekty o walorach architektonicznych i kulturowych (dwory, parki, kościoły).

Przez teren Gminy nie przebiegają żadne szlaki turystyczne. Infrastruktura turystyczna na terenie Gminy jest słabo rozwinięta. Jednak jej obszar coraz częściej postrzegany jest jako atrakcyjne miejsce stałego zamieszkania w pobliżu dużego ośrodka, jakim jest Płock.

6.8. Potrzeby i możliwości rozwojowe Gminy. Główne problemy i zagrożenia w zakresie sytuacji społeczno-gospodarczej

Gmina Bielsk jest gminą typowo rolniczą. Jak pokazują dane statystyczne w Gminie w ostatnich dwóch latach został odnotowany spadek liczby mieszkańców. Nie należy jednak przesądzać o całkowitej niekorzystnej tendencji w zakresie procesów demograficznych w gminie Bielsk. Z przeprowadzonej analizy wynika, iż sytuacja w Gminie co kilka lat ulega zmianie.

Jednym z poważniejszych problemów występujących w gminie Bielsk jest zauważalna tendencja „starzenia się” społeczeństwa. Przyrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym przy jednoczesnym utrzymywaniu się w ostatnich latach ujemnego przyrostu naturalnego (ostatni dodatki przyrost naturalny wystąpił w 2011 r.), ma wpływ na wzrost obciążenia ekonomicznego społeczeństwa i związane z nim za-

groźenie ubożenia ludności. W konsekwencji może to prowadzić do wzrostu bezrobocia oraz obniżenia standardu życia. Biorąc pod uwagę ogólnopolskie trendy, w zakresie prawdopodobnych zmian w strukturze ludności, działania Gminy powinny skupić się na utrzymaniu dotychczasowej liczby mieszkańców oraz stosowaniu narzędzi zachęcających do osiedlania się ludzi młodych na terenie Gminy i zakładania rodzin (tworzenie miejsc pracy, podaż mieszkań komunalnych, polityka prorodzinna, promocja zewnętrzna i inne).

Wpływ na odwrót lub ustabilizowanie w/w procesów demograficznych o niekorzystnym dla gminy Bielsk rezultacie mogą mieć migracje zachodzące na jej terytorium. W ostatnich latach dobrze przedstawia się saldo migracji. W 2016 r. Gmina zanotowała napływ 26 osób, co jest jednym z lepszych wyników w 10-letnim okresie. Świadczy to o już potwierdzających się tendencjach zachodzących w tym obszarze powiatu płockiego (napływ mieszkańców z ośrodków miejskich na tereny gmin wiejskich w ich bliskim sąsiedztwie). W Gminie zachodzą również pozytywne zmiany w zakresie infrastrukturalnym oraz społeczno-gospodarczym, które przyciągają nowych mieszkańców.

Warunki życia w gminie Bielsk oceniono jako dobre: warunki mieszkaniowe w zakresie wyposażenia w instalacje sanitarne są tutaj na średnim poziomie z tendencją wzrostową, sieć placówek oświatowych jest rozwinięta na podstawowym poziomie, potrzeby w zakresie podstawowej opieki medycznej, diagnostyki laboratoryjnej zaspokajane są na terenie gminy Bielsk. Słabo rozwinięte są jednak specjalistyczne usługi medyczne, do których bezpłatny dostęp mieliby wszyscy mieszkańcy Gminy. Z kolei w zakresie oświaty niewystarczająca może wydawać się oferta opieki przedszkolnej i edukacji ponadgimnazjalnej, szkół językowych i specjalistycznych kursów. Obecnie całe życie kulturalne skupia się w Bielsku lub stolicy powiatu – Płocku.

Działaniem priorytetowym powinno być stworzenie korzystnych warunków dla rozwoju sektora małych i średnich przedsiębiorstw, rozwój funkcji usługowych i produkcyjnych wspomagających działalność rolniczą lub alternatywnych dla niej, stworzenie dogodnych warunków dla procesów rozwojowych w sektorze prywatnym, głównie poprzez wprowadzenie inwestycji infrastrukturalnych sprzyjających korzystnym warunkom inwestowania. Ze względu na lokalizację oraz panujące warunki glebowo-rolne jest obszarem korzystnym dla rozwoju rolnictwa. W *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego* gmina Bielsk została wskazana jako obszar o korzystnych warunkach dla rozwoju tego sektora gospodarki. By ten tego sektor gospodarki przynosił dochody mieszkańcom i Gminie celowe jest unowocześnienie rolnictwa, zwłaszcza w zakresie systemu zarządzania i specjalizacji produkcji rolnej. Szansą rozwoju może być również rozwój rolnictwa ekologicznego. Działaniem priorytetowym powinno być również tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju sektora małych i średnich przedsiębiorstw, rozwój funkcji usługowych i produkcyjnych, wspomagających działalność rolniczą, zwłaszcza w obszarze wiejskim.

Pomimo posiadania korzystnych walorów przyrodniczo-krajobrazowych oraz turystycznych gmina Bielsk, nie wykorzystuje swoich możliwości w tej kwestii. Brak jest bazy gastronomiczno-noclegowej oraz podstawowej infrastruktury turystycznej na terenie Gminy w tym zakresie. Pierwszym krokiem powinno być utworzenie gminnego punktu informacji turystycznej, który skupiałby informacje o bazie noclegowej, atrakcjach regionu, a także pośredniczył w organizacji turystom czasu wolnego. Korzystną inwestycją dla Gminy może być również wytyczenie ścieżek rowerowych i ścieżek krajoznawczo-dydaktycznych, prezentujących m.in. szczególne walory terenu, interesujące stanowiska historyczne. Skierowanie uwagi turystów na gminę Bielsk przyniesie bezpośrednie korzyści finansowe zarówno lokalnym przedsiębiorcom, jak i budżetowi Gminy (poprzez wzrost wpływów z podatku dochodowego).

Zaspokajanie przedstawione powyżej potrzeb rozwojowych może być realizowane m.in. za pośrednictwem sprawnego planowania przestrzennego. To w planach miejscowych wskazywane być powinny tereny o przeznaczeniu na usługi oświaty, kultury, opieki zdrowotnej, usługi sportu i rekreacji, zieleni urządzonej. Wymóg zachowania zgodności przewidywanych rozwiązań planu miejscowego z ustaleniami Studium podkreśla rolę Studium w kreowaniu polityki przestrzennej Gminy spójnej w odniesieniu do całego obszaru Gminy.

7. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

Występujące zagrożenia

Podstawowe zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia, a także zdrowia, mogące wystąpić w obszarze Gminy obejmują naturalne (pożary, wichury, podtopienia i powodzie), pożarowe oraz związane

z funkcjonowaniem systemów transportowych (tzw. zagrożenia komunikacyjne obejmujące wypadki drogowe, kolizje i inne).

Innym zagrożeniem dla mieszkańców i środowiska jest ryzyko wystąpienia awarii związanych z transportem ładunków niebezpiecznych przewożonych drogami kołowymi i kolejowymi o znaczeniu ponadlokalnym. Ewentualne katastrofy chemiczno – ekologiczne mogą spowodować ogromne zagrożenia dla zdrowia ludności oraz środowiska przyrodniczego.

Innym rodzajem zagrożeń dla bezpieczeństwa mieszkańców są kradzieże, włamania i rozboje. Do najczęściej popełnianych przestępstw należą przestępstwa drogowe, polegające zwłaszcza na prowadzeniu pojazdu w stanie nietrzeźwym, które również wpływają na bezpieczeństwo miejscowej ludności.

Instytucje związane z ochroną ludności i jej mienia

Ochrona ludności obejmuje zapewnienie zdrowia i życia ludzi, bezpieczeństwa obywateli oraz porządku publicznego, ochronę mienia i środowiska, a także pomoc w trudnych sytuacjach po ich wystąpieniu. Na obszarze gminy realizacja zadań z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej należy do zadań własnych gminy. Wykonywanie ich należy do wójta, jako organu wykonawczego gminy, przy wsparciu instytucji wyspecjalizowanych w zapewnianiu bezpieczeństwa, jak np. Policja, Państwowa i Ochotnicza Straż Pożarna, Siły Zbrojne oraz inne służby i inspekcje.

Na terenie gminy Bielsk działa 9 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej tj. OSP w Bielsku, OSP w Ciachcinie, OSP w Gilinie, OSP w Goślicach, OSP w Leszczynie Szlacheckim, OSP w Niszczycach, OSP w Tłubicach, OSP w Zagrobie oraz OSP w Zagotach.

Fot. 9. Budynek Ochotniczej Straży Pożarnej w Bielsku. Fot. G. Ferliński, 2017 r.

W granicach gminy Bielsk funkcjonuje jeden Posterunek Policji zlokalizowany w miejscowości gminnej, który działa w rejonie gminy Bielsk oraz gminy Staroźreby.

8. Stan prawny gruntów

Gminny zasób nieruchomości

Właścicielem zdecydowanej większości gruntów na terenie gminy Bielsk są osoby fizyczne. Pozostałe grunty stanowią własność: Skarbu Państwa, Gminy, kościołów, spółek prawa handlowego i innych podmiotów.

Gmina Bielsk posiada w swoich zasobach mienie zlokalizowane na obszarze 21 obrębów. W jego zasobach znajdują się zarówno nieruchomości budynkowe, jak i nieruchomości gruntowe. Największa liczba nieruchomości gminnych znajduje się w miejscowości Bielsk. Należą do nich przede wszystkim obiekty usług administracji publicznej (Urząd Gminy), usług oświaty (Szkoła Podstawowa im. Wł. Broniewskiego, Gimnazjum C.K. Norwida), usług zdrowia (Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Ośrodek Zdrowia” s.c.), usług kultury, sportu i rekreacji (m.in. boiska, Gminny Ośrodek Kultury), a także budynki mieszkalne

i tereny z uzbrojeniem terenu. Całe mienie, znajdujące się na terenie miejscowości gminnej, zajmuje powierzchnię 15,13 ha.

Gmina Bielsk posiada również znaczącą liczbę mienia gminnego na terenie obrębu Żagoty. Obejmuje ono głównie obiekty usług publicznych (Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „PROMED”, OSP) działki w użytkowaniu rolniczym, nieużytkowane bądź pozostające w użytkowaniu wieczystym. Łączna powierzchnia nieruchomości w ww. obrębie wynosi 6,7 ha.

Pozostałe nieruchomości zlokalizowane są na terenie obrębów: Ciachcin Nowy, Ciachcin, Dębsk Giżyno, Goślice, Jączewo, Kędzierzyn, Leszczyn Szlachecki, Machcino, Niszczycze, Rudowo, Smolino, Śmiłowo, Tłubice, Tchórz, Umienino–Łubki, Zagroba, Zakrzewo, Żukowo. Ich zestawienie przedstawiono w tabeli poniżej.

Tab. 36. Stan mienia gminy Bielsk.

Nazwa obrębu	Bielsk	Ciachcin Nowy	Ciachcin	Dębsk	Giżyno	Goślice	Jączewo	Kędzierzyn	Leszczyn Szlachecki	Machcino	Niszczycze	Rudowo	Smolino	Śmiłowo	Tłubice	Tchórz	Umienino–Łubki	Zagroba	Zakrzewo	Żagoty	Żukowo
Powierzchnia mienia gminnego [ha]	15,13	2,11	0,16	0,67	0,28	0,09	1,83	0,88	1,50	2,31	0,16	0,79	0,27	0,97	0,12	0,56	0,28	1,92	0,25	6,7	0,12

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bielsku, 2017 r.

Dodatkowo Gmina jest właścicielem zlokalizowanych w jej granicach stacji uzdatniania wody wraz z ujęciami o łącznej powierzchni 0,86 ha oraz dróg gminnych, wewnętrznych i pasów zieleni o powierzchni 98,02 ha.

Powierzchnia całego posiadanego przez gminę Bielsk mienia wynosi 134,88 ha.

Obok własności gmina Bielsk posiada nieruchomości w wieczystym użytkowaniu, o łącznej powierzchni ponad 32,1 tys. m² (na podstawie danych Urzędu Gminy w Bielsku, stan na lipiec 2015 r.). Większość nieruchomości użytkowana jest przez osoby prywatne – o łącznej powierzchni około 30,3 tys. m².

Częścią gminnego zasobu, oprócz nieruchomości gruntowych są także budynki i lokale, które zostały omówione szerzej w podrozdz. 6.2.

9. Obiekty i tereny podlegające ochronie na podstawie przepisów odrębnych

Tereny zamknięte

Zgodnie z ustawą z dnia 17 maja 1989 r. *Prawo geodezyjne i kartograficzne* w granicach gminy Bielsk ustanowiono tereny zamknięte w związku z przebiegiem linii kolejowej relacji nr 33 relacji Kutno–Brodnica. Obejmują one działki na terenie wsi Machcino (dz. nr ew. 8), Pęszyno (dz. nr ew. 98) i Umienino (dz. nr ew. 131). Nie wyznaczono strefy ochronnej terenów zamkniętych.

Pozostałe obiekty i tereny chronione

Ochroną na terenie Gminy objęte są:

- 1) obiekty wpisane do rejestru zabytków – na mocy przepisów odrębnych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami opisane w rozdz. 4.2.2;
- 2) pomniki przyrody i użytki ekologiczne – na mocy ustawy przepisów odrębnych z zakresu ochrony przyrody opisane w rozdz. 3.12;
- 3) grunty rolne klasy I–III – na mocy przepisów z zakresu ochrony gruntów rolnych i leśnych;
- 4) tereny i obszary górnicze wyznaczone na terenie Gminy – na mocy przepisów z zakresu prawa geologicznego i górniczego;
- 5) obszar szczególnego zagrożenia powodzią – na mocy przepisów z zakresu prawa wodnego.

10. Stan systemu komunikacyjnego

10.1. Elementy systemu komunikacyjnego o znaczeniu ponadlokalnym

Gmina posiada dobrze rozwiniętą sieć komunikacyjną zapewniającą powiązania zewnętrzne jak i wewnętrzne. Wśród dróg kołowych przebiegających przez opisywaną gminę, znaczenie ponadlokalne mają:

- 1) **droga krajowa** nr 60 relacji Kutno – Płock – Bielsk – Ciechanów – Ostrowia Mazowiecka (klasa techniczna „GP”); na odcinku 13,477 km. Jest drogą o dużym nasileniu ruchu samochodowego, w tym ciężarowego. Pilnym rozwiązaniem ze względu na utrudniony przejazd przez miejscowość Bielsk i przebieg drogi przez centrum zabytkowe oraz konfigurację terenu jest konieczność budowy obwodnicy (zadanie budżetu centralnego – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w Warszawie) oraz drogi klasy G stanowiącej obwodnicę dróg wojewódzkich nr 540 i nr 560, jak również przebudowy wymaga droga krajowa w obrębie Goślic i sołectwie Ciachcin;
- 2) **drogi wojewódzkie**, o łącznej długości 10,610 km w granicach Gminy:
 - a) nr 540 Bielsk – Żagoty – Proboszczewice – Sikórz (klasa techniczna „Z”),
 - b) nr 560 Bielsk – Sierpc (klasa techniczna „G”),
 - c) nr 568 Goślice – Ciólkowo (klasa techniczna „G”).

Drogi te zarządzane są przez Mazowiecki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Warszawie. Stan dróg wojewódzkich na terenie gminy Bielsk jest średni. Wymagają one w chwili obecnej remontów lub modernizacji;

- 3) **drogi powiatowe**, o łącznej długości 45,535 km w granicach Gminy:
 - a) nr 2910W Bronowo – Zalesie – Ciachcin (klasa techniczna „Z”),
 - b) nr 2911W Goślice – Smolino – Sędek – Kłaki – Drobin (klasa techniczna „Z”),
 - c) nr 2912W Bielsk – Smolino (klasa techniczna „Z”),
 - d) nr 2913W Jaroszewo Biskupie – Brzechowo (klasa techniczna „Z”),
 - e) nr 2920W Opatówiec – Zagroba (klasa techniczna „Z”),
 - f) nr 2921W Smolino – Psary (klasa techniczna „Z”),
 - g) nr 2995W Giżyno – Tłubice – Słupia (klasa techniczna „Z”),
 - h) nr 2997W Dębsk – Giżyno (klasa techniczna „Z”),
 - i) nr 3704W PKP Gozdowo – Proboszczewice (klasa techniczna „Z”),
 - j) nr 3759W Szumanie – Bielsk (klasa techniczna „Z”),
 - k) nr 3769W Kuskowo – Jączewo (klasa techniczna „Z”),
 - l) nr 5201W Płock – Żagoty – Bonisław (klasa techniczna „G”).

Na terenie Gminy przebiega 45,535 km dróg powiatowych będących w zarządzie Powiatowego Zarządu Dróg w Płocku. Stan dróg powiatowych jest średni. Wymagają one jednak modernizacji i dostosowania do standardów określonych dla tego rodzaju dróg. Szczególną uwagę należy zwrócić na mosty i przepusty na drogach powiatowych.

10.2. Wewnętrzny układ komunikacyjny

Komunikacja wewnętrzna Gminy funkcjonuje w oparciu o istniejącą sieć dróg gminnych i powiatowych. Ze względu na przebieg dróg wojewódzkich nr 540, nr 560 oraz nr 568 część ruchu wewnątrzgminnego prowadzona jest również po ich drodze. Przebieg dróg zaliczonych do kategorii dróg gminnych określony został w uchwałach Rady Gminy. Łączna długość dróg gminnych wynosi 86,146 km. Drogi gminne na terenie Gminy zaliczane są do klasy technicznej „L”.

Drogi gminne, na odcinkach o nawierzchni utwardzonej, reprezentują dobry stan techniczny. Niektóre z dróg gminnych wymagają urzędzenia poprzez utwardzenie i budowę chodników oraz remontu nawierzchni i doprowadzenia do parametrów wymaganych w przepisach odrębnych dotyczących dróg publicznych.

Układ dróg Gminy uzupełniają drogi wewnętrzne pełniące funkcję dojazdową do istniejącej i rozwijającej się zabudowy oraz drogi stanowiące dojazd do pól uprawnych. Są to drogi zarówno gruntowe jak i utwardzane, zróżnicowane pod względem szerokości pasa drogowego.

Tab. 37. Drogi gminne na terenie gminy Bielsk.

Numer drogi	Przebieg drogi	Długość drogi w km
290101W	(Proboszczewice Nowe) granica Gminy – Żagoty – droga powiatowa relacji Płock–Bonisław nr 5201W	1,0
290102W	(Golejowo) granica Gminy – Pęszyno – Umienino – droga powiatowa relacji 5201W Płock–Bonisław	4,5
290103W	Droga wojewódzka nr 560 – Dębsk – Tłubice	1,0
290104W	(Golejowo) granica Gminy – Strusino – Jączewo – Cekanowo – droga wojewódzka nr 540	4,6
290105W	Cekanowo (droga wojewódzka nr 560) – Dębsk - Tłubice	3,7
290106W	(Bombalice) granica Gminy – Tłubice – droga powiatowa nr 2995W	1,5
290107W	Droga powiatowa nr 3759W – Śmiłowo – droga powiatowa nr 2995W	1,0
290108W	Droga powiatowa nr 3759W – Zakrzewo – droga krajowa nr 60	1,9
290109W	(Siemienie) granica Gminy – Szewce – droga krajowa nr 60	2,6
290110W	Droga krajowa nr 60 – Dziedzice – (Krajkowo) granica Gminy	1,5
290111W	Droga krajowa nr 60 – Ułtowo – Dziedzice – Kleniewo Jaroszewo Biskupie – (Chudzyno) granica Gminy	6,1
290112W	Droga powiatowa nr 3759W – Giżyno – droga krajowa nr 60	2,2
290113W	Droga powiatowa nr 2911W – Zagroba – Jaroszewo Biskupie	1,9
290114W	Droga krajowa nr 60 – ul. Akacyjowa – droga powiatowa nr 2912W – ul. Ostatnia – ul. Chabrowa – ul. 20 stycznia – ul. Glinki – 290118W	1,374
290115W	Droga powiatowa nr 5201W – Niszczyce – Kłobie – droga krajowa nr 60	3,6
290116W	Bolechowice – droga krajowa nr 60 - Gilino	2,8
290117W	Droga krajowa nr 60 - Gilino	0,8
290118W	Droga krajowa nr 60 – Gilino – Bielsk – ul. Sportowa – Plac Wolności	4,2
290119W	(Ogorzelice) granica Gminy – Machcinko – droga powiatowa nr 5201W	1,6
290120W	Droga powiatowa nr 5201W – Machcino – Drwały – droga krajowa nr 60	3,1
290121W	Droga powiatowa nr 5201W – Sękowo – Niszczyce Pieńki – droga krajowa nr 60	2,9
290122W	(Trębin) granica Gminy – Leszczyn Szlachecki – Kuchary Jeżewo	3,9
290123W	Droga krajowa nr 60 – Ciachcin – Kuchary Jeżewo - Gilino	2,6
290124W	(Ciólkowo) granicy Gminy – Leszczyn Księży – Rudowo – Ułtowo – droga krajowa nr 60	7,6
290125W	Droga powiatowa nr 2911W – Leszczyn Księży – Lubiejewo – droga powiatowa nr 2920W	4,0
290126W	Droga krajowa nr 60 – Goślice – droga powiatowa nr 2911W	1,2
290127W	Droga krajowa nr 60 – Ciachcin – droga powiatowa nr 2911W – Józinek – (Ciólkowo) granica Gminy	4,5
290128W	Droga krajowa nr 60 – Goślice – Żukowo – (Zalesie) granica Gminy	3,6
290129W	Droga krajowa nr 60 – Tchórz – (Trzepowo) granicy Gminy	1,8
290130W	Droga wojewódzka nr 568 – (Męczenino) granica Gminy	0,7
290131W	Droga wojewódzka nr 560 – ul. Wiatraczna – ul. 1-go Maja – droga krajowa nr 60	0,9
290132W	Droga powiatowa nr 2910W Bronowo Zalesie – Ciachcin – Konary	1,475
Ogółem		86,149

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bielsku, 2017 r.

Ogólny stan dróg gminnych oceniono jako średni. Większość odcinków dróg wymaga urządzenia (budowy chodników lub utwardzenia), remontu nawierzchni i doprowadzenia do parametrów wymaganych

w przepisach odrębnych dotyczących dróg publicznych. W ostatnich latach przeprowadzono kilka inwestycji w tym zakresie, które obejmowały:

- 1) przebudowę drogi gminnej Tchórz–Żukowo;
- 2) przebudowę drogi gminnej w Żukowie;
- 3) przebudowie drogi gminnej Szewce – Ułtowo–Śmiłowo–Siemienie;
- 4) poczwórne powierzchniowe utwalenie emulsją asfaltowa i kruszywem drogi gminnej w miejscowości Ułtowo.

Nasylenie liczby połączeń komunikacyjnych należy uznać za wystarczające.

10.3. Komunikacja zbiorowa

Komunikacja zbiorowa, zapewniająca mieszkańcom połączenia w obrębie Gminy oraz regionu realizowana jest przez spółki PKS oraz prywatne linie BUS. Na terenie Gminy brak jest dworca autobusowego. Autobusy pośpieszne, zapewniające połączenia ponadlokalne zatrzymują się na przystanku w Bielsku. Przystanki autobusowe znajdują się przy drodze krajowej nr 60, drodze wojewódzkiej nr 540 oraz drodze powiatowej nr 5201W.

Połączenie Bielska z Płockiem zapewnia Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Płocku poprzez linie autobusowe nr 110 oraz nr 112.

Tab. 38. Obsługa gminy Bielsk przez linie komunikacji miejskiej w Płocku.

Nr linii komunikacji miejskiej w Płocku	Miejscowości na terenie gminy Bielsk obsługiwane przez linię	Nazwa gminy, z którą linia zapewnia połączenie
110	Machcino, Sękowo, Żągoty, Umienino, Jączewo	Płock, Bielsk, Gozdowo
112	Goślice, Ciachcin, Drwały, Gilino, Bielsk	Płock, Bielsk

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozkładu jazdy Komunikacji Miejskiej w Płocku, <http://www.kmplock.eu/rozklady/>.

Połączenia autobusowe (z Płockiem, Drobinem, Sierpcem, Ciechanowem, Płońskiem, Żurominem oraz szeregiem mniejszych miejscowości i wsi położonych głównie na terenie powiatu płockiego) umożliwiają mieszkańcom Gminy dojazd do pracy i szkół, w wystarczającym stopniu zaspakajając potrzeby mieszkańców.

10.4. Komunikacja kolejowa

Przez zachodnią część Gminy przebiega normalnotorowa linia kolejowa nr 33, łącząca stację Kutno ze stacją Brodnica. Przewozy pasażerskie zostały na tej linii zawieszane. Brak na terenie Gminy stacji pasażerskiej. Natężenie ruchu na trasie Kutno–Brodnica wynosi 37–40 pociągów dziennie, z czego ponad połowa to pociągi towarowe. Linia kolejowa charakteryzuje się ona południkowym przebiegiem. Jej trasa biegnie przez gminę Bielsk w granicach obrębów Umienino oraz Machcino.

Łączna długość linii kolejowej nr 33 w granicach Gminy wynosi ok. 4 km. Na terenie gminy Bielsk nie jest zlokalizowana stacja kolejowa lub przystanek kolejowy.

Linia kolejowa nr 33 Kutno–Brodnica objęta jest Narodowym Planem Wdrożenia systemu łączności ERTMS/GSM–R.

10.5. Problemy związane z funkcjonowaniem układu komunikacyjnego

Zidentyfikowane problemy wynikające z funkcjonowania układu komunikacyjnego związane są z bezpieczeństwem poruszania się pieszych, rowerzystów i pojazdów kołowych, a także pogorszeniem jakości środowiska.

Potencjalnym źródłem zagrożeń dla Gminy jest transport drogowy związany z dostawą surowców oraz tranzytem materiałów niebezpiecznych. Na ryzyko wystąpienia skażenia chemicznego podczas transportu składa się kilka czynników, m.in.: stan techniczny dróg, stan techniczny pojazdów przewożących substancje niebezpieczne, nieprzewidywalność miejsca awarii, brak wydzielonych i oznakowanych tras przewozu materiałów niebezpiecznych i skutecznej kontroli, duża liczba kolizji drogowych i duża ilość transportowanych substancji.

Jednym z podstawowych problemów Gminy w zakresie komunikacji jest zły stan techniczny dróg przebiegających przez jej teren. Większość dróg ma niewłaściwe parametry techniczne, niedostosowane do swojej rangi. Liczba dróg o nawierzchni asfaltowej i utwardzonej (drogi gminne) jest niewystarczająca. Zupełny brak ścieżek rowerowych stwarza niebezpieczeństwo zaistnienia wypadków z udziałem rowerzystów, zaś niewystarczająca liczba chodników – wypadków z udziałem pieszych.

Po drogach krajowych i wojewódzkich odbywa się ruch tranzytowy, będący często źródłem zbyt wysokich obciążeń dla nieprzystosowanych dróg. Skutkuje to szybszym pojawianiem się odkształceń nawierzchni oraz ubytków w jezdni, co z kolei wpływa negatywnie na komfort i bezpieczeństwo przemieszczeń.

Szansą na poprawę sytuacji dróg tranzytowych w Gminie jest przebudowa drogi krajowej nr 60. Zmiana jej przebiegu spowoduje znaczący spadek natężenia ruchu m.in. w centrum Bielska i miejscowości Ciachcin oraz Goślice. Planuje się również budowę drogi klasy G – obwodnicy Bielska od strony północno-zachodniej, która połączyłaby drogi wojewódzkie nr 540 i nr 560 z planowaną obwodnicą drogi krajowej nr 60. Obecnie drogi te krzyżują się w miejscowości Bielsk, wprowadzając ruch tranzytowy do jej centrum, co skutkuje powstawaniem korków, przyspieszeniem zużycia i niszczenia nawierzchni jezdni, wzrostem zanieczyszczenia oraz pogorszeniem klimatu akustycznego.

Budowa obwodnicy drogi krajowej nr 60, prowadzącej obecnie największy ruch w granicach Gminy, przyczynić może się do wzrostu natężenia ruchu na drogach doprowadzających do niej ruch, szczególnie na drodze wojewódzkiej nr 540 i nr 560. Ich budowa poprawi jednak dostępności komunikacyjną obszaru gminy Bielsk.

Droga krajowa nr 60 oraz drogi wojewódzkie nr 540, nr 560 i nr 568 są źródłem hałasu przekraczającego wartości dopuszczalne. Po drogach tych oraz linii kolejowej prowadzony jest transport ładunków niebezpiecznych, stwarzających ryzyko wystąpienia awarii. Konieczne jest zwiększenie bezpieczeństwa na drogach oraz ograniczenie ich uciążliwości m.in. poprzez przebudowę układu drogowego (budowa obwodnicy drogi krajowej nr 60 w miejscowości Bielsk od strony południowo-zachodniej, miejscowości Ciachcin o przebiegu północ-południe odsuniętej od istniejącego przebiegu w kierunku wschodnim i miejscowości Goślice odsuniętej od istniejącej trasy na zachód i nowym przebiegu w kierunku południowym do węzła „Wyszogrodzka” w Płocku) oraz realizację zabezpieczeń akustycznych.

11. Stan systemów infrastruktury technicznej

11.1. Gospodarka wodno-ściekowa

11.1.1. Zaopatrzenie w wodę

W ostatnich latach poprawie ulega dostępność do wodociągu. Na koniec 2016 r. łączna długość czynnej sieci rozdzielczej wynosiła 209,8 km (Bank Danych Lokalnych GUS). Obecnie w Gminie z wodociągu korzysta ponad 75% jej mieszkańców. Mieszkańcy gminy Bielsk zaopatrywani są w wodę z ujęć zlokalizowanych w miejscowościach Bielsk oraz Józinek. Na terenie Gminy w miejscowości Smolino również zlokalizowane jest ujęcie wód podziemnych, które obecnie pozostaje nieczynne i nie zasila żadnych miejscowości na terenie gminy Bielsk w wodę.

Teren Gminy zaopatrywany jest w wodę z dwóch źródeł:

- 1) ujęć lokalnych w miejscowości Bielsk – stacja uzdatniania wody została wybudowana w 1999 roku i posiada zdolność produkcyjną na poziomie 1560 m³/d i wydajność 1100 m³/d. Jest to nowa stacja kontenerowa pracująca w układzie dwustopniowego pompowania i zaopatruje w wodę m.in. wsie: Bielsk, Rudowo, Ułtowo, Szewce, Śmiłowo, Smolino, Tłubice, Cekanowo, Zagoty, Sękowo, Machcino, Machcinko, Umienino, Pęszyno, Strusino, Dziedzice, Jaroszewo wieś, Jaroszewo biskupie, Kleniewo, Leszczyn Księży, Smolino, Zagroba, Lubiejewo;
- 2) ujęć lokalnych w miejscowości Józinek – stacja uzdatniania wody została wybudowana w 1992 roku i posiada zdolność produkcyjną na poziomie 708 m³/d i wydajność 650 m³/d. Jest to nowa stacja pracująca w układzie dwustopniowego pompowania wody i zaopatruje w wodę m.in. wsie: Ciachcin, Ciachcin Nowy, Józinek, Goślice, Leszczyn Szlachecki, Drwały, Konary, Tchórz, Kuchary Jeżewo, Gilino.

Woda ze studni głębinowych w obu stacjach uzdatniania poddawana jest procesowi dezynfekcji, odmanganiania i odżelaziania.

Stan techniczny sieci wodociągowej oceniono jako dobry.

W ostatnich latach przy współudziale środków własnych i pozyskanych z funduszy europejskich przeprowadzono modernizację stacji uzdatniania wody w Józinku poprzez m.in. budowę zbiornika wyrównawczego i wymianę urządzeń technologicznych. W następnych latach Gmina planuje również dalszą rozbudowę istniejącej sieci wodociągowej, modernizację stacji uzdatniania wody w Bielsku poprzez budowę zbiornika wyrównawczego oraz budowę stacji uzdatniania wody w Smolinie.

11.1.2. Odprowadzanie ścieków komunalnych i ich oczyszczanie

Łączna długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy na koniec 2016 r. wynosiła 15,3 km. W końcu 2015 r. z sieci kanalizacyjnej 2 374 osób, czyli zaledwie 26,0% mieszkańców Gminy (Bank Danych Lokalnych GUS). Podłączenie do sieci kanalizacyjnej posiada zaledwie 19,5% budynków mieszkalnych w Gminie. Gmina posiada kanalizację grawitacyjno-pompową. Przy czym tylko w miejscowości Bielsk znajduje się zbiorczy system odprowadzenia ścieków komunalnych.

Na terenie Gminy funkcjonują obecnie trzy oczyszczalnie ścieków: gminna w miejscowości Bielsk oraz dwie zakładowe, w Goślicach i Umienino-Łubki. Wszystkie oczyszczalnie należą do oczyszczalni mechaniczno-biologicznych.

Tab. 39. Oczyszczalnie ścieków w gminie Bielsk.

Lokalizacja	Zarządzający	Typ oczyszczalni	Rodzaj oczyszczalni	Maksymalna projektowana przepustowość [m ³ /d]	Odbiornik/km	Rodzaj przyjmowanych ścieków
Bielsk	gmina Bielsk	gminna	mechaniczno-biologiczna	1 100,00	rów mel. R-10/5/Sierpieńca/Skrwa/	komunalne
Goślice	Dom Pomocy Społecznej w Goślicach	zakładowa	mechaniczno-biologiczna	96,20	rów mel. A/6,025/Brzeźnica/Wisła/	komunalne
Umienino-Łubki	Zakłady Mięsne Peklimar Sp. z o.o. Spółka Komandytowa	zakładowa	mechaniczno-biologiczna	340,0	rów mel. R-B-2-1/Wierzbica/Skrwa/	komunalne i przemysłowe

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wykazu oczyszczalni ścieków komunalnych i przemysłowych w eksploatacji w roku 2016 na obszarze województwa mazowieckiego, WIOŚ w Warszawie.

Najpowszechniej stosowanym rozwiązaniem w przypadku braku dostępu do systemu sieci kanalizacyjnej jest odprowadzanie ścieków do bezodpływowych zbiorników na nieczystości ciekłe tzw. „szamb”, często jednak nieszczelnych. Ścieki w nich zgromadzone są odbierane przez prywatne firmy.

Na koniec 2015 r. (Bank Danych Lokalnych GUS) na terenie Gminy funkcjonowały 64 przydomowe oczyszczalnie ścieków, jedna zlewnia oraz 1442 bezodpływowych zbiorników na nieczystości ciekłe.

11.1.3. Odprowadzanie wód opadowych i roztopowych

Na terenie gminy Bielsk brak jest zbiorczego systemu odprowadzania wód opadowych i roztopowych. W miejscowości Bielsk zlokalizowany jest niewielki odcinek kanalizacji deszczowej – 2,63 km. Z terenów dróg i placów wody odprowadzane są do rowów przydrożnych. Wody na terenach zabudowy zagospodarowywane są w granicach własnej działki. Przy dużych opadach spływają powierzchniowo do lokalnych cieków i rowów przydrożnych, a następnie do rzek. Problemy z odprowadzaniem wód opadowych i roztopowych jest szczególnie uciążliwy w granicach terenów silnie zurbanizowanych ze znacznym udziałem powierzchni utwardzonych.

11.2. Systemy energetyczne

11.2.1. Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie Gminy nie ma centralnego systemu ciepłowniczego ani nie działają przedsiębiorstwa ciepłownicze. Zaopatrzenie w ciepło realizowane jest z lokalnych źródeł ciepła opalanych najczęściej węglem lub miałem węglowym. Stopniowo rośnie udział bezpieczniejszych ekologicznie źródeł ciepła – kotłowni wykorzystujących jako opał „eko – groszek”, olej, gaz propan–butan. Coraz częstszym zjawiskiem jest wykorzystanie energii cieplnej z wykorzystaniem promieniowania słonecznego przez kolektory cieczowe lub próżniowe.

Niezbędne zadania inwestycyjne z zakresu gospodarki cieplnej obejmują głównie prace z zakresu termomodernizacji, tj. ocieplenia ścian zewnętrznych i stropów, wymiany okien, modernizacji systemów wentylacji oraz z zakresu budowy instalacji kolektorów słonecznych i ogniw fotowoltaicznych.

W *Strategii Efektywności Energetycznej dla Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Płockiej* (projekt, kwiecień 2015 r.) wskazano obiekty zlokalizowane na terenie gminy Bielsk w ramach cyt. „poprawy wykorzystania energii cieplnej w budynkach użyteczności publicznej oraz w budynkach będących własnością gmin. Wśród obiektów priorytetowych (łącznie 38 wskazanych w aglomeracji płockiej) znalazła się Szkoła Podstawowa im. Wł. Broniewskiego w Bielsku zlokalizowana przy ul. Drobińskiej.

Z kolei w ramach obiektów uzupełniających w projekcie (łącznie 32 wskazanych w aglomeracji płockiej) znalazł się Zespół Szkół Nr 2 w Ciachcinie Nowym oraz Urząd Gminy w Bielsku.

Zespół Szkół Nr 2 w Ciachcinie Nowym został poddany termomodernizacji w ramach projektu „*Oszczędzanie Energii i Promowanie Odnawialnych Źródeł Energii*” pn. „*Termomodernizacja Budynków Użyteczności Publicznej na Terenie Gmin: Wyszogród, Gostynin, Pacyna, Bielsk*” dofinansowany z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i został oddany do użytku w kwietniu 2017 r. Zadanie zostało podzielone na dwa etapy, tj. etap I obejmował wymianę instalacji wodno–kanalizacyjne, centralnego ogrzewania oraz remont łazienki, w etapie II ocieplono strop oraz elewację całego obiektu Zespołu Szkół. Budynek został również w całości odnowiony. Poprawie uległ również sposób zagospodarowania w jego otoczeniu.

11.2.2. Zaopatrzenie w gaz

Na koniec 2015 r. w gminie Bielsk długość czynnej sieci gazowej wynosiła zaledwie 23,17 km. W Gminie brak jest czynnej sieci rozdzielczej. Potrzeby zaspokajane są wyłącznie poprzez istniejącą sieć przesyłową. Obecnie z sieci gazowej korzystają jedynie 4 osoby³³. Pozostałe gospodarstwa bez dostępu do sieci do celów bytowych wykorzystują gaz z butli gazowych dostępnych w punktach wymiany lub dowożonych do odbiorców.

Przez teren Gminy przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia tj. gazociągi wysokiego ciśnienia relacji Rembelszczyzna – Gustorzyn (DN 700, 2 x DN 500) oraz gazociąg wysokiego ciśnienia zasilający stację gazową Gulczewo (DN 150). Ciśnienie maksymalne dla gazociągów wynosi: 8,4 MPa dla gazociągu DN 700, 5,5 Mpa dla gazociągów DN 500 i 150 MPa. Gazyfikacja obszaru Gminy będzie możliwa, jeśli zaistnieją techniczne i ekonomiczne warunki budowy odcinków sieci gazowych.

11.2.3. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Sieć dystrybucyjna

Operatorem sieci dystrybucyjnej, zapewniającej zaopatrzenie w energię elektryczną jest Energa–Operator S.A. Energia elektryczna rozprowadzana jest od PZ poprzez sieć SN i stacje transformatorowe SN/nn, a od nich poprzez sieć odbiorczą niskiego napięcia do odbiorców, głównie liniami napowietrznymi.

Przez teren Gminy przebiegają napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 110 kV relacji Płock–Sierpc i Płock–Raciąż.

Planowa jest także budowa elektroenergetycznej linii kablowej o napięciu 110 kV wraz z siecią teleinformatyczną relacji Żuromin – Płock. Linia przebiega przez północno–wschodnią część Gminy (obr. Kę-

³³ zgodnie z danymi Banku Danych Lokalnych GUS, 2015 r.

dzierzyn oraz Umienino–Łubki) i biegnie w kierunku stacji elektroenergetycznej 400/110 kV Płock (Kruszczewo).

Elektroenergetyczne sieci przesyłowe

Przez teren gminy Bielsk przebiegają również elektroenergetyczne napowietrzne linie przesyłowe 400 kV relacji Płock–Ołtarzew oraz relacji Płock–Rogowiec.

W granicach Gminy planowana jest realizacja linii przesyłowych 400 kV łączącej stację elektroenergetyczną 400/110 kV Płock (Kruszczewo) z blokiem energetycznym zlokalizowanym na terenie Zakładu Produkcyjnego PKN ORLEN S.A. w Płocku.

W miejscowości Kruszczewo (gm. Stara Biała) w sąsiedztwie gminy Bielsk zlokalizowana jest stacja elektroenergetyczna Płock o napięciu 400/110 kV. Stacja eksploatowana jest przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. oraz Energa–Operator S.A. Oddział w Płocku. Do rozdzielni wprowadzone są wszystkie linie o napięciu 400 kV. Planowana jest rozbudowa w/w stacji elektroenergetycznej, w tym na fragmencie terenu w granicach obrębu Machcino w gminie Bielsk.

Bieżąca konserwacja i rozbudowa urządzeń zaopatrzenia w energię elektryczną, zarówno z zakresu sieci przesyłowych jak i dystrybucyjnych realizowana jest przez właściwych operatorów sieci.

11.2.4. Odnawialne źródła energii

Gmina posiada korzystne warunki dla rozwoju energetyki opartej o odnawialne źródła energii, m.in.: wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalnej oraz energii otrzymywanej z biomasy i biogazu.

Na terenie gminy Bielsk funkcjonują obecnie 4 elektrownie wiatrowe w rozumieniu przepisów odrębnych z zakresu inwestycji elektrowni wiatrowych. Są one zlokalizowane w miejscowościach Goślice (dz. nr ewid. 85), Machcino (dz. nr ewid. 57/3) oraz Zagroba (dz. nr ew. 192/6).

W obrębach Goślice i Machcinko funkcjonuje jedna elektrownia wiatrowa o mocy 800 kW i wysokości ok. 102 m, w granicach obrębu Zagroba z kolei funkcjonują dwie turbiny wiatrowe o mocy 600 kW i wysokości ok. 102 m.

Fot. 10. Elektrownie wiatrowe w Zagrobie. Fot. G. Ferliński, 2017 r.

11.2.5. Rurociągi przesyłowe

Przez część zachodnią gminy Bielsk przebiega dalekosiężny rurociąg naftowy DN 800 oraz kabel światłowodowy. Wzdłuż tego rurociągu naftowego konieczne jest zachowanie strefy bezpieczeństwa o szerokości minimum 40,0 m, której środkiem jest oś rurociągu. Strefa ta powinna zostać w dotychczasowym użytkowaniu, tj. rolniczym, wolna od wszelkiego rodzaju budowli, budynków, ogro-

dzeń, składów materiałów itp. W granicach strefy w odległości nie mniejszej niż 5 m od rurociągu naftowego i kabla światłowodowego nie powinno się sadzić pojedynczych drzew.

Wyznaczona strefa ma zapewnić nienaruszalność infrastruktury oraz bezpieczeństwo ludzi i mienia.

11.3. Gospodarka odpadami

Dokumentem prawnym regulującym gospodarkę odpadami w Gminie jest uchwała Nr 84/XIII/2015 Rady Gminy Bielsk z dnia 29 grudnia 2015 r. w sprawie: *przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Bielsk*. Kwestie gospodarki odpadami regulowane są również w Wojewódzkim Programie Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012 – 2017 z uwzględnieniem lat 2018 – 2023.

Na terenie gminy Bielsk znajdowało się składowisko odpadów komunalnych w miejscowości Niszczycze Pieńki, które zostało zamknięte i zrehabilitowane pod koniec lat 80. Na części składowiska prowadzony jest odzysk biogazu. Obecnie odpady komunalne są odbierane i wywożone z posesji indywidualnych, a następnie składowane poza jej granicami. Na terenie Gminy nie funkcjonuje bowiem gminne składowisko odpadów.

Odpady komunalne wytworzone z terenu Gminy są zagospodarowywane w Zakładzie Utylizacji Odpadów Komunalnych w Kobiernikach w gminie Stara Biała, w skład którego wchodzi mechaniczno-biologiczna instalacja przetwarzania odpadów zmieszanych (MBP), składowisko odpadów komunalnych (ze statusem zapełnionego) oraz stacja demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Na terenie Gminy prowadzona jest również selektywna zbiórka odpadów (makulatura, szkło, tworzywa sztuczne).

11.4. Telekomunikacja. Informatyzacja

Mieszkańcy Gminy posiadają dostęp do sieci telefonicznej stacjonarnej oraz komórkowej. Gmina w całości jest objęta zasięgiem sieci telefonii komórkowej. Stacje bazowe telefonii komórkowych zlokalizowane są w miejscowościach Bielsk i Goślice.

Przez teren Gminy przebiega kabel telekomunikacji międzymiastowej relacji Płock – Drobin oraz kabel telekomunikacyjny (ZT – Płock) relacji Płock – Sierpc.

W ostatnich latach liczba zarejestrowanych abonentów stale wzrasta, poprawie ulega również jakość świadczonych usług telefonicznych.

W województwie mazowieckim realizowany jest program „Internet dla Mazowsza” („IDM”). W ramach programu w Gminie wyznaczono przebieg nowych sieci: współbieżnej (dystrybucyjna oraz szkieletowa łącznie) oraz dystrybucyjnej.

11.5. Główne problemy i możliwości rozwoju infrastruktury technicznej

Dobrze rozwiniętym i stale rozbudowywanym elementem infrastruktury jest sieć wodociągowa, która funkcjonuje w oparciu o ujęcia wód zlokalizowane na terenie Gminy. Należy dążyć do zapewnienia zaopatrzenia w całości z ujęć zlokalizowanych na terenie Gminy.

Sieć kanalizacji sanitarnej Gminy jest dużo słabiej rozwinięta w stosunku do sieci wodociągowej i stanowi jeden z podstawowych problemów w zakresie rozwoju systemu infrastruktury technicznej. Należy dążyć do rozbudowy istniejącej sieci kanalizacyjnej celem objęcia jak największej liczby gospodarstw, szczególnie tam gdzie występuje gęsta zabudowa (lub planowany jest jej rozwój) i budowa nowych instalacji byłaby także uzasadniona ekonomicznie. W gospodarstwach niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej ścieki odprowadzane są do przydomowych oczyszczalni ścieków lub (w większości) do bezodpływowych zbiorników na nieczystości ciekłe, które dość często są nieszczelne, przez co mogą stanowić źródło zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych. Możliwości budowy sieci kanalizacji sanitarnej w obszarach z rozporoszoną zabudową są ograniczone.

Słabo rozbudowany kanałowy system odprowadzania wód opadowych w Gminie skutkuje odprowadzaniem zanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych do rowów przydrożnych i bezpośrednio do gruntu, co niekorzystnie wpływa na stan środowiska.

Problemem o nieco mniejszym znaczeniu jest brak rozdzielczej sieci gazociągowej na terenie Gminy. Gazyfikacja Gminy jest inwestycją uzależnioną od warunków ekonomicznych, rozumianych jako wystąpienie dużego odbiorcy gazu. Rozwój infrastruktury zapewni mieszkańcom Bielska zaopatrzenie w gaz z sieci oraz służyć będzie ograniczeniu emisji szkodliwych substancji takich jak tlenki siarki, pyły oraz popiół pochodzących ze spalania innego rodzaju paliw.

W zakresie zaopatrzenia w ciepło problemem jest popularność węgla jako głównego nośnika energii w indywidualnych kotłowniach. Spalanie węgla powoduje emisję szkodliwych związków chemicznych do atmosfery, przez co negatywnie wpływa na stan powietrza. Konieczne jest podjęcie działań zmierzających do popularyzacji wykorzystywania odnawialnych źródeł energii oraz „bezpiecznych ekologicznie” nośników energii w szerszym niż dotychczas zakresie, a także rozbudowa lokalnych sieci ciepłowniczych, tam gdzie jest to technicznie możliwe i ekonomicznie opłacalne.

Szansą dla poprawy energetycznego bezpieczeństwa oraz obniżenia strat związanych z przesyłem jest rozwój na terenie Gminy energetyki wykorzystującej lokalne źródła energii oraz opartej o odnawialne źródła, szczególnie z energii słonecznej oraz produkcji biomasy.

Gospodarka odpadami może być prowadzona w oparciu o istniejące obiekty zlokalizowane w granicach Gminy.

12. Uwarunkowania zawarte w dokumentach i programach o znaczeniu ponadlokalnym (zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych)

W Studium uwzględnia się zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych. Zadania o znaczeniu krajowym ujęte są w „programach zawierających zadania rządowe”, o których mowa w art. 48 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, natomiast pozostałe zadania o znaczeniu ponadlokalnym, to zadania samorządowe zapisane w dokumentach i programach wojewódzkich i powiatowych.

Na mocy ustawy z dnia 13 lipca 2012 r. *o zmianie ustawy o działaniach administracji rządowej oraz niektórych innych ustaw*, z dniem 1 stycznia 2013 r. zlikwidowany został rejestr programów zawierających zadania rządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym. W związku z powyższym, na dzień opracowania projektu Studium brak jest programów zawierających zadania rządowe, przewidziane do realizacji na obszarze gminy Bielsk.

Zadania samorządowe zawarte są w Planach zagospodarowania przestrzennego województw, które uwzględniają również wszystkie inwestycje strategiczne dla rozwoju państwa zapisane w dokumentach definiujących kierunki rozwoju polityki przestrzennej kraju: *Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020, Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015, Polska 2025. Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju*. Nadrzędnym celem rozwoju, zdefiniowanym we wszystkich powyższych opracowaniach jest realizacja zasad zrównoważonego rozwoju, umożliwiająca likwidację dysproporcji rozwojowych i poziomu życia mieszkańców.

Plan zagospodarowania województwa mazowieckiego

Dnia 7 lipca 2014 r. Sejmik Województwa Mazowieckiego podjął uchwałę Nr 180/14 w sprawie *Planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego*. Plan określa zasady organizacji struktury przestrzennej województwa, określa podstawowe elementy układu przestrzennego oraz ich wzajemne relacje. Formułuje on kierunki polityki przestrzennej, w systemie planowania przestrzennego pełni funkcję koordynacyjną pomiędzy planowaniem krajowym a planowaniem miejscowym. *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego* nie jest aktem prawa miejscowego i nie stanowi bezpośredniej podstawy prawnej do wydawania decyzji administracyjnych, ustalających lokalizację inwestycji. Jednocześnie jednak jego ustalenia są dla Gmin wiążące przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Generalnym celem tego planu jest stworzenie warunków do osiągnięcia trwałego zrównoważonego rozwoju województwa mazowieckiego, poprawy warunków życia jego mieszkańców oraz do stałego zwiększania efektywności procesów gospodarczych i konkurencyjności regionu.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego zawiera szereg zapisów, które pogrupowano następująco:

- 1) ustalenia zawierające przestrzenne i prawne uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego województwa, cechy fizyczne przestrzeni i dotychczasowy sposób ich zagospodarowania;
- 2) ustalenia planistyczne jako kreacyjne funkcje własne Planu (nie mające podstaw w dokumentach innych podmiotów polityki przestrzennej oraz jednoznacznych przesądzeń lokalizacyjnych);
- 3) ustalenia dotyczące inwestycji celu publicznego wynikające z dokumentów przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa zgodnie z ich właściwością;
- 4) ustalenia o charakterze postulatywnym nie mające takiej podstawy, dotyczące zasad organizacji struktury funkcjonalno–przestrzennej województwa, rekomendacje kierowane do poziomu krajowego, regionalnego i lokalnego, które określą pożądane kierunki działań dla realizacji celów zapisanych w Planie.

Zgodnie z ustaleniami *Planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego* gmina Bielsk położona jest w granicach obszaru problemowo–funkcjonalnego o najniższym poziomie rozwoju społeczno–gospodarczego i o najniższym dostępie do usług tj. obszaru płockiego. Za główne problemy w obszarze płockim uznano ujemne saldo migracji, wysokie bezrobocie oraz słabą dostępność usług lokalnych. Zasady zagospodarowania przestrzennego powinny być ukierunkowane na ożywienie gospodarcze obszaru, poprawę warunków życia mieszkańców, zahamowanie nadmiernej migracji ludzi wykształconych i przedsiębiorczych, podniesienie mobilności mieszkańców oraz zmniejszenie poziomu bezrobocia.

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym zapisane w planie zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego na terenie gminy Bielsk obejmują:

- 1) w zakresie **układu drogowego**:
 - a) budowę drogi ekspresowej S10 od A6 (Szczecin)–Piła–Bydgoszcz–Toruń–Płońsk (S7), gm. Brudzeń Duży, Stara Biała, Bielsk, Radzanowo, Staroźreby, Dzierżążnia, Płońsk (inwestycja z *Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2011-2015* – zał. 2 oraz PO Infrastruktura i Środowisko 2014–2020),
 - b) rozbudowę drogi krajowej nr 60 na odcinku Goślice–Raciąż z budową obwodnicy Bielska i Drobin (inwestycja na wniosek Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad),
 - c) rozbudowę drogi wojewódzkiej nr 560 Sierpc–Bielsk na odcinku Bonisław–Bielsk km 69+800 do km 76+105 na terenie gminy Gozdowo powiat sierpecki i gminy Bielsk powiat płocki (inwestycja na wniosek Mazowieckiego Zarządu Dróg Wojewódzkich);
- 2) w zakresie **systemu gazowniczego** – rozbudowę gazociągu Rembelszczyzna–Gustorzyn (budowa trzeciego rurociągu) (inwestycja z *Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju* oraz PO Infrastruktura i Środowisko 2007–2013);
- 3) w zakresie **systemu elektroenergetycznego** – rozbudowę stacji 400/110 kV Płock (KPZP) – inwestycja w trakcie realizacji;
- 4) w zakresie **systemu telekomunikacyjnego** – budowę telekomunikacyjnej sieci szkieletowo–dystrybucyjnej oraz dostępowej w ramach projektu „Internet dla Mazowsza” (Indykatywny Wykaz Indywidualnych Projektów Kluczowych dla RPO WM 2007–2013) – inwestycja w trakcie realizacji;
- 5) w zakresie **przesyłu paliw płynnych** – budowę rurociągu naftowego Odessa–Brody–Płock (z możliwością jego przedłużenia do Gdańska) z częściowym wykorzystaniem trasy istniejącego ropociągu „Przyjaźń” (inwestycja z *Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju*, PO Infrastruktura i Środowisko 2007–2013, *Polityki Energetycznej Polski do 2030* oraz projektu *Strategii Bezpieczeństw Energetyczne i Środowisko*);
- 6) w zakresie **gospodarki wodnej** – modernizację inwestycji przegradzających koryta rzek o wysokości piętrzenia >4m, rzeka Sierpienica Zachodnia, 3 obiekty (inwestycja z *Programu Małej Retencji dla Województwa Mazowieckiego*);
- 7) w zakresie **gospodarki wodno–ściekowej** – rozbudowę i modernizację oczyszczalni ścieków w miejscowości Bielsk (inwestycja z *Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych*).

Poza wymienionymi inwestycjami celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym w „Planie...” znalazły się m.in. następujące rekomendacje lub ustalenia:

- 1) modernizacja linii kolejowej nr 33 Kutno – Płock;
- 2) tworzenie zielonego pierścienia wokół Płocka;
- 3) kształtowanie pasm przyrodniczo–kulturowych.

13. Główne wnioski z analizy uwarunkowań – analiza S.W.O.T

Syntezy uwarunkowań dokonano metodą S.W.O.T., identyfikując silne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia rozwoju Gminy. W sposób syntetyczny ujęte zostały istniejące i przewidywane uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne rzutujące na możliwości rozwoju Gminy.

Analiza ta daje możliwość określenia optymalnych kierunków działań w zakresie instrumentów dostępnych w gospodarce przestrzennej, służących społeczno-gospodarczemu rozwojowi Gminy w poszanowaniu walorów przyrodniczych, kulturowych i ekonomicznych przestrzeni.

S - strength – siła, **W** - weakness – słabość, **O** - opportunity – szansa, **T** - threat – zagrożenie

Tab. 40. Analiza zbiorcza S.W.O.T.

SIŁY	SŁABOŚCI
<ul style="list-style-type: none"> 1) Wysoka jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej; 2) Dobre położenie względem regionalnej i ogólnopolskiej sieci komunikacyjnej (przebiegająca przez teren Gminy droga krajowa nr 60, drogi wojewódzkie nr 540, nr 560, nr 568, rozwinięta sieć dróg powiatowych i gminnych); 3) Powiązanie terytorium Gminy zbiorową komunikacją autobusową z większymi ośrodkami o zasięgu regionalnym; 4) Duża aktywność społeczna i gospodarcza mieszkańców; 5) Funkcjonowanie rozwijających się przedsiębiorstw; 6) Bliskość rynku zbytu w postaci dużej aglomeracji oraz ośrodków miejskich – aglomeracja warszawska, Płock; 7) Dostępność usług telekomunikacyjnych (lokalizacja masztów sieci komórkowych na terenie Gminy); 8) Rozwinięta sieć wodociągowa; 9) Brak uciążliwych obiektów przemysłowych zagrażających środowisku przyrodniczemu. 	<ul style="list-style-type: none"> 1) Niski poziom lesistości Gminy i duży stopień rozdrobnienia lasów; 2) Niski stopień wykorzystania zasobów wód podziemnych; 3) Niedorozwój sieci kanalizacji sanitarnej w stosunku do sieci wodociągowej i przydomowych oczyszczalni ścieków; 4) Brak sieci gazowej; 5) Średni stan techniczny istniejących dróg; 6) Wysoki poziom emisji hałasu generowanego przez komunikację kołową w rejonie drogi krajowej nr 60; 7) Niewielka liczba podmiotów gospodarczych poza obszarem wsi Bielsk; 8) Duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych; 9) Niedorozwój podstawowej infrastruktury na terenach działalności rolniczej; 10) Niska specjalizacja produkcji towarowej w indywidualnych gospodarstwach rolnych; 11) Niedostosowanie budynków oświatowych i kulturalnych do potrzeb osób niepełnosprawnych; 12) Wysokie ukryte bezrobocie; 13) Starzenie się społeczeństwa; 14) Brak odpowiedniego wykorzystania terenów pod rozwój funkcji turystycznych; 15) Niedostateczny rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej; 16) Rozproszenie zabudowy, co znacząco podnosi koszty utrzymania, realizacji i modernizacji infrastruktury; 17) Mała liczba aktów prawa miejscowego (miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) chroniących i kształtujących tereny wartościowe przyrodniczo i kulturowo.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> 1) Wykorzystanie krajowych oraz unijnych środków finansowych na rozwój Gminy; 2) Rozwój społeczeństwa obywatelskiego, kultury, oświaty oraz ochrona środowiska przyrodniczego poprzez pozyskiwanie funduszy na inwestycje w w/w zakresach; 3) Współpraca z innymi gminami w celu pozyskania środków na inwestycje międzygminne; 4) Działalność Gminy oraz organizacji i stowarzyszeń ukierunkowana na promocję tego obszaru, jak i całego regionu; 5) Wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa; 	<ul style="list-style-type: none"> 1) Odplyw wykwalifikowanych kadr do ośrodków o większej atrakcyjności rynku pracy; 2) Brak działań mających na celu ochronę i rewitalizację środowiska kulturowego, przyrodniczego i krajobrazu (programy ochrony zabytków, programy rewitalizacji, uchwały „krajobrazowej”); 3) Ubożenie naturalnych siedlisk roślinnych; 4) Niska opłacalność produkcji rolnej; 5) Brak preferencyjnych kredytów na branżowe sektory rozwoju rolnictwa; 6) Niska konkurencyjność rolnictwa w porównaniu

6) Wzrost popularności aktywnych form wypoczynku (rozwój agroturystyki); 7) Stworzenie infrastruktury oraz zaplecza turystyczno-rekreacyjnego; 8) Rozbudowa sieci komunikacyjnej; 9) Stworzenie i realizacja programu ochrony układów i obiektów wartościowych kulturowo; 10) Rozwój budownictwa mieszkaniowego; 11) Kreowanie wizerunku Gminy jako miejsca atrakcyjnego dla inwestowania i zamieszkania; 12) Współczesne trendy migracyjne na tereny w sąsiedztwie ośrodków miejskich; 13) Wykorzystanie korzystnych warunków dla rozwoju rolnictwa ekologicznego; 14) Wyznaczanie obszarów dla rozwoju działalności gospodarczych; 15) Znaczna powierzchnia wolnych terenów inwestycyjnych; 16) Napływ kapitału inwestycyjnego i rozwój przedsiębiorczości; 17) Odpowiednie warunki dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości.	z rolnictwem innych krajów Unii Europejskiej; 7) Brak skutecznego programu przeciwdziałania bezrobociu; 8) Duża konkurencyjność produktów rolnych pochodzenia zagranicznego; 9) Wysoka konkurencyjność gmin sąsiadujących; 10) Transport ładunków niebezpiecznych wpływających na ryzyko wystąpienia zagrożeń nadzwyczajnych; 11) Obszar szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Sierpienicy, obszary w zasięgu wielkiej wody oraz tereny występowania okresowych podtopień (brak zabezpieczeń, tereny w sąsiedztwie obszarów inwestycyjnych).
---	---

Tab. 41. Analiza sektorowa S.W.O.T. – Środowisko przyrodnicze i kulturowe

SILY	SŁABOŚCI
1) Korzystne warunki glebowe (wskaźnik bonitacji 1.09 – 1.00); 2) Obecność obiektów o walorach kulturowych i historycznych; 3) Brak uciążliwych obiektów przemysłowych silnie zanieczyszczających środowisko; 4) Niskie zanieczyszczenie środowiska naturalnego; 5) Korzystne warunki środowiska w zakresie czystości gleb (poza połudn.-zach. częścią terenu), dające możliwości rozwoju produkcji zdrowej żywności; 6) Liczne zadrzewienia śródpolne wzdłuż cieków i rzek.	1) Niski stopień lesistości i duży stopień rozdrobnienia lasów, zwłaszcza własności prywatnej; 2) Brak dużych zespołów przyrodniczych stwarzających możliwość rozwoju turystyki; 3) Brak naturalnych zbiorników wodnych; 4) Niska retencja naturalna – zaniedbane obiekty małej retencji; 5) Wzrost zanieczyszczenia powietrza poprzez stosowanie tradycyjnych substancji opałowych (m.in. węgla), oraz spalanie odpadów w kotłowniach lokalnych; 6) Mała liczba form ochrony przyrody; 7) Występowanie obszarów szczególnego zagrożenia hałasem w obszarach zurbanizowanych; 8) Niezadowolający stan techniczny części zespołów zabytkowych wymagających odnowy i przystosowania do współczesnych standardów użytkowych; 9) Niezadowolający stan czystości wód powierzchniowych, zagrożenie przenikaniem zanieczyszczeń do wód powierzchniowych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
1) Objęcie ochroną prawną form przyrodniczych – użytki ekologiczne rzeki Sierpienicy; 2) Wzrost popularności aktywnych form wypoczynku wykorzystujących walory kulturowe; 3) Stworzenie kompleksowego, informacyjno – promocyjnego serwisu internetowego; 4) Rozwój rolnictwa ekologicznego; 5) Rozwój agroturystyki; 6) Objęcie gruntów marginalnych zalesieniami; 7) Możliwość odbudowy i odtworzenia dawnych obiektów małej retencji o funkcji krajobrazowej;	1) Brak działań mających na celu ochronę i rewitalizację środowiska kulturowego i przyrodniczego; 2) Brak wsparcia finansowego dla działań na rzecz ochrony zabytków; 3) Nieuporządkowana gospodarka wodno – ściekowa; 4) Niewystarczające nakłady na promocję kultury i sportu; 5) Wzrost ruchu pojazdów kołowych; 6) Niska świadomość ekologiczna mieszkańców; 7) Istnienie dzikich wysypisk odpadów; 8) Transport przez Gminę ładunków niebezpiecznych – ryzyko wystąpienia zagrożeń nadzwyczajnych; 9) Intensywny rozwój zainwestowania na terenach niewyposażonych w systemy infrastruktury zwłaszcza

	<p>cza kanalizacyjnej;</p> <p>10) Ograniczenia dla zabudowy wynikające z ochrony stanowisk archeologicznych;</p> <p>11) Obszary dolin, cieków wodnych wymagające ochrony przed erozją oraz zanieczyszczeniem wód, jak również odbudowy ciągłości ekosystemów, w tym realizacji zadań małej retencji;</p> <p>12) Obszary zagrożone przenikaniem zanieczyszczeń z powierzchni ziemi do warstwy wodonośnej, wymagające ochrony w realizowanych inwestycjach i rozwiązaniach gospodarki wodno – ściekowej;</p> <p>13) Zagrożenia ekologiczne ze strony Płocka - pomimo że w ostatnich latach nie stwierdza się (zbyt często) przekroczeń norm zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, to jednak potencjalne zagrożenie pogorszenia stanu środowiska nadal występuje;</p> <p>14) Obszar zagrożony stepowaniem, a posiadający korzystne dla rolnictwa warunki glebowe (wschodnia część Gminy);</p> <p>15) Konieczność zachowania zasobów kulturowych i walorów krajobrazowych objętych ochroną prawną przy jednoczesnym zagrożeniu wynikającym z małej wartości użytkowej i technicznej pozostałych obiektów zabytkowych a także brak środków na ich rewitalizację;</p> <p>16) Zanieczyszczanie rzek przez rodzime zakłady jak i położone poza granicami Gminy;</p> <p>17) Lokalizacja elektrowni wiatrowych w rozumieniu przepisów odrębnych z zakresie inwestycji elektrowni wiatrowych wpływających negatywnie na klimat akustyczny, krajobraz oraz faunę;</p> <p>18) Obszar szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Sierpienicy, obszary w zasięgu wielkiej wody oraz tereny występowania okresowych podtopień (brak zabezpieczeń, tereny w sąsiedztwie obszarów inwestycyjnych).</p>
--	---

Tab. 42. Analiza sektorowa S.W.O.T. – Sytuacja społeczno – gospodarcza

SIŁY	SŁABOŚCI
<p>1) Korzystne położenie Gminy względem regionalnej i ogólnopolskiej sieci komunikacyjnej;</p> <p>2) Potencjalne obszary aktywizacji gospodarczej kształtujące się w strefie oddziaływania miasta Płocka i szlaku tranzytowego drogi krajowej Nr 60 Kutno - Płock – Ciechanów – Ostrowia Mazowiecka;</p> <p>3) Istnienie dużych rynków zbytu w bezpośredniej bliskości Gminy;</p> <p>4) Duży udział ludności w wieku produkcyjnym;</p> <p>5) Istnienie rezerwy siły roboczej powstałej na skutek bezrobocia, która może być wykorzystana w aktywizacji społeczno – gospodarczej Gminy;</p> <p>6) Istnienie wolnych terenów pod inwestycje;</p> <p>7) Wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców;</p> <p>8) Silne powiązanie z m. Płockiem m. in. w zakresie dojazdów do szkół szczebla ponadpodstawowego;</p> <p>9) Istnienie zaplecza do przemysłu przetwórstwa rolno – spożywczego;</p> <p>10) Działania samorządu na rzecz wspierania inwestycji.</p> <p>11) Ogólnodostępne boiska sportowe w miejscowości Bielsk, powstałe w ramach programu Orlik 2012;</p> <p>12) Wysoki poziom rozwoju rolnictwa;</p> <p>13) Rozwijający się przemysł drobny (przetwórstwo</p>	<p>1) Brak struktur instytucjonalnych i mechanizmów społecznych stymulujących rozwój Gminy;</p> <p>2) Brak grup producenckich rolników i zakładów przetwórczych;</p> <p>3) Brak doświadczeń w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych na realizację przedsięwzięć;</p> <p>4) Brak instytucji wspierania przedsiębiorczości;</p> <p>5) Niski standard oraz zły stan techniczny części komunalnych zasobów mieszkaniowych;</p> <p>6) Brak lokali socjalnych;</p> <p>7) Niskie nakłady na pomoc społeczną;</p> <p>8) Niewystarczający ilościowo stopień rozwoju placówek ochrony zdrowia;</p> <p>9) Słabo rozwinięta baza dystrybucji i przechowalnictwa płodów rolnych;</p> <p>10) Niedoinwestowanie w zakresie infrastruktury społecznej;</p> <p>11) Niedoinwestowanie w zakresie przetwórstwa płodów rolnych oraz obsługi rolnictwa;</p> <p>12) Brak gospodarstw produkujących metodami ekologicznymi;</p> <p>13) Brak większych możliwości realizacji bazy turystycznej niesezonowej;</p>

<p>mięśne);</p> <p>14) Wzrost liczby podmiotów gospodarczych;</p> <p>15) Przewaga prywatnej własności w Gminie;</p> <p>16) Wielofunkcyjny charakter ośrodka gminnego;</p> <p>17) Korzystna struktura budżetu Gminy;</p> <p>18) Utrzymywanie się stałej liczby ludności.</p>	<p>14) Wysoki udział ludności w wieku produkcyjnym – sytuacja taka stwarzać może istotny problem z zapewnieniem zatrudnienia;</p> <p>15) Niski przyrost naturalny, spadek liczby urodzeń.</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>1) Pozyskanie funduszy na realizację projektów w zakresie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, kultury, edukacji, infrastruktury, ochrony środowiska;</p> <p>2) Uzbieranie terenów pod zabudowę mieszkaniową i pod inwestycje;</p> <p>3) Wzrost popularności aktywnych form wypoczynku;</p> <p>4) Kompleks sportowo –rekreacyjny w Bielsku wybudowany w ramach programu Orlik 2012;</p> <p>5) Tworzenie obszarów zorganizowanej aktywności gospodarczej;</p> <p>6) Rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego i zakładów produkcyjnych;</p> <p>7) Promocja Gminy jako miejsca atrakcyjnego dla inwestowania, zamieszkania i rozwoju;</p> <p>8) Rozwój przedsiębiorczości i aktywności społecznej.</p> <p>9) Napływ kapitału zagranicznego i inwestorów;</p> <p>10) Zwiększanie powierzchni gospodarstw i ich konkurencyjności;</p> <p>11) Możliwość wykorzystania istniejących obiektów i terenów szkolnych na cele sezonowej obsługi kolonii itp.;</p> <p>12) Zainteresowanie lokalnej społeczności rozwojem agroturystyki.;</p> <p>13) Korzystne zmiany prawne (uwarunkowania zewnętrzne) dotyczące finansów gmin, wzrośnie udział Gminy w podatkach od osób fizycznych i prawnych, możliwość uczestniczenia Gminy w działalności gospodarczej.</p>	<p>1) Pauperyzacja społeczeństwa;</p> <p>2) Odpływ wykwalifikowanych kadr do ośrodków o większej atrakcyjności rynku pracy;</p> <p>3) Emigracja osób w wieku produkcyjnym, z wyższym wykształceniem;</p> <p>4) Spadek przyrostu naturalnego, starzenie się społeczeństwa;</p> <p>5) Niedostatecznie rozwinięta świadomość regionalna i poczucie lokalnych więzi;</p> <p>6) Spadek konkurencyjności miejscowych przedsiębiorstw, zawężenie rynków zbytu;</p> <p>7) Brak absorpcji środków unijnych;</p> <p>8) Brak zdecydowanej promocji Gminy na zewnątrz;</p> <p>9) Niskie tempo zmian strukturalnych w rolnictwie;</p> <p>10) Brak instrumentów wspierania przedsiębiorczości i redukcji bezrobocia;</p> <p>11) Niska dochodowość pracy w rolnictwie brak alternatywnych źródeł dochodu spoza rolnictwa;</p> <p>12) Niestabilny i niespójny system prawny;</p> <p>13) Nieadekwatny podział środków finansowych w stosunku do liczby zadań przekazanych gminom.</p>

Tab. 43. Analiza sektorowa S.W.O.T. – Komunikacja

SILY	SŁABOŚCI
<p>1) Korzystne położenie Gminy względem regionalnej i ogólnopolskiej sieci komunikacyjnej;</p> <p>2) Dobrze rozwinięta sieć dróg o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym;</p> <p>3) Powiązanie terytorium Gminy komunikacją zbiorową – autobusową - z większymi ośrodkami regionalnymi.</p>	<p>1) Niska wydolność systemu transportowego (niewystarczająca przepustowość sieci, zły stan techniczny);</p> <p>2) Wysokie obciążenie niedostatecznie przystosowanych dróg ruchem tranzytowym;</p> <p>3) Brak obejść terenów zurbanizowanych;</p> <p>4) Brak pasażerskiego transportu kolejowego;</p> <p>5) Wysoki poziom emisji hałasu generowany przez ruch samochodowy i kolejowy;</p> <p>6) Parametry techniczne dróg niedostosowane do rangi dróg;</p> <p>7) Zły stan techniczny lub brak chodników dla pieszych;</p> <p>8) Brak ścieżek rowerowych.</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>1) Rozbudowa i modernizacja dróg przy wsparciu funduszami zewnętrznymi (realizacja zadań wskazanych w <i>Planie Zagospodarowania Woj. Mazowieckiego</i>, szczególnie modernizacja DK nr 60 oraz budowa drogi S10).</p>	<p>1) Wzrost natężenia ruchu;</p> <p>2) Brak działań w zakresie modernizacji układu komunikacyjnego;</p> <p>3) Brak wsparcia finansowego dla działań związanych z budową lub modernizacją dróg;</p> <p>4) Wystąpienie katastrof komunikacyjnych i technicznych.</p>

Tab. 44. Analiza sektorowa S.W.O.T. – Infrastruktura techniczna

SIŁY	SŁABOŚCI
<ol style="list-style-type: none"> 1) Rozwinięty i sprawny system zaopatrzenia w energię elektryczną, zaspakajający w pełni potrzeby Gminy. 2) Dobrze rozwinięta sieć wodociągowa; 3) Funkcjonowanie oczyszczalni ścieków w Bielsku, jej rozbudowa pozwala na rozwój sieci kanalizacyjnej; 4) Funkcjonujące magistralne systemy przesyłowe gazu.; 5) Zwiększenie świadomości z zakresu gospodarki odpadami. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Brak dystrybucyjnej sieci gazowej; 2) Brak sieci kanalizacji deszczowej; 3) Nieuporządkowana gospodarka wodno-ściekowa na terenach wiejskich. Niski stopień wyposażenia w infrastrukturę techniczną polegający na realizacji sieci wodociągowej bez równoczesnej realizacji zbiorowych i indywidualnych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków; 4) Niski poziom skanalizowania Gminy; 5) Chaotyczna i rozproszona zabudowa zagrodowa utrudniająca i znacznie zwiększająca koszty realizacji zbiorowych systemów infrastruktury technicznej i nawierzchni dróg dojazdowych; 6) Występowanie licznych lokalnych rozproszonych źródeł ciepła pogarszających stan powietrza atmosferycznego; 7) Brak promocji proekologicznych źródeł ciepła i energii; 8) Słaby poziom oświetlenia głównych ciągów komunikacyjnych we wsiach; 9) Słaby stan techniczny ciągów komunikacyjnych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1) Rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnych przy wsparciu funduszami zewnętrznymi; 2) Budowa oczyszczalni ścieków w miejscowościach Ciachein Nowy i Zągoty – pozwoli to na realizację sieci kanalizacyjnej we wsiach i poprawę obsługi sąsiednich terenów nieskanalizowanych (budowa punktów zlewnych); 3) Wykorzystanie nowych technologii budowy oczyszczalni przydomowych we wsiach o rozproszonej zabudowie; 4) Modernizacja istniejących źródeł ciepła oraz realizacja nowych z wykorzystaniem energii ze źródeł odnawialnych przy wsparciu środkami zewnętrznymi. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Intensywny rozwój zainwestowania na terenach wymagających rozbudowy systemów infrastruktury technicznej; 2) Brak wsparcia środkami zewnętrznymi rozbudowy sieci oraz modernizacji systemów grzewczych; 3) Wysokie koszty utrzymania i rozbudowy sieci; 4) Zagrożenie awariami związanymi z przesyłem produktów naftowych i gazu w sieciach wysokiego ciśnienia.

14. Wnioski wynikające z bilansu terenów w świetle potrzeb i możliwości rozwoju Gminy

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględnia się uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających w szczególności: analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne, prognozy demograficzne, możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy oraz bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Zgodnie z art. 10 ust. 7 ww. ustawy określając zapotrzebowanie na nową zabudowę pod uwagę wzięto perspektywę wynoszącą 30 lat oraz niepewność procesów rozwojowych wyrażoną w zwiększeniu zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz o 30%.

Na podstawie analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz informacji o możliwości finansowania przez Gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej oraz infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy, zawartych w „Uwarunkowaniach rozwoju” w tomie II Studium oraz odrębnym opracowaniu sporządzonym na potrzeby projektu Studium pn. „Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę”, **stwierdzono występowanie maksymalnego**

w skali Gminy zapotrzebowania na nową zabudowę (wyrażonego w ilości powierzchni użytkowej zabudowy)

- 1) mieszkaniową i mieszkaniowo-usługową (usługi w budynku mieszkalnym): 121 469,0 m²;
- 2) usługową: 40 945,2 m²;
- 3) przemysłową, produkcyjną, składową i magazynową: 34 450,0 m²;
- 4) zagrodową (budynki niemieszkalne): 30 069,0 m².

Analizując **chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych** (w rozumieniu przepisów odrębnych) w gminie Bielsk stwierdzono, iż możliwe będzie zlokalizowanie 37 400,0 m²³⁴ powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej i produkcyjno-usługowej³⁵.

Na podstawie analizy planów miejscowych obowiązujących na obszarze gminy Bielsk, ustalono **chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej**. Stwierdzono możliwość realizacji nowej zabudowy w ilości:

- 1) 281 500,0 m² dla funkcji mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej;
- 2) 48 600,0 m² dla funkcji przemysłowej, produkcyjno-składowo-magazynowej i usługowej³⁶.

Powyższa powierzchnia dotyczy terenów w zasięgu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w granicach gminy Bielsk, z wyłączeniem terenów w granicach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, które zostały włączone do oszacowania w ramach ww. obszarów.

Po porównaniu maksymalnego w skali Gminy zapotrzebowania na nową zabudowę oraz sumy powierzchni użytkowej zabudowy otrzymanej w wyniku obliczenia chłonności obszarów, w podziale na funkcje zabudowy, stwierdzono wystarczającą rezerwę terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i mieszkaniowo-usługową, zabudowę przemysłową, produkcyjną, składową, magazynową i usługową oraz zabudowę zagrodową, w tym budynki gospodarcze w zabudowie zagrodowej.

Analizując chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych (w rozumieniu przepisów odrębnych) oraz obszarów w zasięgu obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na obszarze gminy Bielsk stwierdzono, iż w/w tereny odpowiadają na zapotrzebowanie na lokalizację nowej zabudowy w Gminie.

Zasięg obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej (w rozumieniu przepisów odrębnych) – stan istniejący, oznaczony został na rysunku Studium (arkusz 2/2. *Kierunki. Polityka przestrzenna*). Obszarami w granicach jednostek osadniczych są tereny w miejscowościach Bielsk, Ciachcin, Ciachcin Nowy oraz Żągoty, dla tych terenów obowiązują obecnie miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Za obszary położone w planach miejscowych, na których istnieje możliwość lokalizacji nowej zabudowy, uznano obszary aktualnie niezagospodarowane. Tereny przeznaczone w planach miejscowych na cele zabudowy w znacznym stopniu zostały już zainwestowane.

Największą chłonność posiada obszar obejmujący miejscowość Bielsk, zarówno w przypadku terenu w granicach jednostki osadniczej, jak również w obszarze zlokalizowanym zasięgu obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Pozostałe obszary zabudowy wskazane w Studium wynikają z dotychczasowego przeznaczenia i zagospodarowania terenów. Wyjątek stanowi teren w granicach obrębu geodezyjnego Goślice wskazany jako teren usługowy (U), na którym możliwe będzie realizacja inwestycji związanej z udzielaniem świadczeń zdrowotnych wraz z całodobowym zakwaterowaniem o powierzchni ok. 4,0 ha (działka nr ewid. 130/21). Wyznaczenie tego terenu poza granicami obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych wynika z wydanej decyzji o ustaleniu lokalizacji in-

³⁴ wartości przyjęte na podstawie wariantu II opartego na zaobserwowanych tendencjach w zakresie rozwoju zabudowy w Gminie

³⁵ analiza chłonności obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych przeprowadzono w oparciu o ustalenia obowiązujących w ich granicach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zgodnie z informacjami zawartymi w odrębnym opracowaniu sporządzonym na potrzeby projektu Studium pn. „Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę”

³⁶ wartości przyjęte na podstawie wariantu II opartego na zaobserwowanych tendencjach w zakresie rozwoju zabudowy w Gminie

westyjii celu publicznego Powiatu Płockiego. Lokalizacja tego rodzaju obiektu w granicach Gminy jest zasadna ze względu na uwarunkowania demograficzne gminy Bielsk oraz gmin sąsiednich. W kolejnych latach będzie następowało sukcesywne starzenie się społeczeństwa, które będzie potrzebowało specjalistycznej opieki medycznej oraz odpowiednich warunków dla poprawy zdrowia. Lokalizacja ośrodka zdrowia (hospicjum) jest także zasadna ze względu na korzystne warunki klimatyczne oraz odpowiednie położenie terenu.

W związku z przeprowadzonymi analizami określono możliwości finansowania przez Gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy oraz potrzeby inwestycyjne Gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy o której mowa powyżej. Ustalono, że potrzeby inwestycyjne będą wiązały się przede wszystkim ze sporządzaniem nowych planów miejscowych, rozbudową sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej, rozbudową układu komunikacyjnego, urządzeniem terenów zieleni. Ustalono, że Gmina w znacznym zakresie jest już wyposażona w podstawowe media i posiada rozbudowany układ komunikacyjny – czyli potrzeby inwestycyjne w tym zakresie będą wiązały się przede wszystkim z rozbudową istniejących sieci – oraz, że w ostatnich latach Gmina zrealizowała już szereg kosztownych inwestycji z zakresu oświaty, kultury oraz kultury fizycznej i turystyki pozwalających zaspokoić potrzeby mieszkańców w długiej perspektywie czasowej (uwzględniając wzrost liczby użytkowników) i generujących wydatki niemal wyłącznie w zakresie utrzymania i przyszłych, bieżących remontów. Stwierdza się, że w zakresie oświaty, kultury, kultury fizycznej i turystyki, najbardziej kapitałochłonne inwestycje zostały już zrealizowane i potrzeby inwestycyjne Gminy w najbliższych latach będą opierać się na niewielkich inwestycjach, nie prowadzących do nadwyrężenia budżetu Gminy.

Uwzględniono rozmiar i strukturę dochodów i wydatków budżetowych, gdyż wywierają one istotny wpływ na gospodarkę lokalną oraz na kształt polityki prowadzonej przez władze samorządowe. Wpływy do budżetu Gminy w latach 2009–2016 sukcesywnie wzrastały. Odnotowany wzrost pomiędzy rokiem 2009 a 2016 wynosił aż 13,9 mln zł (wzrost aż o 63% względem roku wyjściowego). W strukturze dochodów własnych największe znaczenie ma podatek od nieruchomości, który w analizowanym okresie wzrósł z 2,2 mln zł w 2009 r. do 3,0 mln zł w 2015 r., tj. o ok. 36%. Wpływy do budżetu z podatków i opłat związane są z napływem nowych mieszkańców oraz rozwojem obiektów usługowych i produkcyjno-magazynowych. W związku z powyższym należy uznać, iż sytuacja finansowa Gminy w dalszym ciągu będzie ulegać poprawie. Poprawa sytuacji finansowej Gminy wskazuje, iż możliwości finansowania rozwoju i modernizacji sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej i społecznej również będą rosły.

Reasumując, ustalono, że Gmina jest w stanie sfinansować realizację zadań własnych i zaspokoić potrzeby inwestycyjne wynikające z terenów wskazanych pod zabudowę³⁷.

Powyższe ustalono przy założeniu, że nowe tereny zabudowy będą lokalizowane tak, by maksymalizować możliwość wykorzystania już istniejących dróg, sieci, obiektów i urządzeń oraz sprzyjać realizacji zadań własnych gminy na terenach obecnie zabudowanych, ale nie posiadających jeszcze pełnego wyposażenia w media lub dostępu do infrastruktury ze względu na niepełne wykształcenie zwartych struktur funkcjonalno-przestrzennych i tym samym niską opłacalność inwestycji dotychczas.

³⁷ terenów rozwoju urbanizacji wynikających przede wszystkim z ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji administracyjnych

TOM III

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA

1. Założenia i cele rozwoju

Misja, wizja oraz strategiczne i operacyjne cele rozwoju gminy Bielsk zostały zdefiniowane w *Strategii Rozwoju Gminy Bielsk na lata 2014–2020* (projekt). W trakcie prac nad Studium zostały one zweryfikowane w oparciu o przeprowadzoną ocenę stanu aktualnego i uwarunkowań zarówno zewnętrznych jak i wewnętrznych. W ten sposób, na podstawie zidentyfikowanych problemów i uwarunkowań określono cele rozwoju Gminy oraz sposoby działania prowadzące do ich osiągnięcia.

W *Strategii Rozwoju Gminy Bielsk na lata 2014–2020* wyznaczono trzy podstawowe cele strategiczne:

- 1) aktywni mieszkańcy i wysoki poziom usług społecznych;
- 2) konkurencyjna gospodarka wykorzystująca lokalne preferencje;
- 3) rozwinięta infrastruktura oraz czyste środowisko naturalne zapewniające wysoki komfort życia.

Cele te są zbieżne z określoną w strategii misją Gminy określoną jako „*Gmina Bielsk: nowoczesna rolnicza gmina, kierująca się zasadami rozwoju zrównoważonego, lider tworzenia społeczeństwa obywatelskiego, budująca swoją przyszłość w oparciu o walory położenia geograficznego, bardzo dobry stan infrastruktury i wysoki poziom rozwoju rolnictwa i przedsiębiorczości*”, a także wizją zawartą w słowach: „*gmina przedsiębiorczych mieszkańców, atrakcyjna ekonomicznie, chlubiąca się nowoczesnym rolnictwem, przyjazna dla środowiska naturalnego dzięki pełnej infrastrukturze technicznej i społecznej*”.

Powyższe cele rozwoju pozostają w pełni aktualne, a ich realizacja skutkować będzie trwałym, zrównoważonym rozwojem społeczno–gospodarczym Gminy. Polityka przestrzenna realizowana przez gminę Bielsk powinna nie tylko umożliwiać ich osiągnięcie, ale wręcz je stymulować.

Sposób zagospodarowania, rozmieszczenie obiektów i funkcji, forma zainwestowania infrastruktury, jakość środowiska antropogenicznego itd. decydują o wyjściowym poziomie konkurencyjności produktów i usług jednostek działających w regionie. Polityka przestrzenna musi zatem być przestrzennym wyrazem polityk częściowych, takich jak polityka ochrony środowiska, polityka społeczna, polityka komunikacyjna, polityka rozwoju gospodarczego, polityka kultury i wypoczynku itp.

W *Strategii Rozwoju gminy Bielsk 2014–2020* (projekt) określono odpowiednie działania dążące do realizacji misji i wizji w trzech obszarach priorytetowych:

- 1) w obszarze priorytetowym *społeczeństwo i usługi*:
 - a) wspieranie rozwoju efektywnych usług społecznych poprzez wszelkie instytucje działające na terenie Gminy,
 - b) cyfryzacja,
 - c) bezpieczeństwo mieszkańców,
 - d) pomoc społeczna, zapobieganie wykluczeniu społecznemu i upowszechnianie włączeń społecznych,
 - e) zapewnienie dogodnych warunków dla rozwoju potencjału ludzkiego,
 - f) wykorzystanie walorów istniejących obiektów zabytkowych,
 - g) promocja dziedzictwa kulturowego,
 - h) współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, mieszkańcami w Gminie,
 - i) współpraca ponadgminna;
- 2) w obszarze priorytetowym *gospodarka i rozwój*:
 - a) zwiększenie efektywności, innowacyjności i specjalizacji produkcji rolnej, a zwłaszcza sadowniczej,
 - b) tworzenie warunków do dalszego rozwoju Gminy,
 - c) promocja obszarów możliwego zagospodarowania w kierunku komercyjnym,
 - d) zagospodarowanie przestrzenne,
 - e) wzrost atrakcyjności przestrzennej gminy,
 - f) stworzenie możliwości absorpcji środków finansowych z rozmaitych źródeł zewnętrznych,
 - g) promocja Gminy;

- 3) w obszarze priorytetowym *infrastruktura i ekologia*:
 - a) budowa i modernizacja infrastruktury społecznej,
 - b) rozwój infrastruktury wodno–kanalizacyjnej,
 - c) budowa i modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i okołodrogowej,
 - d) rozwój infrastruktury energetycznej,
 - e) poprawa stanu środowiska naturalnego Gminy,
 - f) wykorzystanie zasobów przyrody,
 - g) właściwa gospodarka odpadami,
 - h) wzrost poziomu świadomości ekologicznej społeczeństwa.

W zakresie *struktury przestrzenno–funkcjonalnej* w *Strategii Rozwoju gminy Bielsk 2014–2020* (projekt) zakłada się m.in.:

- 1) zachowanie spójności zamierzeń gospodarczych i społecznych z warunkami zagospodarowania przestrzennego;
- 2) wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego do rozwoju turystyki i agroturystyki;
- 3) dbałość o centra miejscowości, zwiększenie ich estetyki i dostosowanie do potrzeb mieszkańców;
- 4) wprowadzenie zalesień na terenach gorszych klas ziemi lub na nieużytkach;
- 5) modernizację, termomodernizację, dostosowanie obiektów oświatowych, opieki medycznej, obiektów kulturalnych i sportowych itp.;
- 6) budowę i modernizację boisk, placów zabaw, skwerów i innych miejsc służących rekreacji i uprawianiu sportu;
- 7) likwidację barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej, wykorzystane istniejącej bazy, adaptacja, budowa mieszkań socjalnych, komunalnych;
- 8) poprawę stanu technicznego dróg gminnych oraz otoczenia drogowego;
- 9) budowę obwodnicy Bielska;
- 10) wyznaczenie i oznakowanie tras rowerowych;
- 11) rozwój infrastruktury technicznej;
- 12) tworzenie infrastruktury rekreacyjnej i sportowej w miejscach atrakcyjnych.

2. Kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej Gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego; obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym

2.1. Obszary objęte rozwojem procesów urbanizacyjnych

W celu określenia kierunków rozwoju struktury funkcjonalno–przestrzennej Gminy, przyjęto zasadę zrównoważonego rozwoju jako generalny kierunek działań.

Realizacja celów rozwoju gminy Bielsk wiąże się z przekształceniem jakościowym i ilościowym istniejącego zagospodarowania. Wskazując kierunki rozwoju struktury funkcjonalno–przestrzennej oraz przeznaczenie terenów, uwzględniono bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz przyjęto jako zasadę kontynuację cech istniejącego zainwestowania w zakresie funkcji oraz parametrów kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów, biorąc pod uwagę zidentyfikowane tendencje rozwojowe oraz potrzeby transformacji funkcjonalnych obszarów.

Kierunki zmian w strukturze funkcjonalno–przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów muszą wynikać również z audytu krajobrazowego, w tym uwzględniać zawarte w nim rekomendacje i wnioski. Dotychczas nie sporządzono audytu krajobrazowego dla obszaru województwa mazowieckiego. Po jego uchwaleniu konieczna będzie weryfikacja i uzupełnienie ustaleń Studium o zapisy zawarte w audycie krajobrazowym.

W zakresie rozwoju procesów urbanizacyjnych zakłada się:

- 1) zachowanie, rozwój oraz uzupełnienie istniejących terenów zabudowy;
- 2) wzrost znaczenia miejscowości Bielsk jako ośrodka o znaczeniu lokalnym – kształtowanie w jego granicach zainwestowania o cechach miejskich z współistniejącymi funkcjami: mieszkaniową oraz usługową;
- 3) rozwój terenów produkcyjno–usługowych w sąsiedztwie drogi krajowej nr 60, w tym przy projektowanej obwodnicy Bielska;

- 4) zachowanie i rozwój mniejszych terenów produkcyjno-usługowych zlokalizowanych w pasmach zabudowy przydrożnej wsi;
- 5) tworzenie warunków dla realizacji gminnych inwestycji celu publicznego;
- 6) rozwój i wzmocnienie rolniczej funkcji Gminy;
- 7) ograniczenie możliwości zainwestowania w sąsiedztwie rzeki Sierpienicy.

Dla zdefiniowania polityki przestrzennej w zakresie procesów urbanizacyjnych oraz ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego:

1) **wyznaczono:**

- a) obszary urbanizacji obejmujące tereny zabudowy, tereny sportu i rekreacji, w tym tereny rolnicze z możliwością lokalizacji usług sportu i rekreacji ekstensywnych, tereny turystyczno-rekreacyjne, tereny zieleni urządzonej i tereny zieleni urządzonej obiektów wpisanych do rejestru lub ewidencji zabytków:
 - kontynuacji urbanizacji – obszary o ukształtowanej strukturze przestrzennej, zdefiniowanych cechach zabudowy, w których procesy urbanizacyjne ograniczone są do utrwalenia cech istniejącej zabudowy i ich kontynuacji na terenach niezainwestowanych oraz rozwoju systemów infrastruktury technicznej ograniczonej do uzupełnienia braków w wyposażeniu,
 - rozwoju urbanizacji – obszary o kształtującej się lub nieukształtowanej strukturze przestrzennej wymagające zdefiniowania zasad rozwoju zainwestowania, w tym określenia struktury komunikacyjnej obszaru, cech zabudowy oraz wymagające kompleksowego rozwoju systemów infrastruktury technicznej,
- b) obszary chronione ze względów przyrodniczych i krajobrazowych:
 - tereny rolnicze do zalesienia,
 - tereny rolnicze z rozproszoną zabudową zagrodową oraz tereny łąk i pastwisk,
 - wody powierzchniowe,
 - korytarze ekologiczne,
- c) obszary związane z ochroną gruntów rolnych: obszary gleb o wysokiej przydatności rolniczej (II–III klasa bonitacyjna),
- d) obszary i obiekty chronione ze względów kulturowych:
 - zabytki wpisane do rejestru zabytków,
 - w granicach strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej,
 - w granicach strefy ochrony konserwatorskiej historycznego układu przestrzennego,
 - w granicach strefy ochrony parcelacji,
 - w granicach strefy ochrony krajobrazu,
 - w granicach strefy ochrony krajobrazu rolniczego,
 - w granicach strefy ochrony konserwatorskiej obiektów zabytkowych,
 - zewidencjonowane stanowiska archeologiczne,
- e) obszary szczegółowych polityk w zakresie kształtowania ładu przestrzennego:
 - obszary wymagające rekultywacji,
 - obszary zdegradowane,
 - obszary przestrzeni publicznych,
- f) tereny poeksploatacyjne wymagające rekultywacji;

2) **uwzględniono:**

- a) obszary chronione ze względów przyrodniczych i krajobrazowych:
 - użytki ekologiczne,
 - pomniki przyrody,
 - lasy,
 - obszary szczególnego zagrożenia powodzią,
- b) obszary ograniczeń w zabudowie na podstawie przepisów odrębnych:
 - tereny w granicach stref ochrony sanitarnej od cmentarza,
 - tereny w granicach stref ochrony od elektrowni wiatrowych w odległości dziesięciokrotności ich wysokości.

Pod względem przeznaczenia wyróżniono następujące tereny:

1) zabudowane i zurbanizowane:

- a) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN),

- b) tereny zabudowy zagrodowej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług (MNR),
- c) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług (MNU),
- d) tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usług (MWU),
- e) tereny zabudowy usługowej (U),
- f) tereny sportu i rekreacji (US),
- g) teren turystyczno–rekreacyjny (UTR),
- h) tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług (PU),
- i) tereny obiektów produkcyjnych w gospodarstwach rolnych (PR),
- j) tereny infrastruktury technicznej (I),
- k) tereny eksploatacji powierzchniowej (PG),
- l) tereny kolei (KK),
- m) teren placu (PL);
- 2) zieleni urządzonej:
 - a) tereny zieleni urządzonej (ZP),
 - b) tereny zieleni urządzonej obiektów wpisanych do rejestru lub ewidencji zabytków (ZPz),
 - c) tereny cmentarzy czynnych (ZC) / cmentarzy nieczynnych (ZCN);
- 3) rolnicze:
 - a) tereny rolnicze z rozproszoną zabudową zagrodową (R),
 - b) tereny rolnicze z możliwością lokalizacji usług sportu i rekreacji ekstensywnych (R/US),
 - c) tereny łąk i pastwisk (PS),
 - d) tereny rolnicze do zalesień (RZL);
- 4) lasy:
 - a) państwowe (ZLP),
 - b) pozostałe (ZL);
- 5) tereny wód powierzchniowych (WS).

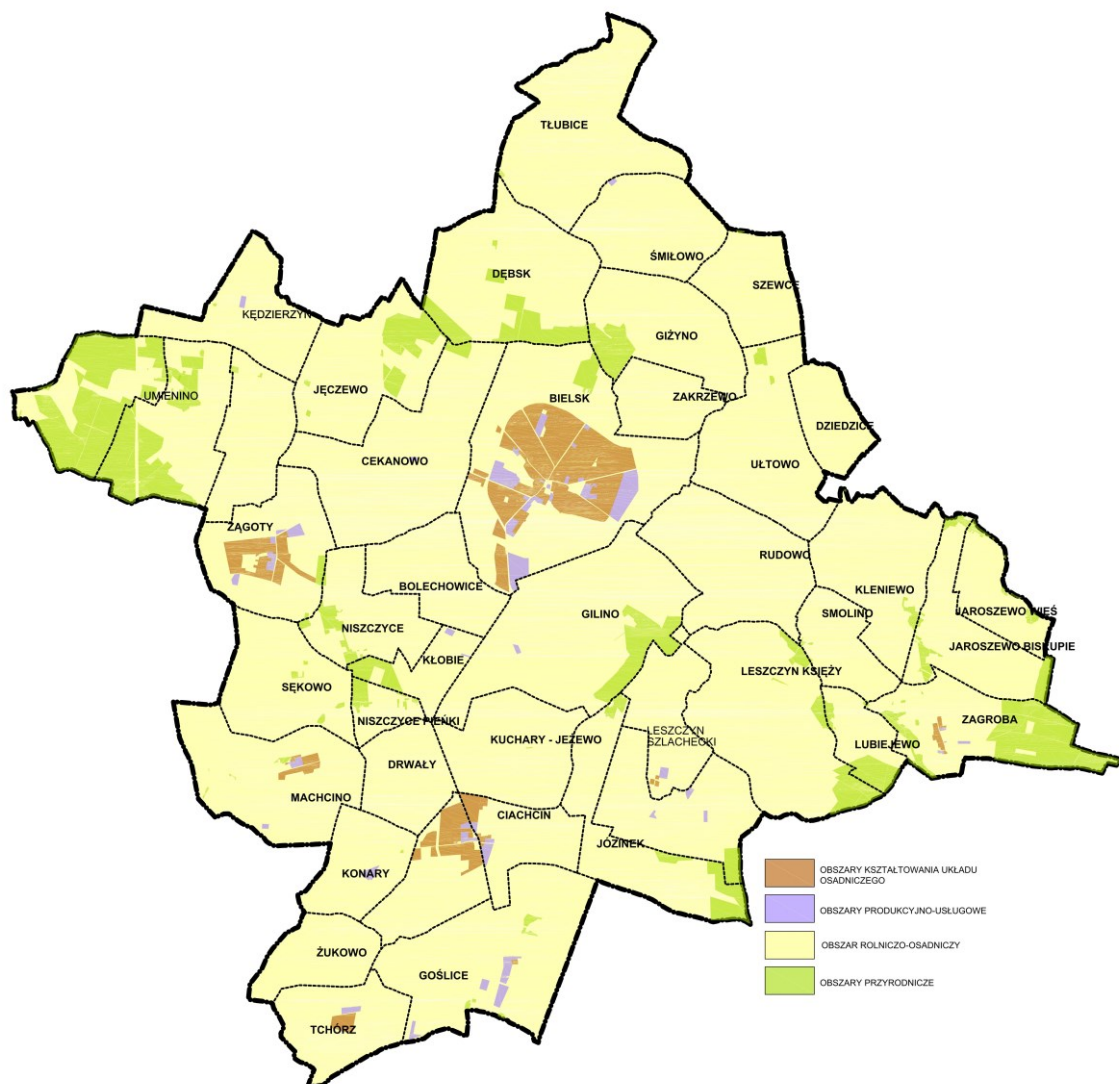
Dla wymienionych wyżej terenów zdefiniowano szczegółowe polityki zawarte w dalszych zapisach Studium.

2.2. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym

Generalne kierunki zagospodarowania przestrzennego przekształceń struktur przestrzennych określone zostały poprzez wydzielenie kształtujących się w Gminie obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym:

- 1) obszary kształtowania układów osadniczych – obejmujące tereny istniejącego i przyszłego zagospodarowania w granicach obrębów: Bielsk, Żągoty, Machcino, Ciachcin, Ciachcin Nowy, Leszczyn Szlachecki, Zagroba oraz Tchórz. Część z tych obszarów predysponowane jest do rozwoju wielofunkcyjnego. Wskazuje się intensyfikację zainwestowania, stopniowe ograniczenie funkcji rolniczych na rzecz rozwoju funkcji mieszkaniowej, usługowej i w mniejszym stopniu produkcyjnej, składowej i magazynowej (zgodnie z przeznaczeniem terenów), podnoszenie jakości przestrzeni publicznych oraz ochronę i eksponowanie wartościowych kulturowo i historyczne obiektów i obszarów oraz ich otoczenia;
- 2) obszary produkcyjno–usługowe – obejmujące tereny istniejącego i przyszłego zagospodarowania w granicach obrębów: Bielsk (w sąsiedztwie drogi krajowej nr 60 i projektowanej obwodnicy Bielska), Żągoty, Machcino, Konary, Tchórz, Goślice, Ciachcin, Ciachcin Nowy, Leszczyn Szlachecki, Kłobie, Gilino oraz Zagroba. Dla obszarów wskazuje się intensyfikację zainwestowania, ograniczenia funkcji rolniczych na rzecz rozwoju funkcji produkcyjnych, magazynowych, składowych i usługowych, w szczególności na terenach predysponowanych do tego rodzaju usług zlokalizowanych w miejscowości Bielsk, Ciachcin, Ciachcin Nowy, Żągoty oraz Goślice;
- 3) obszar rolno–osadniczy – obejmuje niemal całą gminę Bielsk. Są to tereny wsi „ulicówek”, „rzędówek”, „samotnic” oraz tereny rolnicze z rozproszoną zabudową zagrodową. Wskazuje się kontynuację funkcji przyrodniczych, rolniczych i rozwój zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej oraz rozwój gospodarstw wiejskich;
- 4) obszary przyrodnicze – obejmujące tereny istniejących gruntów leśnych oraz terenów rolnych wskazanych do zalesienia, zlokalizowanych w granicach obrębów Umienino, Jączewo, Dębsk, Giżyno, Bielsk, Ułtowo, Żągoty, Niszczycze, Niszczycze Pieńki, Kłobie, Gilino, Leszczyn Księży, Józinek, Lubiejewo, Kleniewo, Smolino, Zagroba, Goślice, Jaroszewo–Biskupie oraz Jaroszewo–

Wieś. Dla obszaru wskazuje się zachowanie funkcji przyrodniczych i ograniczanie ekspansji gospodarczej i urbanistycznej.

Ryc. 4. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym na terenie gminy Bielsk.

Źródło: Opracowanie własne

3. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy

3.1. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

W studium wskazuje się obszary wymagające przekształceń, do których zaliczono tereny eksploatacji powierzchniowej – podjęcie prac rekultywacyjnych terenów po wyrobiskach piasku, żwiru mających na celu przekształcenie ich w tereny aktywne przyrodniczo – przeprowadzenie rekultywacji i rehabilitacji obszarów górniczych z przeznaczeniem na cele wodne lub leśne zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska oraz geologii i górnictwa.

Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji

W Studium nie wskazano obszarów wymagające rehabilitacji.

Obszary wymagające rekultywacji

Na rysunku Studium (zał. 3, „*Polityka przestrzenna*” arkusz 2/2) oznaczono obszary wymagające przekształceń wyszczególnione jako *tereny poeksploatacyjne wymagające rekultywacji*, obejmujące tereny poeksploatacyjne, w granicach obszarów i terenów górniczych Zagroba II i Zagroba III. Obszary po zakończeniu eksploatacji powinny zostać zrekultywowane. Wskazane jest w ramach procesu rekultywacji obszaru wykorzystanie terenów poeksploatacyjnych dla wzmocnienia funkcji przyrodniczej terenu poprzez m.in. wprowadzenie zalesień, zbiorników wodnych lub rolnicze wykorzystanie terenu.

Obszary wymagające remediacji

Na terenie Gminy stwierdzono występowanie historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi lub wystąpienia bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku lub szkód w środowisku. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie w 2015 r. wydał decyzje na podstawie ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. *o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie* ustalającą plan remediacji terenu pobocza i skarpy rowu drogi krajowej nr 60 na trasie Bielsk – Płock zanieczyszczonego olejem mineralnym w miejscowości Ciachcin. Działania remediacyjne zostały przeprowadzone zgodnie z warunkami ustalonymi w w/w decyzji. W związku z powyższym nie wyznacza się obszarów wymagających remediacji.

3.2. Obszary zdegradowane

W Studium na planszy „*Kierunki–Polityka przestrzenna*” wskazano obszar zdegradowany obejmujący centrum miejscowości Bielsk. Obszar został wskazany ze względu na występowanie negatywnych zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno–funkcjonalnych oraz technicznych w rozumieniu przepisów odrębnych z zakresu rewitalizacji.

Postuluje się, aby Rada Gminy Bielsk podjęła uchwałę w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla powyższego obszaru. Dla wyznaczonego w uchwale obszaru rewitalizacji Gmina powinna sporządzić Gminny Program Rewitalizacji.

Jednocześnie stwierdza się stałą potrzebę monitorowania w Gminie zjawisk w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno–funkcjonalnej oraz technicznej i w sytuacji wystąpienia koncentracji negatywnych zjawisk podjęcia działań naprawczych.

3.3. Obszary wyłączone spod zabudowy

Wskazano obszary chronione przed zabudową ze względów przyrodniczych i bezpieczeństwa ludności i jej mienia:

- 1) lasy;
- 2) tereny rolnicze do zalesienia;
- 3) tereny łąk i pastwisk;
- 4) tereny wód powierzchniowych – dopuszcza się realizację obiektów i urządzeń związanych z gospodarką wodną (urządzenia małej retencji);
- 5) korytarze ekologiczne;
- 6) pasy terenu dla projektowanych odcinków dróg, w tym pas terenu dla projektowanej drogi ekspresowej S10, który ostateczny przebieg zostanie ustalony w oparciu o przeprowadzane analizy techniczno–ekonomiczne i środowiskowe;
- 7) obszary w granicach stref ochrony od elektrowni wiatrowych w odległości dziesięciokrotności ich wysokości; przepisy ustawy z dnia 20 maja 2016 r. *o inwestycjach z zakresu elektrowni wiatrowych* dopuszczają w ciągu 36 miesięcy od dnia wejścia jej w życie (do 15.07.2019 r.) uchwalanie planów miejscowych przewidujących lokalizację budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa, na podstawie przepisów dotychczasowych.

Kierunki możliwych działań na ww. obszarach zawarto w części Studium dotyczącej przeznaczenia terenów, zagadnień przyrodniczych oraz energetyki odnawialnej.

Ustala się ponadto, że ograniczeniami zabudowy objęte są pasy terenu wzdłuż istniejących urządzeń liniowych o charakterze ponadlokalnym, to jest:

- 1) rurociągu naftowego;
- 2) gazociągów wysokiego ciśnienia;
- 3) napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia 400 kV i 110 kV.

3.4. Przeznaczenie terenów. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów

Uwzględniając bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, wyodrębniono tereny o różnych kierunkach w zakresie przeznaczenia i różnych zasadach zagospodarowania. Dla każdego z rodzajów terenu określono funkcję dominującą oraz dopuszczalną, warunki zagospodarowania oraz wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu. Wskazane kierunkowe przeznaczenie terenów nie wyklucza możliwości zachowania istniejącego sposobu zagospodarowania terenów oraz rozbudowy istniejących obiektów o funkcji innej niż określona funkcja dominująca lub dopuszczalna. Poszczególne funkcje mogą być realizowane samodzielnie lub jako współistniejące, szczególnie w sytuacji kiedy wynika to z utrwalania istniejącego sposobu zagospodarowania.

Tab. 45. Użytkownie terenów w gminie Bielsk.

Stan istniejący		Stan projektowany		
Sposób użytkowania terenu	Powierzchnia [ha]	Sposób użytkowania terenu	Powierzchnia [ha]	
Tereny zainwestowane	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (96,08 ha)	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (194,22 ha)	363,37	
	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług (10,34 ha)	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług (162,111 ha)		
	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej 0,52 ha)	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usług (7,04 ha)		
	Tereny zabudowy zagrodowej	325,54	Tereny zabudowy zagrodowej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług	24,36 ³⁸
	Tereny zabudowy usługowej	21,77	Tereny zabudowy usługowej	41,70
	Tereny sportu i rekreacji	1,36	Tereny sportu i rekreacji	10,64
	Tereny turystyczno–rekreacyjne	3,96	Tereny turystyczno–rekreacyjne	3,87
	Tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług	11,29	Tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług	67,05
	Tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów	5,95		
	Tereny obiektów produkcyjnych w gospodarstwach rolnych	6,99	Tereny obiektów produkcyjnych w gospodarstwach rolnych	9,64
	Tereny eksploatacji powierzchniowej	3,90	Tereny eksploatacji powierzchniowej	3,90
	Tereny kolei	15,84	Tereny kolei	15,84
	Tereny infrastruktury technicznej	2,45	Tereny infrastruktury technicznej	5,94
	Tereny dróg	297,79		
	Tereny zabudowane nieużytkowane	1,27	Tereny rolnicze z możliwością lokalizacji usług sportu i rekrea-	194,93

³⁸ W projekcie Studium gminy Bielsk ograniczono wskazanie terenów zabudowy zagrodowej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług do granic istniejącej zabudowy.

Zrezygnowano ze wskazywania nowych terenów pod realizację zabudowy zagrodowej. Zgodnie z przepisami odrębnymi z budownictwa poprzez zabudowę zagrodową należy rozumieć budynki mieszkalne, budynki gospodarcze lub inwentarskie w rodzinnych gospodarstwach rolnych, hodowlanych lub ogrodniczych oraz w gospodarstwach leśnych, co oznacza, że tego rodzaju zabudowa może powstać na terenach MNR, jak również na terenach R i miejsca jej ewentualnej koncentracji są trudne do przewidzenia. Zabudowa zagrodowa w gminie Bielsk charakteryzuje się znacznym rozproszeniem i brakiem obszarów wyraźnego skupienia. W ramach terenów R także wskazano lokalizację istniejącej zabudowy zagrodowej.

		cji (R/US)	
		Teren placu (PL)	0,71
Razem		805,05	Razem
			746,92
Tereny rolnicze, w tym grunty orne, sady oraz łąki i pastwiska		10726,08	Tereny rolnicze z rozproszoną zabudową zagrodową oraz tereny łąk i pastwisk
Tereny zieleni i wód	Tereny zadrzewione	103,74	Tereny rolnicze do zalesienia
	Lasy	405,05	Lasy
	Tereny zieleni urządzonej	20,08	Tereny zieleni urządzonej, w tym tereny zieleni urządzonej obiektów wpisanych do rejestru lub ewidencji zabytków
	Tereny cmentarzy (czynnych i nieczynnych)	5,40	Tereny cmentarzy (czynnych i nieczynnych)
	Tereny wód powierzchniowych (stojących i płynących)	46,57	Tereny wód powierzchniowych (stojących i płynących)
	Razem	11711,95	Razem
RAZEM		12517,00	RAZEM
			12517,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie inwentaryzacji urbanistycznej przeprowadzonej dla potrzeb Studium.

3.4.1. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – MN

Obszar o dominacji funkcji mieszkaniowej realizowanej w formie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Funkcje dopuszczalne: usługi podstawowe związane z obsługą mieszkańców, tereny zieleni urządzonej, tereny infrastruktury technicznej, urządzenia sportowe. Powierzchnia terenów przeznaczonych na funkcje usługowe nie może być większa niż 20% powierzchni terenu.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) intensyfikacji i rozwoju zainwestowania, uzupełniania zabudowy;
- 2) porządkowania układów urbanistycznych poprzez racjonalne ukształtowanie sieci dróg;
- 3) dbałości o ład i kompozycję przestrzenną poprzez ustalenie (w planach miejscowych) form zabudowy;
- 4) rozwoju wyposażenia terenów w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.

Wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej – nie mniejszy niż 40%;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki budowlanej – nie większy niż 0,35;
- 3) intensywność zabudowy:
 - a) minimalna – 0,05,
 - b) maksymalna – 1,2;
- 4) powierzchnia nowej działki budowlanej – nie mniejsza niż 600,0 m²;
- 5) wysokość budynków – nie większa niż 12,0 m.

3.4.2. Tereny zabudowy zagrodowej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług – MNR

Obszar wielofunkcyjny zabudowy zagrodowej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się wydzielenie poszczególnych funkcji, szczególnie w sytuacji kiedy wynika to z utrwalania istniejącego sposobu zagospodarowania.

Funkcje dopuszczalne: obiekty i urządzenia sportowe i rekreacyjne, tereny zieleni urządzonej, tereny infrastruktury technicznej.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) adaptacji, intensyfikacji i rozwoju zainwestowania;
- 2) dbałości o ład i kompozycję przestrzenną poprzez ustalenie (w planach miejscowych) form kształtowania zabudowy z poszanowaniem cech tradycyjnej zabudowy wiejskiej;
- 3) ustalenia na etapie opracowania planu miejscowego relacji pomiędzy poszczególnymi funkcjami oraz ograniczenia ewentualnych wzajemnych uciążliwości związanych z ich współwystępowaniem;
- 4) rozwoju usług, w ramach wielofunkcyjnego rozwoju wsi, o uciążliwościach zamykających się w granicach terenów, do którego inwestor posiada tytuł prawny, nie stwarzających zagrożeń w zakresie emisji zanieczyszczeń, hałasu i wibracji;
- 5) uzupełnienia i rozwoju wyposażenia terenów w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.

Wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej – nie mniejszy niż 20%;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki budowlanej – nie większy niż 0,4;
- 3) intensywność zabudowy: nie większa niż 0,8;
- 4) powierzchnia nowej działki budowlanej:
 - a) przeznaczonej pod zabudowę z możliwością realizacji zabudowy zagrodowej – nie mniejsza niż 3 000 m²,
 - b) przeznaczonej pod zabudowę mieszkaniową lub usługową – nie mniejsza niż 1 000 m²;
- 5) wysokość budynków:
 - a) mieszkalnych, usługowych i pozostałych – nie większa niż 12,0 m,
 - b) magazynowych i związanych z produkcją rolniczą – nie większa niż 15,0 m.

3.4.3. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług – MNU

Obszar o dominacji funkcji mieszkaniowej realizowanej w formie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usług, w tym rzemiosła. Dopuszcza się wyłącznie realizację obiektów usługowych nie zaliczonych do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych. Realizacja przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko wymaga zastosowania rozwiązań ograniczających jej uciążliwość dla zabudowy mieszkaniowej.

Funkcje dopuszczalne: parkingi, garaże, tereny zieleni urządzonej, urządzenia sportowe, tereny infrastruktury technicznej.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) intensyfikacji i rozwoju zainwestowania;
- 2) zachowania i rozwoju terenów zieleni z obiektami rekreacyjnymi i sportowymi;
- 3) rozwoju wyposażenia terenów w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.

Wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej – nie mniejszy niż 30%;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki budowlanej – nie większy niż 0,5;
- 3) intensywność zabudowy:
 - a) minimalna – 0,05,
 - b) maksymalna – 1,5;
- 4) powierzchnia nowej działki budowlanej – nie mniejsza niż 600,0 m²;
- 5) wysokość budynków – nie większa niż 12,0 m.

3.4.4. Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usług – MWU

Obszar dominacji funkcji mieszkaniowej realizowanej w formie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usług.

Funkcje dopuszczalne: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, tereny zieleni urządzonej, obiekty i urządzenia sportowe, parkingi, garaże, tereny infrastruktury technicznej. Powierzchnia terenów przeznaczonych na funkcje usługowe nie może być większa niż 30% powierzchni terenu.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) zachowania istniejącego zainwestowania, intensyfikacji zabudowy;
- 2) rozwoju wysokiej jakości przestrzeni publicznych o znaczeniu lokalnym;
- 3) zachowania i rozwoju terenów zieleni z obiektami rekreacyjnymi i sportowymi;
- 4) rozwoju wyposażenia terenów w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.

Wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej – nie mniejszy niż 10%;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki budowlanej – nie większy niż 0,6;
- 3) intensywność zabudowy:
 - a) minimalna – 0,1,
 - b) maksymalna – 1,8;
- 4) powierzchnia nowej działki budowlanej – nie mniejsza niż 600,0 m²;
- 5) wysokość budynków – nie większa niż 12,0 m.

3.4.5. Tereny zabudowy usługowej – U

Obszar o dominacji funkcji usługowej.

Funkcje dopuszczalne: zabudowa mieszkaniowa, jako towarzysząca zabudowie usługowej, budynki zbiorowego zamieszkania, tereny zieleni urządzonej, parkingi, garaże, tereny infrastruktury technicznej.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) porządkowania istniejącej zabudowy;
- 2) intensyfikacji i rozwoju zainwestowania;
- 3) dbałości o ład i kompozycję przestrzenną;
- 4) dopuszcza się lokalizację zabudowy mieszkaniowej, przy czym jej skala i sposób realizacji musi być podporządkowany funkcji usługowej terenu;
- 5) rozwoju wyposażenia terenu w niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej.

Wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej: nie mniejszy niż 20%;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki budowlanej: nie większy niż 0,4;
- 3) intensywność zabudowy:
 - a) minimalna – 0,05,
 - b) maksymalna – 1,6;
- 4) powierzchnia nowej działki budowlanej – nie mniejsza niż 600,0 m²;
- 5) wysokość budynków: nie większa niż 12,0 m.

3.4.6. Tereny sportu i rekreacji – US

Obszar o dominacji funkcji usług sportu i rekreacji.

Funkcje dopuszczalne: obiekty i urządzenia towarzyszące usługom sportu i rekreacji: usługi gastronomii, handlu, kultury, zdrowia, obiekty administracyjno-socjalne lub techniczne, obiekty i urządzenia sportowe towarzyszące zabudowie usług oświaty, tereny zieleni urządzonej, parkingi, tereny infrastruktury technicznej.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) adaptacji, modernizacji i rozbudowy istniejących obiektów i urządzeń sportowych;
- 2) ograniczenie lokalizacji nowych, stałych obiektów do niezbędnych dla obsługi funkcji terenu;
- 3) rozwoju wyposażenia terenu w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.

Wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej – nie mniejszy niż 50%; w przypadku zastosowania nawierzchni sztucznych na boiskach sportowych – nie mniejszy niż 30%;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki budowlanej – nie większy niż 0,3;
- 3) intensywność zabudowy – nie większa niż 0,6;
- 4) powierzchnia nowej działki budowlanej – nie mniejsza niż 3 000,0 m²;
- 5) wysokość nowych budynków – nie większa niż 15,0 m; ograniczenie nie dotyczy instalacji, urządzeń i obiektów sportowo–rekreacyjnych – forma obiektów dostosowana do pełnionej funkcji.

3.4.7. Teren turystyczno–rekreacyjny – UTR

Obszar o funkcji turystyczno–rekreacyjno–wypoczynkowej – stałe pola kempingowe i karawaningowe.

Funkcje dopuszczalne: usługi sportu i rekreacji z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi, usługi gastronomii, kultury, tereny zieleni urządzonej, parkingi, tereny infrastruktury technicznej.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) ograniczenie lokalizacji nowych, stałych obiektów do niezbędnych dla obsługi funkcji terenu;
- 2) rozwoju wyposażenia terenu w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.

Wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej – nie mniejszy niż 60%;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki budowlanej – nie większy niż 0,25;
- 3) intensywność zabudowy – nie większa niż 0,6;
- 4) powierzchnia nowej działki budowlanej – nie mniejsza niż 10 000,0 m²;
- 6) wysokość budynków – nie większa niż 12,0 m; ograniczenie nie dotyczy instalacji, urządzeń i obiektów sportowo–rekreacyjnych – forma obiektów dostosowana do pełnionej funkcji.

3.4.8. Tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług – PU

Obszar o dominacji funkcji produkcyjnej, składów, magazynów i usług.

Funkcje dopuszczalne: funkcja mieszkaniowa oraz obiekty zamieszkania zbiorowego wyłącznie jako towarzyszące nieuciążliwym obiektom usługowym lub magazynowym, tereny zieleni urządzonej, tereny infrastruktury technicznej, parkingi, urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, w granicach obszarów rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, z wyjątkiem elektrowni wiatrowych w rozumieniu przepisów z zakresu elektrowni wiatrowych.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) rozwoju i intensyfikacji zainwestowania;
- 2) rozwoju wyposażenia terenu w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej.

Wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej – nie mniejszy niż 20%; zaleca się aby minimum 10% powierzchni działki budowlanej zajmowały zadrzewienia;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki budowlanej – nie przekraczający 0,6;
- 3) intensywność zabudowy – nie większa niż 1,2;
- 4) powierzchnia nowej działki budowlanej – nie mniejsza niż 1 500,0 m²;
- 5) wysokość budynków – nie większa niż 20,0 m.

3.4.9. Tereny eksploatacji powierzchniowej – PG

Tereny obszarów i terenów górniczych oraz tereny eksploatacji kopalin.

Funkcje dopuszczalne: obiekty i urządzenia, w tym komunikacyjne, związane z eksploatacją kopalini i ich przetwarzaniem.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) do czasu zakończenia eksploatacji kruszyw:
 - a) prowadzenia działalności zgodnie z wymogami przepisów odrębnych z zakresu geologii i górnictwa, a w szczególności zgodnie z warunkami określonymi w wydanych koncesjach. Eksploatacja musi być prowadzona w sposób racjonalny, spełniający wymogi dotyczące ochrony środowiska, niepowodujący zagrożenia bezpieczeństwa dla terenów sąsiednich,
 - b) lokalizacji obiektów bezpośrednio związanych z prowadzoną działalnością górnictw – dopuszcza się realizację obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych, oraz urządzeń pomocniczych bezpośrednio związanych z eksploatacją kopalini;
- 2) po zakończeniu eksploatacji kruszyw:
 - a) usunięcia obiektów i urządzeń związanych z eksploatacją i przetwarzaniem kopalini,
 - b) rekultywacji terenu, dostosowania do pełnienia funkcji przyrodniczych związanych z gospodarką leśną lub gospodarką wodną. Zagospodarowanie terenu zgodnie z wymogami dla lasów (ZL) lub wód powierzchniowych (WS)
 - c) dopuszcza się inne kierunki rekultywacji w oparciu o ustalony kierunek i warunki przeprowadzenia rekultywacji w decyzjach administracyjnych .

3.4.10. Tereny obiektów produkcyjnych w gospodarstwach rolnych – PR

Obszar o dominacji funkcji produkcyjnych w gospodarstwach rolnych – obiektów produkcji roślinnej i zwierzęcej.

Funkcje dopuszczalne: zabudowa mieszkaniowa wyłącznie jako towarzysząca obiektom produkcyjnym lub magazynowym, obiekty administracyjno–socjalne, tereny zieleni urządzonej, tereny infrastruktury technicznej.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) rozwoju i intensyfikacji zainwestowania;
- 2) rozwoju wyposażenia terenu w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej;
- 3) zastosowania rozwiązań technicznych służących ograniczeniu oddziaływania obiektów produkcyjnych chowu lub hodowli zwierząt na środowisko, w szczególności emisji odorów na tereny, na których przewiduje się lokalizację zabudowy mieszkaniowej.

Wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej – nie mniejszy niż 20%, zaleca się aby minimum 10% powierzchni działki budowlanej zajmowały zadrzewienia;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki budowlanej – nie przekraczający 0,6;
- 3) intensywność zabudowy – nie większa niż 1,2;
- 4) powierzchnia nowej działki budowlanej – nie mniejsza niż 3 000,0 m²;
- 5) wysokość budynków – nie większa niż 15,0 m.

3.4.11. Tereny rolnicze z rozproszoną zabudową zagrodową – R

Obszar o dominacji funkcji rolniczej.

Funkcje dopuszczalne: zabudowa zagrodowa, obiekty służące produkcji rolniczej, magazynowaniu i obrotowi produktami rolniczymi, przetwórstwu rolno–spożywczemu, zalesienia w granicach gruntów o niskiej przydatności rolniczej, obiekty i urządzenia służące retencjonowaniu wód, obiekty infrastruktury technicznej.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) zachowania otwartego, rolniczego charakteru przestrzeni;
- 2) wprowadzenia zalesień jako uzupełnienie istniejących kompleksów leśnych;
- 3) zachowania istniejących zadrzewień śródpolnych oraz wprowadzenia nowych;
- 4) rozwoju zbiorników wodnych służących małej retencji z ewentualnym wykorzystaniem na cele hodowlane lub rekreacyjne;
- 5) prowadzenia działalności rolniczej zgodnie z zasadami dobrej praktyki rolniczej;
- 6) zachowania i ochrony istniejących melioracji i urządzeń wodnych oraz utrzymania terenów zmeliowanych w rolniczym użytkowaniu.

W granicach terenów, na których możliwy jest rozwój zainwestowania, należy zachować funkcje dopuszczalne, zasady kształtowania przestrzeni, wskaźniki kształtowania zabudowy:

- 1) w przypadku realizacji zabudowy zagrodowej – bez możliwości realizacji zabudowy usługowej niezwiązanej z obsługą ludności rolniczej oraz zabudowy mieszkaniowej niezwiązanej z prowadzeniem działalności rolniczej:
 - a) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej – nie mniejszy niż 30%,
 - b) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki budowlanej – nie większy niż 0,4,
 - c) intensywność zabudowy – nie większa niż 0,8,
 - d) powierzchnia nowej działki budowlanej – nie mniejsza niż 3 000,0 m²,
 - e) wysokość budynków:
 - magazynowych i związanych z produkcją rolniczą – nie większa niż 15,0 m,
 - mieszkalnych, usługowych i pozostałych – nie większa niż 12,0 m;
- 2) w przypadku realizacji obiektów służących produkcji rolniczej, magazynowaniu i obrotowi produktami rolniczymi, przetwórstwu rolno-spożywczemu obowiązują ustalenia jak dla terenów obiektów produkcyjnych w gospodarstwach rolnych (PR);
- 3) dopuszcza się zmianę sposobu użytkowania zabudowy rolniczej na zabudowę mieszkaniową jednorodzinną; w przypadku dokonania ww. zmiany obowiązują ustalenia jak dla terenów zabudowy zagrodowej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług (MNR).

Kierunki kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej określono w rozdz. 4.4.

3.4.12. Tereny rolnicze z możliwością lokalizacji usług sportu i rekreacji ekstensywnych – R/US

Obszar o dominacji funkcji rolniczej.

Funkcje dopuszczalne: lokalizacja obiektów i urządzeń związanych ze sportem, rekreacją i spędzaniem wolnego czasu, tj. pola golfowe, trasy do jazdy konnej oraz obiektów hotelowych i gastronomicznych i innych związanych z rozrywką i wypoczynkiem.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) wprowadzenia nasadzeń zielenią ozdobną, przy jednoczesnym zachowaniu otwartego charakteru przestrzeni rolniczej.
- 2) dopuszcza się możliwość lokalizacji sieci napowietrznych i podziemnych infrastruktury technicznej oraz zbiorników wodnych.

W granicach terenów w przypadku realizacji funkcji dopuszczalnych należy zachować zasady kształtowania przestrzeni, wskaźniki kształtowania zabudowy:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej – nie mniejszy niż 90%, zaleca się aby minimum 10% powierzchni działki budowlanej zajmowały zadrzewienia;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki budowlanej – nie przekraczający 0,2;
- 3) intensywność zabudowy – nie większa niż 0,6;
- 4) powierzchnia nowej działki budowlanej – nie mniejsza niż 3 000,0 m²;
- 5) wysokość budynków – nie większa niż 12,0 m.

Kierunki kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej określono w rozdz. 4.4.

3.4.13. Tereny łąk i pastwisk – PS

Obszar o dominacji funkcji rolniczej – łąk i pastwisk.

Funkcje dopuszczalne: obiekty i urządzenia służące retencjonowaniu wód, prowadzenie upraw roślin energetycznych, tereny infrastruktury technicznej.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) ograniczenia działalności rolniczej do utrzymania terenów jako trwałych użytków zielonych;
- 2) zachowania istniejących zadrzewień nadwodnych i roślinności łąkowej, ochronę skarp i brzegów koryt cieków, a także utrzymanie ekosystemów.

Kierunki kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej określono w rozdz. 4.4.

3.4.14. Tereny rolnicze do zalesienia – RZL

Obszar gruntów o niskiej przydatności rolniczej predysponowanych do rezygnacji z funkcji rolniczej na rzecz funkcji leśnej.

Funkcje dopuszczalne: obiekty i urządzenia służące retencjonowaniu wód, tereny infrastruktury technicznej.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) realizacji zalesień jako uzupełnienie istniejących kompleksów leśnych oraz tworzenie między nimi połączeń;
- 2) dostosowania składu gatunkowego wprowadzanego drzewostanu do naturalnego drzewostanu występującego na danym terenie.

Po realizacji zalesienia obowiązują ustalenia jak dla lasów.

Kierunki kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej określono w rozdz. 4.4.

3.4.15. Lasy państwowe – ZLP/pozostałe – ZL

Obszar o funkcji leśnej.

Funkcje dopuszczalne:

- 1) obiekty i urządzenia gospodarki leśnej;
- 2) obiekty i urządzenia związane z ochroną przyrody i edukacją ekologiczną;
- 3) obiekty i urządzenia związane z infrastrukturą techniczną w tym z ochroną przeciwpożarową, gospodarką wodną, komunikacją;
- 4) obiekty i urządzenia związane z obsługą ruchu turystycznego (ciągi piesze i drogi rowerowe, zadasznienia, pola biwakowe, itp.);
- 5) drogi piesze i rowerowe.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga: prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej zgodnie z wymogami określonymi w przepisach odrębnych w szczególności w zakresie zachowania funkcji ochronnej i przyrodniczej lasów.

Kierunki kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej określono w rozdz. 4.4.

3.4.16. Tereny zieleni urządzonej – ZP

Obszar o dominacji funkcji ekologicznej.

Funkcje dopuszczalne: obiekty i urządzenia związane z wypoczynkiem na wolnym powietrzu.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) uporządkowania terenu, urządzenia jako ogólnodostępnego terenu o charakterze parkowym;
- 2) zachowania istniejącego drzewostanu, wprowadzenie nowych nasadzeń;
- 3) lokalizacji obiektów służących pełnieniu funkcji wypoczynkowych i rekreacyjnych.

Wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów: udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej – nie mniejszy niż 80%. Dopuszcza się zachowanie istniejących budynków w obrębie terenu. Nie przewiduje się możliwości lokalizacji nowych budynków w obrębie terenu.

3.4.17. Tereny zieleni urządzonej obiektów wpisanych do rejestru zabytków lub ewidencji zabytków – ZPz

Obszar o dominacji funkcji ekologicznej.

Funkcje dopuszczalne: obiekty i urządzenia związane z wypoczynkiem na wolnym powietrzu, usługi kultury, oświaty, administracji, tereny infrastruktury technicznej.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) uporządkowania terenu, urządzenia jako ogólnodostępnego terenu o charakterze parkowym;
- 2) zachowania istniejącego drzewostanu, wprowadzenie nowych nasadzeń;
- 3) lokalizacji obiektów służących pełnieniu funkcji wypoczynkowych i rekreacyjnych.

Wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów: udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej – nie mniejszy niż 80%. Dopuszcza się zachowanie istniejących budynków w obrębie terenu. Nie przewiduje się możliwości lokalizacji nowych budynków w obrębie terenu.

W przypadku zniesienia ochrony nadanej na podstawie przepisów odrębnych z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami dla obiektów lub obszarów zlokalizowanych w granicach ww. terenów dopuszcza się zmianę przeznaczenia terenu na teren rolniczy. Rozwój zainwestowania, zasady kształtowania przestrzeni oraz wskaźniki kształtowania zabudowy zgodnie z ustaleniami dla terenów rolniczych (R).

3.4.18. Teren placu – PL

Obszar publicznie dostępnego samorządowego placu.

Funkcje dopuszczalne: obiekty i urządzenia związane z funkcjonowaniem terenu, tereny zieleni urządzonej, parkingi, ciągi piesze i drogi rowerowe, przystanki komunikacji zbiorowej i taxi.

Kształtowanie przestrzeni na tym terenie wymaga:

- 1) urządzenia zintegrowanej ogólnodostępnej przestrzeni;
- 2) uporządkowania zieleni;
- 3) urządzenia terenu w sposób umożliwiający organizację imprez masowych;
- 4) urządzenia nawierzchni w sposób umożliwiający poruszanie się osobom niepełnosprawnym ruchowo.

3.4.19. Tereny cmentarzy czynnych – ZC

Obszar lokalizacji cmentarzy.

Funkcje dopuszczalne: usługi związane z obsługą funkcji podstawowej, kaplice, tereny zieleni urządzonej, parkingi.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) utrzymania istniejących terenów cmentarzy oraz ewentualnego rozszerzenia powierzchni czynnych cmentarzy kosztem terenów rolniczych z nimi sąsiadujących;
- 2) zachowania historycznego rozplanowania, układu alejek, istniejącej zabytkowej sztuki sepulkralnej, ogrodzeń jak i istniejącego starodrzewu;

- 3) utrzymania ekspozycji cmentarzy poprzez właściwe zagospodarowanie terenów przyległych;
- 4) zachowania stref ochrony sanitarnej, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych;
- 5) lokalizacji obiektów małej architektury tj.: ławek, fontann, koszy, obudowy drzew, pachołków, balustrad schodów i balkonów oraz ogrodzeń o spójnej formie pod względem stylu i zastosowanych materiałów;
- 6) rozwoju wyposażenia terenu w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.

Wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej – nie mniejszy niż 20%, zaleca się aby minimum 10% urządzić jako teren zieleni urządzonej o charakterze parkowym;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki budowlanej – nie większy niż 0,2;
- 3) intensywność zabudowy – nie większa niż 0,2;
- 4) wysokość budynków – nie większa niż 10,0 m; ograniczenie nie dotyczy wież i wieżyczek obiektów sakralnych.

3.4.20. Tereny cmentarzy nieczynnych – ZCN

Obszar nieczynnych cmentarzy wyłączonych z możliwości grzebania zmarłych.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) utrzymania terenu jako terenu zieleni urządzonej;
- 2) w zależności od potrzeb – uporządkowania terenu, wycięcia zbędnego lub chorego drzewostanu, ogrodzenia terenu;
- 3) zachowania historycznego rozplanowania, układu alejek, istniejącej zabytkowej sztuki sepulkralnej, ogrodzeń jak i istniejącego starodrzewu.

3.4.21. Tereny wód powierzchniowych – WS

Obszar o funkcji wód powierzchniowych obejmujący zbiorniki wodne, rzeki, kanały.

Funkcje dopuszczalne: obiekty i urządzenia służące obsłudze zbiorników zarówno w granicach terenu wód jak i w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Szczegółowa lokalizacja do ustalenia w planie miejscowym.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) zachowania naturalnego charakteru koryt cieków, ochrony naturalnych ekosystemów;
- 2) ewentualnego wykorzystania poszczególnych zbiorników do celów: związanych z retencjonowaniem wód, rekreacją, hodowlą.

3.4.22. Tereny infrastruktury technicznej – I

Obszar lokalizacji obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej:

- 1) gospodarki wodno-ściekowej (oczyszczalnie ścieków, stacje uzdatniania wody);
- 2) zaopatrzenia ludności w gaz, energię elektryczną, ciepło;
- 3) teren pod rozbudowę stacji elektroenergetycznej 400/110 kV Płock w obrębie Machcinko;
- 4) urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, w granicach obszarów rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, z wyjątkiem elektrowni wiatrowych, o których mowa w przepisach odrębnych z zakresu elektrowni wiatrowych.

Wskazuje się modernizację i rozbudowę istniejących oraz budowę nowych urządzeń i obiektów związanych z zapewnieniem prawidłowego funkcjonowania elementów infrastruktury technicznej. Ewentualna korekta lokalizacji i zasięgu wyznaczonych terenów oraz wskazanie nowych lokalizacji – do ustalenia w planie miejscowym, w oparciu o koncepcję rozbudowy sieci i obiektów.

Wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu oraz forma zabudowy do ustalenia w planach miejscowych w dostosowaniu do potrzeb i technologii prowadzonej działalności.

3.4.23. Tereny kolei – KK

Obszar o funkcji związanej bezpośrednio z prowadzeniem ruchu kolejowego i jego obsługą.

Funkcje dopuszczalne: obiektów służących obsłudze pasażerów, obiektów i urządzeń służących ograniczeniu oddziaływania linii na tereny z nią sąsiadujące, tereny zieleni urządzonej, parkingi, tereny infrastruktury technicznej.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga: rozwoju i modernizacji infrastruktury związanej z transportem kolejowym.

Forma zabudowy i sposób zagospodarowania terenu powinna być dostosowana do potrzeb i formy zabudowy obiektów kolejowych. W przypadku stwierdzenia zbędności części terenu dla potrzeb prowadzenia ruchu kolejowego dopuszcza się ich wydzielenie i zagospodarowanie na inne cele – zgodnie z istniejącym sposobem użytkowania lub na zasadzie kontynuacji funkcji na terenach sąsiednich (m.in. usługi, obiekty produkcyjne, magazyny, składy).

3.4.24. Tereny obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²

Na terenie gminy Bielsk nie wskazuje się terenów lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000,0 m².

3.5. Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW

W granicach administracyjnych gminy Bielsk wskazano istniejące elektrownie wiatrowe oraz strefy ochrony w odległości dziesięciokrotności ich maksymalnej wysokości, które oznaczono na rysunku Studium. Poza granicami Gminy na terenie gminy Radzanowo w obrębach Ciótkowo oraz Ślepkowo Szlacheckie oraz gminy Starożreby w obrębach Aleksandrowo, Dąbrusk oraz Mikołajewo również wskazano lokalizację elektrowni wiatrowych (istniejących i projektowanych), od których wprowadzono strefy ochrony w odległości dziesięciokrotności ich maksymalnej wysokości. Zasięg stref, jako stref ochronny związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu wynikających z ich rozmieszczenia, wyznaczono zgodnie z wymogami przepisów odrębnych dotyczących inwestycji z zakresu elektrowni wiatrowych (ustawa z dnia 20 maja 2016 r. *o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych*). Zgodnie z przepisami ww. ustawy w granicach wyznaczonych stref obowiązuje zakaz wznoszenia nowych budynków mieszkalnych lub budynków o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa.

Przepisy ww. ustawy dopuszczają w ciągu 36 miesięcy od dnia wejścia jej w życie (do 15.07.2019 r.) uchwalanie planów miejscowych przewidujących lokalizację budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa, na podstawie przepisów dotychczasowych.

Nie przewiduje się lokalizacji w obszarze Gminy nowych elektrowni wiatrowych w rozumieniu ustawy z dnia 20 maja 2016 r. *o inwestycjach z zakresu elektrowni wiatrowych o mocy przekraczającej 40 kW*. Dopuszcza się prowadzenie robót budowlanych przy istniejących elektrowniach wiatrowych z zachowaniem przepisów odrębnych. W przypadku likwidacji istniejących elektrowni wiatrowych na terenie gminy Bielsk tereny, na których są zlokalizowane, powinny zostać ponownie zagospodarowane na cele produkcji rolniczej, zgodnie z ustaleniami dla terenów rolniczych (R).

Obszarami, na których również mogą być rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, wykorzystujących m.in. energię otrzymywaną z biomasy, biogazu (w tym odgazowywanie odpadów), energię geotermalną, energię promieniowania słonecznego, hydroenergię, są tereny w granicach obszarów rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW.

Realizacja ww. urządzeń nie może powodować ograniczeń w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu poza obszarem na którym będą rozmieszczone.

Maksymalny zasięg granic stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu terenu wynikających z rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW wykorzystujących energię promieniowania słonecznego, energię geotermalną lub biomasę są tożsame z granicami obszarów ich lokalizacji. Rozmieszczenie tych urządzeń nie może powodować ograniczeń w zabudowie i zagospodarowaniu terenu poza działkami budowlanymi, na których będą lokalizowane.

3.6. Obszary przestrzeni publicznych

Wyznaczono obszar przestrzeni publicznej w centrum miejscowości Bielsk. W zakresie kształtowania przestrzeni w granicach obszaru wskazuje się:

- 1) odtworzenie klimatu i kształtu rynku miejskiego w Bielsku z niską zabudową pierzei, o skali, materiałach, gabarytach i kolorystyce korespondujących z formami historycznymi i zbliżonych do zabudowy przyrynkowej w sąsiednich miasteczkach;
- 2) konieczne jest uczynienie historycznego układu przestrzennego miejscowości, jego poszczególnych elementów i historycznych form;
- 3) selekcję i usunięcie niezbędnej ilości zieleni wysokiej oraz krzewów, przysłaniających widok na kościół i otaczające pierzeje rynku. W przypadku konieczności wycinki drzew należy uzyskać zgodę właściwych służb;
- 4) projektowane funkcje i elementy małej architektury (tj. ławki, fontanny, kosze, obudowy drzew, pachołki, balustrady schodów i balkonów) należy maksymalnie wkomponować w układ historycznego placu rynkowego;
- 5) elementy małej architektury niezbędne dla obsługi komunikacyjnej, informacji, oświetlenia terenu, utrzymania porządku i bezpieczeństwa użytkowników obiektu nie powinny ograniczać czytelności historycznych budowli i zaburzać ich pierwotnego układu przestrzennego;
- 6) zagospodarowanie terenu i kształtowanie nawierzchni powinno umożliwiać organizację imprez masowych oraz poruszanie się osobom niepełnosprawnym ruchowo;
- 7) elementy zagospodarowania substandardowe, przesłaniające i ograniczające czytelność elementów historycznych oraz degradujące historyczną przestrzeń powinny być docelowo usunięte.

3.7. Wytyczne określania przeznaczenia terenów oraz wskaźników intensywności wykorzystania terenu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Wskazane w Studium przeznaczenie terenów jest przeznaczeniem „kierunkowym”, wyraża zgeneralizowane kierunki polityki przestrzennej Gminy, które nie są ścisłymi przesądzeniami o granicach zainwestowania i użytkowaniu terenów, nie ograniczają możliwości realizacji innych działań, nieprzewidzianych w zapisach Studium, służących rozwojowi terenów zgodnie z polityką przestrzenną określoną w Studium.

Przeznaczenie terenów w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego winno zapewniać rozwój wiodącej funkcji terenu wskazanej w Studium. Inne funkcje towarzyszące funkcji wiodącej, a wskazane w Studium jako funkcje dopuszczalne, mogą być dopuszczone w ramach jednego terenu (wraz z funkcją wiodącą) lub na terenie wydzielonym na cele tych funkcji.

Określone na rysunku Studium (zał. nr 3 arkusz 1/2 „*Kierunki. Struktura przestrzenna gminy. Przeznaczenie terenów*”) przeznaczenie terenów oznacza funkcję wiodącą (dominującą), a nie wyłączną. W granicach wyznaczonych terenów dopuszcza się obok funkcji wiodącej lokalizację innych funkcji służących jej obsłudze.

Dopuszcza się zachowanie w planie miejscowym istniejącego sposobu użytkowania terenu, istniejących elementów zagospodarowania oraz przeznaczenia ustalonego w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, z możliwością ich rozwoju, o funkcji innej niż przeznaczenie wskazane w Studium, w tym z możliwością ich wydzielenia, o ile nie powoduje to ograniczeń w możliwości rozwoju funkcji podstawowej – wiodącej. Zachowanie istniejącego sposobu zagospodarowania terenu należy uznać za nienaruszające ustaleń Studium.

Wskaźniki kształtowania zabudowy zawarte w Studium stanowią zgeneralizowane ramy ustalania wskaźników w planach miejscowych. Dopuszcza się przyjęcie innych wskaźników, jeśli uzasadnia to istniejący stan zagospodarowania, potrzeba przekształceń istniejącej zabudowy lub ustalenia zawarte

w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Możliwe jest przyjęcie innych wskaźników zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku kolizji z istniejącym sposobem zagospodarowania terenu na sąsiednich działkach budowlanych lub uwzględnienia, podkreślenia cech charakterystycznych istniejącej zabudowy lub zagospodarowania terenu w zależności od zapotrzebowania (np. poprzez dominanty przestrzenne, wieże i wieżyczki itp.).

Ustalone powierzchnie nowo wydzielanych działek budowlanych mają charakter postulatywny, dopuszcza się przyjęcie innych wielkości, jeśli wynika to z cech istniejących podziałów i ich ewentualnej kontynuacji.

Ostateczne ustalenia granic przeznaczenia terenów oraz przebiegów i lokalizacji urządzeń infrastruktury technicznej będą dokonywane w ramach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub w decyzjach administracyjnych. Wyznaczone zasięgi przeznaczenia terenów muszą ulec doprecyzowaniu w planach miejscowych.

Na wszystkich terenach dopuszcza się lokalizację infrastruktury technicznej związanej z obsługą terenu, terenów komunikacji oraz terenów zieleni urządzonej.

Warunki realizacji funkcji dopuszczalnych wskazanych w Studium na wyznaczonych terenach – do ustalenia w planie miejscowym.

4. Kierunki oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

4.1. Kierunki oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów

Kierunki ochrony środowiska i jego zasobów określone w „Studium...” są podporządkowane realizacji celów wskazanych w dokumentach na szczeblu krajowym w zakresie ochrony środowiska, wynikają także z celu nadrzędnego *Strategii rozwoju powiatu plockiego*, zgodnie, z którym wskazano najważniejsze cele i priorytetowe działania na rzecz ochrony środowiska w Gminie t.j.:

- 1) ochronę przed emisją substancji:
 - a) ochronę wód powierzchniowych i podziemnych,
 - b) ochronę powietrza atmosferycznego, zwłaszcza w zakresie pyłów i odorów,
 - c) ograniczenie hałasu i promieniowania elektromagnetycznego,
 - d) minimalizacja składowania oraz wytwarzania odpadów oraz osiągnięcie maksymalnych poziomów odzysku odpadów,
 - e) zapobieganie skutkom awarii przemysłowych,
 - f) optymalizację gospodarki wodno-ściekowej;
- 2) ochrona zasobów środowiska przyrodniczego i krajobrazu:
 - a) zwiększenie lesistości Gminy,
 - b) ochrona powierzchni ziemi,
 - c) ochrona zasobów kopalin i wód podziemnych,
 - d) ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu;
- 3) racjonalne gospodarowanie środowiskiem:
 - a) ograniczenie materiałochłonności, wodochłonności, energochłonności i odpadowości gospodarki, zatrzymanie wody w środowisku,
 - b) rozwój energetyki odnawialnej,
 - c) usprawnienie zarządzania środowiskiem;
- 4) zwiększenie aktywności obywatelskiej i wyższy stan świadomości ekologicznej społeczeństwa.

W zakresie **kształtowania systemu przyrodniczego** Gminy zakłada się:

- 1) wykształcenie prawidłowo funkcjonującego systemu przyrodniczego Gminy w zakresie trzech zasadniczych podsystemów:
 - a) biologicznego,
 - b) hydrologicznego,
 - c) klimatycznego;
- 2) zachowanie i wzmocnienie powiązań systemu z regionalnym systemem przyrodniczym;
- 3) zachowanie, ochrona i rozwój podstawowych elementów strukturalnych systemu przyrodniczego Gminy.

W zakresie **kształtowania podsystemu biologicznego** wskazuje się:

- 1) zachowanie, ochronę i rozwój podstawowych elementów strukturalnych systemu:
 - a) terenów leśnych,
 - b) wód powierzchniowych i podziemnych,
 - c) obszarów dolin rzecznych i cieków,
 - d) terenów rolnych;
- 2) ochronę terenów i obiektów objętych ochroną – użytki ekologiczne, pomniki przyrody;
- 3) rozszerzenie prawnej ochrony obiektów i obszarów cennych przyrodniczo;
- 4) zapewnienie ciągłości przestrzennej elementów składowych podsystemu;
- 5) zachowanie i przywrócenie ciągłości podsystemu w obszarach zurbanizowanych i podlegających urbanizacji – wytworzenie elementów łącznikowych (korytarzy ekologicznych, miejsc powiązań);
- 6) zachowanie powiązań zewnętrznych.

Tworzenie systemu ciągów i węzłów zieleni w obszarze Gminy

Dla utrzymania ciągłości systemu przyrodniczego Gminy i obszarów sąsiednich wskazuje się szczególną ochronę naturalnych korytarzy i powiązań ekologicznych przed zmianą sposobu użytkowania. Funkcję korytarzy i powiązań ekologicznych na terenie gminy Bielsk pełnią przede wszystkim dolina rzeki: Sierpienicy, kanału Sierpienicy, mniejsze cieki, kompleksy leśne, strefy zadrzewień i zakrzewień śródpolnych oraz inne elementy przyrodnicze (oznaczone na rysunku Studium), które gwarantują intensywny przepływ materii i energii oraz informacji genetycznej. Priorytetem winno być zachowanie ich drożności, poprzez wykluczenie rozwoju zainwestowania, w tym realizacji elektrowni wiatrowych, umożliwienie bezpiecznego przemieszczania się zwierząt przez tereny dróg. Lasy, tereny zieleni śródpolnej i dolinnej winny być chronione przed wycinką i zmianą sposobu użytkowania.

Planowane jest wyłączenie z użytkowania rolnego części terenów najmniej przydatnych rolniczo poprzez wprowadzenie zalesień. Należy właściwie kształtować granice rolno-leśne jako strefy przejściowe. Ich przebieg powinien być określony w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Realizacja nowego zainwestowania nie może powodować pogorszenia warunków funkcjonowania istniejących terenów zieleni oraz korytarzy ekologicznych. Ze względu na istotne znaczenie dla funkcjonowania lokalnych populacji, przed przekształceniami należy chronić doliny rzek, lasy i zadrzewienia śródpolne oraz roślinność wzdłuż dróg.

W zakresie **ochrony zasobów wód. Kształtowania podsystemu hydrologicznego** wskazuje się:

- 1) ochronę zasobów wodnych i racjonalizację zużycia wody we wszystkich dziedzinach gospodarki, tj. przemyśle, rolnictwie, gospodarce komunalnej, poprzez:
 - a) poprawę procesów uzdatniania wody,
 - b) modernizację sieci oraz wprowadzenie systemu pomiaru zużycia wody dla wszystkich odbiorców,
 - c) inwentaryzację i likwidację nieczynnych i nie nadających się do eksploatacji studni wierconych i kopanych,
 - d) rozbudowę sieci wodociągowej na bieżąco, równoległe z rozwojem nowych terenów mieszkaniowych i inwestycyjnych,
 - e) wykorzystanie w zakładach przemysłowych wody dla celów technologicznych w układach zamkniętych;
- 2) poprawę czystości wód powierzchniowych poprzez:
 - a) zachowanie pasa wolnego od zabudowy od rzek, kanału, cieków i rowów melioracyjnych oraz ograniczenie możliwości zainwestowania na cele niezwiązane z ochroną i korzystaniem z wód,
 - b) ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł punktowych, poprzez:
 - uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenach zwartej zabudowy poprzez budowę zbiorczego systemu kanalizacji sanitarnej,
 - budowę przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach rozproszonej zabudowy, nieprzewidzianej do objęcia zbiorczym systemem kanalizacji sanitarnej,
 - uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenach z zabudową rozproszoną poprzez inwentaryzację źródeł zanieczyszczeń, zbiorników na nieczystości ciekłe, zbiorników gnilnych i przydomowych oczyszczalni ścieków w celu kontroli częstotliwości i sposobu pozbywania się ścieków i osadów ściekowych,
 - c) ograniczenie ładunku zanieczyszczeń ze źródeł przestrzennych poprzez:

- ograniczenie spływu zanieczyszczeń ze źródeł rolniczych, realizację zbiorników buforowych na ciekach prowadzących wody do rzek,
 - ograniczenie ładunku zanieczyszczeń pochodzących ze spływu wód deszczowych,
 - zewidencjonowanie i zabezpieczenie miejsc wywożenia ścieków z terenów nie objętych systemem kanalizacji zbiorczej,
 - realizację systemu kanalizacji deszczowej dla terenów o utwardzonej powierzchni,
 - zakaz wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych lub do ziemi;
- 3) poprawę bilansu hydrologicznego (zwiększenie zasobów wód w zlewni) poprzez:
- a) utrzymanie i odbudowę urządzeń melioracyjnych oraz urządzeń wodnych,
 - b) wykorzystanie stawów wiejskich, oczek wodnych, istniejących wyrobisk oraz terenów podmokłych jako miejsc i zbiorników retencji wód,
 - c) realizację zbiorników retencyjnych,
 - d) ograniczenie spływu wód opadowych i roztopowych z terenów zurbanizowanych,
 - e) ochronę obszarów dolin rzecznych obejmującą:
 - ograniczenie zmiany sposobu użytkowania terenów,
 - niszczenia zieleni,
 - wykonywania melioracji lub odwodnień;
- 4) zachowanie drożności cieków oraz możliwości spływu wód opadowych i roztopowych zgodnie z naturalnym ukształtowaniem terenu. Zmiana ukształtowania terenu lub zmiana przebiegu cieków może być dokonana jedynie w sytuacji zapewnienia odpływu wód w sposób nie zakłócający stosunków wodnych na terenach i działkach sąsiednich. W celu zachowania swobodnego odpływu wód zabronione jest niszczenie i uszkodzanie istniejących urządzeń wodnych.

W zakresie **ochrony powietrza atmosferycznego oraz ochrony przed hałasem. Kształowania podsystemu klimatycznego** wskazuje się:

- 1) zmniejszenie energochłonności gospodarki;
- 2) zmniejszenie zużycia energii, poprzez wykonanie termomodernizacji budynków;
- 3) ograniczenie niskiej emisji poprzez:
 - a) wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (w tym biomasy) dla potrzeb zaopatrzenia w ciepło,
 - b) wspieranie inwestycji polegających na modernizacji systemów grzewczych szczególnie związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii,
 - c) rozwój monitoringu niskiej emisji zanieczyszczeń z gospodarstw domowych,
 - d) budowę sieci gazowej w miejscowościach o zwartej zabudowie, z dostosowaniem do potrzeb zaopatrzenia obiektów w gaz do celów grzewczych.

Działania w zakresie **ochrony przed hałasem** winny zapewniać zachowanie dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku zgodnie z wymogami przepisów odrębnych z zakresu ochrony środowiska. Obejmują one:

- 1) ograniczenia uciążliwości prowadzonej działalności;
- 2) przebudowę i modernizację istniejących dróg;
- 3) wprowadzenie zabezpieczeń akustycznych w postaci ekranów i osłon dźwiękoszczelnych lub poprawę izolacyjności akustycznej przegród zewnętrznych w budynkach narażonych na hałas przekraczający wartości dopuszczalne.

Działania w zakresie ochrony przed hałasem winny zapewniać zachowanie dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku zgodnie z wymogami przepisów odrębnych z zakresu ochrony środowiska. Przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, należy wskazać, które z poszczególnych terenów, wyznaczonych w planie należą do poszczególnych rodzajów terenów, o których mowa w przepisach odrębnych z zakresu ochrony środowiska, podlegających ochronie akustycznej.

W zakresie **ochrony powierzchni ziemi i gleb** wskazuje się:

- 1) identyfikację zagrożeń zanieczyszczenia gleb;
- 2) rekultywację terenów poeksploatacyjnych;
- 3) ochronę najcenniejszych areałów gleb najwyższych klas bonitacyjnych przed zmianą sposobu użytkowania;

- 4) ochronę gleb przed erozją i stepowaniem poprzez wprowadzenie zalesień i pasów zadrzewień śródpolnych;
- 5) podnoszenie poziomu wiedzy użytkowników gleb w zakresie kodeksu dobrych praktyk rolniczych i zasad rolnictwa ekologicznego;
- 6) wprowadzenie nasadzeń roślinności ochronnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych w celu minimalizacji zanieczyszczeń pokrywy glebowej wzdłuż dróg;
- 7) koncentrację zabudowy w obszarze istniejących jednostek osadniczych.

4.2. System obszarów chronionych. Propozycje zmian w zakresie ochrony prawnej

Dla prawidłowego funkcjonowania systemu przyrodniczego Gminy, konieczne jest zapewnienie ciągłości przestrzennej układów przyrodniczych, realizacji działań ochronnych i inwestycyjnych wskazanych dla kształtowania podsystemu biologicznego oraz tworzenie nowych powiązań w postaci ciągów i węzłów zieleni, a także zapewnienie odpowiedniego funkcjonowania istniejących terenów zieleni oraz korytarzy ekologicznych.

Ochrona obiektów i obszarów objętych ochroną prawną odbywa się poprzez respektowanie w pełni przepisów ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony przyrody, aktów prawnych ustanawiających formy ochrony przyrody oraz planów ich ochrony.

Dla **pomników przyrody** wskazuje się konieczność: prowadzenia regularnych zabiegów konserwacyjno–pielęgnacyjnych wynikających z potrzeb bieżących, konieczność ich odpowiedniego oznakowania, zakaz realizacji zabudowy w obrębie korony drzewa. Pozostałe ograniczenia obowiązują zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.

Dla użytków ekologicznych wskazuje się ich ochronę przed zmianą zagospodarowania, zachowanie ich naturalnych funkcji przyrodniczych. Ochrona polegać powinna na zapobieganiu i powstrzymywaniu sukcesji gatunków inwazyjnych.

Propozycje zmian w zakresie ochrony prawnej

Na terenie gminy Bielsk nie wskazuje się nowych terenów postulowanych do objęcia którąkolwiek z form ochrony przyrody, o których mowa w przepisach odrębnych z zakresu ochrony przyrody.

W przypadku ustanowienia nowych form ochrony przyrody wymogi ochronne powinny zostać uwzględnione w planach i programach gminnych bez potrzeby dokonywania każdorazowo aktualizacji Studium.

Natura 2000

Na terenie gminy Bielsk nie występują ustanowione oraz obszary predysponowane i proponowane do objęcia ochroną w ramach sieci „Natura 2000”.

4.3. Kierunki i zasady ochrony krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego

Ochrona krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego, powinna odbywać się poprzez spójne i komplementarne zachowanie wymogów ochrony środowiska, przyrody, zabytków i dziedzictwa kulturowego oraz poprzez dbałość o ład przestrzenny, przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy, utrzymanie porządku i czystości w Gminie. Zakłada się zapewnienie ochrony krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego, w Gminie w szczególności poprzez:

- 1) przeprowadzenie rekultywacji obszarów poeksploatacyjnych zgodnie ze wskazaniem w pkt 3.1.;
- 2) ochronę przed zabudową obszarów określonych w pkt 3.3.;
- 3) przestrzeganie wskaźników dotyczących zagospodarowania oraz użytkowania terenów zawartych w pkt 3.4.;
- 4) przestrzeganie kierunków oraz zasad określonych w pkt 4.1. w zakresie ochrony środowiska i jego zasobów;
- 5) przestrzeganie kierunków oraz zasad określonych w pkt 4.2. w zakresie systemu obszarów chronionych;
- 6) przestrzeganie kierunków oraz zasad określonych w pkt 4.4. w zakresie kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;

- 7) przestrzeganie kierunków oraz zasad określonych w pkt 4.6. w zakresie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszarów osuwania się mas ziemnych;
- 8) przestrzeganie kierunków oraz zasad określonych w pkt 5 w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków;
- 9) weryfikację i uzupełnienie polityki przestrzennej Gminy oraz uzupełnienie dokumentów na szczeblu gminnym (m.in. Studium) o ustalenia dotyczące obszaru Gminy zawarte w audycie krajobrazowym dla obszaru województwa mazowieckiego (po jego uchwaleniu);
- 10) sporządzenie i przyjęcie „uchwały ustalającej zasady i warunki sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń”.

4.4. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Jako podstawowe kierunki kształtowania **rolniczej przestrzeni produkcyjnej** wskazuje się:

- 1) utrzymanie rolniczych funkcji Gminy, wykorzystanie gleb o wysokiej przydatności rolniczej;
- 2) prowadzenie produkcji rolnej zgodnie z zasadami dobrej praktyki rolniczej;
- 3) wspieranie restrukturyzacji rolnictwa i sukcesywną poprawę struktury agrarnej;
- 4) rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego i dystrybucji produktów rolnych;
- 5) rozwój produkcji zwierzęcej z rozwojem hodowli rodzimych gatunków zwierząt; lokalizację uciążliwych obiektów hodowlanych w sposób, który nie będzie źródłem konfliktów przestrzennych (uciążliwości powodowanych emisją odorów, hałasem) z zabudową mieszkaniową;
- 6) zakaz lokalizacji obiektów, w których prowadzony jest chów lub hodowla zwierząt zaliczonych do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych, w granicach terenów, na których przewiduje się lokalizację zabudowy mieszkaniowej;
- 7) ograniczenie zmiany przeznaczenia gruntów zmeliorowanych na cele nierolnicze oraz systematyczną konserwację urządzeń melioracyjnych; w przypadku realizacji zabudowy oraz w przypadku dokonywania podziału terenu na działki budowlane należy wyprzedzająco przebudować urządzenia melioracyjne w sposób zapewniający prawidłowe funkcjonowanie systemu;
- 8) zachowanie istniejącej sieci rowów i kanałów;
- 9) ochronę istniejących oraz zwiększanie terenów zakrzewień i zadrzewień śródpolnych;
- 10) sukcesywne przeznaczenie części terenów rolnych najslabszych gleb zlokalizowanych w sąsiedztwie istniejących kompleksów leśnych pod zalesienia;
- 11) wspieranie wielofunkcyjnego rozwoju wsi i alternatywnych źródeł zatrudnienia poprzez przekształcenie istniejącej zabudowy zagrodowej w tereny wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną i usługami z założeniem sukcesywnej likwidacji części niewielkich gospodarstw rolnych i przechodzenie ludności dotychczas rolniczej do działalności pozarolniczej (w sektorze usług lub przemysłu);
- 12) rozwój sieci osadniczej dla terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej powinien być prowadzony w obrębie terenów zwartej zabudowy, wzdłuż istniejących dróg i niedopuszczanie do rozpraszania zabudowy;
- 13) rozwój usług komplementarnych dla rolnictwa;
- 14) możliwość lokalizacji obiektów i urządzeń związanych z wykorzystywaniem energii ze źródeł odnawialnych na terenach rolniczych zgodnie z warunkami zawartymi w rozdziale 7.3. Zakazuje się lokalizacji elektrowni wiatrowych w rozumieniu ustawy z dnia 20 maja 2016 r. *o inwestycjach z zakresu elektrowni wiatrowych*. W przypadku likwidacji istniejących elektrowni wiatrowych, oznaczonych na rysunku Studium, tereny powinny zostać ponownie zagospodarowane na cele produkcji rolniczej.

Wskazuje się utrzymanie na cele rolnicze terenów oznaczonych na rysunku Studium jako tereny rolnicze z rozproszoną zabudową zagrodową (R), tereny łąk i pastwisk (PS), tereny rolnicze do zalesienia (RZL). Pozostałe tereny są terenami przeznaczonymi na inne cele niż rolne.

Jako główne kierunki kształtowania **leśnej przestrzeni produkcyjnej** wskazuje się:

- 1) użytkowanie i ochronę lasów mające na celu prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej zgodnie z zasadami określonymi w Planach urządzeniowych lasów;
- 2) tworzenie powiązań istniejących kompleksów leśnych poprzez zalesienia uzupełniające;
- 3) zwiększenie różnorodności biologicznej z jednoczesnym rozwijaniem wodochronnych, klimatotwórczych i środowiskotwórczych funkcji lasów;

- 4) dążenie do tworzenia drzewostanów wielogatunkowych i wielowiekowych o charakterze lasu naturalnego. Skład drzew winien odpowiadać roślinności potencjalnej siedlisk leśnych;
- 5) odnowienie naturalne jako główny sposób odnowienia lasu. Istniejące drzewostany pochodzenia sztucznego, które nie są dostosowane do warunków glebowo-siedliskowych powinny być przebudowywane w długim cyklu hodowlanym na drzewostany mieszane;
- 6) realizacja zalesień winna uwzględniać zachowanie bioróżnorodności istniejących żerowisk;
- 7) zachowanie istniejących łąk śródleśnych;
- 8) odpowiednie kształtowanie granicy rolno-leśnej poprzez wprowadzanie zalesień na gruntach:
 - a) położonych w enklawach i półenklawach leśnych, przylegających bezpośrednio do kompleksów leśnych lub znajdujących się w szachownicy z użytkami leśnymi, narażonych na znaczne szkody wyrządzone przez zwierzynę leśną,
 - b) położonych na obrzeżach istniejących kompleksów leśnych a także w obrębie korytarzy ekologicznych,
 - c) nieprzydatnych do produkcji rolniczej nadających się do zalesienia;
- 9) zakaz na terenach lasów realizacji zabudowy innej niż związana z prowadzeniem gospodarki leśnej. Zakaz nie dotyczy realizacji nowych obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej;
- 10) realizację zbiorników wodnych i urządzeń służących ochronie p. pożarowej;
- 11) lokalizację zabudowy w odległości od lasów: nie mniejszej niż wysokość drzewostanu i jednocześnie nie mniejszej niż to wynika z przepisów odrębnych;
- 12) konieczność zapewnienia dojazdu do terenów leśnych w celu umożliwienia reagowania w sytuacjach zagrożeń, szczególnie w przypadku powstania pożaru;
- 13) realizację nowego zainwestowania w sposób, który nie będzie powodował pogorszenia warunków funkcjonowania istniejących gruntów leśnych oraz korytarzy ekologicznych.

4.5. Eksploatacja zasobów naturalnych. Obiekty i obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

Wskazuje się możliwość eksploatacji złóż kopalin w obrębie istniejących, udokumentowanych złóż surowców naturalnych. Dla złóż nie wyznacza się filarów ochronnych – potrzeby w tym zakresie nie występują.

Wszelkie działania prowadzone w granicach ustanowionych terenów górniczych powinny zapewniać:

- 1) wykonanie uprawnień określonych w wydanej koncesji;
- 2) bezpieczeństwo powszechne;
- 3) ochronę środowiska ze szczególnym uwzględnieniem ochrony wód podziemnych oraz obiektów budowlanych.

Ponadto dopuszcza się prowadzenie badań rozpoznawczych i ustanowienie obszarów i terenów górniczych na obszarach nie wskazanych w Studium, z preferencją lokalizacji na glebach o niskiej przydatności rolniczej.

Prowadzenie eksploatacji złóż kopalin, może odbywać się wyłącznie na obszarach gleb klasy IV–VI oraz na glebach wyższych klas, w sytuacjach uzasadnionych racjonalną eksploatacją złoża, poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody, obszarami wyznaczonych korytarzy ekologicznych oraz obszarami łąk i pastwisk. Prowadzenie eksploatacji złoża – zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.

Po zakończeniu działalności górniczej obowiązuje przeprowadzenie rekultywacji obszarów górniczych – przywrócenie terenu do pełnienia funkcji rolniczych, wodnych, leśnych lub innych, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska oraz geologii i górnictwa oraz ustaleniami Studium w zakresie kierunków przeznaczenia terenów. Granice terenów oraz wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu do ustalenia w planie miejscowym w zależności od ustalonego, docelowego przeznaczenia terenu.

4.6. Kierunki i zasady zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszarów osuwania się mas ziemnych

W granicach obszaru gminy Bielsk występują obszary narażone na możliwość wystąpienia powodzi w związku z ich lokalizacją w granicach obszaru zasięgu wielkiej wody, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia wielkiej wody wynosi 5% (p=raz na 20 lat), obszaru, na którym prawdopodobieństwo wystą-

pienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (p=raz na 100 lat; tożsamemu z obszarem zasięgu wielkiej wody, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia wielkiej wody wynosi 1%) oraz obszaru zasięgu wielkiej wody, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia wielkiej wody wynosi 0,5% (p=raz na 200 lat).

Zakazy dotyczące zainwestowania w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zawarte zostały w przepisach odrębnych z zakresu gospodarowania wodami. Realizacja jakiegokolwiek zainwestowania w ich granicach możliwa jest wyłącznie w przypadku uzyskania indywidualnej zgody na odstępstwo od zakazów.

Obszary wzdłuż mniejszych cieków oraz lokalnych obniżen terenu są obszarami występowania wód hipodermicznych, narażonymi na wystąpienie okresowych podtopień, dla których ustala się ograniczenia w możliwości realizacji zainwestowania.

Celem ograniczenia niebezpieczeństwa zalań i podtopień postuluje się:

- 1) ograniczenie realizacji wszelkiego zainwestowania na obszarach okresowych podtopień – pozostawienie w dotychczasowym rolniczym lub leśnym sposobie użytkowania;
- 2) ograniczenie lokalizacji zabudowy na obszarach łąk i pastwisk w obniżeniach dolinnych, zagrożonych lokalnymi podtopieniami;
- 3) utrzymanie przyrodniczej funkcji terenów łąk i pastwisk;
- 4) zwiększenie retencji zbiornikowej.

Dla ograniczenia zagrożeń związanych z podtopieniami powodowanymi przez wody opadowe i roztopowe należy zachować drożności istniejących cieków oraz możliwości spływu wód opadowych i roztopowych zgodnie z naturalnym ukształtowaniem terenu. Zmiana ukształtowania terenu lub zmiana przebiegu cieków może być dokonana jedynie w sytuacji zapewnienia odpływu wód w sposób niezakłócający stosunków wodnych na terenach i działkach sąsiednich.

W granicach gminy Bielsk nie występują naturalne zagrożenia geologiczne ani obszary narażone na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych.

4.7. Obszary, na których dopuszcza się lokalizację zakładów o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej oraz zapobieganie wystąpieniu poważnej awarii przemysłowej i jej skutkom

Na terenie gminy Bielsk nie przewiduje się lokalizacji zakładów o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

4.8. Obszary uzdrowisk

Gmina Bielsk nie posiada statusu uzdrowiska ani statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej zgodnie z zapisami przepisów odrębnych z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego, uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych.

4.9. Wytyczne określania zasad ochrony środowiska i jego zasobów w planach miejscowych

Ustalane w planach miejscowych zasady ochrony środowiska muszą:

- 1) zapewniać ochronę, rozwój a także rewaloryzację istniejących zasobów środowiska przyrodniczego;
- 2) niwelować ewentualny niekorzystny wpływ działalności człowieka na środowisko;
- 3) nie naruszać ustaleń zawartych w Studium.

Dla spełnienia powyższych wymogów, konieczne jest by w zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody w planach miejscowych:

- 1) wprowadzić ograniczenia w zakresie wykorzystania powierzchni ziemi poprzez określenie wskaźników kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu: minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do działki budowlanej, minimalnej i maksymalnej intensywności zabudowy dostosowane do specyfiki lokalizacji i funkcji terenu;
- 2) określić zasady gospodarowania wodami, odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami, zgodnie z kierunkami zawartymi w Studium;

- 3) wskazać, które z poszczególnych terenów, wyznaczonych w planie należą do poszczególnych rodzajów terenów, o których mowa w przepisach odrębnych z zakresu ochrony środowiska, podlegających ochronie akustycznej;
- 4) zachować istniejące zespoły zieleni, zgodnie z kierunkami zawartymi w Studium;
- 5) na terenach zabudowy w sąsiedztwie terenów leśnych należy wprowadzić obowiązek kształtowania stref zieleni;
- 6) zapewnić ochronę przed zasypywaniem i zabudowywaniem dla istniejących cieków i rowów poprzez np. ustalenie stref ochronnych;
- 7) wyznaczyć zasięg terenów narażonych na podtopienia, a także określić ograniczenia i warunki realizacji zainwestowania w ich zasięgu;
- 8) bezwzględnie uwzględnić zasady ochrony obszarów i obiektów objętych ochroną prawną na podstawie przepisów odrębnych;
- 9) zapewnić przerwy w pasmach zabudowy dla realizacji powiązań przyrodniczych;
- 10) szczegółowo określić lokalizację obszarów zalesień.

Wskazane miejsca powiązań systemu przyrodniczego mają charakter orientacyjny, powinny być uściślone w planie miejscowym.

5. Kierunki i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

5.1. Ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków. Potrzeby ochrony i rozwoju wartości kulturowych

Zasoby dziedzictwa kulturowego stanowią trwałe i istotny element struktury funkcjonalno – przestrzennej Gminy. Stanowią ważną część tożsamości świadczą o ciągłości działalności i dorobku społeczeństwa. Zespoły dworsko – parkowe pochodzące z XIX i XX w. po II wojnie utraciły prawowitych właścicieli, co spowodowało zniszczenie podstaw ekonomicznych zapewniających ich utrzymanie. Przestały one pełnić swoją podstawową funkcję. Występujące w gminie Bielsk zabytki nieruchome (za wyjątkiem zespołów sakralnych oraz pałacu w Goślicach) sukcesywnie ulegają destrukcji, co powoduje zubożenie ich wartości estetycznych i artystycznych.

Na terenie Gminy dziedzictwo kulturowe stanowią zabytki nieruchome i stanowiska archeologiczne, które podlegają ochronie konserwatorskiej. Obejmuje ona ochronę substancji, należytą ekspozycję historycznych świadectw rozwoju Gminy, zapewnienie warunków dla pełnego wykorzystania walorów estetycznych, artystycznych oraz historycznych poprzez, poszukiwanie nowych funkcji, adaptacji umożliwiających funkcjonowanie zabytków w nowych możliwościach ekonomicznych Gminy.

W zakresie **ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków** dla przetrwania i przywrócenia ich wartości zabytkowych oraz funkcjonowania środowiska kulturowego Gminy powinny być prowadzone działania zmierzające do pełniejszej ochrony dziedzictwa kulturowego. Jak również, powinno się także dążyć do pogłębienia i przybliżenia społeczeństwu wiedzy o zabytkach.

Działania te powinny objąć:

- 1) opracowanie we współpracy ze służbami konserwatorskimi gminnego programu ochrony dóbr kultury. W programie tym powinny być zawarte zasady i metody ochrony zabytków;
- 2) zapewnienie właściwej sytuacji materialnej dla obiektów zabytkowych;
- 3) wprowadzenie do nauczania w szkołach elementów wiedzy o regionie. Program nauczania powinien obejmować dzieje, specyfikę kulturową regionu, zabytki, informacje o wybitnych ludziach żyjących tu dawniej i obecnie oraz o środowisku przyrodniczym;
- 4) opracowanie wzorników architektury i budownictwa regionalnego do stosowania przy projektowaniu nowej zabudowy oraz wzorników projektów zagospodarowania nowych siedlisk.

5.2. Ochrona konserwatorska

Ochrona obiektów wpisanych do rejestru zabytków realizowana będzie poprzez respektowanie zasad ich ochrony zgodnie z wymogami przepisów odrębnych dotyczących ochrony zabytków.

Obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków winny być objęte ochroną w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Gminna ewidencja zabytków po dokonaniu ewentualnej weryfikacji i uzupełnienia jest podstawą do sporządzenia gminnego programu opieki nad zabytkami oraz ewentualnie gminnego programu rewitalizacji – koniecznych dla realizacji spójnej polityki ochrony zabytków.

Obiekty i zespoły obiektów wpisane do rejestru zabytków – zalecenia konserwatorskie:

1. Bielsk – kościół parafialny p.w. Św. Jana Chrzciciela murowany, 1910–1911 r., Rej. Nr 415 z 25.01.1977 r.

Należy dążyć do zachowania istniejącej substancji zabytkowej. Dotyczy to również wnętrza kościoła i zabytkowego wyposażenia.

2. Ciachcin – kościół parafialny p.w. Św. Stanisława bpa, murowany, 1884 r. wraz z otoczeniem w obrębie murów cmentarza przykościelnego. Rej. nr 443 z dn. 13.03.1978 r.

Należy dążyć do zachowania istniejącej substancji zabytkowej, również wnętrza kościoła i zabytkowego wyposażenia. Postuluje się utworzenie strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej na przestrzeni 150 m od ogrodzenia, łącznie z kapliczką nad stawem, dla której ustala się:

- 1) zachowanie istniejącej substancji zabytkowej oraz zachowanie i odtworzenie historycznych cech charakteru wnętrza urbanistycznych;
- 2) zachowanie i konserwację istniejącego drzewostanu. Dopuszcza się wycinanie pojedynczych drzew, jeśli wymaga tego ich stan zdrowotny;
- 3) priorytet wymagań konserwatorskich nad względami wynikającymi z prowadzonej działalności inwestycyjnej, gospodarczej i usługowej;
- 4) obowiązek zachowania elementów zagospodarowania terenu i istniejącej zabudowy o wartościach zabytkowych i konserwatorskich z zakazem wprowadzania programu sprzecznego z charakterem obiektu;
- 5) wszelkie działania inwestycyjne w granicach strefy związane z pracami przy obiektach zabytkowych i w ich otoczeniu wymagają uzgodnienia z WKZ.

3. Goślice – zespół pałacowy, na który składa się: park wraz z pałacem murowanym ok. poł. XIII w. Rej. nr 135/545/62W z 30.03.1962 r. oraz spichlerz murowany II poł. XIX w. Rej. nr 238/1444/75W z 22.05.1975 r.

Zespół obiektów został adaptowany do współczesnych potrzeb Domu Specjalnego dla dzieci. Jest na bieżąco konserwowany i utrzymywany w dobrym stanie technicznym. Należałoby przeprowadzić renowację parku polegającą na przywróceniu dawnego charakteru części starego parku w szpalerach lipowych i harmonijnego jej powiązania z budynkiem dworu oraz nowymi budynkami ośrodka. Wokół istniejącej oczyszczalni ścieków należy założyć pas zieleni izolacyjnej.

Obowiązuje **strefa ochrony konserwatorskiej** na przestrzeni 150 m od ogrodzenia zespołu zabytkowego.

4. Kleniewo – park dworski, XVIII/XIX w., rej. nr 636 z 18.12.1992 r.

Park stanowi cenny obiekt zarówno ze względu na zachowany układ zabytkowy jak i na dużą wartość istniejącego drzewostanu. Należy otoczyć szczególną opieką starodrzew parku. Przeprowadzić pod fachową opieką trzebież samosiewów.

Oczyścić stawy i ciek.

Poczynić starania uznanie jako pomnika przyrody drzewa: dwie topole, dwie lipy drobnolistne, dąb, kasztanowiec, wiąz, klon zwykły i klon srebrzysty.

Sporządzić dokumentację rekonstrukcji parku w oparciu o dokumentację uzgodnioną w urzędzie konserwatorskim.

Obowiązuje **strefa ochrony konserwatorskiej** na przestrzeni 150 m od granicy parku.

5. Leszczyn Szlachecki – park dworski, k. XIX w., rej. nr 18 z 24.06.1976 r.

Należy otoczyć opieką starodrzew parku. Przeprowadzić prace pielęgnacyjne (usunięcie drzew suchych i chorych).

W następnym etapie przeprowadzić prace renowacyjne w oparciu o projekt.

Nie lokalizować żadnych obiektów kubaturowych w obrębie parku, powstałe obiekty dysharmonizujące powinny być przeznaczone do likwidacji.

Obowiązuje **strefa ochrony konserwatorskiej** na przestrzeni 150 m od ogrodzenia parku.

6. Machcino – park dworski, XIX w., rej. nr 19 z 24.08.1976 r.

W celu zabezpieczenia parku przed dewastacją i zaśmiecaniem należy cały teren parku ogrodzić. Zlikwidować prymitywne urządzenia sanitarne. Oczyszczyć brzegi i dna stawów w celu niedopuszczenia ich do zarosnięcia. Otoczyć ochroną ekologiczną cały zabytkowy kompleks.

Obowiązuje **strefa ochrony konserwatorskiej** na przestrzeni 150 m od ogrodzenia parku.

7. Zagroba – zespół kościoła parafialnego p.w. Św. Wojciecha (zbudowany w latach 1916–1922) wraz z cmentarzem przykościelnym i dzwonnica drewniana z XX w. Rej. nr 523 z 1.09.1980 r. Należy dążyć do zachowania istniejącej substancji zabytkowej, w tym również wewnątrz i zabytkowego wyposażenia. Obowiązuje **strefa ochrony konserwatorskiej** na przestrzeni 150 m od ogrodzenia.

8. Zagoty – park dworski, II poł. XIX w., rej. nr 17 z 24.08.1976 r. W granicach zabytkowego parku wskazuje się:

- 1) otoczyć opieką pozostały starodrzew, który przedstawia znaczną wartość. Przeprowadzić odpowiednie zabiegi pielęgnacyjne w drzewostanie młodym, należy zredukować ilość krzewów i samosiewów;
- 2) dążenie do maksymalnego zachowania istniejącego drzewostanu. Dopuszcza się wycinanie pojedynczych drzew, jeśli wymaga tego ich stan zdrowotny;
- 3) wybór drzew kwalifikujących się na pomniki przyrody (zachowały się pojedyncze piękne okazy dębów, jesionów i lip o średnicy pnia od 1.00 do 1.30 m oraz aleja lipowa na stawem);
- 4) przesiedlenie dotychczasowych mieszkańców;
- 5) przeprowadzenie niezbędnych czynności mających na celu przywrócenie wartości widokowych i zabytkowych stawu;
- 6) uporządkowanie i właściwie zagospodarować terenu położonego wokół dworku;
- 7) likwidację prowizorycznych ogródków działkowych;
- 8) przywrócenie dawnego charakteru parku w części środkowej należy założyć sad na powstałym polu uprawnym (po dawnym Sadzie). Park odpowiednio zagospodarowany mógłby stać się atrakcyjnym miejscem wypoczynku;
- 9) ogrodzenie terenu parku w celu zabezpieczenia parku przed dewastacją;
- 10) zakaz podziału obszaru na działki użytkowe. W miarę możliwości należy dążyć do scalenia zabytkowego założenia i władania przez jednego użytkownika;
- 11) przeprowadzenie rewaloryzacji zespołu dworsko – parkowego w oparciu o dokumentację uzgodnioną w urzędzie konserwatorskim.

Obowiązuje **strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej** w granicach parku.

Dla obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków wskazuje się utrzymanie substancji zabytkowej we właściwym stanie poprzez prowadzone działania ochronne zabezpieczające przed zniszczeniem, uszkodzeniem, dewastacją – prowadzenie bieżącej pielęgnacji.

Wszelkie prace budowlane związane z odnawianiem, rekonstrukcją, konserwacją, przebudową, odbudową, rozbudową, zmiany w otoczeniu zabytków, zmiany własności, zmiany funkcji i przeznaczenia obiektu wymagają pisemnej zgody Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Nabywcom obiektów wpisanych do rejestru zabytków należy przekazać kopie decyzji wraz z pouczeniem o prawach i obowiązkach. W przypadku zamierzonej zmiany funkcji budynku lub jego części, użytkownik lub właściciel może złożyć wniosek o przebudowę w celu dostosowania do nowej funkcji, przedstawiając opracowany na własny koszt projekt zmiany.

Obiekty i zespoły obiektów znajdujące się w ewidencji konserwatorskiej – zalecenia konserwatorskie:

1. Bielsk

- 1) **układ urbanistyczny** – Bielsk pomimo legitymowania się siedemnastowiecznym przywilejem lokacyjnym nie wyszedł właściwie poza pierwotny etap targowy oraz podmiejski układ lokacyjny. Następnie został rozwinięty w XIX wieku przez obudowę głównych traktów komunikacyjnych.

Rozplanowanie przestrzenne odzwierciedlające rolniczy charakter Bielska nie rozwinęło się nigdy w pełni regularny lokacyjny układ miejski. Również w dziejach miasta nie zaistniały warunki, które sprzyjałyby jego intensywniejszemu rozwojowi. Układ przestrzenny Bielska wraz z zachowaną drobnoskalową zabudową mieszkaniową (XIX i pocz. XX w.) oddaje charakterystyczną atmosferę małego miasteczka z ubiegłego stulecia – podlega ochronie konserwatorskiej.

Dla zachowania wartości w/w układów urbanistycznych konieczne jest ochrona wartościowej zabudowy, pochodzącej głównie z XIX i pocz. XX wieku oraz zapewnienie kontynuacji jej cech w nowych realizacjach.

Wyznacza się w Studium **strefy ochrony konserwatorskiej**:

- a) **historycznego układu przestrzennego „B”** – obejmuje teren pierwotnej osady targowej z nawarstwianym układem średniowiecznego miasta lokacyjnego tj. rejon rynku oraz wsi lokowanej w rejonie ul. 1-go Maja, jak również przedmieście wykształcone przy ul. Płockiej. Zachowany został historyczny układ rynku z zabytkowym kościołem św. Jana Chrzyciela z początku XX wieku. Ochronie konserwatorskiej podlega układ rynku oraz ulic: Drobińskiej, 1-go Maja, Płockiej i Glinki.

W strefie "B" należy konsultować i uzgadniać z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków działania inwestycyjne w zakresie:

- wszelkich działań inwestycyjnych, remontowo – budowlanych i innych mogących powodować zmiany w zabytku, jego otoczeniu i ekspozycji widokowej,
- budowy nowych obiektów kubaturowych – nowa zabudowa gabarytami i sposobem kształtowania bryły i wystroju elewacji powinna nawiązywać do historycznej formy zabudowy,
- lokalizacji nowej zabudowy uzupełniającej, obiektów małej architektury, reklam,
- przebudowy, rozbudowy i remontów a także zmiany funkcji budynków a w szczególności obiektów zabytkowych – zmian historycznie ukształtowanych wewnątrz urbanistycznych ulic.

W strefie "B" postuluje się:

- priorytet wymagań konserwatorskich nad względami wynikającymi z prowadzonej działalności inwestycyjnej, gospodarczej i usługowej. Działania konserwatorskie winny zmierzać do zachowania i wyeksponowania głównych elementów historycznego układu przestrzennego: rozplanowania i przebiegu głównych ciągów komunikacyjnych, kompozycji wewnątrz urbanistycznych, historycznych linii zabudowy, kompozycji układów zieleni zabytkowej,
- zachowanie zasadniczych elementów historycznego rozplanowania przestrzennego – przede wszystkim układu dróg, podziału działki i ich sposobu zagospodarowania,
- zachowanie i podkreślenie funkcji nawiązujących do pierwotnego przeznaczenia,
- dostosowanie nowej zabudowy do istniejącej historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie skali, formy i bryły obiektów,
- dążenie do przebudowy lub likwidacji szczególnie rażących obiektów, dysharmonizujących z otoczeniem (ul. Płocka, w pierzejach rynku – zachodniej i południowej),
- remont obiektów o wartościach kulturowych z dostosowaniem współczesnej funkcji do wartości zabytkowej obiektów,
- dążenie do uporządkowania elewacji zewnętrznych (kolorystyka, podziały okienne, reklamy itp.),

- b) **strefa ochrony parcelacji „P”**, stanowiąca otoczenie historycznego Bielska, obejmuje w podziale na podstrefy:

- „P1” obejmuje tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położone na południe od cmentarza rzymsko-katolickiego.

W granicach strefy ustala się zachowanie istniejących podziałów parcelacyjnych. Nowa (uzupełniająca) zabudowa winna kontynuować linię zabudowy wyznaczoną przez zabudowę na działkach sąsiednich. Wysokość zabudowy nie powinna przekraczać 2,0 kondygnacji. Forma nowej zabudowy winna kontynuować cechy zabudowy istniejącej w zakre-

się skali i ukształtowania brył budynków, przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej,

- „P2” obejmuje tereny zabudowy położone na północ od ul. Stodólnej (strefa „B”) do ul. Sierpeckiej i ul. Broniewskiego.

W granicach strefy ustala się zachowanie istniejących podziałów parcelacyjnych. Nową zabudowę należy lokalizować z kalenicą prostopadłą do granicy z działką sąsiednią,

- „P3” obejmuje teren położony na południe od strefy „B” i na zachód od strefy „P1”. Należy zachować obecny charakter luźno lokowanej zabudowy w zieleni. Nie należy dopuścić do zbyt intensywnego zagospodarowania tego terenu. Istniejąca zabudowa na tym terenie wymaga uporządkowania. Dopuszcza się niewielkie uzupełnienia zabudowy na pustych działkach,

- c) **strefa ochrony krajobrazu „K”** obejmuje znajdujące się w południowej części łąki i użytki zielone wraz z zielenią łągową oraz powiązania widokowe miasta z otaczającym krajobrazem. Wskazuje się ochronę krajobrazu naturalnego, ochronę i zachowanie elementów zagospodarowania terenu oraz istniejących terenów zieleni wysokiej, łąk i użytków zielonych wraz z zielenią łągową. Należy dążyć do maksymalnego zachowania istniejącego drzewostanu. Wszelkie działania związane ze wznoszeniem nowych budynków oraz rozbudową i nadbudową istniejących, wycinki drzew oraz wprowadzanie nowych nasadzeń należy uzgodnić z WKZ,

- d) **Strefa ochrony krajobrazu rolniczego „K_R”** obejmuje tereny użytków zielonych sąsiadujących ze strefą „K” od strony południowej i wschodniej, ich powiązania widokowe z miasteczkiem i krajobrazem otaczających wzgórz oraz użytki rolne od strony północno – wschodniej i ich powiązania widokowe z miasteczkiem. W granicach strefy ustala się ochronę walorów krajobrazowych. Wskazuje się niską intensywność zabudowy oraz lokowanie zabudowy w zieleni. Wszelkie działania związane ze wznoszeniem nowych budynków oraz rozbudową i nadbudową istniejących, wycinki drzew oraz wprowadzanie nowych nasadzeń należy uzgodnić z WKZ;

- 2) **Cmentarz rzymsko–katolicki** parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela, pochodzący z IV ćw. XVIII w. Ochronie konserwatorskiej podlegają: układ przestrzenny, cenne pod względem historycznym bądź artystycznym nagrobki oraz występujący na terenie cmentarza starodrzew. Występujący starodrzew, układ przestrzenny oraz cenne pod względem historycznym bądź artystycznym nagrobki podlegają ochronie konserwatorskiej.

Wyznacza się strefę **ściśle** **ochrony konserwatorskiej**, w granicach cmentarza, dla której ustala się:

- a) ochronę istniejącego starodrzewu, cennych pod względem historycznym lub artystycznym nagrobków,
- b) opracowanie szczegółowego projektu zagospodarowania cmentarza w uzgodnieniu z WKZ.

Ponadto wokół cmentarza postuluje się wyznaczenie **strefy ochrony konserwatorskiej** na przestrzeni 150 m od ogrodzenia;

- 3) **Cmentarz wyznania mojżeszowego**, pochodzący z I połowy XIX w. wymaga uporządkowania i opieki.

Wyznacza się strefę **ściśle** **ochrony konserwatorskiej**, w granicach dawnego cmentarza, dla której ustala się:

- a) uporządkowanie terenu i urządzenie go jako teren zielony z poszanowaniem pierwotnej funkcji terenu,
- b) opracowanie szczegółowego projektu zagospodarowania dawnego cmentarza wyznania mojżeszowego w uzgodnieniu z WKZ.

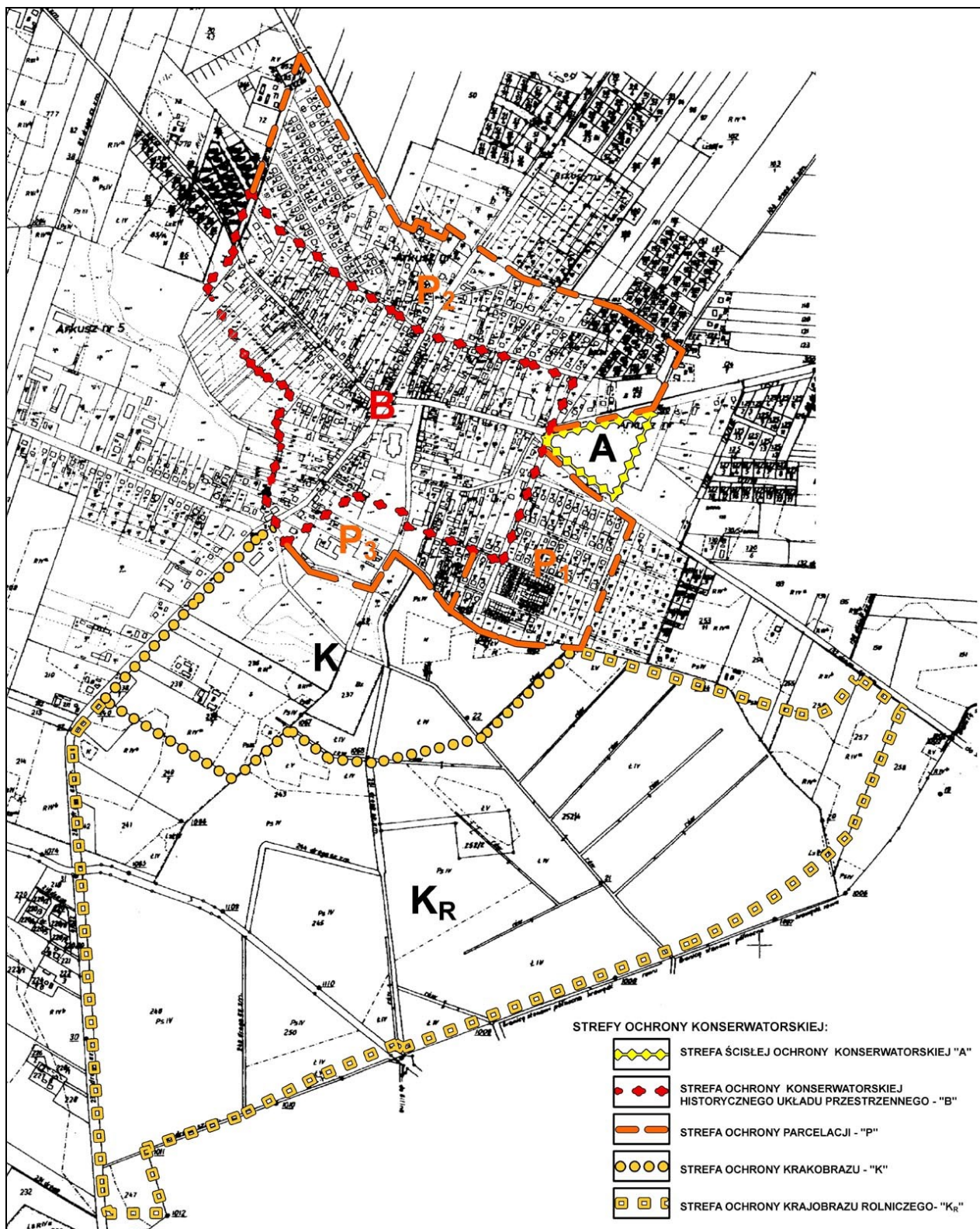
2. Ciachcin

Cmentarz rzymsko-katolicki, nieczynny, założony w II połowie XIX wieku. Podlega ochronie konserwatorskiej.

Wyznacza się strefę ścisłej ochrony konserwatorskiej, w granicach dawnego cmentarza, dla której ustala się:

- 1) uporządkowanie terenu i urządzenie go jako teren zielony z poszanowaniem pierwotnej funkcji terenu,
- 2) opracowanie szczegółowego projektu zagospodarowania dawnego cmentarza wyznaczenia możliwego w uzgodnieniu z WKZ.

Ponadto wokół cmentarza postuluje się wyznaczenie strefy ochrony konserwatorskiej na przestrzeni 150 m od ogrodzenia.

Ryc. 5. Strefy ochrony konserwatorskiej w miejscowości Bielsk.
STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY BIELSK

3. Ciachcin Nowy

- 1) Budynek mieszkalny (Ciachcin Nowy 50), obecnie plebania, murowana z drewnianym gankiem. Budynek pochodzi z I połowy XX wieku;
- 2) Cmentarz rzymsko-katolicki, czynny, założony około 1920 roku.

Wyznacza się strefę **ściślejszj ochrony konserwatorskiej**, w granicach dawnego cmentarza, dla której ustala się:

- a) ochronę istniejącego starodrzewu, cennych pod względem historycznym lub artystycznym nagrobków,
- b) opracowanie szczegółowego projektu zagospodarowania cmentarza w uzgodnieniu z WKZ.

Ponadto wokół cmentarza postuluje się wyznaczenie **strefy ochrony konserwatorskiej** na przestrzeni 150 m od ogrodzenia;

- 3) Kapliczka przy stawie zlokalizowana na działce o numerze ewidencyjnym gruntów 36/1, kamienno-betonowa, pochodząca z I połowy XX wieku.

4. Ponadto wyznacza się **strefę ochrony konserwatorskiej** na przestrzeni 150 m od obiektów i zespołów zabytkowych w miejscowościach:

- 1) Kędzierzyn;
- 2) Sękowo;
- 3) Zagroba;
- 4) Rudowo.

Miejsca pamięci narodowej

Ochroną winny być objęte miejsca pamięci narodowej oraz ich najbliższe otoczenie.

W odległości 50 m od istniejących miejsc pamięci należy wykluczyć możliwość zaśmiecania, gromadzenia odpadów, gromadzenia mas ziemnych.

W odległości mniejszej niż 20 m należy zakazać lokalizacji wolnostojących form reklamowych.

Osie widokowe

Wyznacza się osie widokowe, stanowiące wglądy na zabytkową część miejscowości Bielsk, w ulicach:

- 1) Drobińskiej, na odcinku od ul. Topolowej do granic cmentarza;
- 2) 1-go Maja, na odcinku od ul. Wiatracznej do pl. Wolności;
- 3) Płockiej, na odcinku około 400 m, od istniejącej stacji benzynowej do ul. Spółdzielczej;

wraz z ich najbliższym otoczeniem, obejmującym część terenów przylegających do w/w ulic.

Postuluje się zakaz umieszczania reklam wielkoformatowych, o wysokości przekraczającej 5,0 m, oraz innych elementów przesłaniających czytelność struktur historycznego układu przestrzennego miejscowości.

5.3. Strefy ochrony archeologicznej

Najważniejszymi z punktu widzenia naukowo – badawczego stanowiskami przeznaczonymi do ścisłej ochrony konserwatorskiej i wytypowanymi do archeologicznych badań wykopaliskowych lub sondażowych są:

- 1) zespół osadniczy z wczesnego średniowiecza i średniowiecza w Umieninie – Łubkach: stanowiska nr 148–154 wg tab. 20, (AZP 47–54/17–22 i 61);
- 2) zespół osadniczy z wczesnej epoki żelaza oraz okresu lateńskiego i późnego średniowiecza w Jączewie: stanowiska nr 60–67 wg tab. 20, (AZP 47–54/27, 30, 41–42, 44–47 i 52);
- 3) osada z wczesnego średniowiecza w Kędzierzynie: stanowisko nr 69 wg tab. 20, (AZP 47–54/51);
- 4) zespół osadniczy z okresu wpływów rzymskich, średniowiecza i późnego średniowiecza w Śmiłowie: stanowiska nr 134–136 wg tab. 20, (AZP 46–55/33 i 36–38) oraz w Tubicach: stanowiska nr 140–142 wg tab. 20, (AZP 46–55/34–35 i 39);
- 5) ślady osady ludności kultury pucharów lejkowatych z okresu neolitu młodszej epoki kamienia w Śmiłowie stanowisko nr 133 wg tab. 20, (AZP 46–55/33);

- 6) grób – cmentarzysko ? ludności kultury amfor kulistych z okresu neolitu młodszej epoki kamienia w Bielsku stanowisko nr 1 wg tab. 20, (AZP 47–55/1);
- 7) zespół osadniczy z wczesnego średniowiecza i średniowiecza w Bielsku: stanowiska nr 1–8, 10–11 i 13–17 wg tab. 20, (AZP 47–55/1, 6; 15–20; 22–23 i 26–30) - strefa ścisłej ochrony archeologicznej miejscowości Bielsk;
- 8) zespół osadniczy z wczesnego średniowiecza, średniowiecza i późnego średniowiecza w Bielsku: stanowisko nr 24 wg tab. 20, (AZP 47–55/56);
- 9) osada ludności kultury wielbarskiej ? z okresu wpływów rzymskich oraz wczesnego średniowiecza i średniowiecza w Dębsku: stanowisko nr 32 wg tab. 20, (AZP 47–55/10);
- 10) zespół osadniczy z okresu wpływów rzymskich, wczesnego średniowiecza, średniowiecza i późnego średniowiecza w Giżynie: stanowiska nr 45–49 wg tab. 20, (AZP 47–55/3; 12–13 i 48–49);
- 11) obozowisko z wczesnej epoki brązu w Dziedzicach: stanowisko nr 40 wg tab. 20, (AZP 47–55/59);
- 12) cmentarzysko i osada ludności kultury pomorskiej/przeworskiej ? z wczesnej epoki żelaza i okresu lateńskiego oraz osada z wczesnego średniowiecza w Dziedzicach: stanowisko nr 38 wg tab. 20, (AZP 47–55/8);
- 13) osada z wczesnego średniowiecza, średniowiecza i późnego średniowiecza w Zakrzewie: stanowisko nr 160 wg tab. 20, (AZP 47–55/5);
- 14) zespół osadniczy z wczesnego średniowiecza, średniowiecza i późnego średniowiecza w Ułtowie: stanowiska nr 144–145 wg tab. 20, (AZP 47–55/57–58) oraz w Szewcach: stanowiska nr 131–132 wg tab. 20, (AZP 47–55/51–52);
- 15) osada z wczesnego średniowiecza, średniowiecza i późnego średniowiecza w Rudowie: stanowisko nr 127 wg tab. 20, (AZP 47–55/64);
- 16) zespół osadniczy z wczesnej epoki żelaza (kultura łużycka), okresu wpływów rzymskich, wczesnego średniowiecza, średniowiecza i późnego średniowiecza w Jaroszewie: stanowiska nr 53–55 wg tab. 20, (AZP 47–56/27–29);
- 17) osada z wczesnego średniowiecza, średniowiecza i późnego średniowiecza w Niszczycach: stanowisko nr 112 wg tab. 20, (AZP 48–54/32);
- 18) zespół osadniczy z epoki brązu, wczesnej epoki żelaza (kultura łużycka), okresu halsztackiego/lateńskiego (kultura pomorska ?) okresu wpływów rzymskich (kultura przeworska), wczesnego średniowiecza, średniowiecza i późnego średniowiecza w Kłobiu: stanowiska nr 72–74 wg tab. 20, (AZP 48–54/36, 39 i 42) oraz w Niszczycach Pieńkach: stanowiska nr 118–119 wg tab. 20, (AZP 48–54/44 i 51);
- 19) cmentarzysko ludności kultury pomorskiej z epoki żelaza okresu halsztackiego/lateńskiego w Kłobiu: stanowisko nr 75 wg tab. 20, (AZP 48–54/45);
- 20) cmentarzysko ludności kultury pomorskiej z epoki żelaza okresu halsztackiego i osada z wczesnego średniowiecza w Goślicach: stanowisko nr 51 wg tab. 20, (AZP 48–55/49);
- 21) zespół osadniczy ze śladami obozowisk i osad ludności kultury pucharów lejkowatych z okresu neolitu młodszej epoki kamienia oraz wczesnej epoki brązu i wczesnego średniowiecza w Konarach: stanowiska nr 76–79 wg tab. 20, (AZP 48–54/49 i 52–54);
- 22) osada ludności kultury pomorskiej ? z okresu halsztackiego wczesnej epoki żelaza oraz osada z wczesnego średniowiecza i średniowiecza w Lubiejewie: stanowisko nr 105 wg tab. 20, (AZP 48–55/10);
- 23) zespół osadniczy ze śladami obozowisk z młodszej epoki kamienia, wczesnej epoki żelaza, okresu wpływów rzymskich (kultura przeworska), wczesnego średniowiecza, średniowiecza i późnego średniowiecza w Leszczynie Księżym: stanowiska nr 86–96 wg tab. 20, (AZP 48–55/9, 13–14, 16–17, 22, 30, 32, 35, 37–38);
- 24) zespół osadniczy ze śladami obozowisk z okresu neolitu młodszej epoki kamienia, osadnictwa z wczesnej epoki brązu, epoki brązu, z okresu halsztackiego wczesnej epoki żelaza, okresu lateńskiego i okresu wpływów rzymskich oraz wczesnego średniowiecza w Jaroszewie Biskupim: stanowisko nr 56 wg tab. 20, (AZP 48–56/34) oraz w Jaroszewie Wsi: stanowiska nr 57–59 wg tab. 20, (AZP 48–56/35–37);
- 25) zespół osadniczy ze śladami obozowiska z okresu neolitu młodszej epoki kamienia/wczesnej epoki brązu, okresu wpływów rzymskich, wczesnego średniowiecza i średniowiecza w Zagrobie: stanowisko nr 155 wg tab. 20, (AZP 48–56/30).

Z uwagi na wysokie walory naukowo–badawcze, jakie reprezentują stanowiska archeologiczne zlokalizowane w zachodniej części miejscowości Bielsk oraz ich znaczenie historyczne dla podjęcia rekonstrukcji

początków i rozwoju średniowiecznej osady tzw. „Starego Bielska” postuluje się wyznaczenie w Studium **strefy ścisłej ochrony archeologicznej w miejscowości Bielsk.**

Strefa obejmuje tereny ograniczone:

- 1) od północy i północno-wschodu drogą powiatową nr 3759W (ul. Sierpecka) i ul. Stodólną Wschodnią;
- 2) od wschodu ul. 20 Stycznia;
- 3) od południowego-wschodu ul. Sportową;
- 4) od południa korytem rzeki Sierpienicy;
- 5) od zachodu granicą administracyjną gruntów miejscowości Bielsk.

W granicach w/w strefy działania inwestycyjne, wymagające przeprowadzenia prac ziemnych muszą być uzgodnione z Mazowieckim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków (z upoważnienia którego działa Kierownik Delegatury w Płocku Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Warszawie), który określi szczegółowe warunki dopuszczenia ich do realizacji ze stanowiska konserwatorskiego oraz zakres niezbędnych do przeprowadzenia prac archeologicznych wyprzedzających przystąpienie do realizacji projektowanych inwestycji. Wszelkie projektowane prace ziemne, związane z zabudową i zagospodarowaniem ich terenu muszą być prowadzone pod ścisłym nadzorem archeologicznym z możliwością jego przekształcenia w ratownicze, archeologiczne badania wykopaliskowe.

Na rysunku Studium oznaczono wszystkie stanowiska oraz obszary archeologiczne. Przy stanowiskach o szczególnym znaczeniu umieszczono nr stanowiska.

Programem badań ratowniczych ze względu na zagrożenia czynnikami przyrodniczymi i działalnością człowieka należałoby objąć stanowiska zagrożone głęboką orką w miejscach gdzie warstwy kulturowe widoczne są na powierzchni gruntu jak również zagrożone zainwestowaniem terenu głównie okolice Bielska.

Metodą AZP należy przebadać tereny dotychczas nie rozpoznane archeologicznie, położone w południowo-zachodniej części Gminy w okolicach Tchórza i Goślic. Pozwoli to na określenie istniejących tam zasobów archeologicznych oraz ustalenie wytycznych konserwatorskich dla ich ochrony.

Bogactwo i różnorodność archeologicznego dziedzictwa kulturowego Ziemi Bielskiej pozwala na wysunięcie przypuszczenia, że badania archeologiczne pozwoliłyby na znaczne poszerzenie wiedzy o pradziejach tego terenu a tym samym podniosły rangę i prestiż Gminy w regionie.

Wszystkie stanowiska oraz obszary archeologiczne odkryte na obszarze gminy Bielsk podlegają ścisłej ochronie konserwatorskiej na mocy przepisów odrębnych dotyczących ochrony zabytków. Wszelka działalność związana z planowanymi inwestycjami w obrębie stanowisk archeologicznych oraz ich strefy ochronnej może być podejmowana dopiero po uzyskaniu zezwolenia Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i po spełnieniu ustalonych w nim warunków i określonych indywidualnie dla każdego stanowiska archeologicznego – wymogów ochrony.

Ustalenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wnioskowanych zasad ochrony dziedzictwa kulturowego, pozwoli właściwie sprawować formalną opiekę nad zabytkami archeologicznymi na terenie Gminy.

5.4. Ochrona dóbr kultury współczesnej

Ze względu na brak obiektów kwalifikujących się do wpisania na listę dóbr kultury współczesnej na obszarze Gminy, nie wprowadza się zasad ochrony dla jakiegokolwiek istniejącego obiektu.

W przypadku uznania obiektu przez Radę Gminy za dobro kultury współczesnej, w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić jego ochronę.

Ochrona dóbr kultury współczesnej nie wymaga zmiany Studium – wskazania obiektów i ich stref ochronnych – może i powinna być, realizowana w ramach dostępnych narzędzi przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

5.5. Turystyka. Promocja walorów krajobrazu kulturowego Gminy

W celu promocji walorów krajobrazu kulturowego Gminy oraz edukacji społeczeństwa postuluje się wytyczenie szlaku rowerowego łączącego miejscowości o wartościach krajoznawczych, głównie te, w których zlokalizowane są cenne obiekty zabytkowe oraz ścieżek krajoznawczo – dydaktycznych służących edukacji kulturalnej oraz przyrodniczej turystów oraz mieszkańców Gminy.

5.6. Wytyczne określania ustaleń zasad ochrony zabytków i dóbr kultury współczesnej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

W ustaleniach planów miejscowych należy zagwarantować ochronę krajobrazu kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej zgodnie z wymaganiami określonymi w przepisach odrębnych. Ustalenia planów winny respektować wskazane kierunki działań w zakresie ochrony obiektów zabytkowych i krajobrazu kulturowego.

Zasady ochrony, zakres dopuszczalnych przekształceń przy obiektach zabytkowych oraz ich otoczeniu winny zostać określone indywidualnie dla poszczególnych obiektów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi i ogólnymi kierunkami zawartymi w Studium.

6. Kierunki oraz zasady rozwoju systemów komunikacji

6.1. Kształtowanie powiązań zewnętrznych

W rozwoju systemu komunikacyjnego Gminy, w zakresie kształtowania powiązań zewnętrznych, zakłada się:

- 1) budowę drogi ekspresowej S10 od A6 (Szczecin)–Piła–Bydgoszcz–Toruń–Płońsk do S7, zgodnie z Programem Budowy Dróg Krajowych na lata 2011–2015 – zał. 2 oraz PO Infrastruktura i Środowisko 2014–2020; na rysunku Studium (zał. nr 3 arkusz 1 i 2) wskazano projektowany przebieg drogi ekspresowej S10, ostateczny przebieg zostanie ustalony w oparciu o przeprowadzone analizy techniczno–ekonomiczne i środowiskowe;
- 2) utrzymanie i rozbudowę drogi krajowej nr 60, w tym budowę obwodnicy Bielska oraz Ciachcina;
- 3) utrzymanie i rozbudowę drogi wojewódzkiej nr 560 Sierpc–Bielsk na odcinku Bonisław–Bielsk;
- 4) utrzymanie i modernizację istniejącej sieci drogowej;
- 5) dążenie do dostosowania parametrów istniejących dróg do wymogów obowiązujących przepisów z zakresu warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne, określonych dla poszczególnych klas technicznych;
- 6) obniżenie kategorii drogi krajowej nr 60 w granicach Gminy po zrealizowaniu planowanej przebudowy, w tym budowy obwodnicy Bielska i Ciachcina;
- 7) klasy techniczne dróg publicznych:
 - a) klasy „S” – droga ekspresowa – projektowana droga S10,
 - b) klasy „GP” – droga główna ruchu przyspieszonego – droga krajowa nr 60,
 - c) klasy „G” – drogi główne:
 - droga wojewódzka nr 540,
 - droga wojewódzka nr 560,
 - droga wojewódzka nr 568,
 - droga powiatowa nr 5201W,
 - d) klasy „Z” – drogi zbiorcze:
 - droga powiatowa nr 2910W,
 - droga powiatowa nr 2911W,
 - droga powiatowa nr 2912W,
 - droga powiatowa nr 2913W,
 - droga powiatowa nr 2920W,
 - droga powiatowa nr 2921W,
 - droga powiatowa nr 2995W,
 - droga powiatowa nr 2997W,
 - droga powiatowa nr 3704W,

- droga powiatowa nr 3759W,
- droga powiatowa nr 3769W;

Ostateczne określenie klasy technicznej drogi należy do zarządcy drogi w zgodzie w przepisami odrębnymi z zakresu dróg publicznych;

- 8) utrzymanie linii kolejowej nr 33 relacji Kutno–Brodnica;
- 9) modernizację linii kolejowej nr 33 jako realizację inwestycji postulowanej w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego (PZPW).

6.2. Kształtowanie wewnętrznego układu komunikacyjnego

W rozwoju wewnętrznego systemu drogowego Gminy zakłada się:

- 1) budowę nowych połączeń dróg gminnych z układem dróg o znaczeniu regionalnym;
- 2) utrzymanie, modernizację i przebudowę istniejącej sieci dróg z dostosowaniem parametrów istniejącej sieci dróg gminnych do obowiązujących przepisów odrębnych z zakresu warunków technicznych jakimi powinny odpowiadać drogi publiczne określonych dla poszczególnych klas technicznych;
- 3) drogi gminne powinny posiadać klasę techniczną „L” – drogi lokalne lub wyjątkowo klasę techniczną „D” w zależności od warunków terenowych i funkcji obsługiwanych przez nie terenów;
- 4) ograniczenie bezpośredniej obsługi terenu przyległego do projektowanej drogi ekspresowej, drogi krajowej i dróg wojewódzkich; połączenia z drogami zapewniającymi bezpośrednią obsługę terenów przeznaczonych pod zabudowę z projektowaną drogą ekspresową, drogą krajową i drogami wojewódzkimi poprzez skrzyżowania z zachowaniem odstępów między nimi wg przepisów odrębnych z zakresu dróg publicznych;
- 5) na obszarach przewidzianych do urbanizacji – wprowadzenie rozwiązań poprawiających bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów: budowa chodników, dróg rowerowych, ciągów pieszo–rowerowych w drogach;
- 6) na obszarach otwartych, nieprzewidywanych do urbanizacji – wprowadzenie rozwiązań poprawiających bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów: budowa poboczy lub ciągów pieszo–rowerowych w drogach w zależności od możliwości terenowych;
- 7) budowę urządzeń obsługi ruchu – parkingi, zatoki postojowe, place widokowe, inne obiekty obsługi podróżnych;
- 8) urządzenie dróg posiadających nieurządzone nawierzchnie.

6.3. Komunikacja zbiorowa

Zakłada się rozwój ilościowy i jakościowy przewozów realizowanych przez komunikację autobusową, w tym komunikację miejską Płocka. Komunikacja zbiorowa i powiązania z obszarami sąsiednimi może być realizowana przez niewielkich, prywatnych przewoźników.

6.4. Komunikacja rowerowa

Zakłada się rozwój dróg umożliwiających bezpieczne poruszanie się rowerzystom poprzez:

- 1) budowę dróg rowerowych w pasach drogowych lub wydzielenie pasów dla rowerów w jezdni w granicach terenów zurbanizowanych i na obszarach przewidzianych do urbanizacji, o ile warunki terenowe na to pozwalają;
- 2) budowę poboczy w pasach drogowych lub wydzielenie pasów dla rowerów w jezdni dróg o większym natężeniu ruchu;
- 3) stosowanie rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo rowerzystów tj. oznakowanie dróg rowerowych, wprowadzenie rozwiązań służących uspokojeniu ruchu, w miarę możliwości separację ruchu rowerowego od samochodowego.

W drogach o mniejszym natężeniu ruchu, poza terenami zurbanizowanymi lub przewidzianych do urbanizacji ruch rowerowy może pozostać nie oddzielony od samochodowego.

6.5. Wytyczne określania ustaleń zasad korzystania i rozwoju systemów komunikacji w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

W planach miejscowych należy zapewnić docelową możliwość realizacji układu komunikacyjnego w parametrach określonych w Studium poprzez zabezpieczenie pasa terenu przewidzianego pod budowę nowych ciągów komunikacyjnych (poprzez zakaz realizacji zabudowy lub poprzez wskazanie lokalizacji) oraz odsunięcie linii zabudowy od dróg, które wymagają modernizacji.

Terenami wyłączonymi spod zabudowy powinny pozostać tereny zlokalizowane na trasie przebiegu projektowanej drogi klasy „S” – droga ekspresowa S10. Do czasu realizacji powyżej inwestycji, stanowiącej inwestycję celu ponadlokalnego wymienioną w *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego* tj. budowa drogi ekspresowej S10 od A6 (Szczecin)–Piła–Bydgoszcz–Toruń–Płońsk do S7, zgodnie z Programem Budowy Dróg Krajowych na lata 2011–2015 – zał. 2 oraz PO Infrastruktura i Środowisko 2014–2020, pas terenu przewidzianego pod jej budowę powinien zostać wyłączony ze wszelkiego rodzaju działań inwestycyjno–budowlanych tj. wydawania decyzji administracyjnych lub sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod realizację zabudowy i zagospodarowania terenu mogącego spowodować w przyszłości kolizję i problemy podczas budowy projektowanej drogi klasy „S”.

Na rysunku Studium (zał. nr 3 *Kierunki* arkusz 1 i 2) wskazano projektowany przebieg drogi ekspresowej S10. Ostateczny przebieg drogi S10 zostanie ustalony w oparciu o przeprowadzane analizy techniczno–ekonomiczne i środowiskowe.

Parametry techniczne dróg należy przyjąć zgodnie z klasami technicznymi odpowiednimi dla danych dróg zgodnie z wymogami przepisów odrębnych z zakresu dróg publicznych z uwzględnieniem prognoz ruchu oraz istniejącego zainwestowania.

W przypadku, gdy istniejące zainwestowanie uniemożliwia realizację drogi w parametrach określonych w Studium, dopuszczalne jest odstępstwo od nich. Jednocześnie dopuszcza się zwiększenie parametrów drogi, jeśli będzie to wynikać ze zmian natężenia ruchu. Szczegółowe ustalenie przebiegu i parametrów winno być dokonane w planie miejscowym lub w odpowiedniej decyzji administracyjnej.

Wytyczone przebiegi projektowanych ciągów komunikacyjnych nie są precyzyjnym wskazaniem ich lokalizacji – określają kierunki realizacji połączeń komunikacyjnych. Szczegółowe ustalenie przebiegu winno być dokonane w planie miejscowym lub w odpowiedniej decyzji administracyjnej.

Przy przebudowie dróg krajowych należy przewidzieć wprowadzenie rozwiązań technicznych umożliwiających przemieszczanie się zwierząt w poprzek korytarzy transportowych (tunele, przepusty, mosty, kładki itp.).

W planach miejscowych należy określić sposób realizacji miejsc parkingowych oraz ich minimalną liczbę, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych. Niezależnie od przyjętych ustaleń, szerokość pasów drogowych ustalona w planach miejscowych powinna uwzględniać możliwość lokalizacji ogólnodostępnych miejsc parkingowych.

7. Kierunki oraz zasady rozwoju infrastruktury technicznej

Ustalenie właściwych kierunków rozwoju systemów infrastruktury technicznej wynikać powinno z potrzeb zwiększenia atrakcyjności Gminy dla ewentualnych nowych inwestorów, wymogów ochrony środowiska oraz ograniczenia uciążliwości dla mieszkańców. Przy ustalaniu potrzeb i priorytetów odnoszących się do poszczególnych systemów oraz wynikających z nich wzajemnych zależności, należy uwzględnić:

- 1) powiązania systemów infrastruktury technicznej funkcjonujących na obszarze Gminy z otoczeniem;
- 2) powiązania lokalnych programów rozwoju infrastruktury technicznej z programami ponadlokalnymi;
- 3) uwarunkowania wynikające z potrzeb ochrony środowiska.

W zakresie rozwoju systemów infrastruktury technicznej wskazuje się lokalizację terenów infrastruktury technicznej (I), które obejmują istniejące i projektowane obiekty infrastruktury technicznej związane z gospodarką wodną, ściekową oraz urządzenia elektroenergetyczne i gazownicze. Niezależnie od wyznaczonych terenów infrastruktury technicznej (I), nowe obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej związane z obsługą danego terenu, mogą być lokalizowane w jego granicach.

Jako jeden z podstawowych kierunków rozwoju infrastruktury technicznej wskazuje się niwelowanie dysproporcji w rozwoju sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz rozwój sieci gazowej.

W granicach terenów infrastruktury technicznej obowiązuje:

- 1) utrzymanie, modernizacja i rozbudowa istniejących oraz budowa nowych urządzeń i obiektów związanych z funkcjonowaniem infrastruktury technicznej;
- 2) sposób zainwestowania dostosowany do wymogów technologicznych i bezpieczeństwa użytkownika.

Dopuszcza się lokalizację sieci infrastruktury technicznej w pasach drogowych z zachowaniem wymogów przepisów odrębnych.

7.1. Gospodarka wodno–ściekowa

7.1.1. Zaopatrzenie w wodę

Wskazuje się kontynuację rozbudowy sieci wodociągowej w dostosowaniu do potrzeb rozwojowych, w układach zamkniętych, pierścieniowych, pozwalających na wielokierunkowe zasilanie terenów już zabudowanych i tych projektowanych do urbanizacji. Standard wyposażenia powinien zapewniać możliwość korzystania z sieci wodociągowej dla mieszkańców i usług w 100% oraz, z ograniczeniami, dla przemysłu.

Przewiduje się możliwość korzystania przez zakłady produkcyjne z własnych ujęć wody. Obieg wody wykorzystywanej dla celów technologicznych powinien być prowadzony w systemie zamkniętym.

Dopuszcza się nawadnianie upraw rolnych z indywidualnych ujęć wody.

Dla poprawy funkcjonowania systemu i bezpieczeństwa zaopatrzenia w wodę wskazuje się:

- 1) utrzymanie w należyтым stanie technicznym istniejącej sieci;
- 2) modernizację i rozbudowę istniejącej sieci;
- 3) rozbudowę i modernizację istniejących Stacji Uzdatniania Wody;
- 4) budowę Stacji Uzdatniania Wody w Smolinie;
- 5) wymianę zdekapitalizowanych elementów sieci, które mogą stanowić zagrożenie dla stanu czystości dostarczanej wody;
- 6) dostosowanie sieci do funkcjonowania w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń.

7.1.2. Odprowadzanie ścieków komunalnych i ich oczyszczanie

Wskazuje się kontynuację rozbudowy sieci kanalizacyjnej w obrębach najintensywniej zainwestowanych, w dostosowaniu do potrzeb rozwojowych.

W zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków wskazuje się:

- 1) odprowadzanie ścieków komunalnych:
 - a) do sieci kanalizacji sanitarnej – docelowo z całego obszaru najintensywniej zurbanizowanego,
 - b) do grupowych lub indywidualnych oczyszczalni ścieków – poza zasięgiem sieci kanalizacyjnej, jeśli pozwalają na to warunki gruntowo–wodne,
 - c) do szczelnych zbiorników na nieczystości ciekłe ścieków – jako rozwiązanie tymczasowe do czasu budowy sieci oraz na obszarach o dużym rozproszeniu zabudowy poza zasięgiem sieci kanalizacyjnej;
- 2) gromadzenie nieczystości pochodzenia zwierzęcego z budynków inwentarskich w dostosowanych do tego zbiornikach oraz zagospodarowanie w rolnictwie zgodnie z zasadami dobrej praktyki rolniczej;
- 3) odprowadzanie ścieków z zakładów przemysłowych w oparciu o rozwiązania indywidualne, zgodne z wymogami przepisów odrębnych dotyczących gospodarki wodami;

- 4) konieczność prowadzenia racjonalnej gospodarki wodno–ściekowej w zakładach przemysłowych poprzez: rezygnację z wodochłonnych technologii przemysłowych oraz korzystanie z zamkniętych obiegów wody.

W Studium w zakresie budowy systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków jako priorytetowe działania wskazuje się:

- 1) modernizację i rozbudowę oczyszczalni ścieków w Bielsku oraz działania zwiększające stopień wykorzystania punktu zlewnego przy oczyszczalni (wskazanej w *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego*);
- 2) rozbudowę sieci kanalizacyjnej w Bielsku;
- 3) budowę sieci kanalizacyjnej w obrębach Ciachcin, Ciachcin Nowy i Zągoty;
- 4) budowę oczyszczalni ścieków w miejscowościach Ciachcin Nowy i Zągoty;
- 5) budowę grupowych lub indywidualnych oczyszczalni ścieków na terenach zabudowy rozproszonej lub terenach znacznie oddalonych od obszarów objętych systemem kanalizacji zbiorczej;
- 6) sukcesywną likwidację nieszczelnych zbiorników na nieczystości ciekłe.

7.1.3. Odprowadzanie wód opadowych i roztopowych

Wskazuje się kontynuację rozbudowy sieci kanalizacji deszczowej w obszarach najintensywniej zainwestowanych, w dostosowaniu do potrzeb rozwojowych.

W zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych wskazuje się:

- 1) zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w granicach działek w możliwie jak największym zakresie, w sposób niepowodujący zmiany stosunków wodnych na działkach sąsiednich poprzez odprowadzenie do ziemi, tj. na nieutwardzony teren działki lub do zbiorników infiltracyjnych lub infiltracyjno–odparowujących;
- 2) odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z obszarów zwartej w miejscowości Bielsk, – do systemu kanalizacji deszczowej;
- 3) odprowadzanie wód opadowych z dróg do rowów przydrożnych; w przypadku drogi krajowej nr 60 w obszarze zwartej zabudowy miejscowości Bielsk odprowadzanie wód opadowych do systemu kanalizacji deszczowej;
- 4) wody z placów i parkingów po odpowiednim podczyszczeniu zgodnie z obowiązującymi z przepisami mogą być odprowadzane do wód powierzchniowych lub do ziemi;
- 5) odprowadzanie wód z terenów ekstensywnie zainwestowanych – do ziemi.

7.2. Systemy energetyczne

7.2.1. Zaopatrzenie w ciepło

Wskazuje się utrzymanie dotychczasowego sposobu zaopatrzenia w ciepło, tj. z kotłowni indywidualnych. Nowo wznoszone obiekty powinny być wyposażone w wysokosprawne systemy grzewcze stosujące technologie i paliwa ekologiczne z wykorzystaniem energii elektrycznej i odnawialnej, gazu, oleju opałowego lekkiego oraz niskoemisyjnych źródeł ciepła.

Zakłada się możliwość budowy lokalnych ciepłowni wykorzystujących jako nośnik energii gaz lub biomasę.

Należy dążyć do stopniowego zastępowania przestarzałych systemów grzewczych nowymi, bezpiecznymi ekologicznie, a także dokonywać termomodernizacji budynków w celu podniesienia efektywności wykorzystania systemów grzewczych.

Wskazuje się, by zarówno w zbiorczych jak i w indywidualnych systemach grzewczych wykorzystywane były odnawialne źródła energii w możliwie jak największym zakresie – pompy ciepła, energia słoneczna, inne.

Należy promować stosowanie odnawialnych źródeł energii. Działania promocyjne i edukacyjne powinny wpływać na podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

7.2.2. Elektroenergetyka

Wskazuje się utrzymanie istniejącej sieci elektroenergetycznej oraz jej sukcesywną rozbudowę na obszarach wskazanych do realizacji zainwestowania. Bazą dla rozbudowy systemu będzie sieć istniejąca, która dysponuje rezerwami mocy pozwalającymi na przyłączenie nowych odbiorców.

W zakresie elektroenergetycznej **sieci dystrybucyjnej** wskazuje się:

- 1) utrzymanie istniejących napowietrznych linii elektroenergetycznych 110 kV z możliwością ich przebudowy w tym na linie wielotorowe, wielonapięciowe;
- 2) realizację kablowej linii elektroenergetycznej 110 kV relacji Żuromin – Płock;
- 3) utrzymanie istniejących linii 0,4 kV i 15 kV z możliwością ich przebudowy, w tym na linie wielotorowe;
- 4) rozbudowę sieci w sposób umożliwiający zasilanie nowych odbiorców, szczególnie na terenach wskazanych do urbanizacji;
- 5) rozbudowę sieci w sposób umożliwiający włączenie do systemu generatorów prądu wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych;
- 6) utrzymanie istniejącego oświetlenia ulicznego oraz jego sukcesywną rozbudowę na obszarach wskazanych do realizacji zainwestowania;
- 7) preferencje dla budowy sieci kablowej na terenach o wysokim stopniu zurbanizowania;
- 8) uwzględnienie możliwości dwukierunkowego zasilania dla odbiorców wymagających zwiększonej pewności zasilania.

Dopuszcza się zmniejszenie w/w stref z uwzględnieniem powszechnie obowiązujących norm, przepisów i zasad branżowych po indywidualnym uzgodnieniu z zarządcą sieci.

W zakresie elektroenergetycznej **sieci przesyłowej** wskazuje się:

- 1) utrzymanie istniejących napowietrznych linii elektroenergetycznych 400 kV z możliwością ich przebudowy, w tym na linie wielotorowe, wielonapięciowe;
- 2) utrzymanie i rozbudowę stacji elektroenergetycznej 400/110 kV Płock, zlokalizowanej na terenie gminy Stara Biała w miejscowości Kruszczewo, w granicach obrębu Machcinko na terenie gminy Bielsk (rozbudowę stacji 400/110 kV Płock wskazano w *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego*).

W sąsiedztwie napowietrznych linii elektroenergetycznych (15 kV, 110 kV oraz 400 kV) obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu wynikające z przepisów odrębnych związanych z ochroną przed promieniowaniem elektromagnetycznym oraz bezpieczeństwem, higieną pracy i ochroną zdrowia. Zakłada się zachowanie stref bezpieczeństwa napowietrznych linii elektroenergetycznych (stref technologicznych) z zakazem lokalizacji budynków z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi oraz innymi ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu terenu o szerokości:

- 1) ni mniejszej niż 70,0 m dla linii o napięciu 400 kV;
- 2) 40,0 m dla linii o napięciu 110 kV;
- 3) 15,0 m dla linii o napięciu 15 kV,

gdzie środek strefy stanowi oś linii. Ostateczne przyjęcie szerokości strefy bezpieczeństwa powinno być dokonane indywidualnie dla każdej linii w porozumieniu z zarządzającym siecią.

Dopuszcza się lokalizację na terenie Gminy urządzeń wytwarzających energię elektryczną wykorzystującą energię ze źródeł odnawialnych wraz z infrastrukturą im towarzyszącą, zgodnie z zapisami rozdziału 7.3.

7.2.3. Sieć gazowa, zaopatrzenie w gaz

Wskazuje się rozwój na terenie Gminy, w oparciu o istniejącą sieć gazociągów, sieci gazowej średniego ciśnienia o parametrach umożliwiających wykorzystania gazu sieciowego do celów grzewczych oraz socjalno-bytowych.

Zakłada się utrzymanie istniejącej stacji redukcyjno-pomiarowej w granicach obrębu Umienino-Łubki. Szczegółowa lokalizacja ewentualnych dodatkowych stacji redukcyjnych gazu oraz szczegółowe przebiegi sieci rozdzielczej winny być ustalone w koncepcji budowy sieci oraz uwzględnione na etapie opracowania planu miejscowego.

Do czasu budowy sieci gazowej, na obszarach położonych poza jej zasięgiem, wskazuje się utrzymanie dotychczasowego sposobu zaopatrzenia mieszkańców Gminy w gaz, tj. z wykorzystaniem butli gazowych dla celów bytowych oraz zbiorników podziemnych i naziemnych na gaz do celów grzewczych oraz socjalno-bytowych.

Zakłada się utrzymanie gazociągów wysokiego ciśnienia z możliwością ich przebudowy:

- 1) gazociągu DN 500 MOP 5,1 MPa relacji Rembelszczyzna–Gustorzyn I;
- 2) gazociągu DN 500 MOP 5,5 MPa relacji Rembelszczyzna–Gustorzyn II;
- 3) gazociągu DN 700 MOP 8,4 MPa relacji Rembelszczyzna–Gustorzyn III;
- 4) gazociągu DN 150 MOP 5,5 MPa zasilającego stację gazową Gulczewo.

W sąsiedztwie gazociągów wysokiego ciśnienia obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu wynikające z przepisów odrębnych. Zakłada się zachowanie stref kontrolowanych od gazociągów wysokiego ciśnienia, przy założeniu że oś strefy pokrywa się z osią gazociągu wysokiego ciśnienia, zgodnie z przepisami odrębnymi tj.:

- 1) dla gazociągów wybudowanych przed dniem 12 grudnia 2001 r. – gazociągu DN 500 MOP 5,1 MPa relacji Rembelszczyzna–Gustorzyn I, gazociągu DN 500 MOP 5,5 MPa relacji Rembelszczyzna–Gustorzyn II oraz gazociągu DN 150 MOP 5,1 MPa zasilającego stację Gulczewo, obowiązują zmniejszone szerokości stref kontrolowanych o wartościach:

a) dla gazociągu wysokiego ciśnienia DN 500:

- dla budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego – 32,5 m,
- dla budynków mieszkalnych zabudowy jedno i wielorodzinnej – 30,0 m,
- dla wolnostojących budynków niemieszkalnych (stodoły, szopy, garaże) – 30,0 m,
- dla obiektów zakładów przemysłowych – 30,0 m,
- dla parkingów samochodów – 30,0 m,
- dla przewodów kanalizacyjnych, kanałów sieci ciepłej, kanalizacji kablowej i wodociągów mających bezpośrednie połączenie z pomieszczeniami dla ludzi i zwierząt – 30,0 m,
- dla przewodów kanalizacyjnych, kanałów sieci ciepłej, kanalizacji kablowej i wodociągów niemających bezpośredniego połączenie z pomieszczeniami dla ludzi i zwierząt – 14,0 m,

b) dla gazociągu wysokiego ciśnienia DN 150:

- dla budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego – 30,0 m,
- dla budynków mieszkalnych zabudowy jedno i wielorodzinnej – 30,0 m,
- dla wolnostojących budynków niemieszkalnych (stodoły, szopy, garaże) – 30,0 m,
- dla obiektów zakładów przemysłowych – 30,0 m,
- dla parkingów samochodów – 30,0 m,
- dla przewodów kanalizacyjnych, kanałów sieci ciepłej, kanalizacji kablowej i wodociągów mających bezpośrednie połączenie z pomieszczeniami dla ludzi i zwierząt – 30,0 m,
- dla przewodów kanalizacyjnych, kanałów sieci ciepłej, kanalizacji kablowej i wodociągów niemających bezpośredniego połączenie z pomieszczeniami dla ludzi i zwierząt – 10,0 m;

- 2) dla gazociągu wysokiego ciśnienia DN 700, który wybudowany został w 2015 r., obowiązuje strefa kontrolowana o szerokości 12,0 m (po 6,0 m od osi gazociągu wysokiego ciśnienia).

Ostateczne określenie szerokości stref kontrolowanych dla poszczególnych gazociągów wysokiego ciśnienia należy do zarządcy gazociągu w zgodzie z przepisami odrębnymi z zakresu sieci gazowych.

7.2.4. Rurociągi przesyłowe

W zakresie infrastruktury przesyłowej zakłada się:

- 1) zachowanie z możliwością przebudowy dalekosiężnego rurociągu naftowego DN 800 i kabla światłowodowego;
- 2) budowę rurociągów naftowych DN 800 i DN 400.

Z przebiegiem wymienionych wyżej rurociągów naftowych wiąże się konieczność zachowania odpowiednich dla nich stref bezpieczeństwa wynikających z przepisów odrębnych. Dla istniejącego rurociągu naftowego należy zachować strefę bezpieczeństwa o szerokości minimum 40,0 m, której środkiem jest oś rurociągu. Strefa ta powinna zostać w dotychczasowym użytkowaniu tj. rolniczym, wolna od wszelkiego

rodzaju budowli, budynków, ogrodzeń, składów materiałów itp. W granicach strefy w odległości nie mniejszej niż 5 m od rurociągu naftowego i kabla światłowodowego nie powinno się sadzić pojedynczych drzew.

7.3. Odnawialne źródła energii

Na terenie gminy Bielsk przewiduje się możliwość lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, wykorzystujących m.in. energię otrzymywaną z biomasy, biogazu (w tym odgazowywanie odpadów), energię geotermalną, energię promieniowania słonecznego, hydroenergię. Nie przewiduje się w obszarze Gminy możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych, o których mowa w ustawie z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach z zakresu elektrowni wiatrowych o mocy większej niż moc mikroinstalacji (40 kW) w rozumieniu przepisów odrębnych z zakresu energetyki.

Wyznacza się granice stref ochrony istniejących elektrowni wiatrowych zlokalizowanych w miejscowościach Machcino, Goślice oraz Zagroba na terenie gminy Bielsk oraz granicę stref ochrony od projektowanych elektrowni wiatrowych w obrębach Aleksandrowo, Dąbrusk oraz Mikołajewo na terenie gminy Staroźreby w odległości odpowiadającej dziesięciokrotności ich wysokości. Ustalenia dla obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW na terenie gminy Bielsk zawarto w podrozdz. 3.5.

Terenami, na których możliwa jest lokalizacja urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW wykorzystujących m.in. energię otrzymywaną z biomasy, biogazu (w tym odgazowywanie odpadów), energię geotermalną, energię promieniowania słonecznego, hydroenergię, są tereny w granicach obszarów rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW.

Realizacja ww. urządzeń nie może powodować ograniczeń w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu poza obszarem, na którym będą rozmieszczone.

Granica stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu związanych z ich lokalizacją odpowiada granicy terenów, na których będą rozmieszczone.

Wskazuje się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy nieprzekraczającej 100 kW wykorzystujących m.in. energię otrzymywaną z biomasy, biogazu, energię geotermalną, energię promieniowania słonecznego, hydroenergię. Urządzenia te mogą być lokalizowane w obszarze Gminy z wyjątkiem lasów, łąk i pastwisk oraz terenów rolniczych do zalesienia, przy zachowaniu wymogów przepisów odrębnych.

Szczegółowe warunki lokalizacji ww. urządzeń do ustalenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Lokalizacja urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii przy spełnieniu wymogów przepisów odrębnych z zakresu ochrony środowiska, przyrody, ochrony gruntów rolnych i leśnych, budownictwa.

Zaleca się by w systemach grzewczych wykorzystywane były odnawialne źródła energii w możliwie jak największym zakresie.

7.4. Telekomunikacja, informatyzacja. Rozwój społeczeństwa informacyjnego

Wskazuje się rozbudowę sieci telekomunikacyjnych i światłowodowych. Zakłada się zapewnienie pełnej dostępności do łączy telekomunikacyjnych i teleinformatycznych. Zakłada się utrzymanie i możliwość przebudowy kabla telekomunikacyjnego światłowodowego.

Dla zwiększenia dostępności sieci internetowej i rozwoju społeczeństwa informacyjnego, wskazuje się konieczność rozwoju szerokopasmowego dostępu do Internetu, zapewnienie dostępu do Internetu w placówkach oświatowych, rozwój sieci bezprzewodowych – budowę systemu ogólnodostępnego, bezpłatnego dostępu do Internetu.

Lokalizacja urządzeń łączności publicznej możliwa jest na wszystkich wyznaczonych w Studium terenach, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych z zakresu telekomunikacji. Możliwość lokalizacji ww. urządzeń na terenach, na których możliwa jest lokalizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej ogra-

nicza się do lokalizacji urządzeń wyłącznie o nieznacznym oddziaływaniu, w rozumieniu przepisów odrębnych.

Na terenie Gminy zakłada się budowę telekomunikacyjnej sieci szkieletowo–dystrybucyjnej oraz dostępowej w ramach projektu „Internet dla Mazowsza” („IDM”), jako realizację celu publicznego wskazaną w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego.

7.5. Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami powinna być prowadzona w sposób zapewniający wyeliminowanie zagrożeń mieszkańców i środowiska, w szczególności odpadami niebezpiecznymi znajdującymi się w strumieniu odpadów komunalnych.

W zakresie gospodarki odpadami na terenie gminy Bielsk wskazuje się:

- 1) objęcie wszystkich mieszkańców Gminy zorganizowanym systemem gospodarki odpadami;
- 2) zapewnienie bezpiecznego dla środowiska kontrolowanego procesu unieszkodliwiania odpadów;
- 3) selektywną zbiórkę odpadów;
- 4) zwiększenie ilości pojemników na terenie Gminy i usprawnienie transportu odpadów na wysypisko;
- 5) monitoring i likwidację powstających na terenie Gminy "dzikich" wysypisk odpadów;
- 6) prowadzenie polityki gospodarki małoodpadowej;
- 7) maksymalny odzysk surowców wtórnych (recykling);
- 8) osiągnięcia założonych poziomów odzysku i recyklingu określonych w ustawie o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i depozytowej;
- 9) popularyzacja małych, kompostowni w gospodarstwach indywidualnych;
- 10) edukacja społeczeństwa – wykształcenie świadomości ekologicznej społeczeństwa (dzieci, młodzieży oraz dorosłych), przekonanie ludzi o konieczności myślenia i działania według zasad ekorozwoju;
- 11) bezpieczne dla zdrowia ludzi usunięcie wyrobów zawierających azbest i zdeponowanie ich na wyznaczonych składowiskach w sposób eliminujących ich negatywne oddziaływanie;
- 12) stworzenie systemu zbierania zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych oraz zorganizowanie w Gminie punktu zbierania i transportu odpadów do miejsca odzysku.

Rozwiązania wymaga problem utylizacji zwłok zwierzęcych w sytuacjach epidemii. Konieczne jest wyznaczenie obszaru dla lokalizacji grzebowiska zwłok zwierzęcych na terenie Gminy lub w drodze porozumienia na terenie gminy sąsiedniej. Może ono być zlokalizowane na gruntach rolnych z zachowaniem wymogów przepisów odrębnych.

7.6. Wytyczne określenia ustaleń zasad korzystania i rozwoju systemów infrastruktury technicznej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

W planach miejscowych należy zapewnić możliwości rozwoju sieci jak i ich eksploatację. Sieci w miarę możliwości powinny być prowadzone w terenach ogólnodostępnych. W przypadku braku takiej możliwości możliwe jest prowadzenie sieci po terenach działek prywatnych. W takiej sytuacji należy zapewnić dostęp do sieci w ramach umów cywilno–prawnych.

Ustalenia planu miejscowego powinny zapewniać docelowy rozwój sieci zgodnie z przyjętymi założeniami rozwoju sieci z ewentualnym wprowadzeniem rozwiązań tymczasowych.

8. Kierunki rozwoju i przekształceń infrastruktury społecznej

8.1. Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych. Polityka mieszkaniowa Gminy

W zakresie zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych i poprawy warunków mieszkaniowych:

- 1) wskazuje się utrzymanie istniejącego zasobu mieszkaniowego oraz uzupełnienie braków w zakresie wyposażenia w instalacje techniczne oraz remonty, modernizację i termomodernizację;

- 2) stwierdza się potrzebę realizacji budynków z lokalami socjalnymi – decyzja do podjęcia na poziomie programów społecznych;
- 3) wskazuje się nowe tereny zabudowy mieszkaniowej, wynikające z ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

8.2. Zaspokojenie potrzeb w zakresie oświaty

Istniejące placówki szkolne i przedszkolne wskazuje się do zachowania. Obiekty skupiające funkcje oświaty winny być poddawane modernizacji i regularnym przeglądom technicznym w celu zapewnienia bezpieczeństwa korzystania. Wskazuje się rozbudowę i wyposażenie istniejących placówek w obiekty i urządzenia służące realizacji funkcji oświatowych, w tym sal gimnastycznych, boisk itp. w zależności od rozwijających się potrzeb.

Konieczne jest monitorowanie zapotrzebowania na usługi przedszkolne oraz dostosowanie sieci placówek do zmieniających się potrzeb.

Realizacja innych nowych obiektów z zakresu oświaty możliwa jest w obszarach wskazanych na cele zabudowy usługowej lub mieszkaniowo-usługowej.

8.3. Zaspokojenie potrzeb w zakresie kultury, sportu, rekreacji i turystyki

Dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców Gminy z zakresu kultury, sportu i rekreacji wskazuje się:

- 1) rozwój działalności Gminnego Ośrodka Kultury w Bielsku;
- 2) rozbudowę placówek kulturalnych i poszerzanie ich oferty w miejscowościach Ciachcin, Ciachcin Nowy i Zągoty;
- 3) utrzymanie, rozbudowę placówek sportowych poprzez budowę infrastruktury sportowej: hal sportowych, boisk, trybun i pomieszczeń socjalnych oraz doposażenie istniejących placówek i rozszerzenie ich oferty;
- 4) utworzenie punktu informacji i promocji turystycznej;
- 5) rozwój bazy noclegowej;
- 6) lokalizację i rozwój terenów, na których możliwa jest realizacja usług związanych z turystyką: tereny sportu i rekreacji (US), terenów rolniczych z możliwością lokalizacji usług sportu i rekreacji ekstensywnych (R/US) terenów zabudowy turystyczno-rekreacyjnej (UTR), tereny zabudowy usługowej (U);
- 7) realizację ciągów pieszych i dróg rowerowych;
- 8) poprawę jakości terenów zieleni – ochronę terenów dolinnych, kształtowanie zespołów zieleni parkowej, nowe nasadzenia;
- 9) utrzymanie tradycji organizowanych cyklicznie na terenie Gminy imprez oraz kreowanie nowych wydarzeń kulturalnych i sportowych;
- 10) nawiązanie współpracy z innymi gminami w zakresie organizacji wydarzeń kulturalnych i zawodów sportowych o charakterze ponadlokalnym.

8.4. Zaspokojenie potrzeb w zakresie służby zdrowia i opieki społecznej

Dla zaspokojenia potrzeb w zakresie służby zdrowia i opieki społecznej oraz poprawy standardów świadczonych usług wskazuje się:

- 1) utrzymanie, modernizację i ew. rozbudowę istniejących obiektów w miejscowościach Bielsk i Zągoty;
- 2) utrzymanie Domu Opieki Społecznej w miejscowości Goślice;
- 3) zwiększenie dostępności dla usług specjalistycznych poprzez poszerzenie oferty gabinetów specjalistycznych oferowanych w ramach umowy z NFZ;
- 4) rozwój specjalistycznych usług medycznych;
- 5) lokalizację obiektów stałego pobytu lub dziennego pobytu dla osób w starszym wieku;
- 6) rozszerzenie zakresu opieki nad dziećmi z ubogich rodzin i rodzin patologicznych;
- 7) likwidację barier architektonicznych – dostosowanie obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych.

8.5. Targowiska

Nie przewiduje się lokalizacji targowiska na terenie gminy Bielsk.

9. Kierunki zabezpieczenia wymogów obronności i bezpieczeństwa państwa

Wskazuje się konieczność zapewnienia wymogów obronności i bezpieczeństwa państwa poprzez:

- 1) realizację zagospodarowania i uzbrojenia terenu z uwzględnieniem wymagań w zakresie ochrony przeciwpożarowej zgodnie z wymogami przepisów odrębnych z zakresu ochrony przeciwpożarowej;
- 2) zapewnienie zaopatrzenia w wodę w warunkach kryzysowych oraz budowę sieci wodociągowych o parametrach umożliwiających wykorzystanie sieci dla potrzeb gaśniczych;
- 3) zapewnienie ochrony sanitarnej wody pitnej w ujęciach wód z zabezpieczeniem ich hermetyczności i osłony przed skażeniami chemicznymi, a także niezawodności technicznej i monitoringu;
- 4) uwzględnienie, w podpiwniczeniach (lub odpowiednich pomieszczeniach parterowych) nowej zabudowy, zwłaszcza obiektów użyteczności publicznej, realizacji pomieszczeń o konstrukcji odpornej na zagruzowanie, z możliwością bezkolizyjnej i szybkiej adaptacji dla celów ochrony ludności w sytuacji zagrożenia, lub zapewnienie rezerwy terenów pod obiekty ochronne;
- 5) przebudowę układu drogowego i modernizację istniejących dróg, dostosowanie ich parametrów do wymogów przepisów odrębnych;
- 6) respektowanie wymogów przepisów odrębnych, dotyczących lotnictwa, w zakresie oznakowania przeszkód lotniczych – uzgodnienie lokalizacji obiektów o wysokości równej lub wyższej 50 m n.p.t. z właściwymi organami.

W zakresie poprawy bezpieczeństwa ludności i jej mienia:

- 1) w granicach obszaru szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy oraz ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu terenu zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu gospodarowania wodami;
- 2) utrzymanie i doposażanie instytucji wyspecjalizowanych w zapewnianiu bezpieczeństwa;
- 3) wskazuje się realizację i przebudowę układu komunikacyjnego z zastosowaniem rozwiązań poprawiających bezpieczeństwo użytkowników.

10. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego

10.1. Rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Dla realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym wskazuje się tereny: dróg publicznych, tereny infrastruktury technicznej (I), tereny cmentarzy czynnych (ZC), tereny sportu i rekreacji (US). Inwestycje celu publicznego mogą być również lokalizowane na wszystkich innych terenach zgodnie z ich przeznaczeniem i przeznaczeniem dopuszczalnym. Szczegółowe ustalenie lokalizacji inwestycji powinno nastąpić w planie miejscowym lub decyzji administracyjnej.

10.2. Rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

Na dzień opracowania projektu Studium brak jest programów zawierających zadania rządowe, przewidziane do realizacji na obszarze gminy Bielsk.

Zadania przewidziane do realizacji na terenie gminy Bielsk zawarte są w *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego* (uchwała Nr 180/14 Sejmik Województwa Mazowieckiego z dnia 7 lipca 2014 r.) i obejmują:

- 1) budowę drogi ekspresowej S10 od A6 (Szczecin)–Piła–Bydgoszcz–Toruń–Płońsk (S7), gm. Brudzeń Duży, Stara Biała, Bielsk, Radzanowo, Staroźreby, Dzierżążnia, Płońsk;
- 2) rozbudowę drogi krajowej nr 60 na odcinku Goślice–Raciąż z budową obwodnicy Bielska i Drobina;
- 3) rozbudowę drogi wojewódzkiej nr 560 Sierpc–Bielsk na odcinku Bonisław–Bielsk km 69+800 do km 76+105 na terenie gminy Gozdowo powiat sierpecki i gminy Bielsk powiat plocki;

- 4) rozbudowę gazociągu Rembelszczyzna–Gustorzyn (budowa trzeciego rurociągu) – inwestycja zrealizowana;
- 5) budowę rurociągu naftowego Odessa–Brody–Płock (z możliwością jego przedłużenia do Gdańska) z częściowym wykorzystaniem trasy istniejącego ropociągu „Przyjaźń”;
- 6) modernizację inwestycji przegradzających koryta rzek o wysokości piętrzenia >4m, rzeka Sierpionica Zachodnia, 3 obiekty;
- 7) rozbudowę i modernizację oczyszczalni ścieków w miejscowości gminnej.

Na rysunku Studium wskazano orientacyjny przebieg projektowanych urządzeń infrastruktury komunikacyjnej. Nie wskazywano przebiegu projektowanych urządzeń infrastruktury technicznej w związku z ich brakiem na terenie gminy Bielsk. Pozostałe inwestycje będą lokalizowane w obszarze Gminy zgodnie z przeznaczeniem terenów. Szczegółowe ustalenie lokalizacji inwestycji powinno nastąpić w planie miejscowym lub decyzji administracyjnej.

11. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne

Zgodnie z ustawą z dnia 17 maja 1989 r. *Prawo geodezyjne i kartograficzne* w granicach gminy Bielsk ustanowiono tereny zamknięte w związku z przebiegiem linii kolejowej relacji nr 33 relacji Kutno–Brodnica. Obejmują one działki na terenie wsi Machcinko (dz. nr ew. 8), Pęszyno (dz. nr ew. 98) i Umieni-no (dz. nr ew. 131). Nie wyznaczono strefy ochronnej terenów zamkniętych.

W przypadku dokonania weryfikacji granic terenów zamkniętych, stwierdzenia zbędności części terenu dla potrzeb prowadzenia ruchu kolejowego, dopuszcza się zagospodarowanie terenów wyłączonych z terenów zamkniętych na inne cele, w szczególności stanowiące kontynuację zagospodarowania w ich bezpośrednim sąsiedztwie (m.in. tereny magazynowo–składowe, tereny zieleni urządzonej).

12. Obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne

W granicach Gminy nie są zlokalizowane Pomniki Zagłady, o których mowa w przepisach odrębnych z zakresu ochrony terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 2120).

13. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości

Nie wskazuje się w obszarze Gminy obszarów wymagających przeprowadzenia scalenia i podziału nieruchomości. Scalenie i podział mogą być dokonane w zgodzie z przepisami odrębnymi dotyczącymi gospodarki nieruchomościami.

14. Zamierzenia i obowiązki planistyczne Gminy

14.1. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Na podstawie przepisów odrębnych z zakresu cmentarzy i chowania zmarłych, sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe dla terenów lokalizacji cmentarzy. W Studium wskazano teren dla rozbudowy cmentarza w miejscowości Ciachcin Nowy, dla którego obecnie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmującego swym zasięgiem obręby: Bielsk, Ciachcin, Ciachcin Nowy i Żągoty gm. Bielsk. Utrzymuje się, że polityka związana z rozbudową cmentarza w miejscowości Ciachcin Nowy i zawarta w ustaleniach ww. planu miejscowego jest aktualna.

Nie wyznacza się obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, dla których wymagane jest sporządzenie planu miejscowego.

Inne tereny, dla których sporządzenie planu miejscowego jest obowiązkowe na podstawie przepisów odrębnych (park kulturowy, strefa „A” ochrony uzdrowiskowej), na terenie Gminy nie występują.

14.2. Obszary, dla których Gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Gmina powinna przystąpić do sporządzenia planów miejscowych w zakresie ustalenia przeznaczenia i określenia sposobów zabudowy i zagospodarowania:

- 1) terenów, w stosunku do których w Studium zmieniono dotychczasową politykę przestrzenną:
 - a) terenów, dla których obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego o ustaleniach polityki przestrzennej niezgodnej z zapisaną w Studium,
 - b) terenu planowanego do przeznaczenia pod realizację usług związanych z ochroną zdrowia w miejscowości Goślice;
- 2) terenów lokalizacji celów publicznych wg parametrów realizacji celów rozwojowych (oczyszczalnie, inwestycje w zakresie oświaty, zdrowia, kultury, sportu);
- 3) terenów rozwojowych i koncentracji inwestycji sektora prywatnego;
- 4) terenów przekształceń przestrzennych na obszarach prawnie chronionych – w miarę potrzeb, w tym strefy ochrony konserwatorskiej;
- 5) terenów zajętych pod istniejące i planowane systemy (urządzenia i obiekty) elektroenergetyczne ze względu na wynikające ograniczenia w zagospodarowaniu terenów;
- 6) terenów rolniczych wskazanych do zalesienia.

Obszarami, dla których wskazane jest sporządzenie planów miejscowych są obszary obejmujące strefy ochrony od elektrowni wiatrowych w odległości dziesięciokrotności ich wysokości. Zgodnie z wymogami przepisów odrębnych dotyczących inwestycji z zakresu elektrowni wiatrowych lokalizacja nowych budynków mieszkalnych albo budynków o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa w granicach zasięgu tych stref jest ograniczona. Przepisy ustawy dopuszczają w ciągu 36 miesięcy od dnia wejścia jej w życie, tj. do 15.07.2019 r. uchwalanie planów miejscowych przewidujących lokalizację budynków mieszkalnych. Sporządzenie planów miejscowych dla tych terenów jest zasadne ze względu na umożliwienie realizacji budynków z funkcją mieszkalną, w szczególności w celu umożliwienia uzupełnienia zabudowy istniejących przydrożnych pasm zabudowy.

14.3. Obszary dla których planowana jest zmiana przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze oraz leśnych na cele nieleśne

Tereny wskazane w Studium do rozwoju zabudowy w granicach obrębów Bielsk, Ciachcin, Ciachcin Nowy oraz Zągoty zostały poddane procedurze zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze w 2010 r. w czasie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego swym zasięgiem obręby: Bielsk, Ciachcin, Ciachcin Nowy i Zągoty gm. Bielsk.

Gleby wysokich klas II–III zlokalizowanych w granicach gminy Bielsk zostały wyłączone z przeznaczenia terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i usług oraz zabudowę mieszkaniową wielorodzinną i usług. Na terenach rolniczych możliwa jest realizacja zabudowy zagrodowej, która może wymagać konieczności uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze lub nieleśne, na etapie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony gruntów rolnych i leśnych. Na etapie realizacji Studium nie jest możliwe konkretne wskazanie obszarów, które potencjalnie mogłyby ulec zmianie przeznaczenia terenów rolnych na cele nierolnicze. Weryfikacja w ww. zakresie będzie możliwa na etapie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Nie wyznaczono w Studium terenów, dla których planowana jest zmiana przeznaczenia z gruntów leśnych na cele nieleśne.

15. Wnioski do polityki przestrzennej sąsiednich gmin i województwa

W zakresie współpracy z sąsiednimi gminami za najważniejsze kierunki działań uznaje się tworzenie powiązań w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego, w szczególności krajobrazu, lasów i wód, tworzenie powiązań w zakresie realizacji infrastruktury technicznej, infrastruktury drogowej, komunikacji publicznej oraz gospodarki odpadami, współpracę w zakresie infrastruktury sportu i rekreacji, rozwoju systemu terenów rekreacyjnych, infrastruktury służącej wypoczynkowi, wspólna organizacja imprez kultu-

ralno–społecznych. Osiągnięcie celów długoterminowych w zakresie rozwoju społeczno–gospodarczego możliwe będzie poprzez współpracę w zakresie wspólnej promocji regionu – wspólnej organizacji imprez kulturalno–społecznych, budowie spójnych systemów informacji przestrzennej – turystycznej i inwestycyjnej.